הארץ
הוצאה שניה

18 אג' שנה נ"ו יום ו' כ"ג בשבט תשל"ד, 15 בפבר' V.56 / 16,697 / FEBRUARY 15 1974

VOLVO
הבחירה הטובה ביותר

המוכרים הבלעדיים:
'מאיר' חב' למכוניות ומשאיות בע"מ
תל-אביב רחוב קרליבך 23 — טלפון

פיסגת אלז'יר קבעה תנאי סוריה

בהודעה רשמית קצרה נאמר: ארבעת המנהיגים דבקים בהחלטות הפיסגה מנובמבר: נסיגה לגבולות 67 והבטחת זכויות העם הפלשתיני על אדמתו ומולדתו

מאת סופר „הארץ" לענינים ערביים

הפיסגה המרובעת של מנהיגי מצרים, סוריה, אלג'יריה וסעודיה, נסתיימה אתמול באלג'יר בפירסום הודעה רשמית קצרה החוזרת ומדגישה את דבקות 4 המדינות בהחלטות הפיסגה מנובמבר באלג'יר: נסיגה מלאה של האויב הציוני לגבולות 1967 והבטחת זכויות העם הפלשתיני באדמתו ובמולדתו.

לפני צאת המנהיגים חזרה לבירותיהם, החזה הנשיא סאדאת לבומדיין ולעם האלג'ירי ואילו הנשיא אסד הסתפק בתשובתו לעתונאים, כי הוועידה היתה מוצלחת לגבי הנושאים שנדונו בה וכי הושג הסכם מלא.

החוגים המדיניים הערביים שצר־ סמו אמש ע"י רדיו קהיר ציינו, כי הם אופטימיים ביחס לתוצאות הדיונים, שנערכו באווירה של הבנה. סאדאת ופייסל קיימו אתמול פגישה מוקדמת שנמשכה מחצית השעה ולאחריה הצטרף לדיונים בומדיין. בתום הדיון, שנמשך כ־3 שעות, הצטרפו 3 המנהיגים אל אסד וקיימו ישיבת עבודה מסכמת.

כתבים זרים באלג'יר מסרו אמש, כי בדיוני הפיסגה נתגלעו חילוקי־דעות בעיקר בענין הצעת סאדאת ופייסל למתן את האמברגו על יצוא נפט לארה"ב, בעוד שאסד ובומדיין ביקשו לנקוט עמדה נוקשה בנושא זה.

כתב א. פ. באלג'יר מסר אמש, כי הוועידה החליטה לכנס את שרי [illegible]
(הסוף בעמוד 2, טור 5)

הקשחת המצע המדיני ושינויים בנוסחה של צדוק בהצעות הפשרה עם המפד"ל

ל"ע הוזמנו היום להתייעצות ✱ ספיר מציע הטבות כלכליות ויצוגיות למפד"ל

מאת רן כסלו, סופר „הארץ"

התרוצצות אינטנסיבית, שמטרתה למצוא נוסחה אשר תאפשר הצטרפות המפד"ל לקואליציה, נמשכה כל יום אתמול — תוך מגעים איתיים בין ראשי המערך והמפד"ל והרחוה טלפוניות לסרינין.

במגעים שהתנהלו בעיקר השר פנחס ספיר, ח"כ אהרן ידלין וח"כ ...ים צדוק מצד המערך, והשרים ...ף בורג ומיכאל חזני וח"כ יצחק ...אל, מצד המפד"ל. כן נערכה פגי־ ...ה בין השר חזני לבין מזכיל כפ"ם, ...ים תלמי.

גב' גולדה מאיר, שלא השתתפה בהתייעצויות, קיבלה דיווחים טלפוניים מהמגידים על המגעים.

עד שעה מאוחרת לא נת־ ...לו הצעות סופיות, אך הועלו אפ־ ...שרויות אחדות לקירוב העמדות ה־ ...עמות. ההצעה העיקרית, הקשורה ...ענה מיהו יהודי, מבוססת על תי־ ...קונים בהצעה שהועלתה לראשונה ע"י ... צדוק ונוסחה באופן הדו־משמעי ... המפד"ל. לפי הצעה זו יאמר ...ודעה, כי „מוסכם שגיור הוא גיור ...ומן אשר כולל תפילה, ברית, קבלת עול תורה ומצוות". כן תשונה פיסקה האומרת, כי הפיתרון יימצא תוך בדיקה עם הרבנות בארץ ובחו"ל ותוצא מכנה ההגדרה של „חוגים רבניים על כל זרמי היהדות". במקום זה תסתפק ההודעה בהגדרה כללית של „חוגים בעולם".

שינוי אחר בהצעת צדוק תהיה תוספת שהבירור של ועדת השרים ייעשה כדי למצוא „פיתרון חוקי ל־בעיה" ברוח המסורת היהודית או „המוזכר בסעיף הראשון" — זאת אומרת — „גיור לפי ההלכה". כן תבוטל ההודעה הגבלת ועדת השרים והגבלת תקופת פעילותה.

הצעת הצעירים

נוסחה אחרת, לשינוי בקווי היסוד המדיניים, שפירושם הקשחת קווים אלה, הועלתה לפי „איחוד" שנתקבל במזכירות מפלגת העבודה מחוגי ה־
(הסוף בעמוד 2, טור 4)

חוסיין הציע פינוי צה"ל לאורך הירדן

ונסיגה לקצה המערבי של עמק הירדן, כשלב ראשון בהסדר ישראלי־ירדני ✱ תגובות בירושלים: השעה עדיין אינה כשרה לחילופי הצעות עם ירדן

מאת מארי סמית
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

רבת־עמון, 14 (מיוחד ל„הארץ"). מלך ירדן הציע שישראל תפנה את עמדותיה לאורך נהר הירדן ותיסוג לקצה המערבי של עמק־הירדן, כ־שלב ראשון של הסדר ישראלי־ירדני — מסרו כאן מקורות ממשלתיים מוסמכים.

פרטי ההצעה, לרבות מפה המראה רצועה מפורזת צרה בצד המערבי של הנהר ואת הקוים הישראליים החדשים המוצעים, נמסרה לד"ר קיסינג'ר, כאשר נפגש עם חוסיין בעקבה ב־19 בינואר.

קיסינג'ר העביר את הצעת ירדן לישראל. אולם, מקורות כאן אמרו, כי הוא גם אמר לחוסיין, כי ישראל תתנגד בוודאי לתכנית ותגיש הצעה נגדית, לפיה תשמור ישראל בידיה את עמדותיה לאורך הנהר, אך תמסור את החלקים המאוכלסים בחלקה הצפוני של הגדה המערבית לממשל ירדני־ אזרחי.

תפיסה זו היא וואריאציה של תכנית אלון. המקורות אמרו, שקיסינג'ר רמז, כי הישראלים ירצו בוודאי לקשר אזורים מאוכלסים אלה לגדה המזרחית ע"י „פרוזדורים" מול גשרי אלנבי ודאמיה.

בנאום שנשא לפני ישיבה מיוחדת של הפרלמנט הירדני, שכונס אתמול באופן מיוחד, אמר חוסיין, כי הוא דחה רעיון זה ברגע שהוצע לו. „אמרנו שהדבר אינו מתקבל על הדעת".

נאומו היה הדיון הראשון באפשרות של השגת הסכם מוגבל בין ירדן לישראל בדומה לזה שהושג עם מצרים או זה שידונו בו עם סוריה.

אם כי ישראל לא הגיבה רשמית על הצעת חוסיין, סבורים שממשלת ישראל לא תקבל אותה, כיוון שלדעתה תהיה זו נסיגה חד־צדדית. מכל מקום, נראה שגם ישראל וגם ירדן מכירות בכך, שהמגעים ביניהן יצטרכו לבוא בעקבות חתימת הסכם הפרדת כוחות בין ישראל וסוריה.

פקידי ממשלה ירדניים אומרים, שקיסינג'ר הבטיח ללחוץ לשיחות ישראליות־ירדניות בתוקף האפשרי.

סופרו המדיני של „הארץ" מוסר: [illegible]

סוכמו ההעלאות בתחבורה בקווים העירוניים — מיום א'

נקבעו דמי נסיעה אחידים בערים — 50 אגורות

מאת סופר „הארץ" לענייני התחבורה

שיעורי ההעלאות בתעריפי ה־נסיעה בתחבורה הציבורית, ש־ייכנסו לתוקפן ביום א', סוכמו אתמול בסידרת דיונים רצופים בין סגן שר־התחבורה, גד יעקובי ואנשי משרדו, לבין נציגי אגד ודן.

דובר משרד התחבורה מסר, כי בגוש דן יונהגו 3 סוגי מחירים אזוריים: 50, 80 ו־100 אגורות, למעט קו ת"א—פ"ת, שבו יהיו דמי הנסיעה 1.20 ל"י. הסדר מחירים זה בא במקום 10 סוגי תעריפים שהיו עד כה, ואת למען פישוט המחירים, הכנה להנהגת אוטומטים והקלת התהליך לקליטת הנוסעים.

לגבי חיפה עצמה, יונהג מחיר אחיד של 50 אגורות, במקום שורת מחירים בעבר שנעה מ־35 ועד 60 אגורות.

גם בירושלים יונהג מחיר אחיד של 50 אגורות וכן בבת־ים, כפר־סבא, ראשון־לציון, חולון ועוד. כל ההעלאות הן בשיעור ממוצע של כ־50%.

בשיחה עם מזכיר ההסתדרות בפר־ על, ירוחם משל, מסר אתמול מר יעקובי על הסדרי ההנחות לילדים ולנוער בשיעור 50% ולקשישים (גב־ רים מגיל 65 ונשים מגיל 60) בשיעור 35%. כרטיסיות מיוחדות לילדים ולנוער בצבע כתום וכרטיסיות מיוחדות לקשישים בצבע ירוק, יודפסו ויופצו לא יאוחר מסוף החודש. הכרטיסיות יופצו באמצעות משרדי הדואר וכן בנקודות המכירה של אגד ודן.

דיפלומטים אמריקאים אומרים: „תוך שבועות" תחול תזוזה במו"מ ישראל — סוריה

„אין לצפות להתקדמות דרמטית ומהירה"

מאת צ'ארלס פאנקוסט
סופר „הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון, 14 (מיוחד ל„הארץ"). דיפלומטים אמריקאים חוזים התקדמות „תוך שבועות" ב־מו"מ בין ישראל לסוריה בשאלת הגשת רשימת השבויים והפרדת הכוחות. אולם, לדבריהם אין לצ־ פות להתקדמות דרמטית ומהירה, הם מכחישים את הידיעות ש־נפוצו בחודש שעבר על ביקור קרוב של ד"ר קיסינג'ר בדמשק.

הדיפלומטים עדיין מגדירים את השיחות כשלב של גישוש ואת תפקיד ארה"ב כדומה לזה שמילאה בשלבים המוקדמים במו"מ הישראלי—מצרי. מטרת ארה"ב היא לקיים דרישה בלתי־פוסקת בין הצדדים ו־את עצם קיומו ראו בוואשינגטון כהתקדמות, בהשוואה לחוסר המגעים המוחלט בעבר.

(עי"ר). ארה"ב מקיימת מגע עם ישראל וסוריה, במאמץ להביא ל־מו"מ על הפרדה בין כוחותיהן — אמר היום שר־החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר בוואשינגטון.

ד"ר קיסינג'ר ציין, כי ארה"ב מקווה להעביר את שני הצדדים לפתוח במו"מ, אך הוא לא הצביע על לוח־זמנים להתחלת השיחות. כן סירב להשיב לשאלה, בדבר אפשרות של הסרת אמברגו הנפט הערבי נגד ארה"ב, „בטווח", אמר, „כי ארצות ערב דנות בבעייה זו".

ד"ר קיסינג'ר אמר את דבריו ל־כתבים לאחר שתידרך צירי קונגרס רפובליקאים על ועידת הנפט שנערכה כאן אתמול.

3 חתני פרס נובל ישתתפו בוועידת בריסל

(עי"ר). — שלושה חתני פרס נובל אישרו שישתתפו ביום ב' בוועידה העולמית למען שיחרור שבויי סוריה.

ה־3 הם הסופר המערב־גרמני היינריך בל, הפרופ' מאנפרד אייגן והפרופ' אנדריי לבוף.

הסופרת הצרפתיה סימון דה־בובאר תשמש כיו"ר בוועידה.

(ע). — נציג האפיפיור, מר פ. לאגי, שלח מכתב לרב הראשי לכהנה גורן שבו נאמר, כי העביר לאפיפיור את בקשת הרב גורן להשתדל למען השבויים בסוריה. האפיפיור ביקש למסור לרב, כי נושא השבויים ב־סוריה נגע מאד ללבו והוא פנה לכל הנציגויות כדי להשפיע לטובה בנושא זה ומקווה לתוצאות טובות.

סופר „הארץ" בניו־יורק מוסר כי שרי החוץ של מצרים וסעודיה ייפגשו עם ד"ר קיסינג'ר בוואשינגטון בליל שבת או בשבת בבוקר.

✱ מזג האוויר

בהיר עם עליה קלה בטמפרטורות.

בשבת: בהיר עד מעונן חלקית ו־יבש, עם עליה נוספת בחום.

מידות החום היום: ירושלים 8 עד 15 מעלות, ת"א 10 עד 20, חיפה 10 עד 19, רמת־הגולן 4 עד 10, צפת 5 עד 11, טבריה 8 עד 19, באר־שבע 7 עד 19, אילת 10 עד 23, מפ־רץ שלמה 12 עד 23 מעלות.

סולז'ניצין נוטה להשתקע בנורווגיה

יוצא היום לציריך ✱ מצפה שאשתו ושלושת בניו יצטרפו אליו בשבוע הבא

מאת ארתור כהן
סופר „הארץ" בשווייץ

בזל, 14 (מיוחד ל„הארץ"). ה־סופר הסובייטי אלכסנדר סולז'ניצין שגורש אתמול מארצו ל־גרמניה המערבית, עפ"י הסדר בין מוסקבה ובון, נוטה להשתקע ב־ארץ סקנדינאבית, כנראה נורווגיה — נודע מפי פרקליטו ה־שווייצי פריץ האב ומפי ידידיו הגרמנים.

נמסר, כי סולז'ניצין מצפה שאשתו ושלושת בניו יצטרפו אליו ב־שבוע הבא.

ראש ממשלת נורווגיה, טריגווה ברטלי, הצהיר היום, כי סולז'ניצין יהיה אורח רצוי בארצו, והוא רשאי להשתקע יחד עם בני־משפחתו ו־לעסוק גם בפעילות מדינית. הוא הוסיף, כי עד כה לא קיבלה נורווגיה בקשה רשמית מסולז'ניצין.

סולז'ניצין הועלה אתמול על מטוס במוסקבה בלי שיהיו ברשותו מס־מכים כלשהם ואף לא דרכון. ממשלת בון העניקה לו היום דרכון של אזרח־חוץ המתיר לו לשהות בגר־מניה שנה.

בעיירה לנגנברוך שבגרמניה ה־מערבית, שם שוהה סולז'ניצין ב־ביתו הכפרי של הסופר היינריך בל, אמר היום, שהחליט לבצור את פיו לפי־שעה, מאחר שבמולדתו „דיבר יותר מדי". סולז'ניצין, שהסכים ל־הצטלם לעתונות, חזר והטעים כמה פעמים שהוא עייף ויש לו דאגות בעיקבות גירושו ממוסקבה. הודיעה
(הסוף בעמוד 3, טור 5)

קרא בעמ' 15—16

הנוסח המלא של פגישת משה דיין עם ועדת עורכי העתונים ביום הרביעי למלחמה

ראה מאמר ראשי בעמוד 11

בגליון זה 22 עמודים — המחיר: 180 אגורות

קיסינג'ר: אין לצפות לביטול מיידי של החרם

סבור שצרפת תשתף פעולה עם ועדת־הפעולה שהוקמה בוואשינגטון

וואשינגטון, 14 (א.פ., ע"ר רוי־ טר). ד"ר הנרי קיסינג'ר אמר היום, כי אין לצפות לביטול מיי־ די של חרם הנפט הערבי.

קיסינג'ר הוסיף, כי הוא אופטי־ מי וסבור שצרפת תשתף פעולה עם ועדת התיאום שהוקמה ע"י ועידת האנרגיה הבינלאומית, לניהול שי־ חות עם המדינות המפיקות נפט ב־דבר אספקה ומחירים.

נמסר, כי את הדברים אמר קי־ סינג'ר בישיבה בדלתיים סגורות עם החברים הרפובליקאים של ביהנ"ב.

אמש אמר ד"ר קיסינג'ר, כי ה־תוצאה של המאמצים הבינלאומיים לפתור את משבר האנרגיה תהיה שמחירי הנפט יהיו נמוכים מאשר עתה, אולם עדיין גבוהים במידה ניכרת מאלה שלפני מלחמת יום הכיפורים.

הנשיא ניכסון שיבח אמש את ה־תוצאה שהושגה בוועידת האנרגיה. „זוהי רק התחלה, כל המדינות הנוגעות בדבר חייבות לגייס את מאמציהן במשותף, ולבצע את הצעדים הדרושים" — אמר.

ז'ובר מאוכזב

שר־החוץ הצרפתי, מישל ז'ובר,
(הסוף בעמוד 2, טור 7)

פומפידו: ארה"ב רוצה לכפות עצמה על המערב

פאריס, 14 (ע"ר). הנשיא פומפידו האשים את נשיא ארה"ב שהחליט לזמן את ועידת וואשינגטון, כדי לחזק את „אירופה המונהגת ע"י ארה"ב" ולאו־דווקא לשם דיון בבעיות אנר־גיה.

בישיבת הקבינט שנערכה אתמול תקף פומפידו בחריפות את ארה"ב ואמר, כי תוצאות הוועידה הן תבוסת שותפיה של צרפת באירופה, אך לא של אירופה עצמה.

נשיא צרפת טען, כי ארה"ב רוצה לכפות על המערב „פאקס־אמריקנה", לאחר העובדה שבריה"מ הצליחה ל־פקח על גרורותיה.

נשיא צרפת הביע את צערו נוכח העובדה שהמדיניות הבינלאומית נק־בעת ע"י שיחות סודיות בין ניכסון לברז'נייב.

שוחררו 15 מבין השבויים המצריים

15 מבין שבויי המלחמה המצריים המוחזקים בידי צה"ל, הוחזרו אתמול אחה"צ במחסום שבכביש בלד זה—קנטרה, לשלטונות מצרים ב־נוכחות נציגי הצלב־האדום.

השבויים הוחזרו במחווה של רצון טוב, במיסגרת המגעים שמקיימים שלטונות ישראל עם המצרים למען המשך החיפושים אחר נעדרי צה"ל בתחומי מצרים.

2 אזרחים ואוטובוס הוחזרו ע"י המצרים

תעו בדרכם והגיעו לשטח מצרי

אוטובוס אגד ובו שני אזרחים עברו אתמול בבוקר בשוגג לשטח הנמצא בשליטת המצרים, מרווזית לאיסמעיליה. האזרחים והאוטובוס הוחזרו אמש לידי ישראל. ההעברה בוצעה במיסגרת ההסכם להחזרת חיילים ואזרחים תועים, ה־כלול בהסכם על הפרדת הכוחות — מוסר דובר צה"ל.

שאילתה לדיין:

מדוע הוחזרו אלוף ותת־אלוף מצריים

מאת סופרו הפרלמנטרי של „הארץ"

בהסתמך על הידיעה, שאלוף ותת־אלוף מצריים שנתפסו ע"י כוחות צה"ל, הוחזרו מייד למצרים, וכן על רקע מסירת שבויים מצריים נוס־פים — שאל ח"כ אהוד אולמרט (לי־כוד) את שר־הביטחון מדוע נעשה הדבר ?

לפי השאילתה, אין ישראל חייבת לעשות זאת, כאשר מצרים אינה מ־קיימת את ההסכם להחזרת כל גוויות החללים הישראלים שבשטחה ?

בעקבות ידיעה ב„הארץ" ושאילתה בכנסת:

גם שמות הנעדרים ייכללו בחוברת חללי המלחמה

ליד שם הנעדר יופיעו דרגתו, שם האב ושם היישוב שבו התגורר

מאת סופר „הארץ"

יום לאחר שפורסמה ידיעה ב„הארץ", החליט צה"ל לכלול גם את שמות הנעדרים בחוברת ש־הוא מוציא על חללי מלחמת יום הכיפורים. הנושא הועלה גם ב־כנסת, ע"י ח"כ מנחם בגין, ש־ציטט את „הארץ".

קציני צה"ל הוזלו אתמול לבקר אצל משפחות הנעדרים ולאסוף נתו־נים על יקיריהם שלא הובאו עד היום לקבר ישראל.

ליד שמו המלא של הנעדר, יופיעו דרגתו, שם האב ושם היישוב שבו התגורר. הורי הנעדרים תובעים לק־בוע ליד שם הנעדר את דרגתו החד־שה, אם הוחלט עליה. כך נהג צה"ל לגבי החיילים בבבא ולגבי החיילים שהוכרזו כחללים.

שואל אב לבן נעדר, סרן בשריון: המליצו על בני לסרן. הוא גם קיבל משכורת של סרן לפני שנהרג ב־תעלה. למה האפליה המוזרה הזאת בין קצין חי לקצין נעדר ? למה לא תצויין ליד שמו גם דרגתו החדשה ?

להורי הנעדרים נמסר, כי עד סוף [illegible] החודש תצא החוברת, שתופץ ב־אמצעות מוסדות יד לבנים, עיריות ומועצות מקומיות, אך לא בעתונות. נימוק צה"ל: זה לא מכובד. ביום השנה למלחמה יפרסם צה"ל חוברת מעודכנת.

שואלים הורי הנעדרים: ואם יד־ תו מכובד לפרסם שמות של הנב־ רות במוסדות ציבור ? למה מכובד לפרסם מודעות אבל בעתונים על מנהיגי מדינה ונכבדי ציבור, שהול־כים לעולמם ? למה היה מכובד ל־פרסם מודעות אבל בעתונות על מות מנהיג המדינה דוד בן גוריון ? אנו עומדים על פירסום שמות החללים הנעדרים בעתונים. האם בנינו לה־ מו אלמתים להגנת המולדת ? ואם אי־אפשר, לבני מפירסום השמות ב־עתונים, גם לצרף חוברת לכל עתון כדי שכל קורא עתון יקבל את חוברת החללים לידיו ?

אמרה אם שכולה לבן נעדר: כל יום שואלים אותי מה שלום הקצין שלך ? לא יודעים שבני נפל. כל שאלה כזאת גומרת אותי לשבוע. רק ע"י פירסום שמות החללים הנ־ עדרים בעתונים אפשר יהיה למנוע צער כזה מן המשפחות השכולות.

אבא אבן בראיון ל„הארץ":

„איני מקבל ההגדרה שסאדאת רוצה שלום"

לא חלה חובה מוחלטת על סוריה להחזיר השבויים ...בוח אמנת ז'נבה ולכן יש לכרוך שיחרורם בהסכם יותר כולל"

מאת מתי גולן
סופרו המדיני של „הארץ"

„איני מקבל את ההגדרה ש־סאדאת רוצה בשלום. אם יש כמה ...טעותי המוכנים להסתכן כבר ב־שלב זה בהגדרה מרחיקת־לכת ...את, תבוא עליהם ברכה" — ...ים אלה אמר שר־החוץ בראיון ל„הארץ" המתפרסם היום ב־...ף השבועי.

...ר אבן הוסיף, כי בעת הכבנים ... מצרים על הפרדת הכוחות, הע־... ד"ר קיסינג'ר לישראל את הת־...שתו, כי סאדאת עלה על דרך ... פיתוח והרחקת סיכויי מלחמה. ...ם, הדגיש מר אבן, מוקדם להע־... על בסיס זה לסאדאת תעודה ...א עדיין צריך להרוויח אותה.

...בענין השבויים בסוריה אמר ה־... אבן, כי „מי שרוצה להקל על ...בויים, חייב לקבל קשירת גורלם ...ציה שהוא מהלך שיאפשר את ...אלה האמתי". מר אבן ציין, כי ...אמנת ג'נבה לא חלה על הסורים ...בה מוחלטת להחזיר את השבויים, ...אל ובאמנה בדובר על ההוראה ל־... סיום מצב המלחמה.

את ההצעה האמריקאית בענין הפרדת הכוחות השבויים הגדיר שר־החוץ כחיובית והסביר, כי היא מבוססת על ההנחה של ארה"ב שהמצרים אינם מסוגלים להציע דבר ס־ביה.
(הסוף בעמוד 2, טור 4)

מועה"ב תדון היום בסיכסוך איראן־עירק

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 14 (מיוחד ל„הארץ"). — ...שב מועצת־הביטחון על סיכסוך ...גבול בין עירק ואיראן, ייערך ביום ... (היום), על אף מאמצי ההתבטחות ...צד ארה"ב, צפויה יבבה מדיניות ...ניות, שביקשו לבצוע פולמוס פומ־... בין מדינות מוסלמיות.

מישאל פורי — מיוחד להארץ

אין שינוי בתמיכה בדיין כשר־ביטחון

52.9 תומכים בו עתה לעומת 53.5% בדצמבר ✱ 19.1% הביעו אי־שביעות רצון מוחלטת

52.9 אחוזים רוצים במשה דיין ...ר־ביטחון ו־56.0 אחוזים שב־...רצון מן הצורה בה ממלא את ...קידו — אלו מסקנות מישאל ...ת־הקול של מכון פורי" שבוצ־... לפי הזמנת „הארץ".

...א חל כמעט כל שינוי בתמי־... במשה דיין מאז דצמבר 73. לפני ...שים רצו בו 53.5% להתפקיד שר־...טחון ו־56.5% היו שבעי־רצון מן ...רה בה הוא ממלא את תפקידו.

...זאת יורד אחוז התומכים בדיין ...שוואה לתקופה שלפני המלחמה ...ידה ניכרת — מ־89.9% לפני ה־...חמה ל־52.9% עתה.

שינוי רב יותר ניכר בהשוואה ...למישאל בנובמבר בו סברו 73.6% ... כי אין להחליף את שר הבטחון ...ו־13.5 אחוז היו בדעה שיש מקום ...להחלפה זו.

...שאלה מי צריך להיות לפי דעת־... שר־הביטחון, נתקבלו התשובות ה־...אה: משה דיין 52.9, אריק ש־... 14.7, יצחק רבין 9.4, אהרן ... 2.3, חיים בר־לב 1.7, אחרים 4.8, אין מועמד 14.2.

מועמדים „אחרים", שזכו כ"א ב־פחות מאחוז אחד, כללו את יגאל אלון, מנחם בגין, דוד אלעזר, חיים הרצוג, חיים לסקוב, עזר וייצמן, שמ־עון פרס ומאיר עמית.

19.1 אחוזים מכלל הציבור ה־בוגר במדינה הביעו אי שביעות רצון מוחלטת מן הצורה בה ממלא דיין את התפקיד כשר־הביטחון (בדצמבר גב־ האו 18.7% שהביעו אי־שביעות רצון). עוד 20.0% מרוצים ממנו „פחות או יותר" (17.1% בדצמבר).

ההסתייגות מדיין כשר־ביטחון גדולה קצת יותר בקרב הצעירים ב־גילאי 18—29 (21.3% לא מרוצים), בקרב בעלי השכלה גבוהה (28.0%), בקרב בעלי מקצועות חופשיים ו־מינהליים (28.3%), בקרב בעלי רמת הכנסה גבוהה (27.1%) ובקרב ותיקים בארץ (24.4%).

המישאל נערך בביקורים אישיים בבתיהם של 1133 משפחות בכל רח־בי הארץ, שהיוו מדגם מייצג של כלל האוכלוסייה היהודית מגיל 18 ו־מעלה.

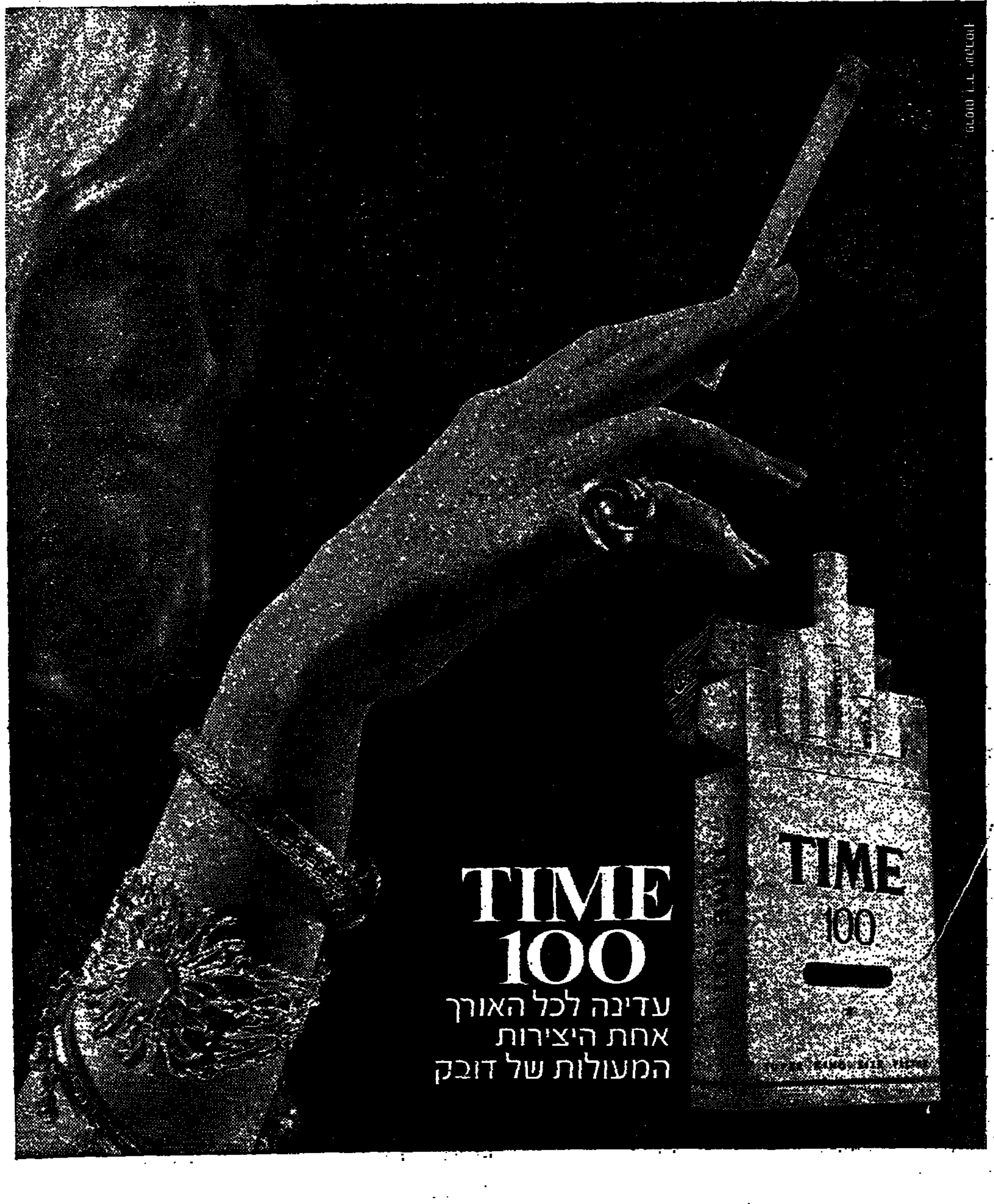

חוסיין בנאום משודר לעם:

נכנסנו למאבק מדיני חדש שיהיה ארוך וקשה

„טבעי שלעם הפלשתיני יהיה תפקיד בכל מיסגרת בין־לאומית" ✱ יקים משרד לקיצוב

מאת סופר „הארץ" לעניינים ערביים

המלך חוסיין אמר אמש בנאום משודר ברדיו ובטלוויזיה, כי צבא ירדן נשאר נאמן לכתר ההאשמי ויישאר כזה, כפי שהעם הירדני יוסיף להתקיים ו„יהיה נאמן לכל גרגיר מאדמת המולדת".

חוסיין הודה שקבוצה מאנשי ה־צבא ביקשה לטפל „במה שקשור ל־עניינה, אולם היא גילתה שהשלטון השיגה במחשבה ובנקיטת צעדים ש־יבטיחו את אושרה ויכולתה לבצע את משימותיה".

חוסיין אמר, כי עמדת ירדן כלפי „התוקפנות הישראלית" אינה נוב־עת רק מן העובדה שהאדמה הכבו־שה היא חלק יקר מהמולדת ההאשמי־דת ומהיישות הלאומית, אלא גם מאחריותנו כמדינה ממדינות האיזור. המלך הזכיר, כי העם הוא שיצר את „אחדותנו עם קרובינו בפלשתין".

חוסיין חזר על הצהרות קודמות, כי לאחר שיחרור הגדה ושאר „האד־מות הפלשתיניות המשוחררות", יו־כל העם הפלשתיני להחליט על הע־תיד הרצוי לו. „נכנסנו עתה למאבק מדיני חדש שיהיה ארוך וקשה ו־טבעי הוא שלעם הפלשתיני יהיה תפקיד בכל מיסגרת בין־לאומית, כדי שיוכל להגן על זכויותיו ולתבוע אותן. וטבעי הוא שאנו נסייע לו בכל אלה. אין צורך שנושא זה יהווה סלע מחלוקת, משום שאנו יודעים את אחריותנו באותה בהירות שאנו יודעים את אחריות אחרים".

חוסיין ציין, כי העמדה הערבית השיגה יותר כוח והשפעה מאז מל־חמת אוקטובר ויכלה „לפתוח בפני השלום, המבוסס על הזכות והצדק, דרך לביצוע".

המלך הודיע על הקמת משרד חדש לקיצוב, שתפקידו לדאוג לאספקת מוצרים חיוניים לשוק, לקבוע מחי־רים סבירים ולפקח על המכירה.

חוסיין הזהיר, כי „יכה קשות" בכל אדם שינסה לעסוק בשוק שחור או יפקיע מחירים.

ירדן עורכת ניסויי־ירי של טילי ג.ס.

רבת־עמון, 14 (עיר ועי"א). מלך ירדן השתתף היום בניסויי הירי של טילי הג.ס. מתוצרת ארצות הברית מדגם טאו, שסופקו באחרונה לצבא ירדן.

ג'ון קמחי:

הדלפה בפנטגון סיפקה לרוסים מידע לרעת ישראל

ניו־יורק, 14 (עסטי"א). העתונאי היהודי־בריטי ג'ון קמחי מסר, כי ייתכן שהדלפה בפנטגון היא ש־סיפקה לסובייטים מידע מפורט על מצב הכוננות הצבאית של ישראל, מידע שהסובייטים ניצלוהו בספקם נשק למצרים ולסוריה לקראת מל־חמת יום הכיפורים.

במאמר שפירסם בירחון „מידס־טרים", כתב קמחי, כי מלחמת אוק־טובר לא השיגה את מטרותה הגדו־לה מבחינת הסובייטים, שביקשו ל־הבטיח לבריהם ולעשרי־דברה עמ־דות של כוח במאזן הכוחות במזה"ת.

קמחי הצהיר כי המימדים של ה־מאמץ הסובייטי „הענקי", עדיין לא הוכרו במלואם בתודעת הציבור ה־עולמי, לא רק במונחים של חימוש ומטוסים, אלא גם במונחים של חל־קי חילוף, פגזים, תותחים ואספקה לוגיסטית.

עוד כותב קמחי, כי יש עדות ל־כך, שהרוסים הודיעו לישראל מידע שהיה מיועד „לחזק את אמונתם ש־הערבים אינם מסוגלים לפתוח בהת־קפה רצינית נגד חיל־האוויר וה־שריון של ישראל".

„מבחינות רבות, זה הפרק האפל ביותר בנסיבות שהוליכו למצב אי־הכוננות של ישראל ב־6 באוקטובר, אולם זהו פרק אשר גם ארה"ב וגם ישראל חייבים להבהירו".

סעיף ישראלי במצע השמרנים: נסיגה משטחים - בלי „ה"

לונדון, 14 (עסטי"א). — מצע הבחירות של המפלגה השמרנית בבריטניה כולל התייחסות ישירה לישראל, בנפרד מן הסעיף המדבר על המזה"ת בדרך כלל.

בסעיף הישראלי שבמצע נאמר: „אנו נשתדל לסייע לעניין השלום במזה"ת. אנו חוזרים ומדגישים את אמונתנו, כי יש להבטיח את שלמות ישראל ויחד עם זאת נוסיף לתמוך בדרישה לנסיגה משטחים כבושים, בהתאם להחלטות האו"ם".

הכוונה היא כנראה להחלטות מו־עה"ב 242 ו־338, ומשקיפים מצייי־נים, כי הסעיף הישראלי שבמצע מדבר על „נסיגה משטחים כבושים", כלומר — הוא סומך ידיו על הפירוש הבריטי המקורי שניתן להחלטה 242, ומסתייג מן הפירוש שאושר ע"י מדינות השוק עם תחילת בהלת ה־נפט, „אשר גם ממשלת בריטניה היתה שותפה לה.

המצע של הליבור, לעומת זאת, אינו מזכיר במפורש את ישראל, וממעיט לדבר על עניני־חוץ.

הרסט: לא אוכל לעמוד בדרישות החוטפים

ברקלי (קליפורניה), 14 (אי.פי.). איל העתונות רנדולף הרסט אמר אמש שכנראה לא יוכל לעמוד ב־דרישת חוטפי בתו לחלק מזון בשווי של 400 מיליון דולר למיעוטי יכו־לת. הוא הוסיף, כי יגיש הצעה נגדית תוך יומיים.

היום אמר הרסט, כי הצעת שר־המשפטים האמריקאי, ויליאם סאקס־בי, שהמשפחה תסרב להיענות לדרי־שות החוטפים, היא בלתי אחראית.

משקיפים פרו־ערביים:

אוצרות סיני יהיו מיכשול בשיחות ישראל־ערב

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 14 (מיוחד ל„הארץ"). אוצרות הטבע בסיני ובעיקר הנפט, עשויים להוות מיכשול בשיחות יש־ראל־ערב, מאחר שישראל תעמוד על כך ששטחים בעלי ערך כלכלי ייש־ארו בידיה, — זוהי דעת כמה מש־קיפים פרו־ערביים בארה"ב שאותה מבטא „כריסצ'ן סייאנס מוניטור".

העתון מוסר, שבכמה סקרים שנ־ערכו מאז מלחמת ששת הימים, גילו מומחים ישראליים כמויות ניכרות של נחושת, מנגנזן ופצלת־השדה. המקורות אומרים, שעניין זה הוא שעורר גם התנגדות מטויימת במצ־רים להסכם הפרדת הכוחות הסיפון היה, שהסכם זה עודנו משאיר בידי ישראל את שדות הנפט בסיני.

מת סגן שר־הבריאות עבד אלעזיז זועבי

מאת סופר „הארץ" בנצרת

ערביי ישראל איבדו אתמול מנ־היג צעיר מתון ואמיץ, במותו של ח"כ עבד אל־עזיז זועבי, סגן שר־הבריאות, אשר מת משבץ לב. בן 48 היה במותו. השאיר אלמנה, בן ובת.

המנוח נולד בנצרת בפברואר 1926. אביו היה סמל משטרה. סיים את לימודיו בקולג' הערבי בירוש־לים. עבד כפקיד מדינה בשירות של המנדט ועם קום המדינה עבר למשרדי האפוטרופוס על נכסי נפ־קדים. את חייו הציבוריים התחיל כמזכיר איגוד עובדי המדינה בנצ־רת. לאחר 1958 הצטרף למפ"ם ו־עסק בעריכת ביטאונה הערבי. הוא נבחר בסטמה לעיריית נצרת ושי־מש כסגן ראש העירייה ומאוחר יו־תר כראש העירייה, מספר חודשים. ב־1965 נבחר לכנסת ברשימת מפ"ם ומאז הקמת המערך עבודה—מפ"ם נבחר מטעמה לעיריית נצרת ושי־מש ראשון סגן־השר הערבי הראשון בישראל ו־בתפקיד זה, כסגן שר־הבריאות, שי־מש עד מותו אתמול בלשכתו בכנ־סת.

הבוקר תיערך למנוח הלוויה הממלכתית הראשונה לה זוכה אזרח ערבי. הארון יועבר מביתו בנצרת למיסגד השלום ב־10 בבוקר ולאחר שהקהל יעבור על פניו במשך שע־תיים, תיערך לו תפילת אשכבה ב־מיסגד. יספוד לו שר־הבריאות ויק־טור שם־טוב, בשם הממשלה.

עבד אל עזיז זועבי

סופר „הארץ" בנצרת מציין, כי המנוח היה פעיל מאוד בעניינים פוליטיים ובראש דאגותיו עמדה שא־לת הקשרים בין יהודים וערבים ב־ישראל. לאחר מלחמת ששת הימים גילה פעילות רבה כמקשר בין ממ־שלת ישראל ואנשי ציבור בשטחים. באחרונה נפגע קשות מהחלטות ה־מימשל הצבאי לגרש את 8 אנשי הציבור מהגדה לירדן, בעיקר מ־אחר והיו ביניהם מספר ידידים שלו. הוא ביקש פגישה עם ראש הממ־שלה, תוך נסיון לשכנעה להרשות את שובם, והם עמד להיפגש ב־ימים הקרובים.

המנוח ייצג את מפלגתו ואת יש־ראל במספר כנסים בינלאומיים.

במקום זועבי ייכנס לכנסת הח"כ שמעוני, מיוצאי כורדיסטאן, מטקי־ירושלים, המייצג את חטיבת מפא"י במערך.

ואלדהיים בספק אם תחודש ועידת ז'נבה בהקדם

„במשך הזמן ניתן להתגבר על המיכשולים אך תהיה זו גוזמה להגדיר השקפתי כאופטימית"

מאת ארתור כהן
סופר „הארץ" בשווייץ

בזל, 14 (מיוחד ל„הארץ"). מז־כיר או"ם הביע ספקנות לגבי ה־אפשרות שוועידת ז'נבה תתחדש בהקדם. בראיון לעתונאי שווייצי אמר ד"ר ואלדהיים, שהוא משוכ־נע, כי מצרים לא תחדש את השי־תתפותה בוועידת ז'נבה. „במשך הזמן ניתן יהיה להתגבר על ה־מיכשולים הנוכחיים, אבל תהיה זאת הגזמה להגדיר את השקפתי כאופטימית" — אמר.

ד"ר ואלדהיים הביע שביעות־רצון רבה משיחותיו עם הגנראל אנציו סילאסבואו, שהבטיח לו, כי הפרדת הכוחות בין מצרים לישראל תושלם ב־5 במארס כמתוכנן, וציין כי די בכוח של 7000 חיילי או"ם במזה"ת ושכוח זה יוכל לפעול גם באיזור הגייא בין סוריה וישראל.

חוגי או"ם אמרו, שעדיין לא נק־בע היכן ואימתי ייערכו שיחות ה־הפרדה בין ישראל לסוריה. אולם, דבר אחד נראה ברור: שיחות אלו יחולו רשמית רק כאשר יובטח שבי־התבסס על תוצאות השיחות העקי־פות הלא־רשמיות, סופן הצלחה. משקיפים בשווייץ אמרו, כי ישראל מקפידה למנוע מצב שבו תיהפך שאלת השבויים בסוריה קלף במו"מ עם סוריה, שאותו תנצל דמשק בשי־חות ההפרדה. ממשלת סוריה מעונ־יינת לעומת זאת שלא לעשות שום צעד מחייב בשאלת השבויים בלא שיובטחו לה תחילה ויתורים טרי־טוריאליים בצד ישראל.

פקידי או"ם בז'נבה נמנעו מהנגובה על דיעות, שר־החוץ הסובייטי תבע ששיחות ההפרדה בין ישראל ל־סוריה ייערכו בבוא העת בז'נבה.

שבועון ירדני

ישראל פינתה שטח סמוך ליריחו

מאת סופר „הארץ" לענינים ערביים

השבועון הירדני „אלאבאר אל־אסבועי" כתב אתמול, כי ישראל הפ־חיתה מכוחותיה בחזית הירדנית ו־כי שטח של 4 אלפים דונם בסמוך ליריחו פונה ע"י ישראל.

השבועון הביירותי „אל־חואדת" מסר במיסגרת ראיון עם נשיא סו־דאן, ג'עפר נמיירי, כי הנשיא סי־הביע את הסכמתו בשיחות בחודש שעבר בוותיקאן שירושלים תשוב ל־היות עיר ערבית פתוחה לכל ה־דתות. האפיפיור הבטיח, כי יפעיל את השפעתו בעניין זה.

ראש ממשלת לבנון, תקי אל־דין אל־סולח, הודיע אתמול, שקיבל הב־טחות מראשי המחבלים לעשות הכל כדי לא לתת בידי ישראל תואנה לביצוע „תוקפנות חדשה על דרום המדינה". עתוני ביירות מסרו, כי הוועדה המרכזית של אירגוני המחב־לים התכנסה היום בדמשק לדיון „ב־סטיות של חלק מאירגוני החבלה" וכן בנושאים הקשורים להתפתחויות האחרונות באיזור, לרבות שאלת הש־תתפות המחבלים בשלב הבא של ועידת ז'נבה.

שר הכלכלה הסורי מחמוד אל־עמאדי אמר אמש בראיון לשידורי הבי.בי.סי. בערבית, כי הפסדי סו־רית במפעלים הצבאיים והאזרחיים ב־מלחמת אוקטובר היו כבדים מאוד. הנזקים פגעו קשות בראש ובראשו־נה במקורות החשמל, בבתי־הזיקוק ובבתי־החרושת. השר העריך את הפ־סדי סוריה בסקטור האזרחי ב־1800 מיליון דולר.

דמשק לאו"ם: נאלצנו להגיב

מרכז האו"ם, 14 (עי"צ). באיגרת שנשלחה ב־12 בח.ז. למזכיר האו"ם, מכריז נציג סוריה באו"ם, הייס סאם כלאני, כי סוריה נאלצה להגיב על „פרובוקציות ומעשי תוקפנות יש־ראלים ולהכשיל פעולות צבאיות, שי־בוצעו ע"י צבא הכיבוש של צה"ל תוך הפרת החלטה 338 של מועה"ב".

באיגרת נאמר, כי מאז הסכימה ישראל להחלטות מועה"ב בעניין הפ־סקת־אש, לא עבר יום בלי שתפר אותן. „בימים 25 ו־26 באוקטובר 73 בחרו כמה מסוקים ישראלים בהר־חרמון כדי להחזיק עמדות קיימות או להקים עמדות חדשות".

סוריה מתמכחת על משקיפי ה־או"ם, אשר „אישרו שישראל הפרה יותר מ־80 פעם את הפסקת־האש" ותאת בלי להזכיר את מאות הפעמים, שבהם בודדה אש ארטילריה לסירו־גין.

סוריה מטעימה, כי „פרובות ה־התנשמות של ישראל הביאו ללא ספק לעימות צבאי במימדים גדו־לים".

ניכסון סירב למסור ההקלטות

וואשינגטון, 14 (עי"ר ויופי"א). ה־תובע המיוחד לעניין ווטרגייט, לי־און יאבורסקי, אמר היום, כי הנ־שיא ניכסון סירב במפגיע למסור לידו סלילי הקלטות וחומר אחר ש־אותו ביקש ב־9 בינואר.

התובע אמר, כי על סירוב ניכסון נמסר לו במכתב היועץ המשפטי ה־ראשי של הנשיא בפרשת ווטרגייט, ג'יימס סנט קלייר.

המכתב נמסר אמש ליאבורסקי. יאבורסקי לא אמר אם יבקש עזרה של בית־משפט כדי להשיג את החומר.

חילוקי־דעות בתנועת ש. אלוני

מאת סופר „הארץ" לענייני מפלגות

יום עיון על תולדות התנועות ה־פוליטיות בארץ, שמארגנת התנועה לזכויות האזרח, עלול להפוך לפי־מות פנימי ראשון בתוך התנועה בין ח"כ שולמית אלוני וחלק מפעילי התנועה.

קבוצות פעילי התנועה חולקות על דעתה של גב' אלוני בעניין אירגון התנועה והנכבות והתארגנות מוס־דותיה במיסגרות המקובלות במפל־גות אחרות. לעומת זאת גורסת ח"כ אלוני, כי התנועה התרשעת צריכה להישאר פתוחה לאנשים ולקבוצות שירצו להצטרף אליה.

הקבוצות המתנגדות לדעת גב' אלוני עומדות להעלות את העניין של סדרי־היום ולדרוש הצבעת ש־תחייב את ראשי התנועה.

ישראל מבקשת למכור נשק בניקרגואה

מאנאגואה (ניקרגואה), 14 (עי"ר). משלחת ישראלית הציגה אמש נשק מתוצרת ישראל בפני שליט ניקר־גואה, אנסטסיו סומוזה, במסגרת סיור למכירת נשק בארצות אמריקה התיכונה.

חברי המשלחת הציגו את הבי־צועים של מכונית משוריינת שנבנ־תה לצרכי פשיטות קומנדו, מכ־שיר לגילוי מטתבים בלילה ומקלעים אוטומטיים הפותחים באש כאשר מופסקת קרן אינפרא־אדומה.

פאריס, 14 (עי"צ). ראש ממשלת לוב, ג'אלוד, הציע היום בשיחתו עם נשיא צרפת ג'ורג' פומפידו, ש־שתי המדינות יתחמו על חוזה ש־יערוב לאספקה סדירה של מוצרי נפט.

סולז'ניצין נוטה לבוא לנורווגיה

(סוף מעמוד 1)

אמנם סורבנות מאיים שמשפחתו רש־אית להצטרף אליו בעת שתראה ל־נכון, אך סולז'ניצין מתייחס בחשד להודעה זו.

הגב' סולז'ניצין אמרה היום ב־מוסקבה, כי עדיין לא נמסר לה רשמית על צעדי השלטונות כלפי בעלה. יש בדעתה להצטרף אליו, אם כי לא ידוע לה מתי וכיצד.

דובר ממשלת בון אמר, כי סול־ז'ניצין עדיין לא ביקש מיקלט מדי־ני ברפובליקה־המערבית, והוסיף, ש־אם בון תעניק לו מיקלט מדיני, לא יוכל הסופר לקבל מיקלט מדיני במדינה אחרת כלשהי, ע"פ החוק ה־בינלאומי.

מנהל קרן נובל אמר היום ב־שטוקהולם, כי אירגונו מקווה להע־ניק בהקדם האפשרי לסופר הסו־בייטי את המדליה והדיפלומה של פרס נובל 1970 לספרות, אם ברצו־נו לקבלם. במקרה זה ייערך הטכס בשטוקהולם, כנראה בדצמבר. סולז'־ניצין לא השתתף בשעתו בטכס הע־נקת הפרס, הואיל וחשש אז שלא יורשה לשוב לבריה"מ.

אמרו, כי מוסקבה אינה יכולה עוד להרשות לעצמה להתעלם מדעת־הקהל העולמית. כל הסימנים מעי־דים עם זאת שהמשטר הסובייטי מתכוון לנהוג ביד חזקה כלפי המת־נגדים למשטר. גם קומץ אנשי ה־רוח היהודים הפעילים בהתנגדות למשטר בבריה"מ, נותרו לאחר גי־רוש סולז'ניצין קבוצה מבודדת ו־פגיעה יותר. עם זאת הביעה ספק אם התנועה תוכל עוד להשפיע על דעת הקהל העולמית כבמקודם. הפיסיקאי סאחרוב הוא עתה הדמות היחידה בעלת השם הבינלאומי שנשארה ב־תנועה זו.

התמלוגים שהצטברו לזכות סולז'־ניצין מוערכים בסך ב־6 מיליון דולרים, יש בזה כדי לעשותו אחד הסופרים העשירים בעולם. אולם, פוליטיקאים בשווייץ אומרים, כי לפני יותר משנתיים הורה סולז'ניצין שאת הכסף יש ל־הוציא אך ורק למטרות הומניטריות בבריה"מ, לכשיתאפשר הדבר.

נמסר, כי הקרן היחידה שממנה מורשה סולז'ניצין לעצמו למשוך ב־מערב היא סכומים חלקים מפרס נובל שזכה בו ב־1970 ושמסתכם ב־80 אלף דולר.

הפרסום — בהבנעה

(יו.פי., אי.פי. ועי"ר). עתוני בריה"מ פירסמו הבוקר בהבנעה את ה־ידיעה על גירוש סולז'ניצין, אך עתוני הערב פתחו במסע־תעמולה המצדיק צעד זה. הפיסיקאי הסובייטי אנדריי סאחרוב ומתנגדים ל־ברלים אחרים למשטר הסובייטי, קר־או היום לשלטונות שיתירו לסולז'־ניצין לשוב. כן קראו להקים בית־משפט בינלאומי שיחקור את פשעי המשטרה החשאית הסובייטית ב־תקופת סטאלין ולהתיר את פירסום ספרו של סולז'ניצין על מחנות ה־עבודה בתקופת סטאלין — ארכי־פלג גולאג — בתוך בריה"מ.

ידידי הסופר במוסקבה אמרו ה־יום, כי השלטונות איימו על סולז'־ניצין שיעמידוהו למשפט על „בגי־דה במולדת".

„ניצחון של בריה"מ"

ע. האלר, פרשן יו.פי. בלונדון, מסר, כי הגירוש מהווה ניצחון ל־מדיניות ההפשרה עם המערב של ברז'נייב על פני הרוגלים בקו ה־נוקשה בקרמלין המשטרה החשאית הסובייטית. בסופו־של־דבר יתברר, כי הצעד מאפשר לשלטונות הסובייטים להגביר בחזית הפנים את הדי־כוי של מתנגדי המשטר, ולא ימנע מן הממשלה הסובייטית להציג פנים חייכניות כלפי העולם המערבי. כי נראה, כי ברז'נייב, בבקשו להציל את מדיניות ההפשרה, חשש שמש־פט ראווה נגד סולז'ניצין עלול לפ־גוע בהפשרה זו. בעיית סולז'ניצין העסיקה במשך חודשים את צמרת בריה"מ. המשטרה החשאית היתה מעדיפה לטפל בסולז'ניצין כבעבר ו־להשתיקו בכל מחיר, אולם שיקו־לים פוליטיים הכריעו כנראה את הכף והיבר להימנע ממישפט קיצוני בסופר על עיני העולם.

נוטמים לענייני בריה"מ בלונדון

סולז'ניצין הוזמן להורות באוניברסיטת חיפה ולגור בירושלים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

נשיא אוניברסיטת חיפה, אלי־עזר רפאלי, והרקטור פרופ' דוד לפקין, שלחו היום מברק לסופר אלכסנדר סולז'ניצין המזמינו להצטרף לקהילת האוניברסיטה. „בראה זאת לכבוד לנו אם תיע־נה להזמנתנו".

(ע). ראש עיריית ירושלים שלח אתמול מברק הזמנה לסול־ז'ניצין לבוא ולגור עם משפחתו בירושלים.

הקשחה במצע המדיני

(סוף מעמ' 1)

צעירים. נמסר לצמרת העבודה, כי הצעירים, אשר עמדתם מקבלת את התומכים במפלגה, יוכו תומכים לי־הגדיר את המטה בשאלת מיהו יהו־די, אם יוכנסו למצע העבודה ברד־רות יותר לגבי עתיד יהודה ושומ־רון וההתנחלויות.

לפי התנועה שהועברה מוגני ה־צעירים, המחיר הממשלה, שהוא לא תוכל לקבל הכרעה של ויתור טרי־טוריאלי ביהודה ובשומרון בלי ש־העניין „יובא להכרעה נוספת של ה־עם" — זאת אומרת בחירות חדשות. כן דורשים הצעירים ביטוי מעשי לקווי היסוד המדיניים, בתקציב ש־יוקצב בשנים הבאות להתנחלויות.

פגישות עם ספיר

אותה הפגישות והשובות קיימו אתמול השר ספיר והח"כ ידלין עם השרים בורג וזהוני.

לפי המקורות במפד"ל הציע השר ספיר בפגישה זו הבטות תקציביות ייחודיות למפד"ל, המורת ויתורים על התביעה

בעניין מיהו יהודי.

השרים בורג וזהוני, דחו, לפי או־תו המקור, את הצעת ספיר, בטענה שהם אינם מסוגלים להתחייב לתמיכת בסוג זה, לאור המצב במפלגתם.

ח"כ רפאל קיים אתמול שורת אר־כת של פגישות עם בכירי המערך ו־בעיקר עם ח"כ צדוק. בחלק מפגי־שות אלה השתתף גם השר זרח וה־פטיר.

במגעים רפאל־צדוק נוסחו השינו־יים בהצעה המקורית של צדוק, אך עדיין שינויים אלה לא מבטיחים את הסכמה מוסדות המפד"ל להשתתפות בקואליציה.

בראת, כי ליע לא יוזו מר־כבים לקבל את הנוסחה המו־שה, אפילו לפי הנוסח שהתקבל עד עכשיו.

אמש פנה מזכיל העבודה, ח"כ ידלין, ומזכיל ל"ע, יצחק ברקאי, בבקשה לערוך התייעצות מערך—ל"ע היום, בפורום מצומצם. נקבע שהפגישה תתקיים הבוקר בירושלים.

העיסקה באלג'יר

(סוף מעמוד 1)

החוץ של מצרים פהמי וסעודיה סקאף לפאריס ולוואשינגטון, לבלון בתנאי סוריה להשתתפות בוועידת ז'נבה. הכתב מציין, כי המנהיגים הערביים באלג'יר סיכמו את תנאי סוריה בכך שכאשר יתמלא מקבל „ערבויות מסויימות", תנקוט דמשק בצעד המצופה לתחילת השיחות על הפרדת הכוחות והפרטם את שמות השבויים. מאלג'יר נמסר כי פהמי וסקאף יצאו כבר לפאריס משם ל־וואשינגטון להיפגש עם ד"ר קי־סינג'ר.

שר־החוץ המצרי פאהמי עמד ל־צאת היום ליוגוסלביה. אמש יבוא מקהיר לטוקיו מ"מ ראש הממשלה, ד"ר חאתם.

(אי. פי.). כתב אי. פי. מוסר, כי בפיסגת אלג'יר נתקבלו החלטות סר־דיות. הכתב אומר, כי ייתכן שיכונס מושב של הליגה הערבית, כדי לאשר החלטות סודיות אלה.

עוד מוסר הכתב, כי אין כל סימן שכתוצאה מפיסגת אלג'יר יוסר ב־קרוב חרם הנפט הערבי.

זכו בפיס

בסך — 150,000 ל"י זכו המספרים: 184027; 765400. בסך — 50,000 ל"י זכה המספר: 536605. בסך — 12,500 ל"י זכו המספרים: 067845; 155290.

בסך — 6,250 ל"י זכו המספרים: 142595; 158040; 521270; 751388.

בסך — 600 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־09418: 17739; 18553; 24445; 38515; 45423; 54813; 66711; 73362; 98597.

בסך — 250 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־06730: 09775; 10005; 11327; 15105; 16153; 17118; 25845; 28254; 29481; 38117; 38265; 45071; 45889; 48763; 50445; 53801; 55554; 75030; 75511; 79110; 95386; 95447; 96972; 97235.

בסך — 100 ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־0201: 0331; 3597; 4813; 5009; 7480; 8111.

בסך — 50 ל"י זכו כל הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־0019: 0037; 0167; 0383; 0480; 0504; 0636; 0841; 1070; 1112; 1352; 1504; 1530; 2712; 3459; 3766; 3839; 3958; 4306; 4692; 4938; 4968; 4989; 5155; 5181; 5596; 6920; 6949; 6969; 7185; 7209; 7952; 8186; 8194; 8239; 8287; 9456; 9485; 9487.

בסך — 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 1.

בסך — 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 014057; 017186; 134113; 141499; 171038; 235674; 297292; 307750; 411700; 494903; 517490; 546107; 598882; 609147; 646983; 718393; 731549; 740080; 744268; 789726; 789927.

ישראל מול יפאן בכדוריד — 14:14

מאת שמואל קליגר
סופר ספורט „הארץ"

נבחרת הכדוריד של ישראל סיי־מה אמש את מיפגשה הראשון נגד נבחרת יפאן בתיקו 14:14, לאחר שוויון במחצית (6:6). בכך נדחתה ההכרעה בבסיונה של הנבחרת היש־ראלית לזכות בהשתתפות באליפות העולם בכדוריד, שתהיה בסוף ה־חודש במזרח־גרמניה — ליום א', שבו יתמודדו שתי הנבחרות במיפ־גש־גומלין.

כ־8000 צופים בהיכל הספורט ביד אליהו, לא בהנו אמנם ממיפגש כדור־יד בעל רמה גבוהה, אבל ישבו מ־רותקים בגלל התהפוכות בתוצאה מתחילת המשחק ועד לסיומו.

דקות רבות חלפו עד אשר הובקע שער במשחק זאת משום המשחק החזק והנוקשה של ההגנות, שלא אישרו לשחקני ההתקפה מרחב פעו־לה ליד השערים. היפאנים גילו עליי־נות במשחק טכני, מהירות וחדיות טופניות, אבל לקו בנסיון הבקעת ה־שערים. לעומתם גילו הישראלים משחק שבלוני למדי, אבל הצליחו לפרקים להבקיע שערים באים ובכך איזנו את יוזמי הכוחות.

בנבחרת הישראלית הצטיין איגור ביאליק, שהבקיע 6 שערים.

דיין נפגש עם אשכנזי ביוזמת פרופ' רוטנשטרייך

מאת דן מרגלית
סופר „הארץ"

שר־הביטחון משה דיין נפגש שלשום עם השובת מרדכי (מוטי) אשכנזי. הפגישה התקיימה ביוז־מת הפרופ' נתן רוטנשטרייך, ב־דירתו בירושלים, והשתתף בה גם סגן שר־ההתחבורה, גד יעקבי — לפי הזמנת רוטנשטרייך. הפגישה נמשכה כשעתיים.

השר דיין זמר אשכנזי שותפו על עמדותיהם בשאלות הקשורות בטס־נות שהעלה אשכנזי בשביתתו נגד שר־הביטחון. כל ארבעת המשתת־פים חיוו את דעותיהם והחליטו לא לתת להן פירסום.

פרופ' רוטנשטרייך אמר אמש ל־סופר „הארץ", שקרא את טענות מר אשכנזי ההורשים כהן, והיה בדעת שלא ייתכן מצב בו לא יוכלו אנשים בעלי טענות כאלה להיפגש ולשוחח. הוא אמר, כי עצם השיחה היתה גם מטרתה וכל מטרה זו הושגה. לא איתה כל כוונה להשיג תוצאה או החלטה מעשית, אלא רק חילופי דעות — אמר.

נראה איפא שאשכנזי יקיים את שביתתו בתחילת השבוע הבא כפי שתיכנן.

במועצה הכלכלית:

קריאה להגביר פריון העבודה

(ע). המועצה הכלכלית המייעצת לשעת חירום החליטה אמש בישי־בתה בהיא לפנות בקריאה דחופית לעובדים, למעסיקים הפרטיים והצי־בוריים ולממשלה, להגביר את פר־יון העבודה והייעול, לנוכח תקופת החירום במשק.

כן הוחלט להקים ועדות לביצוע המלצות שהוגשו ע"י הצוות־מישנה לפריון וייעול.

ההצעה ביזום לקריאה לציבור הר־עלתה ע"י שר המסחר והתעשיה, חיים בר־לב, ונתמכה ע"י שר־האוצ־ר, פנחס ספיר, המכהן כיו"ר ה־מועצה.

שר־האוצר הדגיש, כי הוא מת־נגד לביטול התנעות במס־הכנסה ש־מקבלים עובדים על פריון עבודה ואינו מוכן לקבל את המלצות הועדה אשר בעניין זה.

מר ספיר ציין, כי חלה הקלה ב־משק, לאחר שהגיעו יותר מאלפיים המשאיות החדשות מתוך 3 אלפים שהוזמנו. וגם הצבא החל להחזיר רכב. כן קל יותר עתה להבטיח שיח־רור של אנשי מפתח מצה"ל.

מנהל המכון לפריון העבודה, י. מידן, מסר, כי בענפים רבים ב־תעשיה, שהעסיקו בהם אינו גדול, חלה בינתאר ירידה של התפוקה ל־עומת ערב המלחמה.

עירק תחדש יחסיה עם בריטניה

אך לא עם וואשינגטון

ביירות, 14 (אי.פי.). — עירק תחדש בקרוב את היחסים עם בריט־ניה, אולם דחתה בקשה מצרית ל־חדש את היחסים עם ארה"ב — מסר השבועון הביירותי „אל־נהאר".

העתון מציין, כי השגריר העירקי המיועד בבריטניה הוא טאלב שאר־ביב, לשעבר מנהל משרד הליגה הערבית בניו־יורק.

לדברי העתון פנתה מצרים לעירק בבקשה לחדש את היחסים עם אר־ה"ב, כאות תודה על עזרת וואשינג־טון בהסדרת הפרדת הכוחות עם ישראל.

קיסינג'ר

(סוף מעמוד 1)

חזר הלום למצרים הביע את אכזבתו מהתוצאות הועידה. לדבריו, לא סע־לו מדינות השוק בהתאם לגישת ש־סוכמה לפני הוועידה.

לעומת זאת אמר שר האנרגיה הבריטי, לורד קארינגטון, בשובו ל־לונדון, כי הוועידה שנסתמה צרפת בוועידה היא „מצער מאוד".

כתב סי"צ בוואשינגטון מציין, כי ד"ר קיסינג'ר זכה בהצלחה מרשימה כאשר הועלה בידו לבודד את צרפת מהבריתות בשוק.

מוכד הצרים אמר היום בקאה־בלנקה, כי ועידת האנרגיה היא צעד ראשון לקראת פיתרון הבעייה. ל־דבריו יש לפתור בעיה זו בצורה גלובאלית, תוך הימנעות מעימות בין המדינות המפיקות נפט לאלה הצורכות אותו.

✱ ביונה אמר הדבר אופ"ע, כי ארה"ב כבנה להקים חזית נגד ה־מדינות המייצרות נפט.

✱ בטריפולי סיכמה היום את דיונים ועידת הנפט האמריקאית ר־פירסמה סידרת המלצות שנועדו ל־הבטיח את האינטרסים של המדינות המפיקות נפט וגם של אלה הצורכות נפט.

✱ מאנגונה נמסר, כי כמויות גדולות של נפט וגאז נתגלו באגמן יוון על ידי חברה אמריקאית.

רק"ח מצדיקה מק"י מגנה

מאת הביב כנען
סופר „הארץ"

מחר שנוכים ישראלים מגנים את גירוש סולז'ניצין לאחר שמדינת ישראל בירשה עשרות ראשי ציבור ערביים מן השטחים אל מעבר ל־גבול — הגיבו אמש חוגי רקיח בהקשר לגירוש הסופר הסובייטי ר־שלילת האזרחות ממנו. בינעם המ־קם בעיקבות גירוש סולז'ניצין רואה רקיח „הטחה אנטי־סובייטית ולא דאגה להופש הביטוי של המוטרים בבריה"מ".

רקיח מצדיקה את הצעד של ברי־ה"מ כיוון שלדעתה סולז'ניצין עבר על החוק הסובייטי „ולכן נענש ב־התאם להוק זה".

לעומת זאת מגנה מקיי את מה שהללה בריה"מ לבעל פרס נובל כ„משטה הבגד את עקרונות הופש ואידיאת ההגבלות, המהווים אחד ה־יסודות של הדימוקרטיה והסוציא־ליזם". לכן קוראת מקיי להפקיע את הגירוש.

אינני מקבל

(סוף מעמוד 1)

בין השאר אמר מר אבן:

✱ על הדעת קהיר, כי לא תוזר לז'נבה לפני שיהיה הסכם הפ־רדת־כוחות עם סוריה: „זו טעות לראות את נכונות מצרים ללכת ל־ג'נבה כוויתור מצרי לישראל". לכן, אם לא יהיה הסכם הפרדה, תעיין בוודאי מצרים מנושא בהודעתה זו.

✱ על חידוש היחסים עם בריה"מ: משיחותי עם גרומיקו בג'נבה התר־שמתי שאין השעה הנוכחית כשרה מבחינתם לחידוש יחסים, אולם ה־נושא נמצא בתודעתם.

✱ על ישראל והאירופה: „אין שום נסיבות שבהן תנתק אירופה עצמה כליל מישראל. עם זאת צפו־יות לנו תקופות קשות כתוצאה מן התלות האירופית בנפט הערבי".

✱ על משבר המנהיגות: „איני יכול להבין את האשמות כלפי כל ה־הנהגה, זה לא רציני. על הציבור לסקור את השטן ולמצוא את הש־שם האמיתי".

ברנדי 777
בקבוק אישי.
לכל כיס.

שלח/י לחייל שלך בכל תבילה — לכל מקום. הוא יעריך זאת.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מועד בע"מ

במלאת ארבע שנים למותו של בננו

אריה (לני) נחמן ז"ל

נעלה לקברו בבית הקברות האיזורי בחולון
ביום א' כ"ה בשבט תשל"ד, 17.2.74.
נפגשים ליד השער הישן בשעה 3 אחה"צ

יעקב ונורה

יקירתנו

מוסיה מאשה ברלין ז"ל
(לבית וולשונוק)

נפטרה בלונדון אור ליום ד', כ"א בשבט תשל"ד.

האבלים:
בנה וכלתה ישעיהו וגב' אילין ברלין — אוקספורד
אחותה אידה סמטוב — ירושלים
ובני משפחתה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו אחותנו וסבתנו היקרה

רחל בייזמן

בת ר' הלל גמבל ז"ל מויטבסק — פולין
שנפטרה בשיבה טובה

הלוויה תצא היום, יום שישי, כ"ג שבט תשל"ד 15.2.74 בשעה 11.45 מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א, ותעבור ליד בית כנסת דחסידי סטולין־קרלין רח' בר כוכבא 52 ת"א, לבית העלמין בקרית שאול.

המתאבלים:
בניה כלותיה אחותה
נכדיה ונינה וכל המשפחה בארץ ובחו"ל
יושבים שבעה ברח' דיזנגוף 26 ת"א.

אנו מודיעים בצער על מות אמנו

קלרה מנדלסון
(מסקולנד)

הובאה למנוחת עולמים בכפר מרדכי ביום 11.2.74

משפחות: מנדלסון, כפר מרדכי
וג'ק מנדלסון, חיפה

על מות

ד"ר מונסליזה ז"ל

אבלים

בית „ארדי"
ההנהלה והעובדים

למשפחת מונסליזה
ולמפעלי עסים

אתכם באבלכם על מותו של

ד"ר מונסליזה ז"ל

חברת „מזי"
ההנהלה והעובדים

לסמל מזרחי מנצור יוסף

במות **אביך** ז"ל

משתתפים בצערך

מפקד החיל ופקודיו

בננו יקירנו,

סרן יוסי קליין

אשר נפל בסיני
במלחמת יום הכיפורים

יובא לקבורת בהר־הרצל בירושלים,
ביום ראשון כ"ה שבט תשל"ד (17.2.74) בשעה 2.30 אחה"צ

לאה ואלחנן קליין

הנהלת בית החולים
שערי צדק ירושלים

אבלה על מותו ללא עת של

סגן שר הבריאות
חבר הכנסת

עבד אלעזיז זועבי

הננו מודיעים בצער רב על פטירת אמנו וסבתנו

רבקה תמיר ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום שישי, כ"ג שבט תשל"ד 15.2.74
שעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין בחולון.

ההלויה תצא בשעה 10.30 לפנה"צ מבית־אבות רח' ברודצקי 48 רמת־אביב

המשפחה

תוך 3 דקות „רחץ וסע"
מתקן אוטומטי לרחיצת רכב בתוספת הקס נוזלי
מאחורי בורסת היהלומים ברמת־גן בבעלות רפאל הלפרין
פתוח כל יום בבוקר עד 19.00 בלילה

דיין: אם רצוננו לשבת בגולן עלינו לדעת שיש מחיר לכך

בהופעה בבר־אילן אמר: הבעייה שלנו היא קודם כל — העלייה ✶ „סאדאת רוצה לעבור לתנאי־שלום" ✶ הקשחה בעמדת ירדן ✶ „אין כיום ממשלה ואי אפשר להתפטר ממנה" ✶ „אקבל מסקנות ועדת אגרנט"

מאת א. קרן, סופר „הארץ"

„אם רצוננו לשבת ברמת הגולן, ואני סבור שאנחנו צריכים לעשות זאת, עלינו לדעת שיש לכך מחיר" — אמר אתמול שר־הבטחון, מר משה דיין, בהופעה בפני סטודנטים באוניברסיטת בר־אילן ברמת־גן.

מר דיין אמר, כי הסורים לא יעשו אתנו שלום אפילו יעמדו במבואות חיפה וכי המחיר שנשלם לא יהיה במסגרת הסכם שלום, אולם אנו מוכנים לשלמו. לדעתו ישיבתנו בגולן נועדה להגן על צפון הארץ.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 11)

„המתיישבים ברמת הגולן יודעים את המצב לאשורו והם מוכנים לכך. הם גם יהודים שאינם יושבים בעמק יזרעאל, או במבואות תל־אביב וכי המחיר הכללי הכרוך בכך כולל חיים לא נוחים, אחזקת צבא גדול מאשר קודם ואחזקת הקו הצבאי ברמת הגולן".

האתגר הגדול: איך לקיים את מדינת היהודים בבחינה ציונית וכלכלית ובעיקר מה הוא דמותה של מדינה זו. „אני חושש היום לשאול אם יש היום יותר עליה לארץ או ירידה מהארץ. הבעייה שלנו היא קודם כל, שהמדינה תרכז בתוכה עוד מליונים של יהודים וזאת באמצעות עליה מתמדה. אני רואה בזה הבעייה הראשונה והסימפטום הקשה ביותר" — אמר.

לדעת מר דיין השתנתה עמדת המצרים, לראשונה מזה 20 שנה ומגמה פניו של סאדאת לשלום ו„אינני אומר שהוא רוצה לעשות אתנו שלום. יש לו מטרות של שלום, כדי לעבור לאורח חיים של תנאי שלום.

לא אומר אם הוא רוצה לקבל את תנאי השלום שלנו" — המשיך מר דיין. — „אולם לאור המצב יש לנו ענין רב מאוד להמשיך במשא ומתן עם מצרים, על כל הכרוך בכך. כמו שיחות דיבנה, ולנסות להגיע אתם להסדר שלום, לא חוזה שלום מלא".

אם יתברר, שהמצב אינו כך, כאשר במקום לשקם את התעלה וערים הם יבנו גשרים מעליה ויעבירו ציוד מלחמתי, כי אז סיכוי הדבר שפניהם למלחמה ולאורח חיים של מלחמה. מר דיין הביע את התקווה כי הדברים יתבהרו תוך חמישה־ששה חודשים.

אשר לירדן אמר שר־הבטחון, כי ניכרת הקשחה בעמדה הירדנית הן מבחינה צבאית והן מבחינה מדינית.

בתשובה על שאלה אחרת באותו נושא אמר כי לו עצמו אין שום קושי לכהן ולהשתתף בממשלת חירום לאומית „אני יכול לכהן עם בגין בממשלה אחת ואינני רואה כל דבר שלילי בממשלת ליכוד לאומית". אולם הוסיף „אני אינני אקטיבי בענייני הקואליציה ואם גולדה לא רוצה, לא אלחץ עליה ולא אכביד עליה".

שאלת השבויים

שאלה אחרת עליה התעכב באריכות יחסית היתה החזרת השבויים מסוריה. מר דיין חזר על עמדתו כי אינו מאמין שיהיה בחזרה את השבויים במסגרת של מלחמה וכי המדיניות הנוכחית אין פירושה שעמדת הממשלה השתנתה. הוא שאל אם אמנם סבור מישהו שאם נכנס למשא ומתן עם הסורים לפני שימסרו את הרשימות הם יהיו יותר רכים. כיום, אין לדעתו, טעם להוסיף תנאי על התנאים שהוצגו על־ידינו מקודם.

אשר להתפטרותו הנתבעת על־ידי גורמים שונים, אמר מר דיין כי אין בדעתו לומר שהכל בסדר בצה"ל. אולם בשביל זה קיימת ועדת אגרנט שבפניה עומדים כיום הגורמים בפני בדיקה מדוקדקת שכוונה על ידי „מלחמת ההתשה של ועדת אגרנט". עוד אמר כי למעשה אין כיום ממשלה ו„אי־אפשר להתפטר ממנה". לדעתו אם ייערכו היום שוב בחירות „אני לא אתאבל על זה. איש לא הציע לי להיות שר־בטחון. אינני חושב שאני לא בסדר — התעודה תוכיח. לא חשבתי כך — היותי מתפטר. לא אתנגד לממשלה, לא יבקשו ממני — לא אלך. לא אכריז על עצמי שאני, משה דיין — פסול".

פרשת אלוף (מיל.) אריאל שרון הועלתה אף היא במסגרת השאלות. על כך אמר, כי אינו חושב שהמדינה חייבת משהו למפקדים, אולם הוא עדיין בדעה שאריק שרון הוא מהמפקדים הטובים וחלקו חשוב במלחמה ו„מה שיאמר ומה שיעשה אני לא אשנה את דברי. הוא מפקד ממדרגה ראשונה".

אולם, מאחר שהחליט להיכנס לחיים מדיניים ו„עשה הסדרים לא רעים לליכוד", היה עליו לבחור בין אלה לבין חיים צבאיים. „לפי מיטב הכרתי, אמר מר דיין, אי־אפשר לעשות גם זה וגם זה, אם לא רוצים פוליטיזציה בצבא".

אשר לאמינות הודעות דובר צה"ל, בעיקר בנושאי אסמכתאות אמר מר דיין כי „מפקדי צה"ל זו לא אגודת

מתפרעים שצריך לפקח עליהם באשר לכולם כוונות טובות. מר דיין הביע תקווה, כי אפשר יהיה לשחרר יותר אנשי מילואים אולם לא ניתן לבצע התלומה בכל הצנפים.

לשאלה אם יהיה מוכן לכך שמסקנות ועדת אגרנט יוסקו עד הסוף, השיב מר דיין כי „אני מוכן בהתלהבות לומר שכל מה שנוגע אלי — אקבל". לשאלה אחרת כיצד הוא מתייחס להצהרתו של שר־החוץ מר אבא אבן, על הקמת מדינה נוספת בין הירדן והים השיב כי מר אבן מדבר על מדינה משני עברי הירדן ולא על מדינה נוספת.

שר־הבטחון חזר ואמר, כי הורי הנעדרים צודקים בתביעתם למען גלוי הנעדרים, אולם „לא אומר שהגישה המצרית כל כך ליברלית, כפי שהיינו רוצים. הם לא עושים מה שאנחנו חושבים שהם צריכים לעשות" והביע תקווה „שנוכל להשיג יותר רצון טוב מצידם".

תקוע — בצאתו: על מצרים לחדול ממסע האיבה נגד ישראל

(ע). שגריר ישראל באו"ם, מר יוסף תקוע שב אתמול לזירת המאבק במרכז או"ם בניו־יורק.

מר תקוע, שהיה בארץ לחופשה ממושכת, סיים אתמול בהתייעצויות עם ראש הממשלה גב' גולדה מאיר, שר־החוץ מר אבא אבן, שרים אחרים ועם צמרת משרד החוץ.

הוא גם סייר בחזיתות ושוחח עם חיילים ומפקדים רבים, וכן עם אזרחים מכל שכבות העם. „התרשמתי שלעם ולמדינה הכוח וההחלטיות לעמוד איתן על זכויותיהם, תוך המשך החתירה להסדר עם שכנינו במזרח התיכון" אמר השגריר הישראלי.

להלן אמר: „כעת צריך לעקוב אחרי המצרים, כדי לראות באיזה מידה יחולו אחרי התחייבויותיהם, ומה מידת כוונתם להתקדם לקראת הסדר".

מר תקוע אמר שמצרים תוכל להוכיח כוונותיה אם תפסיק את הפולמוס העקר נגד ישראל בזירות הבין־לאומיות, ותפעל למען הבנה עם ישראל על־ידי הסברה בפנים מצרים ומחוצה לה — כדי להביא לקץ האיבה הבלתי מרוסנת.

בתשובה על שאלה אמר מר תקוע, שעל הממשלה להחליט מי יעמוד בראש משלחת ישראל להמשך שיחות השלום בג'נבה, אך אישר שדובר גם אתו על אפשרות כזאת.

איום לרצוח את ראש עיריית ירושלים

(ע). — איום לרצוח את ראש עיריית ירושלים על הודעתו כי יגיש עזרה כספית לתיקון הנזקים שנגרמו בהצתת רכוש מוסדות נוצריים בבירה, מסר אלמוני אשר התקשר אור ליום ה' טלפונית לביתו של כתב עתי"ם בירושלים.

האלמוני, שדיבר בשם „אירגון למהפכה בישראל", הזהיר את ראש העיר מר טדי קולק בלשון זו „שאם הוא יבצע את הבטחתו לשלם את הנזקים למוסדות המיסיונריים הוא ימצא את מקומו בעוד כחודש קבור בבית קברות נוצרי".

בתשובה על שאלה אמר האלמוני, כי אירגונו מתנגד לרב כהנא כיוון שהוא שוחר פרסומת.

מעצרים נוספים בפרשת ההצתות במוסדות נוצריים

המשטרה: ידועה זהותם של המציתים

(ע). שתי צעירות בנות עשרים, ביניהן סטודנטיות באוניברסיטה העברית בירושלים, הן בין 16 חשודים הנחקרים במשטרת מרחב ירושלים, בקשר להצתת שלושת מרכזי הדת הנוצריים בראשית השבוע.

שתי הצעירות ועוד שני גברים נעצרו אור ליום ה', בעקבות מעצרם של 13 חשודים ראשונים. מבין אלה שוחרר אחד העצורים, כיוון שהוכח קירה לא הועלה נגדו דבר. עם זאת נודע, כי צפויים עוד מעצרים של שני חשודים נוספים, שזהותם כבר ידועה למשטרה.

החשוד הצעיר ביותר, נער בן 15 וחצי, הובא אתמול בפני שופט הנוער מר אברהם בן הדור בירושלים. השופט נענה לבקשת המשטרה והוציא נגד הנער פקודת מעצר לעשרה ימים לשם השלמת החקירה. נציג המשטרה, המפקח מרדכי ונטורה, מסר לשופט, כי הצעיר חשוד גם בהצתת מרכז דתי נוצרי לפני כשלשה שבועות באשדוד.

מן המשטרה נודע, כי החוקרים מניחים שידועה להם זהותם של מבצעי ההצתות, אשר רובם כבר עצורים ונחקרים.

מליאת ויצ"ו החליטה לאמץ אסירי ציון

(ע). ישיבת המליאה של הנהלת ויצ"ו העולמית המתכנסת בתל אביב, החליטה אתמול שכל פדרציה של ויצ"ו בעולם תאמץ אסיר ציון בבריה"מ ותעמוד בקשר אתו ועם משפחתו. כן תשלח כל פדרציה לאסיר ולמשפחתו מצות לפסח ומזון. ההנהלה העולמית שלחה מברק עידוד ל־37 אסירי ציון ברוסיה.

משרד האוצר והעבודה:

מחפשים דרכים להקל על הנכים בהחזקת הרכב

מאת סופר „הארץ"

משרדי־האוצר והעבודה יחפשו דרכים להקל על הנכים המבקשים לצמצם את הוצאות אחזקת מכוניותיהם. הוצאות אלו עלו באופן ניכר בעקבות ההתייקרויות האחרונות.

הנכים טוענים, כי בממוצע נאלץ נכה לשלם 80 אחוז ממשכורתו כדי לממן את אחזקת מכוניתו. הם דורשים כי גובה ההוצאות יאלץ רבים מהם להזקק לתמיכות של רשויות הסעד ובכך לסכל את כוונתם להיות עצמאיים ואנשים יצרנים. הם מבקשים להקל עליהם באחת מהדרכים הבאות: מתן תלושי דלק בסכומים יקבעו את המיסוי על הדלק, הקלה בהוצאות הביטוח, מתן פיצוי על המכסים על חלקי חילוף למכוניות.

במשרד־האוצר נמסר אתמול, כי „בעיית הנכים מוכרת ועוסקים בה". המשרד מחפש דרכים להקל על הוצאות אחזקת המכוניות של הנכים בדרך שלא תגרור תביעות מצד גורמים אחרים. לפיכך רעיון הנכים לצייד אותם בתלושי דלק המקזזים את מרכיב המסים — אינו סביר. משרד האוצר ביקש מהנכים להגיש לו הצעות מעשיות כיצד להקל עליהם בענין זה. עוד צויין כי הנכים פטורים מתשלום הארי של מס־ההכנסה.

סופרמארקט סגר מזנון „בגלל מסים"

צרכנים רבים בעיקר עקרות בית, הגרות בריחוק ניכר ממרכזי תל־אביב והרוכשות צרכים חיוניים בסופרמארקט של שפע וזן שבכיכר דיזנגוף — הופתעו השבוע משנסגר, ללא הודעה מוקדמת המזנון המקומי. על ידי כך נמנעה מרבים האפשרות לשתות משקה חם וקר ואף לסעוד סעודה קלה במחיר עממי. לשאלת סופר „הארץ" אצל מנהל הסופרמארקט, מר אהרן, על שום מה נסגר המזנון החיוני הזה השיב: „ההוראה באה מגבוה, כלומר מהנהלת שפע־זן, מהנהלת החברה נמסר לסופר „הארץ" כי מאחר שהעיריה דורשת מסים על מחזור המזנון אי אפשר לקיימו עוד. „כשתחזור בה העיריה מתביעותה, נדון בחידוש המזנון".

יעקב מטמן ז"ל

מאת סופר „הארץ" בגוש דן

יעקב מטמן, מראשוני רמת־גן, מת אתמול בגיל 92. הלווייתו תצא היום בשעה 11 לפנה"צ מבית עיריית רמת־גן.

המנוח עלה בשנת 1910 והיה הצלם הראשון בתל־אביב. בימי מלחמת העולם הראשונה שירת בצבא הטורקי בסיני וזכה באותות הצטיינות. עם אחיו ד"ר יהודה מטמן־כהן ז"ל, היה מהראשונים שרכשו קרקעות במקום בו נמצאת כיום רמת־גן, שם התישב בשנת 1922. היה הפקיד הראשון בעיריית רמת־גן ועבד בעיריה עד יומו האחרון כמנהל הארכיון.

דולצין מגיב על ירידת עולים מאשדוד:

יחס הממשלה לענייני עליה וקליטה וכן חוסר התאום — גורמים לירידה

80 בקשות לדרכונים מוגשות ע"י עולים מדי חודש

מאת עמוס הוד, סופר „הארץ"

„יחס הממשלה לענייני העליה והקליטה, היחסים המתוחים בין משרדי השיכון והקליטה וחוסר התיאום הקיים בנושא הקליטה, הם הגורמים העיקריים לירידת עולים רבים מהארץ, תוך מרירות רבה נגד המדינה ומוסדותיה — אמר יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, מר אריה דולצין, בהגיבו על ידיעות בעניין ירידתן של משפחות עולים מבריה"מ ומדרום אמריקה, שהתגוררו באשדוד בשנתיים האחרונות („הארץ" מאתמול).

מר דולצין אמר לסופר „הארץ": „אינני גורס שאפשר למנוע ירידת עולים לחלוטין, אך אפשר היה למנוע ירידת עולים רבים. עלינו לראות זאת כהצלת יהודים. לא ייתכן, שהממשלה תתייחס למשרד הקליטה כאל משרד הפחות חשוב, שעה שענייני העליה והקליטה חייבים להיות באותה דרגת חשיבות כהבטחון" — אמר.

להלן אמר, כי ההנהלה הציונית החליטה לבקש מהממשלה לבחון מחדש את כל ענייני הקליטה וכי הוא פנה בהזכיר אל שר־האוצר, מר פנחס ספיר, אך ההנהלה הציונית עדיין ממתינה לתשובתו.

מכלל 85 אלף עולים מבריה"מ, שהגיעו בשלוש השנים האחרונות, ירדו 900 המהווים 1% ואילו לגבי העולים מארצות אחרות ירדה כ־8%. הוא גילה כי חלק רב מהיורדים הם צעירים בודדים שעזבו את הארץ כיוון שלא היה להם שיכון. לפיכך הוחלט לגשת מייד לבניית 750 דירות לבודדים. לדעתו, אין זה מספיק ויש לגשת לבניית 2000 דירות בשלב הראשון. כיום, נמצאים בארץ 5500 מתנדבים אשר לפחות 30% מהם ישתקעו, אך אם לא יהיה שיכון הם עלולים לעזוב.

מר דולצין הזהיר שאם לא יוחל שיפור מיידי בתחום השיכון והקליטה של העולים לא יעלו יהודים ואז אין להאשימם בכך. יש להאשים בכך רק את עצמנו. זו אחריות הרובצת עלינו ויש לטפל בבעייה ללא דיחוי" — אמר.

נושרים בוינה

ב־1973 נשרו בוינה 1400 יהודים מבריה"מ. חלקם מתגוררים בוינה וממתינים לויזה מבריה"מ כדי לשוב לשם, חלקם נסעו לארה"ב וארצות אחרות וחלקם נמצאים ברומא. מכל 85 אלף היהודים, שעלו מבריה"מ בשלוש השנים האחרונות כולם הסתדרו בעבודה פרט ל־3000 אקדמאים. הסוכנות הקימה קרן של 100 מיליון ל"י לסיוע בקליטת אקדמאים וכן קרן של 10 מיליון ל"י לעבודות מחקר בשביל מדענים עולים.

בקשות הדרכונים

נודע, כי ב־1973 הוגשו למשרד הפנים מדי חודש כ־80 בקשות מאת משפחות עולים להוצאת דרכונים. בסך הכל הוגשו במשך השנה כ־930 בקשות. החל מינואר 1974 חלה עליה מסוימת בהגשת הבקשות לדרכונים. רובם המכריע של מגישי הבקשות רוצים לרדת.

המערך מציע רוטציה בבני־ברק

מאת א. קרן, סופר „הארץ"

אפשרות למוצא מהמבוך הקואליציוני בעיריית בני־ברק נוצרה אתמול כאשר נציגי המערך הציעו לשתי הסיעות הדתיות לקיים רוטציה בראשות העיר.

בשתי פגישות נפרדות שקיימו נציגי המערך עם המפד"ל והגוש החרדי נדונה הצעה זו, אולם כל אחת מהסיעות הדתיות תבעה לעצמה את ראשות העיריה במחצית הראשונה של הקדנציה.

אמש נמסר, כי סניף הרשימה הממלכתית בבני־ברק החליט לפעול להקמת קואליציה מקיר אל קיר בעיריית בני־ברק.

תביעה לפתוח ללא דיחוי את בית־החולים בחיפה, שנמצא למעשה בשלבי גמר סופיים, השמיע ראש עיריית חיפה מר יוסף אלמוגי בפגישתו ביום ד' עם חברי הנהלת הוועד למען החייל בחיפה.

פסיכיאטר מתריע על ריבוי נפגעי הנפש — במלחמה

„חיל הרפואה נרתם לטפל במהירות בבעייה" ✶ תובע „להיכון לסכנה" אם תחודש המלחמה

מאת סופר „הארץ" לענייני בריאות

„דוגמת המלחמות המתנהלות בין כוחות גדולים בשטח פתוח, הולידה גם מלחמת יום הכיפורים בקרב חיילי צה"ל מצבים נפשיים וטראומאטיים. בניגוד למלחמת ששת הימים שהיתה קצרה, מהירה וניידת, הותירה אחריה המלחמה האחרונה חיילים נפגעי נפש. התנאים הקשים, הפתאומיות בה פרצה, המצב אליו נקלעו יחידות רבות בהן סבלו הלוחמים ממתח, רעב וצמא, העובדה שאנשים שהובאו מן העורף נכנסו מיד לקרב שבו לא יכלו לעמוד, גרמה להיווצרות הפגיעה הנפשית שהתבטאה תחילה בציפיות ובהתשה — אמר אתמול ד"ר ק. ל. קרפל, יועץ פסיכיאטרי מבית החולים אסף הרופא, ביום עיון שהוקדש ל„שיקום רפואי לנפגעי מלחמת יום הכיפורים".

יום עיון זה, שנערך על־ידי אירגון מלחמת השחרור וצה"ל והאגודה הישראלית לשיקום, חנך את „בית הלוחם", מרכז ספורט, שיקום וחברה באופקה במבואות תל־אביב.

„אנדרלמוסיה טרמינולוגית"

המרצה שיבח את הענף הפסיכיאטרי של חיל־הרפואה שנרתם במהירות לטיפול בבעייה בהקימו, תוך מהלך הקרבות 41 נקודות שאויישו בידי פסיכיאטרים ופסיכולוגים. עבודתם היתה קשה נוכח „אנדרלמוסיה טרמינולוגית" ששררה לגבי דרכי הטיפול וכיוון שחיל הרפואה עדיין לא התנסה בלחץ כה רב של מקרים נפשיים. חסרו דעות מגובשות לגבי הטיפול המהיר בפגיעות הנפשיות ועומק הקווים הכריח חיילים עם מצב נפשי לא יציב, להימצא תחת אש, הפצצות אויר, רקטות וסכנה של פשיטות קומנדו. גורמים אלה הביאו במלחמת יום הכיפורים — אמר ד"ר קרפל — אצל חיילים מסויימים שעד המלחמה לא גילו שום הפרעות נפשיות, לתגובות נוירוטיות. תגובות אלה התבטאו בהיסטריה, שהביאה אפילו לשיתוק זמני של חלקי גוף.

במספר הרב ביותר של פגיעות נפשיות התנסו חיילי מילואים, שעברו מלחמה אחת או יותר. בהתעכבו על אפשרות מלחמה חדשה, אמר ד"ר קרפל כי אם תפרוץ — לא יוכל איש לנבא את מספר הפגיעות הנפשיות שיסבול הצבא, כיוון שמלחמת יום הכיפורים עצמה היוותה הרבה יותר טראומאטית מהמלחמות הקודמות. „הדבר שעלינו לדעת הוא שבמלחמה הבאה לא יהיה יותר קל בתחום זה, ולכן עלינו ללמוד היטב את לקחי המלחמה שעברה עלינו ולהכין כלים שיהיו מוכנים לטפל, אם יהיה צורך, באלפים בבת אחת באופן אינטנסיבי הנך הקדשה ממשצעת של 20 שנות טיפול לכל מקרה אינדיבידואלי" — הוסיף המרצה.

לדבריו „אכלנו יער כרוב עצימי, כי אנו ניצבים חשופים לסכנה של מחסור חמור בעובדים סוציאליים ונוכח קשיי קליטה של הנפגעים בחיי הקהילה. „לא פיתחנו בצורה מספקת את השרותים והכלים החדשים לטיפול קהילתי בחייל ובמשפחתו. העניין נמצא כיום אמנם בטיפול נמרץ אולם עלינו להיות מוכנים לעבודה רבה בשטח זה".

הלם־הקרב

להלן דיבר ד"ר קרפל על הלם הקרב העשוי להתפתח לנוירוזה שלאחר טראומה המופיעה ששה חודשים עד שנה לאחר הפגיעה. הפסיכיאטרים רואים כבר כיום סימנים של סכנה זאת בתלונות על אימפוטנציה, מצבים נוירוטיים, רגישות לרעש, וכו'. חלקם של החיילים אלה הם בני 20. ד"ר קרפל מעריך שמספר החשופים לסכנה זאת הוא רב. לדבריו אפשר להציל אנשים אלה על־ידי טיפול נמרץ יסודי והוא תובע להכין את השרותים לכך. „הבעיה היא לתפוס כל מקרה כזה במהירות ולמנוע את הפיכת האיש למקרה נכות העלול להשפיע קשה על הסביבה וביחוד על הדור הצעיר, שיתרגלו לראות אנשים בריאים ואמיצים שקועים בנכות נפשית קשה" — אמר. „לכן יש לטפל בהם כמו שמוציאים כדור או רסיס מגופו של חייל שנפגע. לא כל מקרה הלם קרב צריך להיחשב לקשה ואם יטפלו בו נכון אפשר למנוע מרבים פניה לאגף השיקום של משרד הבטחון.

תיקון

במאמרו של דן מרגלית על שביתת אשכנזי: הצד השני — נפלו שני שיבושים:

א. השתרבב שמו של השר בר־לב למשפט על קידום האנשים המקורבים אליו.

ב. בקשר להתקדמות קצינים בצה"ל בשנים האחרונות צריך להיות שאין להגזים בהשמצות, מפני שלמרות הפוליטיזציה רבים טיפסו בסולם הקצונה בזכות כשרונותיהם.

חייל המשרת בת"א נידון למחבוש באשמת „שנור"

מאת סופרו הצבאי של „הארץ"

חייל צה"ל בשרות חובה נידון ל־16 ימי מחבוש, לאחר שפנה אל מוסד ציבורי וביקש טרנזיסטור במתנה, בזכות היותו חייל קרבי. החייל, המשרת באזור תל־אביב, אותר על־ידי בטחון שדה והועמד מיד לדין.

שלטונות צה"ל עושים מאמץ להפסיק את הנוהג שלפיו פונים חיילים ביוזמה עצמית אל מוסדות ציבור שונים וגם אל אנשים פרטיים ומבקשים „נדבות" של ציוד חשמלי, ציוד אישי וגם תרומות בכסף.

החייל שנידון למחבוש פנה ביוזמתו אל מוסד ציבורי מסוים וביקש כי יעניקו לו טרנזיסטור כתרומה. אנשי המוסד הציבורי נאותו לבקשה, אך בטחון שדה איתר את החייל הלה והועמד לדין בפני מפקדו. יש לציין כי בפקודות המטכ"ל נאמר במפורש, כי אסור לחיילים לפנות בבקשה לתרומות לגורמים אחרים. כן נאסר בשעתו גם על יחידות לפנות בבקשות כאלה. כל תרומה, מענק או מתנה חייבים להינתן באמצעות הוועד למען החייל.

מנוי בשרשרת בתי המלון „קנדיאן פאסיפיק"

איתן שפיר

על מנויו של מר איתן שפיר כמנכ"ל שרשרת בתי המלון „קנדיאן פאסיפיק" בישראל נמסר בהודעה מטעם נשיא החברה, מר ה. ה. קרטיס. מר שפיר רכש לעצמו נסיון רב ביותר בעסקים ובממשל באירופה ובמזרח התיכון, לאחרונה כמנהל החברה לפיתוח קיסריה הממקן לשלום במזרח התיכון. בתפקידו יהיה אחראי לכל העיסוקים של בתי המלון „קנדיאן פאסיפיק" בישראל. חברה זו, בעלת 16 בתי מלון ברחבי קנדה ו־2 במכסיקו, משמשת כשרשרת בינלאומית של בתי מלון. תכנית ההרחבה הנועזת של החברה כוללת הקמת בית מלון שלישי במכסיקו, בתי מלון חדשים בתל־אביב ובפאריס, וכן 4 בתי מלון חדשים בקנדה: ואנקובר, נמל התעופה הבינלאומי החדש של מונטריאול, תאנדר ביי, ופטרבורו במדינת אונטאריו. כן מפעילה החברה שרותים לחברות תעופה במונטריאול וטורונטו ושרותי מסעדה במגדל סקיילון בניאגארה פאלס, אונטאריו, במגדל קלגארי ובבניני המשרדים בכבר גראנביל בואנקובר. (מ.)

עשה הכרה עם „סוויסאיר"

התדמית השוויצרית

ראיון עם מנהל „סוויסאיר" בישראל

אחד־העם פינת נחלת־בנימין, לב תל־אביב הקטנה, פעם בימית של תל־אביב הישנה. פעם היה כאן מלון „פלטין" הנודע. היום — בנין משרדים, בו נוסד ומתקיים עד היום הסניף הישראלי של חברת „סוויסאיר" השוויצרית. לפני 25 שנה — משרד קטן, קומץ עובדים. כיום — צומת הפעילות של השלוחה השוויצרית התעופתית בישראל, שהפכה במרוצת השנים לגורם בעל משקל במפת התעופה האזרחית מישראל ואליה.

בחדרו של מנהל הסניף הישראלי אתה פוגש כיום את מר ברונו גרייף — גבר יסודי ומרשים, תכליתי ובעל נימוסין, איש עסקי התעופה, שבקיאותו בנושא דינאמי זה היא רחבה ומעמיקה.

המנכ"ל אשר עלה לארץ ישראל מצ'כיה ערב מלחמת העולם השניה, נכנס למקצוע הנסיעות והתיירות לפני כ־25 שנה כפקיד במשרד נסיעות חיפאי. בשנת 1954 הוצע לו לכהן כמנהל מכירות בסניף הישראלי הקטן של „סוויסאיר" שבתל־אביב.

„קיבלתי את ההצעה, — אומר מר גרייף — כי האמנתי בעתידה המבטיח ובהתפתחותה הדינאמית הצפויה של התעופה האזרחית".

מר ברונו גרייף

נוהג הוא בחברת „סוויסאיר" שבראש סניפיה, המפוזרים על פני כל היבשות, עומדים מנהלים אזרחי שוויץ. ישראל היא יוצאת דופן מבחינה זו: בראש הסניף כאן עומד תושב הארץ ואזרח המדינה אשר נתמנה למשרה זו עם צאת קודמו לגימלאות.

„סוויסאיר" נועצת יתד בישראל

בעת ההיא הועסקו בסניף הישראלי של חברת התעופה השוויצרית 5 עובדים בלבד. כיום מועסקים בארץ 72 עובדים. אותה שנה הפעילה החברה טיסה שבועית אחת בין שוויץ לישראל, במטוס שקיבולו היה 44 מושבים. כיום מפעילה „סוויסאיר" בקו זה שבע טיסות בשבוע, כשבכל אחד מן המטוסים 148 מושבים. לפני עשרים שנה נמשכה הטיסה מישראל לשוויץ — עם חניית בינתיים באתונה — כשמונה שעות. היום נמשכת הטיסה כארבע שעות, ללא חניה.

„סוויסאיר" בשרות התיירות לישראל

שאלה: מה תרומתה של חברת „סוויסאיר" למדינת ישראל?

תשובה: תרומתה העיקרית בקיומו של קו תעופה מסודר בין שתי המדינות, שמכדין בלים בתמורה מאז נתכד. שנית, בפעולה האינטנסיבית שאנו מבצעים בתחום עידוד התיירות. כדאי אולי לציין כאן, כי מבחינה סטטיסטית כל אורח שוויצרי חמישי כבר ביקר בישראל. מחלקה מיוחדת של החברה פועלת לעידוד התיירות הבלגית לישראל. אנשיה מפיצים חומר תעמולה מגוון על ישראל ואתריה ומארגנים באמצעות קהילות ואירגונים דתיים קבוצות לסיורים בישראל. מחלקה אחרת של החברה מעודדת אירגון קבוצות נוער לסיורים ושהייה בישראל. מחלקה נוספת פועלת בקרב מוסדות ואירגונים העורכים כנסים וקונגרסים בינלאומיים ורבים מבין אנשי אירגונים אלה מגיעים לישראל באמצעות „סוויסאיר".

סניפי החברה הם סניפי הנוסע

שאלה: מה מציעה חברת „סוויסאיר" לנוסע הישראלי?

תשובה: בראש וראשונה אנו מציעים לו קשר טוב ומהיר כמעט לכל מקום בעולם. ואנו מציעים לו, כמובן, את שוויץ, הידועה כ„גן־עדן" לתיירים בכל עונות השנה. טבעי הדבר שבתור „בעלת־בית" בשוויץ, אנו יכולים להציע לנוסע הישראלי אירגון מסעותיו ובילויו מבלי שיצטרך להסתבך בתיכנון, מבלי שיצטרך לדאוג בעצמו להזמנת איכסון וסידורים. באמצעות סוכני הנסיעות המורשים, או בסניפינו, אנו מגישים לו את שוויץ על גבי מגש של כסף, בין אם הוא בא אליה כתייר, כמבריא או כאיש עסקים. משרדי חברת „סוויסאיר", בכל מקום בעולם, עומדים לרשותו של הנוסע שלנו בתכנון מסעותיו, בדאגה לסידוריו, בעצות ספציפיות הקשורות בכל ארץ וארץ. כל אלה אינם בגדר של סיסמה מסחרית בדושה. זוהי עובדה בדוקה, המוכרת היטב לכל לקוחותינו הרבים מהם מפיקים ממנה את מירב התועלת וההנאה. על שרותים אלה ואחרים בני המוניטין שלנו ועליו מושתתת הנאמנות של לקוחותינו.

במשך כל שנת 1954 הטיסו מטוסי החברה בישראל לשוויץ (כיוון אחד) 1400 נוסעים. במשך שנת 1973 — 43 אלף נוסעים.

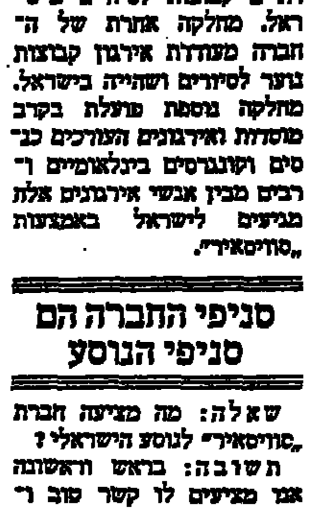

הזמנה לאוכל טוב אינה מרעת. לארוחות במטוסי „סוויסאיר" ולאופן הגשתן יצאו מוניטין ברחבי העולם.

מטפלות מעופפות

בקווים מסוימים של חברת סוויסאיר, בעיקר בטיסה לארצות מתפתחות כגון ארצות מערב־אפריקה בהן רב מספרן של משפחות נוסעות לטיסותיהם, הכשירה החברה דיילות לטפל בשעת הטיסה בילדי המשפחות הנוסעות. שרות מיוחד זה מאפשר, בין היתר, להורים להפיק את מלוא ההנאה מן הטיסה.

שאלה: מה היחסים שלכם עם חברת התעופה הלאומית „אל־על"?

תשובה: אנו עובדים בשיתוף הדוק וידידותי בשטחים שונים, כגון: פיתוח התיירות בין שתי המדינות, טיסות קבוצתיות, תאום בקביעת לוח הזמנים של שתי החברות ועוד.

גשר אוירי איתן

שאלה: האם צפויות בעתיד הקרוב תוכניות נוספות בתחום פיתוח הקו ישראל—שוויץ?

תשובה: בהחלט. לקראת הקיץ אנו מתכננים הכנסתו של מטוס חדש בקו ציריך—לוד. זהו מטוס ה־D.C. 10 שהוא מטוס סילון ענק חדיש, בעל 249 מושבים ומירווחו נותנת כיתרים לנוסע בו. מטוס זה מעניק קונספציה חדשה בהובלת נוסעים ומכיל שיכלולים רבים, הן בתחום הטכני והן בתחום השרותי.

שאלה: מהו הקו המנחה את הסניף הישראלי של חברתכם?

תשובה: שמירת המוניטין הטוב של החברה המשך טיפוח הגשר האוירי בין שתי הארצות על כל המשתמע מכך, דבר שהתחלנו בו לפני 27 שנים ואשר מעלותיו נהנים שני הצדדים.

אנחנו מודעים לעובדה שהזמנים אינם רגילים, אינם קלים, אינם נוחים. במקביל אנחנו בטוחים כי זמנים אלה יעברו. ככלות הכל, אנו מצויים כאן, בארץ הזו, מ־1947 וכבר עברנו יחד אתך תקופות קשות והתגברנו עליהן.

על כן אין אנו פונים אליך הפעם בהצע מרחיב של טיסה לכל חלקי תבל; איננו קוראים לך לצאת לתחליץ בהרים המושלגים של שוויץ ולהתפעם בשלווה מול אגמיה המקסימים. איננו שולחים עכשיו ללקוחותינו שום חומר על תבניות הנופש והבילוי בשוויץ ובאירופה — אם כי חומר זה מצוי לרשותך במשרדינו, אם תרצה לעיין בו לקראת ימים רגועים יותר. כל כוונתנו הפעם היא לשמור אתך על קשר, לספר על פעילותינו ולהודיע לך ולידידינו הרבים בארץ שאנחנו ממשיכים את השרות כרגיל, באותה רמה ובאותו ידידע שהקנו לנו את המוניטין שלנו.

תפריט מעל הים

הארוחות ה„מעופפות" של „סוויסאיר" הם שם דבר בקרב אנשים המרבים לטוס. המזון המשובח, אותו מכינים אשפי־מטבח בעלי פרסים בינלאומיים מוגש לנוסע בכלי חרסינה ובלווית סכו"ם עשויים כסף בהתאם לכל כללי הטקס השולחני.

MENU A LA CARTE
Menu Selection

APERITIF
Cocktail

HORS D'OEUVRE RICHE SUR VOITURE
Selected Hors d'Oeuvres

CONSOMME PRINTANIERE
Clear Soup with Vegetables

CREME A LA REINE
Cream of Chicken Soup

FILET DE BOEUF ROTI SAUCE BORDELAISE
Roast Fillet of Beef with Red Wine Sauce

CARRE D'AGNEAU PROVENCALE
Loin of Lamb with Herbs

EMINCE DE VEAU AUX CHAMPIGNONS
Finely Cut Veal with Mushrooms

POMMES JAPONAISE
Duchess Potatoes with Almonds

NOUILLES AU BEURRE
Buttered Noodles

BOUQUETIERE DE LEGUMES
Choice of Vegetables

SALADE DE SAISON
Salad in Season

ASSORTIMENT DE FROMAGES
BISCOTTES SALEES
Cheese-Tray and Crackers

CORBEILLE DE FRUITS
Assorted Fruit

CASSATA NAPOLITAINE
Multi Flavoured Ice Cream Bombe

BREAD AND BUTTER PUDDING

CAFE LIQUEURS
Coffee and Liqueurs

PRALINES
Swiss Chocolate Candies

אם תטוס השבוע במחלקה ראשונה של אחת מטיסות „סוויסאיר" בקו אירופה—אמריקה, יעמוד לבחירתך התפריט הנ"ל:

המטוס החדיש ביותר של „סוויסאיר": D.C.10/30 שיוכנס לשירות בקו שוויץ — ישראל באפריל הקרוב.

SWISSAIR סוויסאיר

(מודעה)

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה לאמנויות — האקדמיה למוסיקה

מופעי יום ב' באקדמיה

מופע שני.

מארחים את הפסנתרן האורח מארה"ב

קלוד פרנק

יום ב' (18.2.74) בשעה 19.30,

אולם טארג באקדמיה.

הציבור מוזמן — הכניסה חופשית.

לשכת מסחר ותעשיה ישראל־גרמניה

מזמינה להרצאה (בשפה הגרמנית) של

א. ארנסט בנדה

נשיא בית המשפט הפדרלי בענייני חוקה

על הנושא:

„בעיותיהן הכלכליות של גרמניה והקהילה האירופאית בשעה זו והשפעתן על ישראל".

ביום שלישי, 19 בפברואר 1974, בשעה 18.00, במוזיאון תל אביב, באודיטוריום ע"ש לאון ומטילדה רקנאטי, שד' שאול המלך, תל אביב.

צ'ן לונג

מסעדה סינית

CHIN LUNG

CHINESE RESTAURANT

חיפה, מרכז הכרמל

שד' הנשיא 126

המסעדה פתוחה יום יום לארוחות צהריים וערב

הזמנות בטלפון 04—81308

בירושלים

עתה

דרושות דירות לקניה

בכל הגדלים

אנגלו־סכסון

סוכנות לנכסים בע"מ

רח' הסורג 2, טל: 221161

חברת התיווך הגדולה בארץ

בסבך חישובי התשואות

בשוק ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

חידוש המסחר בצמודי המדד בבורסה גרם השבוע לעליית בשערי אגרות החוב בשעורים חסרי תקדים. במשך ימים אחדים

צברו שערי האגרות הישנות כ־20% בממוצע, שפירושו גם עליות גבוהות יותר משעור זה.

במקביל פורסמו תנאי הצמודים החדשים. העיכוב בפירסום, שנגרם בין השאר על־ידי דיונים של הרגע האחרון באוצר, גרם לעיתונים קשים בגישת הציבור ויועציו, שהושפעו מן הידיעות הראשונות על תנאי המילוות החדשים. רק ברגע האחרון החולט באוצר לשפר את התנאים, מתוך חשש כי אגרות תיתקל הפצת המילוות החדשים בקשיים מרובים. בגלל חשש זה החולט להנפיק את המילוות ל־10 שנים עם רבית צמודה.

עתה ניצבים רבים נבוכים ושואלים מה יקרה הלאה עם הצמודים הישנים וכיצד יש להתיחס לחדשים. ננסה להבהיר סוגייה זו:

על המשקיע להתיחס לתשואה נטו, כלומר לאחר ניכוי המס במקור. לפיכך יונפק מילווה המעניק תשואה נטו של 3% צמודה ל־10 שנים, ומילווה שני שמעניק תשואה נטו של 2.44% לא־צמודה ל־6 שנים.

אנו נניח כי במשך שש השנים הבאות יעלה המדד בממוצע שנתי של 10%—12%. החישוב האקטוארי מראה כי במקרה זה התפתח התשואת של 2.44% לא־צמוד, לתשואה צמודה של 1.75%.

בפעולה זו הבאנו את שני המילוות החדשים לבסיס משותף. יוצא כי בעתיד יונפק מילווה ל־6 שנים עם תשואה של 1.75% צמודה ומילווה שני ל־10 שנים עם תשואה צמודה של 3%. חשוב לזכור: תנאי זה יתמלא אם רוכשים את המילוות במקור.

פירוש הדבר, כי מעתה יצטרך המשקיע לבקש בבורסה נייר ערך שיתן תשואה צמודה שבין 1.75% ל־3%. במקרה שהתשואה תהיה נמוכה יותר בבורסה, כדאי מיד לפנות למקור. הערה נוספת: מקור פרושו רכישה מבנק ישראל בעת הנפקת סדרה חדשה.

הבאנו למעשה את כל האגרות, הישנות והחדשות, למכנה משותף. פרס לדבר אחד: הסדרות החדשות יהיו על בסיס המדד, שיתפרסם באמצע חודש מארס. דהיינו: לסדרות הנמצאות כבר בבורסה ניתן „פור" של שני חדשים: העליות במדד בחודשים ינואר ופברואר. לשם השוואה סופית יש להוסיף למחירי הסדרות הישנות את העליות במדד בשני חודשים אלה. מניחים כי העליה תסתכם בין 7% ל־9%. עתה אנו כבר על בסיס מוצק ר־שווה לכל. ועל סמך בסיס זה נראה כי העליות בשערי רוב הסדרות היו גבוהות מדי, בהערכה זהירה בממוצע של 5%, כלומר ברמת המחירים הנוכחית משלם הרוכש כ־5% יותר מכפי ש„מגיע" בעד אותה סדרה. לכך יש להוסיף כי במידה שיונפקו סדרות חדשות יביא ההצע החדש לתחרות. וגם זה גורם שישפיע על רמת המחירים.

מאידך, יש לקחת בחשבון גורמים נוספים שישפיעו על עליית המדד בעתיד: כגון עליית מחירי התחבורה הציבורית הצפויה הול מים אי הקרוב. הנטיות להתייקרויות נוספות הינן בבחינת גורם קבע בבורסה.

שער הנתיר 5.05 ל"י

הביקוש לדולרים גבר בימים האחרונים. בבורסה נרשם אתמול ביקוש בסך 102,500 דולר ושער הנתיר עלה בשתי אגורות, ל־5.05 ל"י, תוך מחזור בסך 200,000 דולר.

בשוק השחור התיצב הדולר על רמה של 5.25 ל"י בין הסוחרים. המסחר התנהל אתמול בסימן היצע מנוימי, שפירושו כי המוכרים באו מחוגים שאגרו סחורה לפני כן. הפעילות היתה ערה, כיון שבימים האחרונים נפסקו סריקות המשטרה. אולם אתמול שבה המשטרה ופשטה על מרכזי המסחר, בעיקר ליד קיוסקים ובתי קפה ברחובות לילינבלום, הרצל ונחלת בנימין. באחד המקרים החרימה כמות של 10,500 פרנקים ואצל תייר 1,800 דולר.

מחיר הזהב ירד ל־23,000 ל"י הק"ג. הכסף נסחר לפי 950 ל"י הק"ג.

שיפור במניות

לאחר יומיים של ירידות שבו אתמול המניות והחלו לעלות. המסחר היה מצומצם והסתכם ב־1.1 מיליון ל"י.

חבי החשמל לא תחלק דיבידנד

דירקטוריון חברת החשמל החליט אתמול להמליץ בפני האסיפה הכללית שלא לחלק דיבידנד לשנת 1972/73.

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

14.2.1974

מניות

	פתי'	שינוי	משי'
בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות			
אי ה' ה' (ם)	224.5	—1	
אי.די.בי. בכ'	199.5	+4.5	200
אי.די.בי. ר"ג (ש)	166	+1	166.5
אי.די.בי. ב (ש)	193		
אגוד (ש)	278.5		
אי בריטי ר"מ (ם)	305		
אי בריטי (ם)	298		
דיסקונט א' (ש)	451		
מזרחי (ם)	155	+2	156
פועלים ר"מ (ם)	335		
פועלים (ם)	322		322
בל"ל (ש)	252		253
בל"ל חדשות (60%) (ש)	248.5		249.5
בנקים למשכנתאות			
אמותיקאי (ם)	214.5	+1	
כרמל (ם)	133		
משכנתי בנין	220		
פתי משכנתי (ם)	220		
שכין בכ'	147		
טפחות מב'	209.5		210
טפחות ר"ג	207	+1	
מוסדות מימון ענפיים			
שלמון	101.5	—0.5	
אוצר לתעשיה	190.5		
חקלאות	76.5		
פת' תעשיה מב'	73	+0.5	75
ביטוח			
אריה	234		235
הסנה	193		
מגור	259.5		260
צור	173		
מסחר ושירותים			
בית הרכב	68.5		69
דלק (ש)	140	+0.5	
דלק (ם)	149.5	—1	
קרור 1	270		
קרור 10	173		
חשמל	55	+1	
ספנות	158.5	+2	
מקרקעין, בינוי, פיתוח והדרים			
אזורים	180		
אפריקה 1	300		
אפריקה 10	261	+4.5	
הכשי הישוב ש'	157		156
הכשי הישוב מ'	130		
סולל בונה מ'	130		
גבסים	178.5	—0.5	
ישפרו	114	+3	
יקרים	137		
מהדרין	179.5	+0.5	
מספי המד	84.5		
מקקיעים	142.5		
נאות אביב	65.5	+4	
פרי אור	163	+2.5	165
רסקו מב'	81	+2	80
רסקו רג'	63.5	+0.5	63.5
תעשיה			
אליאנס	467	+6	
אלקו 1	112.5		
אלקו 2.5	94.5	+0.5	94.5
אלקטרה 1	210.5	+2	
אלקטרה 5	187.5	+3	
ארגמן מב'	285	—0.5	
ארגמן (ם)	285		
אתא ב'	110		
אתא ג'	109		
דובק	356.5		
כבלים	173	—0.5	
מבע (ם)	874		
כימיקלים	56.5	—1	
ל' אפשטיין	67	—1	
כולר	164		
פניציה (ם)	87		
פניציה 10	87.5		
נייר חדרה	278		278
עסיס	200	+3	
פוחמן	247	—1	
עלית	282	+1	282
ערד	90		
פולינן	208		
שכון	126	—2.5	
תדל	210	+4	
חבי להשקעות			
אלגר (ם)	77.5		
אלרן (ם)	159.5	+2	
גרכוית	189.5		
פועלים השק'	227		
פז	95.5		
ולפסון 1	142.5	+5.5	
ולפסון 10 (ם)	91	+1	
אמפא	110		108
דיסקונט השק. (ם)	185		
מזרחי השק.	102		
בל"ל השק.	180	—0.5	180
פרינן	89		
חסוהה ✱	79	+4.5	
יצוא השק.	60.5	+0.5	
כור	167.5	+6.5	
כלל השק.	180		180
כלל תעשיות	172.5		
עז	148.5	+4.5	
מביה	53.5		
נפט			
נפטא	68	+1	

	פתי'	שינוי	משי'
לפידות (ש)	120		120
לפידות (ם)	160.5		
אגרות חוב להמרה			
אי.די. ב ש.ה.	79.5	+1	79.5
אגוד ש.ה.	90	—0.5	
המזרחי ש.ה.	92.5	+1	92.5
הפועלים ש.ה.	100.5		100.5
בל"ל ש.ה.	124	+0.5	123.5
בל"ל ש.ה.	99		98.5
אפותיקאי	92.5		
פת. משכ.	103.5	+0.5	
פת. משכ.	90.5		
שכון	100		100
סהרון	102		102
אוצר לתי	83	+0.5	
דלק	82		
חב. הישוב	84.5	—1	
ישפרו	109.5	—2	
אתא	81.5	—1	
עלית	83	+1	82.5
הפועלים השק.	100.5		
דיסקונט השק.	96	—0.5	
דיסקונט השק.	83	+1	
מזרחי השק.	91		
בל"ל השק.	84	+1.5	
כלל תעש.	100		
עת	96.5		

מניות הנסחרות במטבע חוץ

	סגירה	שינוי
אתיקו א' (ם)	68.5	-
8% אתיקו (ם)	80.5	
7% פ' התעשיה (ש)	202	
6% פ' התעשיה ב' (ש)	169.5	
6% פ' תעשיה בג (ש)	101.5	
6% פ' תעשיה בג 1 (ש)	101.5	
בזית (ש)	85.5	

אגרות חוב*

צמודות לדולר — הלפסון קלור מאיר 6.5% אגית (ש)	סגירה	שינוי
	90	+1
הוללים 5	132	—0.1
הוללים 6	133.9	—0.1
הוללים 7	135.5	+2
הוללים 8	104.6	+0.1
הוללים 9	104	
הוללים 10	105.6	
הוללים 11	105.8	—0.2
הוללים 13	105.7	—0.7
הוללים 14	106	
הוללים 15	109	
הוללים 16	108.7	+0.7
הוללים 17	106	—1.5
הוללים 18	105.5	
הוללים 19	108.5	+1.3
מלווה במחון — 1968		
א'	140.5	+3
ב' ✱	139	+4
ג' ✱	139	+4
ד'	135.5	+4
ה'	135	+8
ו'	133	
ז'	129.5	
ח'	247.5	+2
ט'	238.5	+0.5
י'	239	—2
כ"א	128.6	—0.4
כ"ב	128	
כ"ג	247	+2
כ"ד	247.5	+2
במחון 1968 — בנקאי		
י"א	137.7	—2.8
י"ב	137	—0.5
י"ג	133	+2
י"ד	252.6	+0.1
במחון 1969		
א'	247	
ב'	240	+1
ג'	238.5	
ד'	239	+1
ה'	237.5	+1
ו'	236	—1
ז'	235	
ח'	238.5	
ט'	238.5	
י'	237.5	+1.5
כ"א	238	—1
כ"ב	233.2	—1.8
כ"ג	236	+4.5
כ"א	235.5	—0.5
מ"ב	236	—0.5
מ"ג	239	+5
כ"ד	232.5	—0.5
כ"ה	233	
במחון 1969 — בנקאי		
י"א	249.2	+0.2
י"ב	247	
י"ג	253	+3.5
י"ד	239.5	
ט"ו	240	
ט"ז	240.5	
י"ח	236.5	—1
י"ט	234.8	+0.3
כ'	234	

פרס: מסוף מיוחד לעולים ייפתח בנמל ב. ג. בסוף השנה

מאת סופרו הפארלמנטרי של „הארץ"

מסוף מיוחד לעולים חדשים יפתח בסוף שנה זו בנמל התעופה בן־גוריון — אמר שר־התחבורה מר שמעון פרס, בתשובה על שאילתא של ח"כ עקיבא נוף.

מר פרס ציין, כי לפני כשנה וחצי יזם משרד־התחבורה פנייה אל משרדי הקליטה והאוצר לאשר בניית מסוף מיוחד לעולים. הבנייה אושרה לפני כחצי שנה ועם אישור התקציב הוחל בה. בגלל המלחמה חל עיכוב בקצב הבנייה אולם מניחים שהמסוף ייפתח בסוף השנה.

השר הוסיף — בתשובה על שאילתא של ח"כ א. הדיגר — כי מסוף חדש למטענים בנמל־התעופה בן־גוריון, שכבר הוחל בבנייתו ועומד להיפתח בחודש אפריל ש"ז, יפתח אף הוא בסוף שנה זו, בגלל שיבושי המלחמה.

בדבר על הקשיים הקיימים בתחבורה (בתשובה על שאילתא של ח"כ פ. שיינמן) אמר מר פרס, כי כל עוד ימשך הגיוס... אין בכוחו של שר לשנות את המצב או להתעלם ממנו. הסיבות לקשיים נובעים מכך שמתוך 7000 נהגים גויסו כ־4000, דבר הנותן את אותותיו בתחבורה הציבורית.

עם זאת, הדגיש, ננקטו כמה פעולות להקלת המצב ככל הניתן: הכשרת נהגים חדשים, העברת בעלי רשיונות נהיגה מתפקידים ניהוליים לנהיגת אוטובוס, גיוס חלקי של פנסיונרים, ומו"מ עם צה"ל לשחרור נהגים.

בנושא המשאיות המיובאות אמר מר פרס, בתשובה על שאילתא של ח"כ י. תמיר וא. אולמרט — כי עד היום הגיעו 1841 משאיות ו־229 נגררים מיבוא החירום, מכלל של 2500 משאיות ו־711 נגררים. עד היום נמכרו 2430 משאיות, כמחציתן לצה"ל.

עוד מסר כי הקשיים בהובלה הוקלו באחרונה ויוקלו עוד יותר בזמן הקרוב, עם שחרור חלק מהרכב האזרחי שגוייס לצה"ל.

שערי חליפין רשמיים למט"ח (העברות המחאות) ביום 14.2.74

המטבע	היחידה	שער מכירה	שער קנייה	המטבע	היחידה	שער מכירה	שער קנייה
דולר קנדה	1	4.3310	4.2890	כתר נורבגי	10	7.3324	7.2264
לירה שטר.	1	9.5823	9.4353	פלורין הול.	10	14.8936	14.6853
דולר אוסטר	1	6.2706	6.1866	מרק גרמני	10	15.4810	15.2561
רנדים דרא־פ	1	6.2097	6.1257	מרק פיני	10	10.7817	10.6262
פרנק שוויצ'	10	13.2325	13.0354	שיל. אוסטרי	10	2.1074	2.0761
פרנק צרפתי	10	8.4533	8.3391	פרנק בלגי	100	10.2302	10.0949
כתר דני	10	6.5523	6.4615	לירטה איט.	1000	6.4417	6.3540
כתר שוודי	10	9.0284	8.9021	ין יפני	1000	14.6087	14.3590

(שער החליפין של הדולר ארה"ב קבוע: 4.203 מכירה, 4.200 קנייה)

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)

אתמול בצהרים (14.2.74) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

ל"י 1 £ שטרלינג	$ ארה"ב	2.2660/2.2670
ל"י 1 $ ארה"ב	מרקים גרמניים	2.7305/2.7315
"	פלורינים הולנדיים	2.8340/2.8370
"	פרנקים שוויצריים	3.1950/3.1975
"	פרנקים בלגיים	41.03/41.08
"	פרנקים צרפתיים	5.0025/5.0075
"	לירות איטלקיות	657.10/657.80
"	יינים יפניים	290.50/291.50

מסירה מאוחרת (Forward)

	$/£	פר"ש/$	מר"ג/$
1 חד'	2.2422/2.2442	3.2025/3.2075	2.7315/2.7345
2 חד'	2.2245/2.2265	3.2075/3.2125	2.7345/2.7375
3 חד'	2.2055/2.2075	3.2125/3.2175	2.7375/2.7405
6 חד'	2.1645/2.1665	3.2200/3.2275	2.7405/2.7445

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארון	159.92	156.00
דקל	420.3	400.3
ברוש	177.7	169.2
אורן	137.24	133.88

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	257.8	245.7	251.8
ארז	123.1	117.4	120.3
איתן	147.02 ב.ר.	—	143.36 ב.ר.

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

ירד מחזור המטבע

(ל.צ.מ.). — מחזור המטבע ירד השבוע ב־27,891,826.51 ל"י (ועמד על שני מיליארד שבע מאות ושבעים ואחד מיליון ל"י, בקירוב.

סעיפי הכיסוי: מאה תשעים וחמשה מיליון ל"י בזהב, שני מיליארד חמש מאות ושבעים ושישה מיליון ל"י ביתרות במטבע חוץ. (הכל מעגל למיליון ל"י הקרוב).

שטרי כסף במחזור	2,674,291,291.—
* מעות (לרבות מטבעות קטנים) במחזור	96,451,096.66
ס"כ המטבע במחזור	2,770,742,387.66
זהב	194,688,422.17
יתרות במטבע חוץ	2,576,053,965.49
סך כל הנכסים	2,770,742,387.66

*) לא כולל מטבעות זכרון (מזהב) בערך נקוב כולל של 5,916,900.— ל"י שתכולת הזהב הכלול בהם שווה או עולה על ערכם הנקוב.

מדד שערי המניות בבורסה התל-אביבית
100 = 31.3.67

	14.2.74	13.2.74
מדד כללי	242.76	241.62
כספים וביטוח	209.09	208.69
בנקים מסחריים	226.54	225.91
בנקים למשכנ'	202.15	202.45
מוסדות מימון	188.79	187.55
חברות להשקעה	195.08	193.94
תעשיה	383.06	382.68
מסחר ושרותים	339.14	336.08
מקרקעין	194.36	191.87

האוניברסיטה העברית בירושלים הזמינה את המדען היהודי הסובייטי ד"ר ויטאלי רובין לשמש כמדען־גולה במחלקת ללימודי סין ויפאן. ההזמנה נשלחה לד"ר רובין במברק ששלח אליו ביום ד' רקטור האוניברסיטה, פרופ' מיכאל רבין.

אזכרה וגילוי מצבה
במלאת שלושים לפטירתו של

מנחם (מקס) צ'פסקי ז"ל

תערך ביום ראשון, כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.1974)
בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

התחבורה תעמוד לרשות המלווים בבית המנוח רח' מוא"ה 51 תל־אביב, בשעה 2.30 אחה"צ.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בע"פ ובכתב

המשפחה

אמנו וסבתנו היקרה

חנה חשין ז"ל

איננה

הלויה תצא היום יום ששי, כ"ג בשבט תשל"ד (15.2.74) בשעה 10.00 לפנה"צ מביה"ח „רוטשילד" חיפה לבית העלמין החדש, ליד כפר סמיר.

אוטובוס יעמוד לרשות המלוים בשעה 9.30 בבוקר ליד בית המנוחה, הר־הכרמל, שד' והדג'וד 16.

המשפחה האבלה

בצער רב ובתדהמה אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של יקירנו

ד"ר יוסף מונסליזה ז"ל

ב"ר מאוריציו ז"ל

הלויה התקיימה אתמול, יום חמישי, כ"ב שבט תשל"ד (14.2.74) בבית העלמין בחולון.

נא להמנע מבקורי תנחומים.

המשפחה המתאבלת
בארץ ובחו"ל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

יעקב בר־אדון ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו

ביום שני, כ"ו בשבט תשל"ד (18.2.74) בשעה 3.30 אחה"צ בהר־המנוחות גבעת־שאול ירושלים.

נפגשים בכניסה להר־המנוחות.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

יחיאל (איחק) שיין ז"ל

ייערך טקס אזכרה וגילוי מצבה ביום א', כ"ה בשבט, תשל"ד (17.2.74), בשעה 15.00 בבית העלמין החדש „סמיר" שבמבואות חיפה.

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 14.30 מבית המנוח, רח' שושנת הכרמל 30, חיפה.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו.

אשתו: שרה (לושה) שיין
בתו וחתנו: יהודית וחזי קידרון

מבקר המדינה

ארגון עולי מרכז אירופה | מכון ליאו בק | ק.י.פ.
מוסד ק"ליר בירושלים

מתכבדים להזמין את כב' לטקס אזכרה לכבוד

ד"ר זיגפריד מוזס

זכרונו לברכה
מבקר המדינה הראשון בישראל

שיתקיים ביום כ"ז בשבט תשל"ד — 19 בפברואר 1974 בשעה 6 אחה"צ במוסד ק"ליר בירושלים, רח' ז'בוטינסקי 43.

ישב ראש: מבקר המדינה ד"ר י. א. נבנצל.
ישאו דברים: פנחס רוזן, א. ה. גרלינג, ד"ר מ. גילון

עברו שלושים מאז שנקטפה מאתנו אשתי, אמנו וסבתנו היקרה הבלתי נשכחת

יפה ברנר ז"ל

נתייחד עם זכרה באזכרה

ביום ראשון כ"ה שבט תשל"ד 17.2.74 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד בית המנוחה רח' הרצל 56 רמת גן בשעה 2.30.

המשפחה

מחלקת הנוער והחלוץ
של ההסתדרות הציונית העולמית

מודיעה בצער על פטירת

ד"ר ברוך רובינשטיין ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי, כ"ג בשבט תשל"ד (15.2.74) בשעה 12.00 מבית ההלויות בסנהדריה, ירושלים

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

חנוך (הנריק) קרישק ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום שני כ"ו בשבט 18.2.74 בשעה 3.30
בבית העלמין בחולון

המשפחה

הנהלת מפעלי עסיס

מודיעה בצער

על מות הכימאי הראשי של החברה

ד"ר יוסף מונסליזה

ומשתתפת בצער המשפחה.

תודתנו נתונה לכל חברינו וידידינו
אשר השתתפו באבלנו בנפול יקירנו

דן ביאטוס

ברמת־הגולן י"א תשרי תשל"ד (7.10.73)

ההורים: חוה ויהודה
האחיות: יעל ועפרה

תודתנו נתונה לכל מנחמינו
בנפול יקירנו

סרן ירמיהו (ירמי) נטל

במלחמת יום הכיפורים.

הוריו: מאיר ויוכבד
אחיו: נחמיה
אחותו וגיסו: רינה ונחמן בהרב.

תודתנו נתונה לכל המנחמים אותנו
בכתב ובעל פה בנפול

סרן ד"ר גדעון רובינפלד

במלחמת יום הכפורים

שושנה רובינפלד והמשפחה
ראשון־לציון

במלאות שלושים לפטירתה של יקירתנו

יהודית ארזי ז"ל

נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה
ביום שני כ"ו בשבט תשל"ד 18.2.74 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד שער בית העלמין.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו.

המשפחה

מדינת ישראל
אגף השקום

משרד הבטחון
המחלקה להנצחת החייל

הסעות לבתי הקברות הצבאיים הארעיים

הסעות למשפחות השכולות לבתי הקברות הצבאיים הארעיים תתקיימנה אחת לחודש (ערב ראש חודש) במשך ששת החודשים הקרובים.
ההסעה הראשונה תתקיים בערב ראש חודש אדר (כ"ט בשבט תשל"ד) — 21.2.74 מידי חודש תתפרסם מודעה נפרדת על תכנית ההסעה.
להלן תכנית ההסעה לתאריך 21.2.74

למשמר־הנגב, בארי, באר־שבע

מקום היציאה		שעת היציאה
ירושלים —	תחנת אגד	08.00
קרית שמונה	" "	05.30
ראש פינה	" "	05.45
צפת	" "	05.30
טבריה	" "	06.00
בית שאן	" "	06.30
עפולה	" "	07.00
נהריה	" "	06.30
עכו	" "	06.45
חיפה	" "	07.00
חדרה	" "	07.30
נתניה	" "	07.30
הרצליה	" "	08.00
כפר סבא	" "	08.00
פתח תקוה	" "	08.00
ת"א —	רחבת היכל התרבות	08.00
רמלה —	תחנת אגד	08.30
ראשון לציון	" "	08.30
רחובות	" "	08.30
אשדוד	" "	08.30
אשקלון	" "	08.30
קרית גת	" "	09.00
באר־שבע	" "	10.00
דימונה	" "	09.30

כל האוטובוסים היוצאים מהתחנות: קרית שמונה, ראש פינה, צפת, טבריה, בית שאן, עפולה, נהריה, עכו, חיפה, חדרה ונתניה יורידו את הנוסעים בבית הקברות הצבאי הארעי בקרית שאול.
מירושלים ייצא אוטובוס מיוחד לקרית שאול בשעה 09.30

לעפולה

מקום היציאה		שעת היציאה
ירושלים	" "	06.30
קרית שמונה	" "	09.00
ראש פינה	" "	09.15
טבריה	" "	09.45
בית שאן	" "	10.15
נהריה	" "	09.00
עכו	" "	09.15
חיפה	" "	09.45
חדרה	" "	09.40
נתניה	" "	09.20
הרצליה	" "	09.00
כפר סבא	" "	08.40
פתח תקוה	" "	08.15
ת"א —	רחבת היכל התרבות	08.00
רמלה —	תחנת אגד	08.15
ראשון לציון	" "	08.00
רחובות	" "	07.50
אשדוד	" "	07.20
אשקלון	" "	07.00
קרית גת	" "	06.30
באר־שבע	" "	06.00
דימונה	" "	05.30

ללוחמי הגטאות, נהריה

מקום היציאה		שעת היציאה
ירושלים	" "	06.30
קרית שמונה	" "	08.30
ראש פינה	" "	08.45
צפת	" "	09.00
טבריה	" "	08.00
בית שאן	" "	08.30
עפולה	" "	09.00
נהריה	" "	10.00 (ללוחמי הגטאות בלבד)
עכו	" "	10.00
חיפה	" "	09.30
חדרה	" "	09.00
נתניה	" "	08.30
הרצליה	" "	08.30
כפר סבא	" "	08.30
פתח תקוה	" "	08.00
ת"א —	רחבת היכל התרבות	08.00
רמלה —	תחנת אגד	08.00
ראשון לציון	" "	07.30
רחובות	" "	07.30
אשדוד	" "	07.30
אשקלון	" "	07.00
קרית גת	" "	06.30
באר־שבע	" "	06.00
דימונה	" "	05.30

כל האוטובוסים היוצאים מהתחנות:
רמלה, ראשון לציון, רחובות, אשדוד, אשקלון, קרית גת, באר שבע ודימונה יוריד את הנוסעים בבית הקברות הצבאי הארעי בקרית שאול.

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

ד"ר עדה הלפרין ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה

ביום ראשון כ"ה שבט תשל"ד 17.2.74 בשעה 16.15
בבית העלמין בכפר סמיר.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו ראש משפחתנו

פנחס לבנוני – ויסל ז"ל

נערוך אזכרה ביום ראשון כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74)
בבית העלמין הישן חוף הכרמל.

מוקירי זכרו נפגשים ליד השער בשעה 3.00 אחה"צ.

המשפחה

הנהלת משרד הבריאות
ועובדי המשרד

מודיעים בצער רב, על מותו ללא עת של

עבד אלעזיז זועבי

סגן שר הבריאות

ומשתתפים בצער המשפחה.

בשעה 10.00 יוצא הארון מבית המנוח,
כליד המציין ויוצב בבנגד הבלום
הקהל יוכל להלוך כבוד אחרון לבנות עד שעה 12.00
בשעה 12.00 יחל הטקס הדתי ובסע הלוויה לבית הקברות.

ממשלת ישראל

אבלה
על מות

עבד אלעזיז זועבי

סגן שר הבריאות

הכנסת
יושב ראש הכנסת וחבריה

אבלים
על פטירתו ללא עת של

עבד אלעזיז זועבי

חבר הכנסת וסגן שר הבריאות

על מותו ללא עת של

עבד אלעזיז זועבי

סגן שר הבריאות
מתאבל מרה ומשתתף בצער המשפחה

שר הבריאות
ויקטור שם טוב

תודתנו נתונה לכל מכרינו וידידינו
אשר השתתפו בצערנו
והביעו תנחומיהם על מותו של
אבי המשפחה

ריכרד לוי ז"ל

המשפחה
ובית ריכרד לוי בע"מ

אוניברסיטת ת"א
סגל המחלקה לביוכימיה

משתתפים בצערה של
פרופ' יהודית בורק
במות עליה

אמה ז"ל

לפרופסור יהודית בירק ומשפחתה
אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם

האם ז"ל

חברייך לעבודה במחלקה לביוכימיה חקלאית
הפקולטה לחקלאות ברחובות
האוניברסיטה העברית

אוניברסיטת תל־אביב
ביה"ס לרפואה

מכבדים את זכרו של

יואל הנס ז"ל

אשר נפטר בי"ט בשבט תשל"ד (11.2.74)
והקדיש את גופתו למדע הרפואה

האיגוד העולמי של הציונים הכלליים
ההסתדרות הציונית של ארצות הברית
המפלגה הליברלית בישראל

ביום ראשון 17.2.74 בשעה 6.00 אחה"צ
תתקיים בבית ציוני אמריקה
עצרת זכרון
במלאת עשר שנים לפטירתו של

ד"ר אבא הלל סילבר ז"ל

ישתתפו:
יו"ר מר אריה וינברג — יו"ר הנהלת בית ציוני אמריקה
מר אריה דולצ'ין — נשיא האיגוד העולמי של הציונים הכלליים ויו"ר ההנהלה הציונית
מר זאק טורטשינר — נשיא לשעבר של ההסתדרות הציונית של ארה"ב
ח"כ ד"ר אלימלך רימלט — יו"ר המפלגה הליברלית
קטעי קריאה ומקהלה: תלמידי ביה"ס התיכון ע"ש אבא הלל סילבר, כפר סילבר
— הקהל מוזמן —

למר דוד פרנקל

— תנחומינו הכנים
במות

אמך ז"ל

בתי זקוק לנפט בע"מ

לד"ר דוד פרנקל
והמשפחה

אתכם ביגונכם הכבד
בהלקח מכם
אם המשפחה היקרה

מלוינה ז"ל

הנהלת
מפעלים פטרוכימיים
בישראל בע"מ

לידידנו דוד פרנקל

אתך אנו באבלך
על מות

אמך היקרה

חיפה כימיקלים בע"מ

לניסים אברהם

אתך באבלך במות עליך

אביך ז"ל

הנהלת פי גלילות
מסופי נפט וצנורות בע"מ
וחבר העובדים

לחברנו רס"ר שמעון סגל

משתתפים בצערך

על מות האב

חברייך ביחידה
ד.צ. 2939

אוניברסיטת תל-אביב
דיקן הפקולטה להנדסה
וסגל הפקולטה

משתתפים באבלו של
פרופ' צבי חשין
במות עליו

אמו ז"ל

ליהושע תמיר ומשפחתו

אתך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

חברה ישראלית
לאוטומובילים בע"מ

ב.מ.וו. 2500

מיוחד במינו, למבין בלבד

עם כל התוספות האפשריות
של היצרן ועוד תוספות מיוחדות
טלפון 796061 בשעות העבודה

מחסן

דרוש באופן דחוף

בשטח של 400—500 מ"ר
בסביבת פתח תקוה לתקופה
של 2—3 חדשים

— • —

בהצעות נא לפנות לטלפון מס' 614451
תל-אביב

הודעה על ביטול שטרות

אנו מודיעים בזה שבתאריך 12.2.74 אבדו או נגנבו מאתנו השטרות הרשומים להלן, והמוסבים לזכות סברינה מפעלי טקסטיל בע"מ.

מספר	סניף	ז"פ	הסכום
23984	המשביר חיפה	31.5.74	5,000.—
23985	" "	31.5.74	5,000.—
23986	" "	31.5.74	5,000.—
23987	" "	31.5.74	5,000.—
24460	המשביר ב"ש	20.6.74	10,000.—
24461	" "	20.6.74	10,000.—
24462	" "	20.6.74	10,000.—
24463	" "	20.6.74	10,000.—

השטרות הנ"ל בטלים ומבוטלים בזה וכל המקבלם כאילו שם כספו על קרן הצבי.

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

החברה עומדת להתחיל בשיפוץ מבנה קיים ברובע היהודי ומזמינה למשא ומתן קבלנים המעונינים לקבל את העבודה האמורה.

המעוניינים מתבקשים להתקשר עם משרד לוית בע"מ, הרובע היהודי ירושלים, לשם קבלת פרטים וניהול משא ומתן.

טל: 02—286884.

החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

החברה עומדת להתחיל בבנית מבנה חדש ברובע היהודי ומזמינה למשא ומתן קבלנים המעונינים לקבל את העבודה האמורה.

המעונינים מתבקשים להתקשר עם משרד לוית בע"מ, הרובע היהודי ירושלים, לשם קבלת פרטים וניהול משא ומתן.

טל: 02—286884.

המועצה המקומית קרית מוצקין
מכרז 1/74

מכריזים בזה על קבלת הצעות בדבר הפעלת בית השחיטה לעופות, הנמצא באזור התעשיה בקרית ביאליק ואשר ישרת את הקצבים בשתי הקריות.

טפסי המכרז אפשר להשיג במזכירות המועצה המקומית קרית מוצקין בשעות העבודה נגד תשלום של 50 ל"י שלא יוחזר.

את ההצעה יש להגיש בשני עותקים בהתאם להנחיות ולהכניסה במעטפה סגורה בציון „מכרז 1/74 להפעלת בית שחיטה לעופות" להוך תיבת ההצעות שבחדר מס' 3 במשרדי המועצה המקומית קרית מוצקין עד יום שני 25.2.74 שעה 17.00 בצרוף ערבות בנקאית ע"ס 25 אלף לירות לחדשיים.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזו הצעה שהיא.

מ. גרשון
ראש המועצה המקומית קרית מוצקין
בשם המועצה

המועצה האזורית מרחבים
מגע מרחבים — ד.נ. נגב
טל. 83014 — 057—83051

מכרז מס' 58/192/74

המועצה האזורית מרחבים — בית המועצה

1. המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים להגיש הצעות לביצוע עבודות נגרות — אלומיניום וחשמל בבית המועצה בצומת גילת, לקומה ב' הנמצאת בבניה.
2. את החומר להגשת ההצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות העבודה הרגילות החל מיום 17.2.74, נגד תשלום 80 ל"י, שלא יוחזר.
3. הצעת המחירים תבוסס למדד שהיה בתוקף ביום 1.2.74.
4. את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום בשני עותקים עד ליום 1.3.74 בצירוף 5% ערבות בנקאית או כל ערבות אחרת שתוכר ע"י גזבר המועצה.
5. תנאי תשלום: 60% מכל החשבון מאושר ו־40% בשטרות ל־10 חודשים מגמר העבודה ללא ריבית.
6. המועצה רשאית לפצל את העבודה בין מספר קבלנים לפי רצונה. כמו כן אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר.
7. פתיחת המכרז ביום 4.3.74 בשעה 14.00 בחדר ראש המועצה.

חביב שרבף
יו"ר המועצה האזורית מרחבים

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

לרהיטי כדורי בע"מ ירושלים
דרוש
מוכר רהיטים

להתקשר 02—222767.

לחברה קבלנית בירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות

למשרה מלאה

תנאים טובים למתאימים

טלפון 02—61706 בשעות הבוקר

למפעל מתפתח בירושלים
של משקיע חוץ
דרושים
1) מנהל חשבונות עצמאי
עם נסיון של 3 שנים, למשרה מלאה.
למועמד המתאים תינתן הזדמנות השתלמות בחו"ל.
2) מזכירה כתבנית
נא לפנות בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 1016 ירושלים 91000 עבור „מפעל מהפתחה".
סודיות מובטחת

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

2 משרות של טכנאי (במרכז החום) במינהל הר-הצופים

מכרז מס' 54/74

תיאור התפקיד — פיקוח טיפול ואחזקה שוטפת של חדרי מכונות, הפעלת משאבות, מערכות הסקה וקירור, קיום תורנות במרכז החום.

הכישורים הדרושים — ידיעת השפות עברית רצוי אנגלית טכנית. בוגר בי"ס מקצועי; נסיון מקצועי בהפעלת מערכות דומות — יובאו בחשבון גם כפעילי דודים באניות.

הדרגה — 1(א)—1 בדרוג טכנאים.

הערות — ידע בריתוך חשמלי (עדיפות); העבודה במשמרות במשך כל ימות השנה.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 28.2.74 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים מיקוד 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 54/74".

אסיסטנטים במכון לכימיה

מכרז מס' 52/74

על המועמדים למשרות אסיסטנטים להיות בעלי תואר „מוסמך" או תואר מקביל אחר בתחומי הכימיה בציון כללי „טוב" ו„טוב מאוד" בעבודת גמר; או מסיימי שלב א' במסלול הישיר לדוקטורט בעלי ציון בחינת גמר „טוב", ואשר ועדה הבוחנים המליצה על התאמתם לבצע עבודת מחקר (שלב ב'). המתקבלים יעסקו בהוראה כאסיסטנטים בתחומי הכימיה הבאים: אי־אורגנית, אנליטית, פיסיקלית, תיאורטית ואורגנית, ויהיו חייבים להרשם תוך 3 חודשי בתלמידי מחקר לקראת תואר P.H.P באחד מתחומי הכימיה.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 10.3.74 אל: — מזכירות ההוראה בחוג לכימיה — לידי הגב' יפה ארדיטי, המכון לכימיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 52/74".

טכנאי במחלקה לבוטניקה — הפקולטה לחקלאות ברחובות

מכרז מס' 53/74

תיאור התפקיד — פיקוח ואחזקה של מערכות אלקטרומכניות, מתקני קירור ומכשירים מדעיים שונים. אחריות לאינבנטר של המחלקה.

כישורים דרושים — בוגר בי"ס מקצועי (רצוי אי־בע"שנתי), או בוגר בי"ס ללבורנטים, בעל כושר ונסיון הדרושים לביצוע התפקיד הנ"ל. רצוי רשיון רכב ונסיון נהיגה של שנתיים לפחות. שפות — עברית ורצויה ידיעת השפה האנגלית.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

הערות — העבודה כוללת תורנויות, כולל שבתות ומועדים. רצוי מועמד הגר ברחובות או בסביבה.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד לתאריך 28.2.74 אל מזכירות הפקולטה לחקלאות, ת.ד. 12, רחובות — מיקוד 76.100 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 53/74".

בנק המזרחי המאוחד בע"מ
ליחידת המחשב

דרושים
ראש מדור בקורת

הכשורים הדרושים:
- ידע ונסיון בעבודות קלט/פלט מהמחשב
- כושר נהול צוות עובדים הפועל במשמרות
- ידע בסיסי בהנה"ח

תוכניתנים למחשב

לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לבנק המזרחי המאוחד בע"מ, ת.ד. 309 תל־אביב יחידת המחשב.

בתי זקוק לנפט בע"מ * בית זקוק אשדוד

דרושים לנו:

טכנאי ייצור מנוסים
טכנאי מכונות
בעל נסיון בתכנון ושרטוט בעיקר בצנרת
מכונאים מעולים
חשמלאים מעולים
מכשירנים מעולים
בוגרי בתי ספר מקצועיים
מהנדס כימאי (PROCESSING ENGINEER)
בעל נסיון בהנדסת תהליך של 5 שנים.

המעונינים בעלי ותק של 5 שנים לפחות מתבקשים לפנות למחלקת המנגנון — בית זקוק אשדוד ת.ד. 338 אשדוד טלפון 25234.

לחברת אמפא בחיפה ובטבריה
דרושים
טכנאי טלויזיה

עם נסיון + רשיון נהיגה.

לפנות לאמפא, ככר אמפא חיפה
בין השעות 10.00—13.00

דרוש
לעבודה בסיני

לבורנט מוסמך

- * נסיון מעשי בעבודות מעבדה.
- * ידיעת השפה האנגלית.
- * המשרה מיועדת לגבר.

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 20072 תל־אביב ולצרף קורות חיים

ונסיון מעשי קודם.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיעה על המשרות הפנויות הבאות:
בפקולטה להנדסה אוירונוטית
מסגר-רתך
(שתי משרות)

הכשירויות הדרושות: —
נסיון של 6 שנים לפחות במקצוע.

העבודה הכולל: — בצוע הרכבות וריתוכי קונ־סטרוקציה, ריתוכים במיכלים ללחץ ולואקום.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו' 22 בפברואר 1974 בציון מספר המכרז 16/74 או 17/74.

לעבודה בסיני
דרושים:

מחסנאים טכניים

הכישורים:
- א. בוגרי קורס מחסנאים/אפסנאים.
- ב. ידע ונושא חלקי רכב, משאבות, כלי עבודה וכו'.
- ג. ידע בניהול כרטסת מלאי.
- ד. ידיעה בשפה האנגלית.

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 20072 תל־אביב ולצרף קורות חיים ונסיון מעשי קודם.

כפר הנופש הבינלאומי
בראש הנקרה בע"מ
טל. 04—968155
ת.ד. 350 נהריה
לקראת פתיחת העונה
דרושים:
* מלצר ראשי
* אחראי להדרים
לפנות בכתב עם קורות חיים לפי הכתובת הנ"ל.

למשרד אדריכלים
דרושים
טכנאי(ת)
ושרטט(ת)
טל' 221891, 796270

דרוש עו"ד
למשרד בחיפה

טלפון 669023 ת. ד.
4490 חיפה.

דרושה
מפעילה למכונת
הנהלת-חשבונות
עבודה במשמרות
לפנות ת. ד. 2845 ת"א
עם ציון משכורת
מבוקשת

בוגר ביה"ס העליון
למסחר בצרפת
מעונין
במשרה בארץ
בהנהלת חברות, מכירות
ואדמיניסטרציה
לפנות ת.ד. 2045
ירושלים למס' 617

דרושות
מתפרות
לבגדי־ים
עבודה קבועה
*
לפנות: „גוטקס"
טל. 37725

דרושות
עובדות
לאוברלוק
כנ. א׳ א׳
ומתלמדות
עבודה קבועה
תנאים טובים

לפנות:
„משי-פלקס בע"מ"
רח' סלמה 44 תל־אביב

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מכבי ת"א בדרבי עם בית"ר בהשראת הנצחון על הרטה

אבל נתניה (בבית נגד מכבי חיפה) מקווה לכבוש את הפיסגה ✱ 4 קבוצות תחתית במאבק פנימי

ליגה לאומית

מאת כופר „ספורט הארץ"

המאבק הצמוד בין מכבי תל־אביב למכבי נתניה — פרק שער בודד מפריד ביניהם בפיסגה הלאומית — עשוי להגיע השבת לנקודת כיפנה ממשית במחזור ה־13, על אף העובדה ששתי הקבוצות המובילות יופיעו במשחקים ביתיים.

מכבם ראשון קשה להבחין לאיזו משתיהן צפוי מתר מבחן קשה יותר. נתניה, שלא נוצחה בעשרה משחקים רצופים, הגיעה לעמדת זינוק מרשימה בצמרת ולכאורה קשה להניח, כי תיעצר במגרשה על־ידי מכבי חיפה. אולם במשחקים מסוג זה, נגד יריבי תחתית, קורה לא פעם הבלתי צפוי. רק קור רוח, יציבות ויעילות יבטיחו לנתניה את הנקודות.

דרבי מכבי—בית"ר

מכבי תל־אביב הבלתי מנוצחת, שי־גבלם באחרונה פעמיים לתיקו 0:0, עדיין נאחז בצפרניו במקום הראשון — ועלול לאבד השבת, אם לא יכוב לכושר הבקעה נגד בית"ר תל־אביב. הדרבי העירוני (ב־2.30 בבלומפילד) יאלץ את מכבי למצוא תחליף לחלוץ המרכזי הפצוע שלו, ויקי פרץ, שהיעדרו עלול לפגום בכוח המחץ — ולהרבן את בית"ר להפתעה. אבל אם ישחק מכבי כמו נגד הרטה ברלין (1:3), באמצע השבוע, הוא מועמד טבעי לנצחון.

הפועל חיפה, שחזר למקום השלישי — בפיגור 3 נקודות — יעקוב בענין מיוחד אחר משחקיהם של האומי־הפיסגה, תוך שהיא מארחת בקרית־חיים את הפועל פתח־תקוה. התנופה החיפאית עלולה להיתקל בהתנגדות נחושה מצד ויסוקר, רדנבל והבר־הם, שהגיעו הפונה לכמה הבזליות דווקא במשחקי חוץ.

אם לא עכשיו...

אבל דומה, כי מההיות לא פחותה השרור בהוד גם בתחתית, כאשר ארבע מחמש הקבוצות האחרונות יתמודדו בינן לבין עצמן.

הכרזה יהיה במשחק המוקדם בבלומפילד (ב־12.30), בו יארח הפועל תל־אביב את הפועל חדרה.

התל־אביבים גבלו רק שתי נקודות תיקו משבעת משחקיהם האחרונים, ואם לא יגלו גם הפעם שיפור משמעותי — אין לדעת מתי ינצחו ויחזרו לצד מהמקום האחרון. בבאר־שבע יארח הפועל המקומי את הפועל ירושלים, במשחק שכנראה יתנהל תוך עדיפות ביתית, אלא אם כן מכינים הירושלמים באמתחתם משהו בלתי צפוי לחלוטין.

בסיגנה הזמנית של כפר־סבא מהמירוץ הישיר לאליפות, תוך ירידה למקום הרביעי, תעמוד במבחן במשחק ביתי נגד בני־יהודה, שיאלצו לגלות יותר כשאפתנות כדי שלא להפסיד.

עימות חריף צפוי גם בין מכבי יפו להכח רמת־גן, הנודד באחרונה ממגרים לבצריע ללא הצלחה יתרה. היתרון הביתי של יפו מול חוסר יציבות של האלוף היוצא — הוליד רק תיקו עשירי ליפואים כאן בראשית העונה?

עדיפות ביתית תהיה גם לבית"ר ירושלים, אולם נגד מכבי פתח־תקוה לציחם אין לדעת כי קבוצה זו אוספת נקודות „אבודות". עם זאת, כותר להניח ולהמר על נצחון ירושלמי —
ב„הגא" שבית"ר לא ינסה לתלות תקוות ניפורזיות רק במבצר של „מק"א.

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	מכבי ת"א	12	6—19	18
2.	מכבי נתניה	12	4—16	18
3.	הפועל חיפה	12	19—16	15
4.	הפועל כפ"ס	12	10—15	14
5.	בית"ר ת"א	12	8—10	13
6.	מכבי יפו	12	6—8	13
7.	בני יהודה	12	7—7	13
8.	הפועל פ"ת	12	8—12	12
9.	הכח ר"ג	12	13—11	11
10.	בית"ר י־ם	12	15—10	11
11.	מכבי פ"ת	12	14—9	11
12.	הפועל חדרה	12	11—7	10
13.	הפועל ב"ש	12	14—12	9
14.	הפועל י־ם	12	13—6	9
15.	מכבי חיפה	12	16—11	8
16.	הפועל ת"א	12	12—7	7

נתניה מצפה לצמרת הצפונית

טבריה נגד הפועל ✱ צפת נגד בית"ר

ליגה א'

מאת כופר „ספורט הארץ"

במשחקי החוץ של שתי הקבוצות הראשונות, הפועל טבריה וצפת, ב־12.30 במגרשו של בית"ר נתניה. שמשון (נגד הפועל נהריה ברמת־גן), הפועל עכו (בבית נגד מכבי הרצליה) הפועל רמת־גן (בגבעתיים נגד בני־נצרת), המדורגים במקומות 3—5, ינסו לצמצם במחזור ה־13 צעד מכבי לעבר הפיסגה.

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל נהלאל — קרית שמונה, הפועל הרצליה — הפועל מגדל העמק, טירת הכרמל — קרית אתא.

נקודות היתרון של מכבי שעריים במחוז הדרום הפיגו כליל את המתח, והמאבק היחיד הוא בשלב זה על המקום השני בדירוג, שיכריע בין הקבוצות בסוף העונה.

משחקי מחוז הדרום: מכבי שעריים — הפועל ראשון לציון, הפועל לוד — הפועל מרמורק, הפועל רמלה — בית"ר רמלה, הפועל בה"ים — הפועל חולון, הפועל יהוד — הפועל דימונה, מכבי חולון — הפועל בית שמש, הפועל באר יעקב — מכבי רמת עמידר, נס ציונה — הפועל אשדוד.

טבלת ליגה א' — צפון

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	הפועל טבריה	12	7—15	19
2.	הפועל צפת	12	14—23	17
3.	הפועל עכו	12	7—18	16
—.	שמשון ת"א	12	7—18	16
5.	טירת הכרמל	12	10—17	16
6.	הפועל ר"ג	12	8—14	15
7.	בית"ר נתניה	12	11—13	13
8.	הפועל נהריה	12	18—15	13
9.	קרית־אתא	12	10—20	12
10.	בני־נצרת	12	12—13	12
11.	הפועל הרצליה	12	14—10	9
12.	הפועל נהלאל	12	14—9	9
13.	הפועל נתניה	11	14—9	8
14.	מכבי הרצליה	11	17—10	8
15.	מגדל העמק	12	36—7	5
16.	קרית שמונה	12	23—11	2

טבלת ליגה א' — דרום

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	מכבי שעריים	12	9—25	21
2.	הפועל יהוד	12	19—30	15
3.	הפועל מרמורק	12	13—23	15
4.	הפועל חולון	12	11—18	15
5.	הפועל לוד	12	19—21	15
6.	בית־שמש	12	17—22	13
7.	הפועל רמלה	12	14—12	13
8.	באר־יעקב	12	22—18	12
9.	רמת עמידר	12	13—16	11
10.	בית"ר רמלה	12	16—14	11
11.	ראשון־לציון	12	19—12	11
12.	נס־ציונה	12	12—10	10
13.	הפועל אשדוד	12	20—11	9
14.	הפועל דימונה	12	16—10	9
15.	מכבי חולון	12	16—7	7
16.	הפועל בה"ים	12	20—7	7

וילונות מפלסטיק
לחדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טרילן
מכסים שטיחים
ג פ נ ה, תל־אביב, פינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770

יוסיפ קאטאלינסקי מנתר וכובש את שער הנצחון לזכות יוגוסלביה במשחק נגד ספרד (0:1), שלשום בפראנקפורט, שהעפילה את הנבחרת המנצחת לשלב הגמר של הגביע העולמי בכדורגל. מימין נראה השוער הספרדי אירוכאר, שטעה את הכדור. יוגוסלביה תתמודד במשחקה הראשון, ב־13 ביוני, עם האלופה העולמית מבראזיל. (צילום רדיו של אי.פי.).

לאחר נצחון 0:1 על ספרד בפרנקפורט

יוגוסלביה תפתח טורניר־הגמר נגד בראזיל – ב־13 ביוני

גביע עולמי

פרנקפורט, 14 (ע"ר). נבחרת הכדורגל של יוגוסלביה השלימה כאן את 16 הנבחרות, שיטלו חלק במשחקי הגמר על הגביע העולמי בקיץ 1974 במערב־גרמניה.

יוגוסלביה ניצחה כאן במשחק המכריע בבית 5 את נבחרת ספרד 0:1, בשער שהובקע בדקה ה־13 על־ידי המגן יוסיפ קאטאליבסקי. ליוגוסלביה תהיה זו הופעה ראשונה בשלבי הגמר לאחר 12 שנה, מאז סיימה רביעית בצ'ילי (1962).

62.000 צופים, בהם 20.000 יוגוסלבים ו־15.000 ספרדים, חזו בעליונות יוגוסלבית ברוב שלבי המשחק, שהתנהל תוך עצבנות על־ידי שני הצדדים. עירית פרנקפורט התקינה מסך ענק באיצטדיון סמוך, כדי לאפשר לאלפי אוהדים לחזות במשחק באמצעות הטלוויזיה. לאחר שהופצו אלפי כרטיסים מזוייפים היה חשש למהומות.

יוגוסלביה תתמודד כאן בפתיחת משחקי הגמר ב־13 ביוני, עם מחזיקת הגביע העולמי, בראזיל. בבית זה נכללות גם נבחרות סקוטלאנד וזאיר.

ממשלת זמביה אסרה על כדורגלניה להופיע באתיופיה

לוסאקה, 14 (ע"ר). ממשלת זאמביה אסרה על נבחרת הכדורגל שלה לערוך משחקי ידידות באתיופיה, בדרכה לקהיר, כדי להשתתף במשחקי הגמר על גביע אפריקה לאומות, שיתקיימו בראשית מארס. הסיבה: חשש לפגיעה בכדורגלנים על־ידי קהל הצופים, כפי שאירע לפני כשלושה חודשים, בעת המשחקים המוקדמים של הגביע העולמי.

גרמניה — מאלטה 0:3

יאלטה, 14 (ע"ר). במשחקי אליפות אירופה לכדורגלנים חובבים ניצחה כאן מערב־גרמניה את נבחרת מאלטה 0:3.

מחר הסיבוב ה־5 בגביע האנגלי

לונדון, 14 (ע"ר). במשחקי הסיבוב החמישי של הגביע האנגלי (שמינית הגמר), שיתקיימו בשבת, שוב תהיה זו לידס שתרכז את ההתענינות המירבית. לידס, שסיימה 29 משחקי ליגה רצופים ללא הפסד מפתיחת העונה, תתארח בבריסטול־סיטי, התופסת את המקום ה־15 בטבלת הליגה השניה. בשורות לידס יחודש הופעתו, האירי הבינלאומי, ג'וני ג'יילס, שהחלים מפציעה באוקטובר.

מהרכב ניוקאסל יעדר הקפטן שלה, בובי מונקר, שנפצע בשבת האחרונה ולא יופיע למשחק החוץ נגד וסט־ברומויץ' מהליגה השניה. ה„סינדרלה" של הגביע, הקבוצה הוולשית רקסהאם מהליגה השלישית, תשחק בסאותהמפטון.

משחקים נוספים: קובנטרי — קווינס־פארק־ריינג'רס, ליברפול — איפסוויץ', נוטינגהאם — פורטסמות, לוטון — לסטר, ברנלי — אסטון וילה.

חמישה משחקי ליגה

כן יהיו בשבת חמישה משחקים בליגה הראשונה. ארסנל (12) תארח את טוטנהאם (13) בדרבי לונדוני. מנצ'סטר־יונייטד, האחרונה בטבלה, יוצאת למשחק קשה בדרבי, הרביעית בצמרת. ווסטהאם (19), שהתרחקה במקצת מהתחתית, תארח את אברטון, השביעית בטבלה. וולבס, שירדה למקום ה־18, תשחק בבגרישה עם בירמינגהאם (20). שפילד־יונייטד (9) תארח את סטוק (16).

משחקים דחויים בליגה בטניס

שבעה משחקים דחויים בליגה הלאומית בטניס יהיו מחר.

במחוז המרכז: הפועל ת"א — שמשון אשקלון; מכבי ת"א — מכבי נתניה; מכבי הצפון ת"א — מכבי ראשל"צ.

במחוז הצפון: קרית־ים — קרית־ביאליק; הכח חיפה — הפועל נהריה; מכבי חדרה — מועדון הכרמל חיפה.

טורניר בכדורעף

טורניר־תירום בכדורעף יהיה בשבת ב־8.30 בבוקר באולמות הפועל בנס־ציונה, בשער־העמקים, בהדרים ובמבשרת־צבי.

במשחקי הליגה הלאומית לנשים בכדורעף ייפגשו הערב ומחר: מרחביה — נעמן (שישי, 6); עין־השופט — הצור (שישי, 6); העוגן — הכפר־פיל (שבת, 6); בת־ים — כפר־סבא (שישי, 6.30).

מירוץ־אופניים

כיורוצי מירוץ־אופניים לבוגרים ולנוער יהיו בשבת מעפולה לנצרת־עלית. הזינוק ב־8 בבוקר בעפולה.

אליפויות־שיט

אליפויות שיט יהיו מחר בבת־ים ובעכו. בבת־ים יתקיים שיוט ארצי בדגמי 470. ובאותו מקום יהיה גם שיוט לאיזור הדרום ל־עגא. בעכו יתמודדו שייטי הצפון בסירות 420.

מחנה למתעמלים

מחנה־אימון לנבחרת הבוגרים בהתעמלות יהיה היום ומחר בכפר־מכבייה.

נצחון ששי בארה"ב

ישראל — דאולינג 64:75

כדורסל

ניו־יורק, 14 (יופ"ס). נבחרת הכדורסל של ישראל ניצחה כאן ביום ד' בערב במדינת קונטיקט את נבחרת מכללת דאולינג 64:75, לאחר 32:44 בתום המחצית.

היה זה נצחונם השישי של הישראלים, מתוך שבעה משחקים באמריקה.

בנבחרת הישראלית הורגשה עייפות, אחרי הנסיעה מוואשינגטון. השחקנים הגיעו לניו־יורק שעתיים וחצי לפני פתיחת המשחק.

את הנקודות קלעו: יאני 23, קרן 20, קפלן 10, כרמל 8, זקס 5, זילברמן 4, מוסקוביץ', בר־זהר 2 כ"א. לדאולינג הרבו לקלוע: בייבס 16 וקייבל 15.

במשחק הבא של ישראל יהיה זה תכירי (הבוקר) בסינסינאטי, נגד המכללה המקומית.

הפועל ר"ג — גבעת ברנר הערב במבחן כדורסל

במשחק־הכנה לקראת פתיחת הליגה הלאומית בכדורסל, ב־1 במארס, בין קבוצות הפועל גבעת ברנר/נצן והפועל רמת־גן, יהיה הערב ב־8 בגבעתיים.

יד יצחק בן צבי

השבוע ביד יצחק בן צבי בירושלים

א. יום ראשון, כ"ה שבט תשל"ד, 17.2.74

הסמינר השנתי על "ירושלים לתקופותיה"
(באנגלית)
ירושלים, עיר מקדש ומרכז עליה לרגל
הרצאה וקריאת מקורות — פרופ' משה גרינברג
יושב ראש, הרב ד"ר יהושע שטמפר

ב. יום שני, כ"ו שבט תשל"ד, 18.2.74

סמינר שנתי - "ערי הקודש"
חברון וסביבותיה בתקופת האבות —
ד"ר אפרים שטרן
מלכות דוד בחברון — פרופ' יהודה אליצור
(לנרשמים בלבד)

בשיתוף עם המחלקה לתרבות של עירית ירושלים

החלה ההרשמה
ל„חוג ללימוד תלמוד ירושלמי" שיהיה בשלב בהרצאות חוקרים — הפתיחה ביום רביעי כ"ו אדר, תשל"ד בשעה 20.00 (20.3.74)
פרופ' אפרים א. אורבך ירצה בנושא:
"ארץ ישראל בתלמוד ארץ ישראל"
הרב ח. מ. לויטס מרכז החוג
● בדבר פרטים והרשמה יש לפנות ליד יצחק בן צבי, ת.ד. 7660 ירושלים, טל. 39201, 2

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים המרכזית — אזור תל־אביב
מכרז מס' 5/74—ת"א,

ביצוע שרותי שמירה במרכזי קליטה ו/או במעונות של הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לביצוע שרותי שמירה במרכזי קליטה ו/או במעונות של הנהלת הסוכנות היהודית לא"י.
2. את פרטי המכרז, תנאי המכרז וטופסי הצעה אפשר לקבל מיום א', 17.2.74, במשרדנו בתל־אביב, רחוב קפלן 17, חדר 438.
3. את ההצעות יש להגיש בשני העתקים, לציין מספר המכרז ולהכניס לתיבת המכרזים הנמצאת בכתובת הנ"ל, או לשלחם בדואר רשום אל: הנהלת הסוכנות היהודית לא"י, ועדת המכרזים המרכזית — אזור תל־אביב, רח' קפלן 17, חדר 438, תל־אביב.
4. ההצעות חייבות להגיע אל הסוכנות לא יאוחר מיום ה', 28.2.74, שעה 12.00.
5. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא תפעל לפי שיקול דעתה הבלעדי המוחלט.

רכוש את הלנצ'יה כל עוד מחירה עדיין נמוך.

קיימות שתי סיבות לכך שהיום המחיר של הלנצ'יה עדיין בה נמוך:
א. לנצ'יה באיטליה העניקה הנחה מיוחדת עם החדרת המכונית לארץ.
ב. נציגי לנצ'יה בישראל עשו זאת גם.
דע לך, מחר זה עלול להשתנות עם הפיחות הצפוי.

דגם לנצ'יה	תאוצה מ־0 עד 100 קמ"ש	מהירות מקס'	מחיר בל"י
1400	13. שניות	165	40,850
1600	11.4 שניות	170	45,900
1800	10.5 שניות	175	49,800

לנצ'יה – עוצמה שהתחילה ב־1906

תל אביב־יהל המסגר 64, טל.: 03-37538 ירושלים־אזור התעשיה. תלפיות, טל.: 02-65566
באר שבע דרך חברון, אזור התעשיה, טל.: 057-3624 חיפה — רח' ירושלים 20, טל.: 04-645822

רחל רובינשטיין · קרול נחמן
תל־אביב · ראשל"צ
נ ש ו א י ם
החופה נערכה בחוג המשפחה.
תל־אביב · 13 פברואר 1974.

אוניברסיטת תל־אביב
המכון ע"ש דוד הורוביץ לחקר ארצות מתפתחות
מברכים את
דוד הורוביץ
לרגל יובלו ה־75

ליו"ר איגוד העובדים הליברליים
שמואל רכטמן
לרגל בחירתך המחודשת
לראשות העיר רחובות
עלה והצלח!
איגוד העובדים הליברלים
המרכז

מיכלי כרמל
תעשית קרטון גלי בע"מ
אנו אסירי תודה לכל האנשים והחברות אשר השתתפו בצערנו על השריפה והציעו לנו עזרתם.
מאמצינו מכוונים לשיקום מהיר של המפעל כדי שנוכל לחזור ולשרת את לקוחותינו בהקדם האפשרי.
ההנהלה והעובדים

מוסך „הבירה" ירושלים
שרות מוסמך פיג'ו
PEUGEOT — SERVICE
עברנו לתלפיות, מול משרד הרישוי
הפתיחה ביום ב', 18.2.74
נשמח להרים כוסית עם כל לקוחותינו ביום הפתיחה בין השעות 3 — 6 אחה"צ.
אלי מזרחי

האגודה למען החייל ת"א בשיתוף „הבלט הקלאסי"
מציגים בהופעת בכורה:
יצירות חדשות:
„חזרות על פדרה"
„פה דה טרואה"
„נקות המפנה"
„וריאציות סימפוניות"
מופע יתקיים ביום חמישי 21.2.74 בשעה 07.00 בערב בבית החייל, רחוב ויצמן 60, ת"א.
כרטיסים ניתן להשיג בקופת בית החייל.
כל ההכנסות הן קודש לאגודה למען החייל.

דוקרט - ביח"ר לסריגים
חיסול עודפי ייצוא מאיכות מעולה
ז'קטים לגברים ● חליפות לגברות
מצמר שלוב עור (זמש)
סוודרים — פולוברים — כותנות — חולצות
הזדמנות מיוחדת — שמלות צמר
35 ל"י
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פ' מאא"ה) שעות 8.00—16.30
לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד) שעות 8.00—16.00 פרט ליום ששי

מהודרת בנק איגוד לישראל בע"מ Union Bank of Israel Ltd.
בית ציוני אמריקה
„ישראל בעיני מצלמת העולה"
כל חובב צילום, שעלה ארצה ב־10 השנים האחרונות, מוזמן להשתתף בתערוכת צילום ארצית שתתקיים בין ה־15 ל־29 באפריל 1974 בבית ציוני אמריקה.
צילומים על נושאים ישראליים, בשחור לבן, כאכ, מודבקים על קרטון או עץ בגודל 18×24 מינימום, 50×60 מקסימום, יתקבלו בין ה־3 ל־31 במרץ בין השעות 17.00—20.00 (פרט לימי ששי ושבת).
פרטים נוספים ותנאי התקנון במודיעין בית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1 ת"א, טל. 3—2—259341.

עירית חיפה
האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לתרבות
בשיתוף המחלקה לנוער וספורט

השבוע במרכזי התרבות בחיפה

מרכז לתרבות ע"ש פבזנר
שבת 16.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ — יהודה עברון: „בן גוריון — המנהיג בעל האמונה"

מרכז לתרבות ע"ש רוטשילד
שבת 16.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ — מיכאל רביד — מנכ"ל המחלקה לחינוך והתרבות בגולה בסוכנות היהודית: „הזהות העולם היהודי עם עם ישראל"
יום א' 17.2.74 בשעה 7.00 בערב — קונצרט למוסיקה קאמרית בשיתוף מועדוני סוראופטימיסט „חיפה" ו„כרמל". בהשתתפות: מרגלית ברגר־שגאן — חליל, בוריס גרים — צ'לו, שרה רבינוביץ — פסנתר. ההכנסות קודש לוועד למען החייל.

בית ההסתדרות קרית אליעזר
שבת 16.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ — אליהו כהן: „דמותה של המציאות בספרות החדישה".
יום ד' 20.2.74 בשעה 7.00 בערב — במה לרפואה צבורית — גב' אביבה אילן — תזונה נכונה.

מרכז לתרבות בקרית שמואל
יום ה' 21.2.74 בשעה 7.00 בערב בבית הנוער — צבי צוקרמן: ארץ גושן (בליווי שקופיות).

מרכז לתרבות והברה ע"ש הדסי
שבת 16.2.74 בשעה 11.30 לפנה"צ — לאה וירדמן — „הבסיס התיאורטי למשטר דימוקרטי".
מוצ"ש 16.2.74 בשעה 6.00 בערב — פתיחת הפרויקט: ילדי התפוצות לישראל. 500 ילדים מבוגרים בשיר משותף ורצועות ילדים מארצות שונות. בתכנית: ברכות; מקהלת הילדים בניצוחו של אפי נצר; דליה פרידלנד בזמר ובפשטק; שירה בצוותא עם אפי נצר.
יום ב' 18.2.74 בשעה 8.00 בערב — במה לאמנות הקולנוע: ההפגנה המרכזית.
יום ד' 20.2.64 בשעה 8.00 בערב — בבימוי „טכסטים" — מפגש עם יעקב העליון, מחבר הספר „רגל של מזבח". מנחה: המשוררת תמר פרידמן.

מרכז לתרבות והברה ע"ש שבזר
מוצ"ש 16.2.74 בשעה 4.30 אחה"צ — במת שבת למשפחה: בהשתתפות „להקת חבר הצליליה — בית גבלר ירדן אדד — אקורדיאון אלקטרוני לאבי ברגבני — מחול.
יום ה' 21.2.74 בשעה 8.30 בערב — במה לאמנות הקולנוע: „התפוז המיכני".

מרכז לתרבות הדר באר־שבע
שבת 16.2.74 בשעה 4.30 אחה"צ — מנחת שבת למשפחה, בהשתתפות עקיבא רוזנשטיין — קסם ובזמן לנויית פן — זמרת אפי נצר — שירה בצוותא.
יום ב' 18.2.74 בשעה 7.30 בערב — מיכאל שור: מזרח ומערב ביפאן (צפיית המבחן).
יום ד' 20.2.74 בשעה 7.30 בערב — במה לאמנות הקולנוע.

מרכז לתרבות הבער „נוה"
מוצ"ש 16.2.74 בשעה 7.00 בערב — מנחת אבות למשפחה בהשתתפות: „הבימרת הזמר — בית גבלר ירדן אדד — אקורדיון אלקטרוני, דליה ואז דהואן — מחול ספרדי (פלמנקו).
יום א' 17.2.74 בשעה 7.00 בערב — במה לאמנות הקולנוע.

מרכז יהודי ערבי „הגפן"
מוצ"ש 16.2.74 בשעה 8.00 בערב — מועדון זוגות (ערב פתיחה): בתכנית — יורב בוקר — פנטומימה, ירדן אדר — אקורדיון אלקטרוני — פיוה רוזליי — וכרה, פודקר שוקרי — עוד מפסה אשכנזי — מנחה משחקים העשויי חברה.

מועדון אלי כהן — ואדי סאליב
יום ב' 19.2.74 בשעה 7.00 בערב — איליה אורתר כהנה — „אן גוי — הייר וירצוהו (בליווי שקופיות).

בית קנבי ליבשיץ
יום א' 17.2.74 בשעה 7.00 בערב — הצייר עמנואל כהן: „הוראה האמנות בעידן הטכנולוגי" (בליווי שקופיות).

מרכז לתרבות ע"ש ארלוזורוב — רח' י.ל. פרץ 20
יום ב' 25.2.74 בשעה 5.00 אחה"צ — תפתח סדרת הרצאות על „הליכות הגיכוסים" ע"י הנבי הנח בבלי.
פרטים והרשמה במשרדי המחלקה לתרבות רח' י.ל. פרץ 20 בשעות הבוקר.

HOLLIS
FINANCIËLE EN COMMERCIËLE
MAATSCHAPPIJ
(Hollis Financial and Commercial Corporation) N.V.
הולי"ס
חברה פיננסית ומסחרית נ. ו. אמסטרדם
הצעת מכר
על־ידי
החברה הישראלית לפתוח כלכלי (חיל) בע"מ
הודעה
(בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח—1968)

החברה הישראלית לפתוח כלכלי (חיל) בע"מ מודיעה בזה, כי פרסמה היום הצעת מכר בקשר לשידרה 20 של 6% אגרות החוב 1969—1979 למכירה בסכום כולל של שבעה מליון וחמש מאות אלף דולר של ארצות הברית המהוות התחייבויות בהלואה שהולי"ס חברה פיננסית ומסחרית נ.ו. נותנת לסוכנות היהודית לא"י.

רשימת החתימות תפתח ביום 1 במארס 1974 ותסגר ביום 15 במארס 74. בהתאם לתנאי הצעת המכר, הוצעו תנאי רכישה מיוחדים לבעלי אגרות הולי"ס מסדרות 5, 7 ו־8 שמועדות לפדיון ביום 1 במארס 1974 ולצורך זה נשמרו תעודות בשווי נקוב כולל של עד חמישה וחצי מליון דולר.

יתרת התעודות והעודות אשר לא תירכשנה על ידי בעלי תעודות קודמות כאמור מוצעות לפי הצעת המכר לצבור.

מכירת העודה ההתחייבות תהיה באמצעות קבוצת בנקים שבראשה יעמוד בנק לאומי לישראל בע"מ, ויכללו בה גם בנק הפועלים בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק איגוד לישראל בע"מ, בנק יפה נוף בע"מ, בנק ישראלי להשקעה בע"מ, ובנק המזרח המאוחד בע"מ.

עותקים של הצעת המכר וכן טופסי בקשה ניתן להשיג אצל הבנקים הנ"ל וכן אצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות ערך בת"א. עותק מהצעת המכר שפורסם לפי חוק ניירות ערך (תיקון מס' 2) תשל"א — 1970 הוגש לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לציבור לרכוש את העודה ההתחייבות המוצעות.

15 בפברואר 1974.

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 1.50 ל"י למלה / יום ו': 2.00 ל"י למלה

דירות

הודעות

בתי כנסת

תורניות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בחולון 3 חדרים 90 מ"ר הומה ר' 948564

● בראשון לציון 3 + פינת אוכל, חזית, נהדרים, מטבח אשכול הירשפלד 14.

● בבתים דירת 3 חדרים ב־מצב טוב טלפון 885792

● דירת לוקסוס 3 חדרים, רמז 7 בתים, אבני.

● 3 חדרים בפתח תקוה טל' 908924

● ברמת־אביב 3 חדרים קומה נה והחבה באזור מקסים. 410020

דירות 2-2½ חדרים

● בסביבות הלבבי דירת 2½ חדרים + מעלית והסקה 244051.

● בנוה־אביבים פנטהאוז 5 חדרים. אביבית. 282319

דירות 1-1½ חדרים

● בצפון תל־אביב דירת 1½ חדרים ק"ג מרווחת. 244051

דירות בדמי מפתח

● 3 חדרים במצב מצוין ה' קונגרס 24 ת"א. 858108

דירות בשכר חודשי

● להשכיר לשנה דירה 2½ חדרים, חצי מרוהטת, ק"ב.

בקוש דירות

● זוג עם ערבויות בנקאיות מחפש דירה מרוהטת או ריקה בשכ"ח או ברמ"ש או לקניה 50349

דירות להחלפה

● 3 חדרים גדולים, לוקסוס בטבריה לקריאת ומסביבה טלפון 754576

דירות מרוהטות

● דירות חדר מרוהטת בבני עתיים בשכ"ח 874002 כניסה מיידית.

חדרים מרוהטים

בתי מלאכה

עסקים

מחסנים

חנויות

אולמות

מגרשים

משרדים

בקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

וילות ובתים

קבלנים

הלוח הכבול — הארץ — ידיעות אחרונות

דרושים

[illegible]

מכוניות למכירה

אמריקאיות

דארט-וליאנט
האמריקניות של
קרייזלר
הנמכרות ביותר
בארץ

[illegible]

אופל

[illegible]

אוסטין

[illegible]

אלפא־רומיאו

[illegible]

ב.מ.וו.

[illegible]

הילמן

[illegible]

וולבו

[illegible]

ווקסהול

[illegible]

דהישבו

[illegible]

דופין

[illegible]

טריומף

[illegible]

לארק

[illegible]

מיני־מיינור

[illegible]

מסחריות

[illegible]

ווילים

[illegible]

טנדרים

[illegible]

מרצדס

[illegible]

סאאב

[illegible]

סובארו

[illegible]

סימקה

סימקה simca
מכונית טובה
מבית טוב
בית קרייזלר
מכשירי תנועה

[illegible]

סוסיתא

[illegible]

פורד

[illegible]

פרינץ

[illegible]

פולקסווגן

[illegible]

רנו

רנו בחשבון ראשון

● רנו 16 מודל 69 במצב מצוין, טלפון 860901 בעבר דה — 621733.

● רנו 4 1970 מסם לשנה 12,500.— 03-953160 בשבת.

● בהזדמנות רנו 16 1971 פי. אל. במצב מצוין טלפון 053-23670.

שונות

● ג'יפ לצ'ידים 1964 נדמי ני 2 פניפות נ'פילי טלפון 903380.

● התשובה להתייקרות הדלק ובסה 400 ! לרכישה לצלצל 779791.

פיאט

● פיאט 1969 600 יד ראשונה 72.000 ק"מ, במצב מצוין.

● פיאט 850 1966 למכירה, 915121 בין השעות 17—15.

קונטסה

● קונטסה 1968 1300 במצב מצוין, מסם לשנה.

פז'ו

● פז'ו 404 מודל 1971 169.000 ק"מ טלפון 725522.

השכרת רכב

ביקוש רכב

אופנועים וקטנועים

רוצים לקנות

מציעים למכירה

טלוויזיה

● מכון תל-אביב שרות ל טלוויזיות, תיקונים בכמוהים בורוכוב 4, 224467, 243443.

דודי שמש והשקל

הלבשה

שטיחים

● 30 שנה מוכימים, ניקוי, תיקון, הקטנה, החלפה קניה, מכירה של כל סוגי השטיחים.

רהיטים

כלי נגינה

● מעוניין לרכוש פסנתר גרמני, במצב טוב. טלפון 709841.

שירותים

נופש

שידוכים

תנורי חמום

תריסים

מכונות כביסה

צילומים

חיות בית

בולים ומטבעות

מכונות כתיבה

מקררים

מי מצא?

הלוואות

חקלאות

בתי-ספר ושיעורים

הלוח הככול ירושלים

תורנות רופאים לפי המחוזות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

ריקודים

חוגים

בתי-כנסת

דירות

קבלנים מציעים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

2-2½ חדרים

דירות בדמי מפתח

חדרים מרוהטים

דירות בשכר חודשי

אולמות

● למכירת אולם תעשיה ב רוממה 300—500 מ"ר כניסה פרטית טלפון 226956.

משרדים

מחסנים

בתי מלאכה

● בשכ"ח 160 מ"ר, 200 כמ"ר, ביום 525065 בערב 524141.

חנויות

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

עסקים

● מעוניינים לעבור בית מר־קחת קיים על כל ציודו וה־מלאי שלו בתל־אביב. נא לפ־נות ת.ד. 32008

● מגדליה בשכ"ח + תציוד למכירה, פרנסה ל־2 משפחות .80940

● מספרה לגברות למכירה מיידית. אפשרות גם בתנות מל' 532670 שעות 1—4 פרט לשבת.

● למכירה במחיר הזדמנותי כ־400 מ"ר משרד בפרויקט משרדים גדול ומרכזי ב־בניה בירושלים. פרטים נא לפנות טלפון 258535—08 — אפשרות לרכישה חלקית.

השקעות

● למכירה יחידת דיור ל־נופש ומרגוע בפרוייקט מיו־חד בבינוי והבנה על שפת ימה של כנרת. 70,000 ל"י. פרטים בטלפון 04/664436

ביקוש עבודה

● שרותי „דור" למעסיקים: מכיר פרטים על כח עבודה ונשלח אליך עובדים/ות — יפו 31, טל. 225808

● מעביד! ברצונך בעוב־דים/ות מכל הסוגים? פנה ל„דרכה אור" ביהודה 3.

● מטפלת מנוסה מעוניינת לטפל בילד בביתה. 296663

● בית־ספר „פרוגל" כפנה פקידות, - מנהלי חשבונות, כתבניות ומזכירות. 232748

הצעות עבודה

● דרושה עוזרת 3 פעמים בשבוע, ברחביה. טל' 233221

● דרושה מטפלת לתינוקת. בגבעה הצרפתית, 226140 — פרט לשבת.

● בשרות „דור" דרושים עובדים ועובדות לכל המק־צועות ובלתי מקצועיים, יפו 31.

● דרוש מטפלת לתינוק בן 8 חודשים, 5 ימים 7.30—8.30, הטלפנות 65484 בערב.

● עוזרת פנויה ל־4½ שעה ביום טלפון 39018 (חוץ מ־שבת).

● דרושה עוזרת בית, 5—4 פעמים בשבוע — טלפון: 32782

ביקוש רכב

● בבקשה דרושה מנהלת משק בית ל־3 שעות, 65467.

● מוסך תיכוני דתי בירו־שלים מחפש עובדה מכבת. לה־תקשר למנהלת המסבת, טל. 25275

● דרושה מטפלת לשני יל־דים בבן ולעבודות משק בית מ־3—10 — שכר 45 — טלפון 62625 אחה"צ.

● דרוש מכבר אזוקה. מסגר־רית. הנאים מוכים, מוריות. טלפון 325060

● דרוש/ה מורה לפקידות: כללית, חלקית ערב, ת.ד. 2341, ירושלים.

● קורסים מודרנים: לפקי־דות הנהלת חשבונות, כתב־נות, העודה רעזרה לעבודה. 229748

מכוניות

● אסקורט 1972, 4 דלתות, 31,000 ק"מ טלפון: 64693.

● למכבר כמייסן מורל 70, 6 צילינדר במצב מצוין ...

● מיניפייזר כמייסן 1963 מגוע 1966, מצב מצוין — 418026

● מיני מייבור 64, מגיע 70 ...

ביקוש רכב

● מעוניין בפג'ו 404 בלי מתווכים להתקשר 64686 ירו־שלים.

שתוף רכב

● מוכר דייזן — צרות ותיקונים למכוניות: הילמה, אוסטין, מוריס, רנו, לאנ־צריה ...

אופנועים וקטנועים

● בהזדמנות! ווספה „ספרי־נט" 1967 + סירה ...

מציעים למכירה

● טלוויזיה „פיליפס" 1970, ארון למכונה, הפירה ...

● בהזדמנות למכירה מכונות ...

הלוואות

● לעובדי מדינה הלוואות מיידיות! טלפונים: 235155, 234969.

תחרות רופאים / תורנות בתי חולים

חריסים

● מוצרי השלושה בע"מ. ייצור תריסים, מרזבים, חלונות זכוכית. טלפון: 03—261369 — הלפיות.

חיות בית

● בהזדמנות גורות זאב גרמ־ני ...

רהיטים

● שולחן אוכל ושמונה כס־אות מקורים ...

שטיחים

● למכירה שטיח פרסי 2×3 ...

תנורי חמום

● תנור אמפיה עם בוירים ל־מכירה, להתקשר 02/584356 אחה"צ.

ריקודים

● פיאנדרד ערב, ערב מ־21.00 עם הפסנתרן דייב ...

טלוויזיה

● טלוויזיות — מכירה, תי־קון והשכרה ...

שונות

דודי שמש וחשמל

● בירוסול דודי שמש וחש־מל כל העבודות. פינס 5 ירושלים.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה פילקו אר־מטס חדשה לגמרי, 3 חוד־שים בשימוש — 581096

● מכונת כביסה אוניברסל ב־מצב טוב ½ אוטומטית — 416461

שידוכים

● רווקה בת 35 מעוניינת בדתי. ת.ד. 2104 ירושלים.

כלי נגינה

● פסנתר הופמן במצב מצוין, טלפון 223680 בערב.

שרותים

● ש.נ.ל. שרותי אינסטל־ציה, הסקה מים, ביוב, טל 414494

פרסומים

● ירושלמים/ות העובדים ב־צפון תל־אביב ...

הלוח הכפול | חיפה והצפון

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא הורן בבר"א. כל. 101

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

וילות ובתים

● למכירה שלד של וילה ברכית ג'...

דירות

קבלנים מציעים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

הצעות עבודה

ביקוש דירות

מגרשים

משרדים

אולמות

חנויות

עסקים

2-2½ חדרים

1-1½ חדרים

דירות מרוהטות

דירות בדמי מפתח

חדרים מרוהטים

דירות בשכר חודשי

בתי מלאכה

ביקוש עבודה

מכוניות

מקררים

רוצים לקנות

הודעות

קבלנים

וילות

רהיטים

תערוכות

שידוכים

משרדים

צילומים

חקלאות

חיות בית

כלי נגינה

שונות

מכונות כביסה

תנורי חמום

טלוויזיה

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

הלוח הכפול | נתניה

מכוניות

● אופל רקורד 1965, טלפון בבית 053—22968 בעבודה 053—22274

אשדוד

וילות ובתים

דירות

דירות למכירה

דירות בשכר חודשי

נופש

הלוח הכפול | באר־שבע

ביקוש עבודה

וילות ובתים

מכוניות

דירות למכירה

דירות בשכר חודשי

מציעים למכירה

מקררים

הצעות עבודה

מיכלי כרמל, תעשיות קרטון גלי בע"מ

אגף האספקה

אזור תעשיה הכרמל ת.ד. 860 חיפה, טלפון 538261

למכירה

1. מכונית פג'ו 504 שנת ייצור 1969
2. מכונית פורד אסקורט 1100 שנת ייצור 1971

אפשר לראות את המכוניות במגרש החניה במפעלנו בימים 19.2.74 ו־20.2.74 בין השעות 0900—1200.

את ההצעות יש להגיש לאגף האספקה במפעלנו לא יאוחר מתאריך 28.2.74.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר ו/או הצעה כלשהיא.

בירושלים

אם הנך מתכונן להחליף דירה

מכור לנו דירתך הישנה והמשך להתגורר בה

פרטים:

קרתא

הב' לפתוח מרכז ירושלים (עבור „דירות עממי")
רחוב מבוא 6, ירושלים, טלפון 234346

חברה לשווק מזון

עם קשרים מסחריים, רחבים ורשת מחלקים

חדרי אחסנה וחדרי קירור למזון במרכז ת"א.

מעוניינת לקבל סוכנויות בלעדיות נוספות לשווק מזון באזור המרכז והדרום

בהצעות לפנות לת.ד. 33130/30 ת"א.

הארץ
יום שישי, כ"ג בשבט תשל"ד
15 בפברואר 1974

ירושלים: רח' החבצלת 2 טלי 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 661166—8, ת.ד. 5259
בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 (30 קווים) ת.ד. 233

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. רח' זלמן שוקן 21 תל-אביב
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O B. 233, Tel. 824261

ללא כחל וסרק

טוב עשה שר הבטחון שבעקבות מכתב של קורא למערכת "הארץ" ביהרר לפרסם ברבים את הפרוטוקול הסטנוגראפי המלא של פגישתו עם עורכי העתונים באחד הימים הקריטיים של מלחמת יום הכיפורים, ב-9 באוקטובר לפנות ערב. על פגישה דראמאטית זאת — דראמאטית לא כל כך בגלל נוסח הדברים שהושמעו בה כמו בגלל תוכנם — דובר ונכתב הרבה בשבועות האחרונים וכמדומה שיש היו הסילופים שהופצו על מה שנאמר בה. עלה על כולם העיתונאי הצרפתי-היהודי-הנכבד אריק רולו כשתיאר במאמר ב"לה מונד" את שר דיין שעצביו התמוטטו ושבקושי נשמע קולו. מי שקורא את הדו"ח המלא על הפגישה המתפרסם בעמודים 15 ו-16 של גליון זה נוכח, עד כמה רחוק תיאורו של אריק רולו מן המציאות. יש לזכור שהדו"ח הוא מדויק ונאמן, והוא אות כבוד לקצרנית הוותיקה שהיתה לא רשמה כאשר רשמה דברים כה המורים.

בפגישה הזאת התגלה שר דיין כאחד הצדדים המרשימים ביותר ומסיומו הבוערבת: כמנהיג אחראי שטעה באחדים משיקוליו החשובים ביותר, מודה בטעויותיו ומדבר בעיצומם של ימי ההוימה הקשים ביותר, כאשר כף המערכה טרם הוכרעה, בגילוי לב מלא, ללא כחל וסרק ובגישה מפוכחת לגברי, על המציאות התמורה שהתגלתה לו בארבעת הימים האחרונים, מציאות שהיא כה שונה וכה רחוקה מכל מה שהוא עצמו, ובעקבותיו כל ישראל, חשבו עד ליום הכיפורים תשל"ד. ההיסטוריה מספקת דוגמאות רבות של שרים וגנראלים שעצביהם התמוטטו בשעות מערכה צבאית קשה, ואחד הבולטים הוא, כמה הכתוב היזוני שדווקא בשעת המורות כאלה היו האנשים האחראים על קור רוחם. משה דיין, על אף דברי הביקורת המוצדקים הנשמעים היום על הערכותיו המוטעות ועל שקידתו הבלתי מספקת על דמותו של צה"ל, עמד במיבחן זה, ומי שראה ושמע אותו באותו יום ג' בערב נזכר בדברים המפורסמים של המשורר הרומאי הוראציוס בדבר "השמירה על נפש במצבים המורים" כאחת המידות החשובות ביותר של אדם.

כאשר מרובים דברי הביקורת המושמעים בימים אלה על משה דיין ובמקומות רבים מתעוררים בדרגות שונות של חריפות את שאלת החלפתו כשר הבטחון. טעמים מרובים ואולי מכריעים מדברים בעד חילופי גברי בהנהגת משרד הבטחון אחרי כהונה ממושכת של קרוב לשבע שנים ובעקבות הליקויים הרציניים שהתגלו בצה"ל (אמנם על רקע האיתנות היסודית שגם היא התגלתה בה מחדש). אבל לא רק איש הדור דרוש, כי אם אדם שיעמוד בעת הקשה בתפקיד הגדול. כלהבת יום הכיפורים הזכירה לנו דווקא בקרה של משה דיין כי גם מנהיגים דגולים ששרתו את עמם בנאמנות מפוארת אינם אלא בני אדם העשויים לטעות, וגם בנושאים גורליים. עלינו להיזהר כמה נחליף את שר הבטחון הנוכחי באחר שיהא מסוגל לטעות לא פחות מקודמו, אך יחסרו לו כושר מנהיגותו ושאר מידותיו ההרוכיות. שיקול זה לא צריך להשתיק את הביקורת לשינוי ורענון בראשות משרד הבטחון, אך הוא חייב להזהיר את החיפוש אחרי אדם המצויד בנתונים הדרושים להתמודד בהצלחה עם המשימה הגדולה.

התמיכה בישראל סופגת את מירצה של יהדות ארה"ב

קבוצת רבנים וחוקרים יהודיים הסבורים שיהדות האמריקאית עסוקה מדי בישראל על חשבון כושרה היא, ייסדה ארגון בשם "בריירה", שמטרתו לקום ויכוח "גלוי" בבעיות הקשורות בישראל וביחסיה עם התפוצות. בהודעה של "בריירה" נאמר: "מעציב אותנו, באיזו מידה הפכו חיים היהודים באמריקה, באופן בלעדי כמעט, להשתתפות בחיי מדינת ישראל". בין מייסדי הארגון נמצא הרב יוג'ין בורוביץ מן ה"היברו יוניון קולג'". הוא מתח ביקורת גלויה על ישראל בעניין תמיכתה בניכסון בבחירות האחרונות לנשיאות ארה"ב. כל מייסדי "בריירה" אומרים שהם ציונים נאמנים וידידים של ישראל, אך מתעניינים על שהרבה יהודים אמריקאים נטשו את התקווה לפיתוח קהילות יהודיות יוצרות בגולה, מפני שהתמיכה בישראל סופגת את כל מרצם.

דרושה קואליציה מצומצמת

אין טעם עתה בליכוד לאומי או בבחירות חוזרות

מאת פולס

לא היה המערך יוזם, כתוצאה מהבחירות, לכדי 48 מנדאטים בכנסת השמינית, בעוד הליכוד היה עולה כדי 42 מנדאטים — הדעה נהוגת שצריך היה לפרש הרכב פרלמנטרי כזה במנדאט מספר ציבור הבוחרים לכך ששתי הסיעות הגדולות יעשו ידיאות כדי לכהן בממשלה של ליכוד לאומי; כה גם שהליכוד לא יכול היה לזכות בכה כזה בלתי אם היתה מפסידה המפד"ל צד יותר משהפסידה ביום הבחירות. אך מאחר שהפער שבין המערך לליכוד מגיע עדיין ל-12 מנדאטים, יש יסוד לפרש את רצון הבוחרים כמכוון להקמת ממשלה על יסוד הקואליציה של הממשלה היוצאת; תחולשת המערך וחיזוקו של הליכוד לא הספיקו להחזיק-לכת עד כדי שלילת המתכונת הזאת, שלא לדבר על העלאת הליכוד למעמד של גרעין לקראת קואליציה אלטרנאטיבית.

החולשת המערך העלתה את יכולת המיקוח של שותפיו המסורתיים; החולשת המפד"ל לא צימצמה את מרחב התמרון שלה ויתכן שאף עודדה את הגורמים הקיצוניים שבתוכה. כתוצאה מזה העלו הדתיים דרישות שהמערך עד כה לא מצא אותן קבילות: חידוש הקואליציה של ליכוד לאומי, ואם המערך ידחה זאת בשתי ידיים — ממשלת המשך שתיתן תקיפה לשם ביטול ההכרה בגיור הלא-אורתודוכסי שנעשה בחוץ לארץ — הכרה אשר סיעת המפד"ל בכנסת הקודמת הסכימה לה.

ראשי המפד"ל — שלושת השרים בממשלה היוצאת וכן ח"כ יצחק רפאל שנבחר כיושב ראש הסיעה — העלו את התביעה הראשונה כדי לפייס אותו פלג במפלגתם המזדהה, לגבי מדיניות חוץ ובטחון, עם הליכוד (ויתכן שאף שלה בקיצוניות על חלקים מהליכוד). התביעה השניה העמידה במרכז התדיינות עם המערך, כדי לספק כנגה המורגשת בעיקר בחוגי רבנים וראשי-ישיבות, וכן בחלקים מסוימים של ציבור האדוקים בקרב יהדות ארצות-הברית. ההנהגה הבולטת ביותר שציינה בשבועות האחרונים את מנהיגי המפד"ל, היא היעדר של אמץ-לב שצריך היה להדבק אותם לומר לחבריהם שבשום אופן אין לפרש את תוצאות הבחירות כאילו המפיץ ציבור הבוחרים את המערך לשנות את הסטאטוס-קוו ביחסים שבין דת ומדינה לטובת כוחות האדוקים, ושכבר המדינה מחייב כינון של ממשלה שתתחשב להסדר מדיני עם מדינות ערב, תוך שמירת הקשר עם ארצות-הברית.

*

המערך גילה סבלנות רבה במשא-ומתן הקואליציוני ויתכן מאוד שיש טעה בהערכת הסיכוי שבסופו של דבר יחזור המפד"ל לשותפות הקואליציה אתו. ההפקדותה איננה בכדי של כוח; אפשר יותר שהיא בזיקת הגובה על הפסד של שני מנדאטים — הפסד אשר מגביר את ההססנות והתכסכוניות של מנהיגי המפלגה והסיעה. בנסיבות אלה אין למערך כה לצפות מנסיגות נוספות של התפטרות: או שהמפד"ל תצטרף לקואליציה מצומצמת שתקום תחילה בלעדיה, אחרי תקופה של צינון ואכזבה; או שהמפד"ל תישאר מחוץ לממשלה — ובמקרה זה עשויה סיעתה להתפלג בהצבעות בהזדמנות. קשה לתאר שהיא תנהג כולה, ולהלהיט, כחלק של האופוזיציה.

חיזוק הליברלים העצמאיים בבחירות וכן הופעתה של התנועה לזכויות האזרח כגורם פרלמנטארי, בסדר גודל של סיעה, צריכים להרתיע את המערך מלהמשיך ולחזור על פיתויי המפד"ל. שתי סיעות אלה היו לשותפים טבעיים לקואליציה החדשה. אמת שממשלה כזאת תשען בכנסת על רוב צר מאד, ואפשר להבין, כי רבים מבין אנשי המערך, וגם משקיפים מחוצה לו, חוששים מהסיכון של כינון ממשלה "על הודו של קול אחד" — כה גם שרוב זה אינו אלא מיפוס כבין חברי הכנסת היהודים. אך אם אנו גורסים בכנות שערביי ישראל הם אזרחים שווי-זכויות, אין לפסול שלושה חברי כנסת ערביים כמרכיב קואליציוני; ובהצבעות על נושאים פוליטיים עדיין נראה, כי האופוזיציה לא תוכל להביס ממשלה של קואליציה מצומצמת, אפילו אם יצטרף חלק מהמפד"ל לליכוד וחלק אחר יימנע מהצבעה.

*

הקושי שבקואליציה מצומצמת בכנסת בעיקר בתחום הטכניקה של עבודה פרלמנטארית. המצב יחייב ציות סידרית מצד הסיעות התומכות בממשלה — ציות שצריך כה להתגבש, קודם כל, בהקפדה על השתתפות מלאה ותמידית בישיבות המליאה, כל שכן בהצבעות. אך מה רע בכך? הכורח הזה רק יפעל להגדלת חשיבותם של דיוני המליאה, תוכחות רבה של חברי הכנסת, רק האדיר את קרנה בעיני העם ותעלה את יוקרת המוסד. ואם הממשלה תצטרך לחשוש שלא כל הצעת-חוק המוגשת מטעמה לכנסת, תתקבל הודות לרוב קואליציוני גדול ובטוח, עשוי חשש זה לגרום לידי שיקול מעמיק יותר בדיוני הממשלה, וכן לידי שקידה יתירה על איכות ההכנה המבוצעת במחלקת החקיקה של משרד המשפטים, בשיתוף פעולה עם כל משרד וכשר הנוגע לדבר.

איך אף הכרח שהממשלה תוכל להעביר בכנסת כל הצעת-חוק שהיא מצעינת בה, מסיבה זו או אחרת, ולא כל מפלה בהצבעה כן הדין שיחשב עילה להתפטרות. ברוב שהרשעות המחוקקת היה צריך לשמש לשמת הרשות המבצעת כאשר הקואליציה הממשלתית לא תוכל לבטוח ברוב שלה בכל הצבעה; האפשר לראות בזה מעלה ולא מגרעת.

*

הדבר החשוב בשנת 1974, הוא שהממשלה תוכל לייצג את המדינה כלפי הגורמים הבין-לאומיים, ותוכל לנהל אתם משא-ומתן על סמך הנחה, כי המחויבויות שתיטול על עצמה במגעים אלה, תזכינה לאישור הכנסת. ההצבעה בתום הדיון על הסכם-ההפרדה עם כוחות המצרים העניקה לממשלה היוצאת, רוב ניכר: בהצבעה ביום ד', אחרי שר החוץ ענה לח"כ בגין, הצביעו 50 חברי כנסת בעד הצעת הצבעתו של ראש הליכוד להצעה, 41 היו בעד דיון במליאה, ושלושה מבין חברי סיעת המפד"ל נמנעו. אלה הקדימים המצדיקים את ההנחה, כי ממשלת קואליציה מצומצמת תוכל להחזיק מעמד, כל עוד סיעת המפד"ל לא תעבור כולה לאופוזיציה.

ממשלה של ליכוד לאומי נשארת בכנסת השמינית כברירה למקרה של משבר פילאי. אך אם לא יתרחש כזה, אין לה מקום. כי שמציע אותה כתחליף לקואליציה מצומצמת עתה, מציע את מה שהתבורה והתקשורת הגדיר פעם, בימי מערכת הבחירות, כממשלה של שיתוק-לאומי.

אם נציגי הליכוד יקבעו בתוכה את הטון, היא עשויה להוביל את המדינה אל תוך הסבוכה שלא יהיה מוצא ממנה אלא בדרך של מלחמה, או של כניעה מוחלטת לתכתיב של שתי מעצמות-העל; ואם המערך יקבע את הכיוון, יפרוש הליכוד ממנה כפי שפרש ביולי 1970. ומי שמשתעשע בתקוה כאילו הליכוד יתפלג, מוטב שיימלך בדעתו; אין מפלגים מפלגות או בונים בהבל פה. המפלגה הליבראלית של היום שוב איננה כולה "כתנה".

הספק אם הכנסת השמינית תכהן קדנציה מלאה, שריר וקיים. אך לבחירות חדשות אין עתה נושא מרכזי אשר המפלגות יוכלו להיערך מסביבו בעד קו מסויים או נגדו. הדרך להקמת ממשלה שתוכל ליהנות מאימון הכנסת, היא הדרך של קואליציה בין המערך, הליבראלים העצמאיים והתנועה לזכויות האזרח; אין זולתה.

דיין: התפטרות מייד אחרי המלחמה

מאת יואל מרקוס

יתכן שמישגהו של דיין היה בכך שלא התפטר מיד לאחר המלחמה. היה זה מישגה אישי ופוליטי שאילמלא נעשה היה חוסך מכנו הרבה עגמת-נפש ומונע מתוכנית את ההתלבטות הקשה. כי באמת, השאלה אם דיין צריך להתפטר אם לאו, איננה קלה. אתה יכול לשאול: מבחינה מתפטרים אצלנו על כשלונות? ר אתה משיב: אמנם עדיין לא היה לנו מודל כה גדול שקבע תקדים לגבי אחריותו הפרלמנטרית של שר. אך כבר היה שר (חיים שפירא) שהתפטר על כשלון קטן מזה (נתיבי נפט) כתוצאה מלחץ ציבורי.

ואז אתה שואל: מדוע רק דיין? מדוע לא גולדה? מדוע לא גלילי? מדוע לא בר-לב? ואתה משיב: באמת, מדוע לא? הרי העניין הבטחוני חייב היה להיות הנושא המרכזי של הממשלה התדירן "לא ידעתי" או "לא שותפתי" אינו יכול לשחרר שרים מאחריותם. תפקידם היה לדעת ולעמוד על כך לידעתו. אך כיון שדיין היה הממונה הישיר על התיק — כל עוד הוא ממשיך בתפקידו הוא נותן לכל האחרים צידוק להתעלם מאחריותם. בעוד שהתפטרות דיין היתה גוררת, מן הסתם, גם התפטרות של גולדה וגם של אנשים אחרים שהיתה להם יד באחריות על כשלון מלחמת יום הכיפורים.

ושוב אתה שואל: הרי דיין הוא "נכס לאומי", בעל כישורים ומחשבה מקורית. איך אפשר לוותר עליו בשעה קשה זו? ואתה משיב: אם לא יהיה לנו כוח לוותר על נכסים לאומיים — לא נוכל עוד לתקן דבר במדינה. איך אפשר יהיה לפטר או להעביר קציני צה"ל מתפקידיהם אם השר הממונה לא יתן את הדין על אחריותו שלו? עם שר צריך לשפוט את מנהיגיו על פי מעשיהם ולא להיתפס לאמונות מיסטיות במנהיגים. ממילא יתכן גם שלא היה מקום כלל לוותר על הגבר-דיין. הוא יכול היה לקבל תיק אחר בממשלה או לשוב לממשלה אחרי תקופת-צינון. כבר קרה שעמים סילקו נכסים לאומיים (דה-גול, צ'רצ'יל) והחזירו אותם בכבוד גדול לשלטון.

*

ההתלבטות אינה מוציאה ספק: דיין עשה מישגה אישי בכך שלא התפטר כשהעובדה התמונה המלאה על היקף הכישלון. אלו עשה כך מיד לאחר גמר המלחמה היה "במצב" משלושה מצבים קשים:

* היה מונע מעצמו את התדמית הבלתי-סימפטית של פוליטיקאי הנאחז בכסאו. שלוש או ארבע פעמים באחרונה נקלו עיני הציבור בכותרות המיוחסות לדיין: "לא אתפטר". הרי דווקא אהודי דיין נתנו לשים ללעג ולקלס סיסמה זו כשבאה מצד השקפונה הוותיקה של מפא"י. וזה מכאיב למדי לראות את דיין עצמו במצב זה.

* הוא היה חוסך מעצמו את הביקורת הקטלנית במפלגתו ומחוצה לה. אין זה משנה אם מבקריו הקולניים של דיין כיום לא היו מאוהדיו גם אתמול. עצם העובדה שהם מעיזים לומר בקול מה שחשבו פעם בליבם מעידה על הירידה ברהוב. המצב בפוליטיקה לא כל כך חשוב כמו התוצאה — התוצאה היא, כיום, שמלבד גולדה ופרס אין לדיין תומכים בין חברי מפלגתו בממשלה. וכשאתה שומע את ההתבטאויות במוסדות המפלגה, ברור שתומכי דיין המעטים, הנהוגים כעטו יותר. אין לזלזל גם במכתבים המתפרסמים בעתונים ובתגובות הספונטניות השונות נגד דיין — שהתמורה בהן היא מחאתו של מוטי אשכנזי. תהתוהותו של האיש איננה פוגמת. אפשר שגם דוד גיב לא היה איש רגיל — אך הוא לבדו גילגל את פרשת נתיבי נפט עד להתפטרות י.ש. שפירא. מיתננו של מוטי אשכנזי מעורר הדים ויוצר עוד חזית בוערת נגד דיין.

* אילו התפטר בזמנו, היה נמנע אפקט של ביקורת מצטברת נגדו. וכך היה נוצר אולי מצב המאפשר שובו למשרד הבטחון אחרי סיום עבודות ועדת אגרנט. בעוד שעתה הצטבר גודל כזענתו במימצאי הוועדה. ההבדל בין שני המצבים ניכר: במקום להמתין בחוץ עד שיתברר אם הוא יכול לחזור — הצריך להישאר בפנים, לספוג עלבונות ולהתכן בבעיסה ההוצה.

*

קשה להבין מדוע צריך היה דיין, בכו ידיד לדרדר את עצמו למצב שהוא נאחז במשרתו כאילו בכח, בעוד שלולא נהג אחרת, אפשר שמצבו האישי היה נוח יותר. כלפי חוץ נתן שלושה הסברים לא כל כך מתקבלים על הדעת. לפי אחד מהם רצתה גולדה שימשיך בכהונתו. לאמור: לא חשוב מה אומרים העם או המפלגה — חשוב מה רוצה ראש הממשלה.

טיעון כזה הושמע לא כבבר על-ידי ראש ממשלת צרפת פיאר מסמר "לא חשוב אם העם אוהב אותי — העיקר שאני נהנה מאמון הנשיא". על כך השיב לו אחד מיריביו: "העם לא רוצה גם את הנשיא".

ובכן דיין התעלם מהעובדה שגם המשך כהונתה של ראש הממשלה עומד בביקורת ציבורית. בנסיבות אלה היה צריך לדעת שגולדה לא תחייב גם אותה לשים קץ לקריירה שלה. בנקודת שפל שקשם מנהיג לא היה רוצה לסיים בה.

ההסבר השני של דיין מופנה כלפי מפלגתו. "אם רוצים לרעון אותי מהממשלה", אמר, "כל מה שצריכים לעשות הוא להצביע שלא אהיה בממשלה". טיעון זה חושף לכל היחדר את צביעותם של חבריו למפלגה, שיש להם פיות גדולים וידים קטנות כשצריך להצביע נגד גולדה. אך אין להסבר זה דבר לגבי שיקוליו האישיים של דיין.

ההסבר השלישי של דיין, כי אילו התפרש התפטרותו כמודה באשמת צה"ל, חסר טהר. הרי אין ויכוח, שהיה מחדל הרבה כישלון. הרי גולדה עצמה הודתה בכך. הכישלון התחיל בהפיכה שהערבים אינם מסוגלים ללחום ולא יילחמו בשנים הקרובות ומתפיסה שיש לנו כחולשת המאפשרת לנו להם כילימצר בלי עלות. אלה הפיסות שאחריות שר הבטחון עליהן אינה מוטלת בספק.

אין גם ספק כי המחדלים בכוננות המלחמתית של צה"ל, שאת היקפם תקבע עתה ועדת אגרנט, היו בודע הכפופה בכישרון לשר הבטחון.

*

בקיצור, קשה להשתכנע מהסבריו של דיין מדוע לא התפטר כבר מכבותיו עד לפני שלושה חודשים. יתכן שהסיבה האמיתית היא דווקא זו שלא נאמרה. והיא: בהתחשב בכך שאירועי הרבים במפלגה לא רצה להתנדב להיות השעיר לעזאזל הלאומי. אי אפשר לבוא אליו בטענות על שהעדיף להיכלל במעגל הסטטוס-קוו שנוצר במדינה עד שהוועדה המשפטית תגדיר את גורמי הכשלונות האחרונים.

ואם כי לדעתי אי-התפטרותו מיד אחרי המלחמה איננה אופיינית לדיין האמיץ כפי שהצטייר בעיני מעריציו, ממילא נראה הפולמוס סביב התפטרותו עתה מיותר. כי בסופו של דבר אין מחלוקת יסודית בין דיין לבין דורשי התפטרותו. מאותו רגע בו הודיע, כי יפרוש אם ועדת אגרנט תמצא בו דופי, הרי זה כאילו הסכים עקרונית ליישם על עצמו את העיקרון שכר ומסיק מסקנות על מחדלים בתחומי אחריותו. איננו מתאווה לשעבר עצמנו מלעשות "הבה נתחכמה" במימצאי ועדת אגרנט ולא לעמוד בעיתוי שקבע לעצמו להסקת מסקנותיו.

"תמות נפשי", נוסח חדש

מאת שבתי טבת

הבראה הגיגלה עתה לעין הוא זה … איש באחיו. אלה מגוללים על … את מחדלי המלחמה, המדיניות, … היעדר השלום ואבדן החיים; … קוראים לאלה להתפטר ואלה … באלה אסיבות-כוח, … עזות-מצח, קהות-חושים … ההתשבות בחיילים, בנעדרים … שבויים ובשאיריהם; אלה מתריסים … על הקשיים בהרכבת ממשלה, … משמאל או מימין, תילונית או … רחבה או מצומצמת, ביצירת … מוקדמה הסרות-פשרה ובהבנה לגבי המצב המדיני ב… ההסדר. כל אחד יקר בעיני … בעיני רעהו. בכל חוג … אהה מוצא משפן חדש, … את ההמולה הרעש סביב … מורפת ומסובכת, של … וקיאנוס, ובמקום שאין … בהם ישגה ובמקום … "הכל יהיה כשהיה", … ההיכל ליהרס בצדק. איש … להבלה או להבנה.

… כל יבינוני, כמו הגיבור … גם הוא פגרא. נצמה לו עוול, … רוחני, כודאלי או נפשי. … רבים נגדעה גאוותו, הפרסה שלו „הלכה", הקאריירה שלו … והנך שהוא מבקש היקנ… שילם, או אם הרצו „צדק", … לקרוא בהריס „תמות נפשי" והרס את ההיכל. בלשוננו, … את ההגוה". ובלבד שנדיקו … לאור.

*

… אינו כה קלוש כפי שהוא … במבט ראשון. כה שכספרים … שמשון קרבנות להם באויב … בכבוד בכם ה', ואילו השכ… בני יבינו אינם להוכים באויב … אלא בביה. אולם דווקא … זו במשמאה, היא יסוד … על המשל.

… שנהגך על ברכי כלי … ואנשי-הציבור כלגו, עכור … בקל לשאלה הבאה: … שמשון באוזני, ובתי אבקר לו … נא וחזקני נא אך הפעם ההיה … את בני עמודי התוך והפיל … הבית תוך שאמר „תמות נפשי … פלישתים" — רק לאחר … העוול בחברה הפלישתית. … אמר הוא בפירוש לה', „חזקני נא אך הפעם הזה האלהים ואנ… נקם אחת משתי עיני מפלישתים". כלומר, אולי יש כאן גם … צדק, אבל אין ספק שהתחילה … היא העוול האישי. שמשון אמור היה להיות נזיר אלו… הים מבטן, כדי להושיע את ישראל. אבל כבר בפרק ראשון של הסיפור אנו מוצאים בהורים יסוד שלילי העתיד להשפיע על חינוכו של שמשון — שהורי מנסים הם לשחד את המלאך בגדי עזים (בלשוננו „כיבוד" עיה הוצאות במסעדה יוקרתי). ואכן רק ילדה אותו אמו, וכבר מתחיל הפרק השני ב„וירד שמשון תמנתה וירא אשה מבנות פלישתים". מכאן ואילך אין שמשון גדל בקרב בני עמו, ואינו מתנהג ברוח ה', אלא בהתערה יותר ויותר בחיי הפלשתים.

הוא משתעשע עם בחוריהם, מבלה עם נערותיהם, חומד לצון עם גבוריהם, חד חידות לחכמיהם ומוציא לפועל מתיחות ובדיחות-מעשיות על הבר ברעיה. כגיבור חיל אוהב מלחמה — זה נכון — מושיע הוא פה ושם לבני עמו במלחמותיהם, כיה, איפוא, לכער שלולא עורר קנאתם של סרני פלשתים, ולולא התגרה בהם, אף לא היה נאסר ולא היה מאבד את שתי עיניו.

כאמור, רק כשנגרם לו עוול, רק כאשר רע לו, נזכר הוא באלוהיו, בצדק, בדרך הטוב, ביעודו מלידה ובחלי, ורק אז נפרע הוא מהפלישתים והצעה לפתע פתאום שונה ונבדל מהם, כלומר יהודי טוב.

*

אם נבכים שהחלוקה ליהודים ופלישתים היא החלוקה לטובים ולרעים, אולי לא יהיה כה טוב המשל כה רחוק וקלוש. אולי נראה לפתע עד כמה שכיחה אצלנו „תופעת שמשון". כדי שלא להפליג כדי לצדוקים, ניכר כי ב„פרשת לבון". הנה, אף פנחס לבון כמו נוצר כראשיתו בארץ-ישראל להיות לאיש-הרוח של החברה הנודקה הטובה כל הישוב העברי, ואמור היה להושיע את הסבלים מהשעבוד הרכושני והמסורת הגלותית. כל שנותיו המבוגרות היה בתנועת-הפועלים, בהסתדרות, במפא"י, במוסדותיה, ולבסוף גם חבר-ממשלה, שר-בטחון ומזכיר-כללי של ההסתדרות. מתי נזכר שהוא מוקף „פלישתים" רבים, מתי נוכח לדעת שמרבית רעיו בצמרת היו כאותם סרני-פלשתים? רק לאחר שנגרם לו עוול. אז יצא ללחום לצדקו, אפילו במחיר התמוטטות „הבית".

המשקל-נגד כן הראוי לציין — אף כי כותב אני זאת בלב כואב — את בן-גוריון הגדול. שבעקבות אותה פרשה אומללה, יצא אף הוא למלחמת „צדק ואמת קודמים לכל", פילג את מפלגתו ומוכן היה להרוס, כיוון שנוכח לפתע שרבים מ„חבריו" לא היו אלא פלישתים בכסות, שרים, רבאם הכליה, וכאותה ב-שימה, שרת המובא על כסא גלגלים לועידת-מפא"י בפברואר 1965 וגולדה מאיר האיתנה על רגליה באותה ועידה, הנפרשים מבן-גוריון, כמו היה „פלישתי" עריץ ואכזר כל הימים שהתרועעו עמו וביקשו קרבתו. ואחריהם לוי אשכול, אשר כדי להציל את עורו — במפולת של רפ"י השבעה — היה מוכן לכל, אפילו לקיפוח האשיות הראשונות של סדר משפטי. ובסוף יעקב שמשון שפירא, ייבדל לחיים, שר המשפטים בכבודו ובעצמו — עד שלא נגרם לו עצמו „עוול", לא הל ולא חש שהוא בחברת „פלישתים", ולא ידע שהחלטות חשובות נחתכות „במטבח" בהשתתפות, ששרי-הממשלה פגומים וכו'. כל השנים היה הוא עמוד-התוך בממשלת גולדה מאיר (ובנו שקוממה לה) ואחראי להסדרים לקויים לא מעטים, אבל כרגע שהוא עצמו נפגע, התעורר בבת-אחת, ראה את הנעשה סביב, את ההילולה ה„פלישתית", וביקש להפות בכוח ולהפיל את ה„בית" — בו היה קודם בן בית.

הופעת-שמשון איננה מיוחדת לחוג מסויים. לולא חובת-הקיצור אפשר היה להאריך בדוגמאות ממפלגות אחרות (שמואל תמיר נגד מנחם בגין, ולהיפך ב„חרות", שלום כהן ואורי אבנרי ברשימת העולם-הזה-כוח חדש ועוד), בצבא, במפעלים, במוסדות וגומר.

לאחרונה, אף כי בסיבות מובנות אין אנו שומעים ורואים הכל, פגעה הופעת-שמשון גם בצבא. תחושת ה"עוול" פוקדת את הצמרת, ו„מלחמת האלופים" היא עדות חותכת לכך. די לציין את הביא, הוא ראשונתו של האלוף (מיל.) אריאל שרון, בעתונים ובכלי התקשורת. כזכור בנה הוא את קיטרוגיו כפרי המסכת (ההיללא ההרוגים) על עוול שנגרם לו (בהסכה בפניו הדרך להיות רמטכ"ל), ובשאלות מראייניו הבין ששמו עליו העכבות וכולי).

*

בקצרה, אם נטה אוזן, ולא נדרוש לכך כל מאמץ, נשמע שהכל לא מרבים, הכל כרעים, הכל לא מתאימים לתפקידיהם ולכהונותיהם. הכל „פלישתים". ועם זאת, הכל נגרם להם „עוול", מהקטן עד הגדול.

דומה, כי הגיעה העת לצמצם את זכותו של ה„עוול". לא עשה שמשון בן-מנוח כהוראת המלאך, ולא היה נעשה בעצמו „פלישתי". יתכן שלא היה צריך למות ויתכן שאנו היינו זוכים בהיכל, אתר-עתיקות. כי בקום, כי פרוצה בתשועת-ישראל היה להתחשב בה בלכתחילה, ולא בסופה.

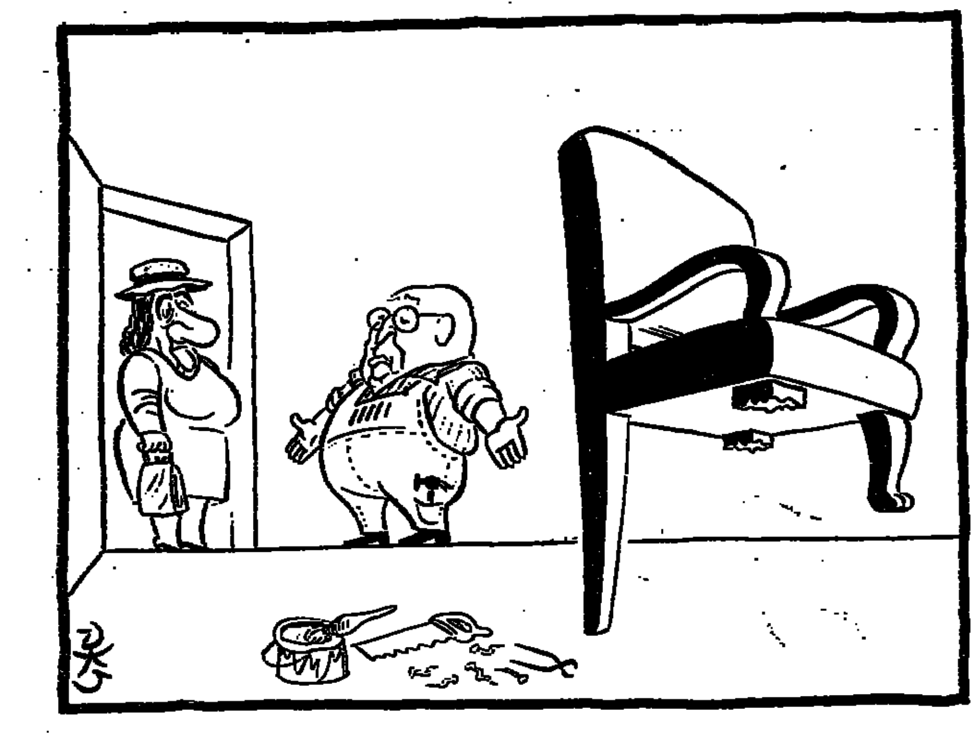

זירת היריבות של המעצמות

מאת א. שווייצר

משבר הדלק המטיל בימים אלה את צילו על רוב הארצות, ספק אם היה בא לעולם אילולא נחלש מעמדה של ארה"ב במזרח-התיכון ובחלק המערבי של האוקיינוס ההודי. העלאת מחירי הנפט הגולמי פי ארבעה תוך שנה נעשתה אפשרית רק הודות לניטרולם של אמצעי הכפיה של המערב, קרי ארה"ב, על-ידי העוצמה הסובייטית הגוברת בחלק צר לם זה. סעודיה, כמוה כלוב, חוסות בצילה של ברית-המועצות: הדיבורים על הסתירה-שאין-ליישבה בין הקנאות המוסלמית מכאן והקומוניזם הסובייטי מכאן, אין בהם כדי לבטל עובדות יסוד של עוצמה והפצלה.

אם יש במערב אירופה וביפן — הן הקורבנות העיקריים של משבר הדלק — תרעומת על ארה"ב, אשר בשל הסתבכותה בוייטנאם זנחה את החזית העיקרית, הסובייטית, אין זו תרעומת נטולת-יסוד. אך את הנעשה אין להשיב, ומבחינת ארצות המערב השאלה היא כיצד ובאילו אמצעים ניתן להביא לביטול תוצאות החסות הסובייטית מארצות המפיקות נפט. שאם לא יצליחו בכך, יביא הצירוף של מחירי דלק מרקיעי-שחקים ובעיות של מאזן תשלומים לשפל כלכלי ולרדיקליזציה ביחסים בין-לאומיים המזכירים את השנים שלפני מלחמת העולם השניה.

הועידה שנערכה השבוע בוואשינגטון צריכה להיות השלב הראשון במהלכיהן של ארה"ב והארצות התעשייתיות לסילוק תוצאותיה של החסות הסובייטית. כוונתו של המימשל האמריקאי היא לשכנע את ספקות-הנפט, כי קבלת החסות הסובייטית תפגע בעצמאותן ובמשטרן הפנימי — ואילו ביטול החרם (שאיננו יעיל יותר על עיל המידה) והורדת מחירי הנפט לרמה מוסכמת בין ספקות וצרכניות, עשוי להבטיח תוצאות רצויה, או לפחות נסבלת, לשני הצדדים.

הסיכון האמריקאי מבוסס על ההכרה שספקיות הנפט רוצות, לא רק בהכנסה ממכירת הדלק, אלא גם שוק סחורות שבו יוכלו לרכוש את מצרכי היבוא, וכן שוק פיננסי הקולט את יתרות המטבע שלהן. אך מעבר לאלה מותנית הצלחתה של היוזמה האמריקאית ביכולתה של ארה"ב ובנות-בריתה לספק ערובה תקיפה לריבונותן ולמשטרן הפנימי של יצרניות הנפט: כיון שהאיום על שני אלה בא, או אמור לבוא, מצד ברית-המועצות, ברור שועידת ואשינגטון עלולה לסייע ביצירת מוקד חדש ביריבות האמריקאית-סובייטית.

בין שהערבים והפרסים מודעים למשמעות מדיניות המחירים שלהם ובין אם לא, הסובייטים ערים לה ורואים מעודדים את מדיניות הנפט להתמיד בה. רק השבוע פירסם "פראבדה" שוב מאמר עידוד לחרם הנפט הערבי. ואם ד"ר קיסינג'ר ראה לנכון לא כבבר להזהיר את הסובייטים, כי התנהגותם במשבר המזרח-תיכוני תשמש מבחן למדיניות הפרשת-היחסים בינם לבין ארה"ב, הרי הסובייטים מצידם טרם גילו סימני רתיעה מהמשכת מהלכיהם. הודעת גיתת שהנושא יידון בין קיסינג'ר לגרומיקו בעת ביקורו בחודש הבא במוסקבה להכנת ביקור הנשיא ניכסון שם, או בעת בואו של הלה לועידת פיסגה. אך אין להניח שהסובייטים ישנו את מדיניותם לגבי משבר האנרגיה, אלא אם יהיה גלוי לעין, כי ארה"ב מתחילה להצליח ביזמתה ליצירת בסיס משותף למערב ולמפיקות הנפט.

כן הראוי לזכור, כי השאלה המטרידה את המערב (ואת כל יתר הארצות שאינן עצמאיות באספקת אנרגיה) היא מחיר הנפט. החרם איננו יעיל ביותר, וחלקיותו מאפשרת אספקה גם למוחרמים. אך בעוד שארצות הקהילה הכלכלית האירופית הוציאו על יבוא נפט כ-11 מיליארד דולר ב-1972, הן צפויות להוצאה בסך 35—40 מיליארד השנה. התוספת גדולה בהרבה מיתרות היצוא של קהילית הש"פ, ומימון הגרעון עלול להכביד ביותר על משקים לאומיים הסובלים גם מאינפלציה גם מנטיה לשפל כלכלי.

הנסיון הצרפתי לבוא לבעיה זו פתרון לאומי בטווח הקצר, ספק אם יכול להצליח. גם אם ישכילו הצרפתים לגבות עבור יצואם לארצות ערב מחירים מופלגים, לא יוכל להיות בהכנסות היצוא המוגדלות פיצוי על התייקרות הדלק המיובא, כה עוד שהיצוא הצרפתי נתקל בתחרות מצד יצואני ארצות תעשייתיות אחרות. במצבה של גרמניה המערבית נוח יותר, כה עוד יש ברשותה רזרבות מטבע גדולה למימון גרעונות שוטפים. אך גם לגביה קיימות ההשפעות האינפלציוניות של מחירי הדלק, והיא, פחות מצרפת, מוכנה להסתכן בריב עם ארה"ב.

בסיכום נראה, כי במוקדם או במאוחר, אם תתמיד ארה"ב ביזמתה להביא לשיתוף פעולה בין הארצות התעשייתיות להפחתת מחיר הנפט, תיאלץ אירופה להצטרף אליה.

החזית זו מעמידה את מפיקות הנפט בפני דילמה קשה. מצד אחד קשה לממשלות של מדינות ריבוניות, שרק זה עתה הופך את הנפט למכונת של עושר ועוצמה לאומית, לרסן את תיאבונן. ואילו מן הצד האחר, אין הן יכולות להוציא מכלל חשבון את הסכנה, כולל סכנה של התנגשות אליהם, בינן לבין מדינות שאיתן הן גם קשורות ביחסי ספק-לקוח. גם בסכסוכות להן ערובה מפני אבדן עצמאותן הפיכת משטרן הפנימי. יש יסוד לסברה, שיהיה קשה לגבש ביניהן עמדה אחידה. היריבויות ההדדיות של ספקות הנפט והסוקלתן רק יגבירו את חוסר היציבות בעולם: מלחמת יום הכיפורים שימשה פתיחה לתקופה קשה ומסובכת בעולם כולו.

*

לישראל, כמו לכל ארץ המייבאת נפט, יש עניין בהפחתת מחירו. אך לא יכול להיות ספק בכך, שכל הסדר מוסכם בין האמריקאים (והמערב בכלל) לבין מפיקות הנפט הערביות, יהיה כרוך בתשלום במטבע ישראלי: הודעתו של הנשיא ניכסון בדבר ביטול חרם הנפט על ארה"ב, בצירוף הכרזה, כי ארצו תחתור לביצוע "מלא" של החלטת מועצת הבטחון 242, מרמזת על התפיסה האמריקאית לגבי הקשר בין הסכסוך הישראלי-ערבי לבין משבר הנפט, ואילו המשך התוהו ובוהו בתחום זה, אגב הדגשת הנוכחות הסובייטית באיזור הגברת סכנת המלחמה בו, גם הוא אינו מבשר טובות.

העצה היחידה שנוכל להשיא לעצמנו בנסיבות אלה מקורה בעובדה, כי עוד יותר מבתקופות קודמות, הפך האיזור להיות זירת-היריבות של מעצמות-העל. עובדה זו מחייבת היצמדות לארה"ב, ככל הניתן ועל אף המחיר הנתבע מאיתנו. הקיום בעשור הקרוב במזרח-התיכון (ואולי גם בחלקים אחרים של העולם) יהיה קשה יותר משניתן היה לשער קודם לכן: בלי משענת, הוא עלול להיות קשה מנשוא.

כך מדברים בהפגנה של מוטי

מאת יהודה ליטני

„משוגע, זה לא יילך לו; כל הכבוד שקיימים אנשים כמוהו אבל הוא עוד לא הבין את השיטה כאן. עוד מעט ידביקו לו תו והוא יהיה אבוד. תראה, כבר נמצאים כאן ,המפגינים המקצועיים' — דן בן-אמוץ והחבורה של כוקד. יאמרו עליו שהוא ,כבר פניסט' ואז יוכל לעשות שביתה באוויר ואף אחד לא ישים עליו".

„אני חייל ברמת-הגולן שבאתי לחופשה לביתי בחיפה. קראתי בעתון על ההפגנה של מוטי ובאתי עם עוד שני חברים. אני חושב שהוא צודק".

„זה לא רק דיין, זו כל החבורה. הצריך להתחיל דווקא בגולדה. ולמה לא בר-לב? הוא צדיק בהילז ואלון? כולם, כולם אשמים. גם הליכוד שהם כעת גיבורים גדולים ישבו באופוזיציה ולפני כן בממשלה הליכוד ושתקו".

„אני עורך-דין מתל-אביב. כל הכבוד לך מוטי. זוהי הדרך היחידה. טוב שלא הגעת בגיוס, כי אין לך כל סיכוי. רציתי פשוט לראות אותך ולהגיד לך שאני אתך".

„אתה רואה אותו כאן עומד לבד בגשם? עוד מעט יהיה מפולבה, מכירות, סניפים. זה לא יקח הרבה זמן".

„למה נטפלים דווקא לדיין? הוא דווקא היה בסדר".

„באנו לירושלים לכמה שעות מארץ מצרים. אני מאחל לך הצלחה בשמי ובשם עוד הרבה אלפים שם. הצלחה".

„מוטי, הבאתי לילה את המכונית שלי. אין טעם שתישן באוהל, זה לא פיתרון ברוחות האלה. נבוא מחר בבוקר לעשות ארוחת בוקר".

„זה לא יעזור, הם ימשיכו לעשות מה שעשו, צריך להוריד את כולם".

„מוטי, אולי אתה צריך משהו? שמיכות, לחם, ממתקים?"

„אני מכיר אותו הרבה זמן. תמיד היה כזה — איש צדק. מוכן לריב עבור מה שנראה בעיניו צודק. הוא איש ישר, אבל לי יותר מדי ישר. הלוואי שיצליח".

חופשת חורף
מקסימה
במזג אויר
קיצי

• 220 חדרים ממוזגי אוויר.
• מרפסת בכל חדר פונה לכיוון הים.
• שרות מיוחד לחדרים.
• חדר אוכל מפואר. כשר למהדרין.
• לובי מהודר.
• חוף רחצה צמוד.
• בריכת שחיה מקסימה.
• במרחק הליכה קצרצר ממרחצאות המרפא החדישים.

רמת שרות גבוהה ביותר—
במקום הנמוך ביותר בעולם

מלון
פאן-אמריקן
טלפון: 057-97821. ים המלח

HOTEL
PAN-AMERICAN
PHONE: 057-97821 DEAD SEA

ממשלה של צללים

יצחק רבין — מועמד אפשרי לראשות הממשלה

מאת מתי גולן

המושג כממשלת צללים הוא המי־צאה בריטית שפירושה גבורת אי־שים של מפלגה אופוזיציונית ל־תבחן כממשלה כאשר תזכה המפלגה בבחירות. המושג כממשלה של צללים הוא תוצר ישראלי מובהק שמקורו במלחמת יום הכיפורים והמשכו ב־כלהמות היהודים.

הקרקע נשמטה להם, לחברי ה־ממשלה. קרקע הבטחון בדעותיהם, בהחלטותיהם ובצעדים האישיים. כבעו־ לנסיונות הנעוצים להציג החלטות כבבצבים הספקות, הלבטים המפחדים בפני המהיד הלאומי האישי. הפיי־ביים, האמורות להקרין השראה ו־תבוסה, הפכו סימן שאלה ענק: מה יהיה? וכיוון שכה שיהיה כמופל ובלתי ברור, דוחים כל הכרעה ו־דיון על נושאים שאינם דורשים הכרעה ודיון מיידים.

היה צורך להחליט על הפרדת כו־חות עם כבדים? — החליטו. קי־סינג'ר סלח הצעה בבנין הצבאים בסוריה הדרך השובה מידית — נת־נו לו. אבל מעבר לזה לא מצוים לגעת. מהשבות על הצבת יעדים ברורים, קביעה מכרעה רחוקות וע־בוד הבנית מדינית כוללת — כותי־בות כאלה מעבידות מכרכורת בגוף תשוש זה, השום מציפיה לבאות לא פחות מאשר מהבטים לאחור.

כורבוה מאימות מתבופף בעל לראשי חברי הממשלה המצא וכתן הקואליציוני, ועדת אגרנט וראשות הממשלה. כי לברות שגיטל כה הר־בה כן הזוהר שבישיבה בממשלה, רוצים כולם, באופן נואש, פרט ל־אלה שכבר הודיעו את ההיפך, להי־שאר צמודים למקומם. ויותר מכל מהולכת עליהם איומים ועדת אגרנט. כל אחד מקוה כי חיציה של הועדה יעבור לידו ויפגעו במישהו אחר. אולם מעבר להקוה זו ניצב הפחד, כי מסקנות הועדה יגרמו לרעידת אדמה שתבלע את כל מי שישב סביב שולחן הממשלה ביום הכי־פורים.

הפחד הזה, בצירוף זכרונות ה־עבר, בחולל הבורה מפלגות בכל אחד מהצדדים. לא יוצאת מכלל זה ראש הממשלה גולדה מאיר.

לא הרבה הוכן נשאר בכינוי "ה־מלכה ויקטוריה" שהצמיד בשעתו יצחק בן־אהרון לגולדה מאיר. נפל־מי כמעט לגמרי הבטחון המוחלט בבדיקת דעותיה והערכותיה, הוסר הסובלנות לרוב שרי הממשלה שלא זכו לכניסה למרתון המטבח, ופיק הברכים הלילבן שהיו אוחזים את מרבית חברי הממשלה כאשר היו בקרבתה.

המטבח עודנו קיים, אבל היום כר־עברים התבשילים כמנו אל שולחן הממשלה לא כשהם מוגמרים, אלא כשעודם בשלבי בישול וניתן להוסיף או לגרוע עליהם, או לסרב לעכלם.

העיקר היה: נשיאת־הן

גולדה אינה זוכה עוד לכך שיש יחשוב שבע פעמים ויגיד פעם במרם יפצה את פיו, מחשש לתגובה ה־צפויה מהיושבת בראש. היום היא נאלצת לשמוע, בסבלנות ובשקט, דיבורים שעד לפני זמן לא רב היו נחשבים ככפירה במה שהיה עיקר: נשיאת־הן בפני ראש הממשלה.

בגילה המתקדם של הגב' מאיר קשה להתרגל לסובבות חיים הדשות, המיבבים לא איחרו לבוא. כמו בתקופות קודמות בחיית קיימת, גם הפעם, ההדיות בין מצבה ה־נפשי למצבה הגופני. מרירותה ו־דכאנתה מהמעבר ממעמד של ראש ממשלה כל־יכול לראש של ממשלה מרבה ורפויה, הכביד עליה יותר את עול השנים, הכבד בלאו־הכי, וגופה החל להגיב בהתאם.

כאן מנותה לראש ממשלה לא נע־דרה ממספר כה רב של ישיבות בממשלה כפי שנעדרה מאז מלחמת יום הכיפורים, להוציא תקופות של נסיעות לחוץ לארץ. עובדה זו ודאי שלא הגבירה את אחיזתה בגוף עליו היא מופקדת.

ובממשלה הזלו להיקשות גוברות ההולכות: גולדה תהיה ראש הממ־שלה הבאה, אולם לכמה זמן? ולא נמצא עוד מי שמוכן להמר על קדנ־ציה שלמה.

הנפילה מכבכב של אליל ההמו־נים, שאין ראש הממשלה יכולה בלעדיו, לכבכב של הכר ממשלה בזכותו של ראש הממשלה, לא יכול היה שלא להת את רישומו אפילו באדם כמשה דיין. הפגנת העליונות, ההתגדרות המופגנת והדיבור הלקוני עד כדי שתקנות, שהיו סימן היכר נערץ, פינו מקומם להתגרבות ולדי־בור דיבור הגובל לעתים בפטפטנות. משה דיין, האומר שהוא יושב ב־ממשלה כיון שגולדה רוצה בו, אי־נגו עוד משה דיין שהועבל אל גולדה על כתפי ההמונים בבחינת כזה ראי וקדש. תקותו היחידה של שר ה־בטחון, כי ועדת אגרנט תחזיר לו את יוקרתו נראית, אולי אפילו ברג־עי בדידות לו עצמו, כבלתי מתאימה לאדם שהזכרה הקרה במציאות הי־תה הסימני ההיכר הבולטים שלו.

כמעט במשך שנות דור חיכה יגאל אלון להתפתחות זו, ועתה מ־כהתרחשה, אין הוא בטוח כיצד עליו להיות עמה. הוא משוכנע, כי אין יכלכל מצפיו בתחנה הוא עשוי לזכות בראשות הממשלה, ולפי שעה הוא סבור שההגבונה מהייבת הימנ־עות מכמהולי יום הכיפורים והתנג־רות רועבת.

אין זה סוד כי אלון, הידוע כאדם שאינו כתמיד במשרדים עליהם הוא ממונה, אינגו מעוניין במשרד החי־נוך וההרבות. עתה הוא היה רוצה להתקרב יותר אל מפתן לשכת ראש הממשלה. סגנות ראש הממשלה, ללא תיק מסוים, אולם עם אחריות מדי־נית מוגדרת ורחבה, נראית לו כצעד נכון בכיוון זה. משהו מצין ישראל גלילי עם תואר. אולם אלון בחדר באכונתו כי יזכה במבוקשו. מה גם שעם כל רצונו להינתק, אין יגאל אלון יכול להשכיח את העובדה, כי היה חבר קבוע ב"מטבח" ובתור ש־כזה עלול גרונה של ועדת אגרנט לנחות גם עליו.

אלון: התגרות רעבת

ישראל גלילי, שנצלם ונאלם מאז המלחמה, עודנו בבחינת נעוד. רק כבחינה פיסית עודו תופש את מקומו סביב שולחן הממשלה ובלשכתו. כמו חיים בר־לב, שלפתע נזכר כי איש לא ביקש את רשותו לקרוא את הקו המפורסם על שמו, כך אפשר לשמוע עכשיו את גלילי כותב: "מה זה מכבב גליליז — בסך־הכל עשיתי פלורה בין ספיר לדיין". אין הוא מת־נדב עוד לנבוח ניסוחים ולחבר מיס־מכים, הוא סירב בפירוש לעשות זאת לגבי המסמך של מפלגת העבר זה הידוע כ"י"ד העיקרים".

מעמד אבן מעורפל

מעורפל מאד מעמדו של אבא אבן. גם הוא, כאלון, מעבר עבכו מאוד־ריות למחדלי יום הכיפורים, למרות חברותו במטבח. עתריו מוכנים להש־מיע באזני כל מי שמוכן לשמוע על כך שאבן הזהיר מפני הרגשת העל־יונות במדינה זמן רב לפני שפרצה המלחמה.

בכל שראש הממשלה נחלשת היא נאלצת לסמוך יותר על אבן ולהת־ייעץ עם האדם שקודם לכן נראה בעיניה בגלולה אותה בולעים רק כאשר מגיעים מים עד נפש. אולם בצד מה שנראה כהתחזקות מעמדו שורדה גם לגביו האפשרות, שהוא כבראה מודע לה, כי הסוף שעשויה להביא ועדת אגרנט יגרוף גם אותו.

ובמצב כזה של "מטבח מוחלש" ושל כפלגת שלטון שסועה ומבולב־לת, מרימים ראשם נציגי סיעות ה־מיעוטים בממשלה. השר משה קול, שראש הממשלה תמיד ראתה בו גורם אופוזיציוני, מגביר את קולו. כמוהו גם שלושת שרי המפד"ל הפועלים בתחושה כתמדת, כי מאחורי כסאם הממשלתי מסתתרים הצעירים זבולון המר ויהודה בן־מאיר, כשהם מוכנים להוקיע כל סטיה, כל תרנות או פש־רה.

וכך מכשיכה הממשלה לגרור את עצמה תוך מעבר ככשולים קטנים ועקיפתם של הגדולים. אולם לכל אורך הדרך שוכנת התחושה שאי־אפשר להימלט מפניה, כי הדרך ה־יחידה לגשר על פני הפער העצום שנוצר עם העם היא טלטלה עזה של ממשלתו, ובראש וראשונה של ה־עומדת בראשה.

באיטיות אולם בבטחון, כמעט מבלי־משים, בצורה המזכירה את אורחו דיבורו, צף ועולה בהקשר זה שמו של יצחק רבין. שמו קשור ב־גדול שבנצחונות ישראל ובאחת ה־תקופות המצויינות שביחסי ישראל־ארה"ב. בשום צורה שהיא אין שמו קשור עם מלחמת יום הכיפורים. אם לפני כמה חודשים היה כישהו מעלה רעיון זה, היה זוכה למבט כלא רח־מים: השתגעת? מה פתאום? התשו־בה הרוס, אפילו אצל אנשי מפלגה בכירים, היא: בעצם — למה לא?

הדובון כסמל לאומי

מאת זאב שיף

הבעיה העיקרית: מחסור בנעליים ויחס רע לרכוש

בחורף 1967) כמתגיית השנה לאחר כיבוש הרמה הסורית, היה קר מאוד לחיילי צה"ל בחרמון וברמת הגו־לן. הגבר נשנה כדי חורף חתרף. ירד שלג. אוהלים ומיבנים דלפו. על החיילים היה לצאת לשמירה ולשכב במארבים. חיילים סבלו ממכות קור, ובאגף האפסנאות החליטו לייצר בגד בשם דובון — תחילה בשביל חיילי החרמון ואחר כך גם ליחידות אח־רות בגולן.

על אף הקור תנו ההמחסור בגד־בתים, לא יללו חיילי צה"ל; בכב־כת לא הקריאו מכתבים שבהם כתוב כי החיילים ברמת הגולן בוכים כו־קור; אנשי המפכ"ל לא התיימרו גם לטעון כי נפתרה בעיית הביגוד ה־הם, והחיילים לא השבו שהאפסנאים הקצינים גונבים את הדובונים ה־מגיעים להם. וכל זאת לכה? משום שבכל השנים הללו היה תם בלב. היתה, לכן, נכונות לקבל דברים ולגלות סבלנות. עכשיו, אחרי מל־חמת יום הכיפורים, הלבבות אינם כמאכים, ולכן להיילים קר לפתע שבעתיים; בכנסת טוענים שחיילינו בוכים בלילות ולאנשים רבים אין אכון בכי שחייב לדאוג לנערים ה־יושבים בקווים.

אותו עובר ברמת הגולן רואה את האנשים בחויה — חיילי חובה, אנשי מילואים וקבע, טירונאים, צנחנים, תותחנים ואחרים. זה כמעט מגוחך לשאול אותם אם קר להם. לכולם, כמעט ללא יוצא מהכלל, קר. יש ביניהם שקר להם מאוד — ולאחרים פחות. מאן דהוא מוצין כי הוא קופא בקור במעיל הלבד שלו. אחר אומר כי למרות שיש לו כל כך הרבה בגדים, ועם זאת קר בלילות, כשמשר־פים לרוח. קצין אחד מספר כי היום עבר החיה לא נגיעה. בעליה לרמה עצרה אותם ככוניה. יצא מתוכה ה־נהג ובידו שלושה מדרסים מוספים לנעלים. מאחוריו צעדו שני אנשים — תיירים. הנהג, איש קשיש, אמר לקצין כי יודע לו שלחיילי הרמה לא נותנים מספיק בגדים. הוא נותן לו את המדרסים. התיירים רצו לת־רום גם במקום לקניית בגדים, "והי־תי עצמי כמקבץ נדבות בעל כרחו" — מספר הקצין, "לא רציתי לסרב להם. השתשתי להצליב. לקחתי את המדרסים אף שיש לי זוג טוב משלי. הסברתי קצת תנעגו. בכולם לא חש־תי עצמי בכבצב מבושם כזה".

אם הסקתי איזו מסקנה מהשיחות הללו עם חיילים, הריהי: אלה ה־כתלוננים אינם צודקים וזאת משום שקר להם יותר מאשר בשנים הקוד־מות. הרקע הבסיס לתלונות הוא ה־תיסכול הלאומי שהתפתח אחרי כל־חמת יום הכיפורים. הדובון הפך ב־עניין זה לסמל, סמל לאומי. ההלהה אינה מתייחסת דווקא לדובון, אלא מצביעה על השדנות, אי־איכון וה־תוצה של "דפוקי". הדובון הוא ציוד היחידני, אך דומני שגם אם היו מחלקים שני דובונים לאיש, היו נמצאים עדיין מתלהנים. במקום דו־בון כסמל לתיסכול ולהשדנות, היו מוצאים אביזר לבוש אחר.

תיסכול

מה שמענין הוא שבעיית הקור אינה מתמקדת דווקא בלבוש העליון. הבעיה האמיתית אינה הדובון, אלא הרגלים. כה שמציק במיוחד הוא ה־קור בכפות הרגלים. המחסור בנעלים מתאימות הוא הבעיה החריפה, ולא המחסור בדובונים. אך דווקא על זה לא מדברים משום מה בכנסת. באחד הגדודים מצאתי כי יש רק עשרות מיכנסי דובון. אלה היוצאים לשמירה בלילות מתחלפים ביניהם במיכנסים, כמו בביוטה חמה. מה שחמור באמת שלכל הגדוד, הכונה כמה מאות איש, יש שבעה זוגות של נעלים מיוחדות. הגביד החליט כי מוטב שלא להלק נעלים אלה.

הבעיה השניה, לדברי החיילים, היא הגבורים. "האלוף קיין מהאפס־נאות אמר כי על כל 3 חיילים יש תנור אחד. זה לא נכון. אצלנו ב־גדוד קיבלנו תנור על כל 15 אישי" — אומר קצין אחד. ממשיכים לדוש בעניין התנורים ולפתע מתברר כי למעשה יש לגדוד תנורים נוספים. מהיכן? "התבנו פה ושם" — מסביר הקצין, "אצלי בחדר יש תנור פרטי. הבאתי את התנור של הילדים".

מסתבר כי האוהלים המוחזבים היו טובים צד לגשם. רובם דולפים. את האוהלים קרעו ואילו את התנורים שבהם השאירו.

קין הפך לשיחת היום ברמת ה־גולן, לאחר הופעתו בטלוויזיה וב־מסיבת עתונאים, בה טען כי נפתרו בעיות הביגוד והם, מי שכוען כי אין בעיות ביגוד, וכי זו סתם שאלה של חיל אחד שגריבין רטובים — אינו מבין את תוכנת של הבעיה. יש הרבה חיילים עם גרבים רטובים, אך אני משוכנע שגם אם האפסנאות תשלח עוד עשרות מונות של בגדים ומאות הנורים, לא יפתור כל הבעיות

אלוף קיין: תהיות קשות

ולא יעלמו התלונות. מה ועם יוצא שאפסנאי השאיר בכתון הבורים לרווחה ובעיות מסוג זה.

כה שלא מוכנים לקבל זו הטענה כי הכל בסדר, שאין בעיות. הטענ־ כי ההצהרות לפיהן "הכל בסדר" אי־נן נראות לרבים כאנשי המטה הב־כללי. גם עבורם הפך הדובון לסמל. קצין בכיר אחד מאנשי המטה הבהג לסייר בקביעות ביחידות שבקוים, מקפיד על כך שלא לקחת עמו ל־סיורים אלה את הדובון כלל. את הדובון רכש לפני כספר שנים ב־קיים, אך עתה הוא חושש שבכוום יסעבו כי הצטייד על חשבון של חיל כבוט. בסיורים הוא מסתפק ב־מעיל רוח כתם. אין הוא יהיד ה־נותג כך. עכשיו כתלוצצים כי ברגע שיתפרסם כי הבעיה האמיתית אינה הדובונים, אלא נעלים, ייצאו קצינים מהמטכ"ל לסיורים בנעלים בשהם יח־פים.

בעוד כחודש וחצי יתחיל האביב ואז יתברר לפתע כי הדובון אינו את מסכמותו כסמל. יסארד הבעיות האמיתיות — כמו כורה, המשמעת, סמכות הפיקוד, היחס לרכוש, על כל אחד מהנושאים הללו אפשר ל־כלא דפים ארוכים, אך בהזדמנות זו ברצוני להביא את דבריו של מפקד יחידת מילואים ברמת הגולן:

"מה שמטריד אותי זה היחס ל־צה"ל כגוף. יש לי הרבה קיבוצניקי' ביחידה. לכל יחידה כמעט יש ציוד פרטי שאירגנה לעצמה. לנו, למשל יש גנרטורים רוסיים בשביל החשמל.

הנה קח עניין פשוט כמו טלויזיה. כצה"ל קבלנו שני מכשירים. ביתר בהיר אני רואה שנוספו עוד תכישי'. איני יודע מהיכן. קיבלו בתרומה.

למשל, קיבלנו עשרות טרנזיסטורים. אין על זה כל שליטה. הוריתי לר־שום את כל הציוד והראג לקחת בכבא השיחרור. איני יודע איך זה ביחידות אחרות. בהרידה אותי ה־בעיה שבלי כעים מהפוטשים עובר־סטנדרטים חדשים להתנהגות. אלו ישארו בצה"ל לשנים רבות ויעברו גם להיים האזרחיים".

הצנזורה פסלה

קטעים רבים מתוך מאמר זה העוסקים ביחס של חיילים וזחי־רת לציוד הזן במצומצם שאינו אישי — שנכתבו מורשב בכר בעבר — נפסלו על־ידי הצנזורה כשבטים שלא הוהמשכו על השם של המערכת.

פרידה מנשפיות האבל

מאת אליהו סלפטר

לפני יכים אוחדים התלוננו, רע־יותי האני, שלא נשתתף עוד בנשפיות אבל. אותן פגישות ערב בבי־תו, בבתי חברים וידידים, שהפ־כו לאופנה מאז מלחמת אוקטובר ושבהן הנושא המרכזי הוא — איך הכל כתבוסט במדינה.

על כוסית קוניאק או ויסקי, נק־ניקים וגבינות וכיבורים, נערכת התחרות הבלתי־פורמאלית בנושא: מי יוכל להשחיר יותר את מצב רוחם של הנוכחים: הדובונים כולם נגנבו. תופסה משידות מילואים אפ־שר להשיג רק תמורת כתנה למפ־קד. המוראל בציבור יותר יורד ה־שבוע משהיה בשבוע שעבר. ה־מנהיגות משקרת ואין לה אומץ לומר את האמת. כתונכים על ה־שאלה מי הוא יהודי וכינתיים פינת המדינה שוקעת. (כאן יש תמיד מישהו שיודע להזכיר כי גם הבית השני נחרב בגלל מריבות פ־בפנים). כל העולם בספק נגדו לערבים ופופכידו ימכור גם את־צה ירדינית תמורת נפט. ובבי־קר: אין לנו כנהיגות ולא נראה פיתרון באופק.

בסוף הערב כולם הולכים הבי־תה מדוכאים, עם הרגשה כובדה פעשו כהו כדי להשתלב בהלך־הרוחות המקובל.

ובכן, הוחלטנו שאנו לא משחקים יותר.

לא משום שאין הרבה כן האמת בכל מה שנאמר בביתיו אלה ואף לא משום שאין תועלת בדיבורים עליהם. להיפך: דווכי שכל הבי־קורת הקבנית הקטלנית שפקד אר־תנו אחרי מלחמת יום הכיפורים, היה הכרחי ודיוני, כבסיס לכל נסיון ל־תקן את המיפגעים התברתיים וה־ [illegible] לא הגיע עוד הזמן לחדול מלדבר על הדברים — כי הרבה, הרבה כים תוקן — ולא רק בבישור ההנהגה הלאומית.

אלא שנשפיות האבל הללו ל־חזון כעבכן, בעין אורגיה מאוד־באוכוכיסטית שקיבלו הוית בעל־הן החוללו להקיף כל כנע הברוו־במדינה. הדיכאון שכתפתה בעניין כוהיל להגיע לכימדים בהם ראיה כבהלת על המהלות מתנצת גביעות להבראה.

ראשית, כבכום שבבקום לבלום עובדות הדישה, אנו כגיעים יותר ויותר להורה על אותם הכיפורים. כבינהגן של שבוצות, הן כופי־צות בניסוחים שונים "ובשופרים"; אך לעתים קרובות לא קשה לאתר את המקור — שהוא בהרבה מק־רים, אם לא ברובם, בהחלט בעשה אמיתי הזכור ביותר. אלא שכאשר שומעים עליו שוב ושוב, ובוואריר־אציות שונות, קשה לדעת אם היו כני מקרים כאלה, או שלושה, ואם גרבה שכך המצב בבל כיקום וב־כל רחבי המדינה.

אנו יוצרים, בכישרון רב, היאור יותר כחריד של המצב מכפי שהוא באמת — וכטשטשים את הגבול בין עובדות שחייבים להקן לבין שמו־עות התורות — כהן נושא לטיפול סוציולוגי — אם לא פסיכולוגי.

מעגל קסמים

שנית, הרישה התחרות באותם ה־ליקויים, בכוראל הירוד ובהתפר־ערות התברתית, יוצרת אצל חלק מהציבור את ההרגשה כהמצב ה־גיע למיכדים כמעבר לאפשרות של תיקון. זה, כמובן, לא נכון. אך יר־רה מזה: את ה הסיבות העיקריות למצב־רוח הירוד היא דווקא ה־הרגשה כי כה שקרה לפני ה־6 באוקטובר ובמלחמה לא היה חייב לקרות, מבחינה אובייקטיבית, ול־כן את השגיאות שבציד ואפשר היה למנוע — אפשר גם לתקן.

כבדי אחד אנו כחכבנים את צב־כנו שצריך ואפשר לשנות את הדברים — ובאותו זמן אנו אומרים, אחד לשני, שאין סיכוי למצוא מוצא מהמשבר. זה מעגל קסמים אידיאלי לייאוש ואם היתה לי דעה כובה יותר על כושר־ההלהבה הפסיכולוגי הערבית, הייתי חושד שיש יד בדבר.

שלישית, לדיכאון יש הכוחה בר־לסה: הוא כבתק את כוחר הבהש־בה והיצר. אין זה חזה עם הנוע־פת יאוש ("כבילא אין כה לעשות") אלא עם הוסר יכולת להתחזר כ־בורה הזיבה סלילית ("כוכיזה לה־יות פיתרון — אבל איש לא יודע היכך"). כנכל הקבכים של הדיכאון הופך לבצבולה הכביבילה את ה־נסיונות להבהור מכנו ולהשוה בכיוון הרצוי.

רים ליהודותיהם הקרביות — לבין "מצב רוח" שבא לידי ביטוי בטוויה הישראלית המוגברת לקיטור. יתכן מאוד שרק עם עבור הזכן — ויריד־דת המתח הביטחוני והשלמה עם התתייקרויות — הזהל עליה מש־מעותית במצב הרוח. אך הבעיה הדחופה היא — לא רק איך לקצר את התקופה אלא איך למנוע הדר־דרות נוספת אשר עלולה לפגוע ביכולתנו למצוא פתרונות לבעיות הריאליות שהציבה בפנינו מלחמת יום הכיפורים.

דיכאון אופטני

אין תרופות פלא, אך יש כמה דרכים — לא כהפכניות אך כוכי־רות — בהן אפשר להילחם בדיכ־און האופנתי הם מהמקדים סביב שני עקרונות:

* יש "לפרק את החבילה" של הביקורת;
* צריך לעבור בגישה פאסיבית לגישה פעילה ולעשיה.

כאשר כתחילים להמטיר את סי־פורי הזוועה, כדאי לשאול את ה־כבהילים האם הם ראו כל זה או שכעו כיד שניה. ואם שמעו — האם זה נשמע סביר והגיוני או לא. ואם זה סביר — האם בדקו את העובדות? עלי להודות שגם אחרי סינון זה נשאר הרבה חומר מדכא — אך לא הכל נראה עוד שהוה.

אין טעם להטיל את האחריות על כל מה שלא טוב ואינו בסדר — רק על "ההנהיגות", ביותר כשאומרים, באותה נשיכה, שלא יודעים איך להחפכה מהמנהיגות שיש לנו.

בחברה דמוקראטית יש ההלי־כים מקבילים הדדיים: הדרישה ל־החלפה מהגיגים שניכשלו כתחו־קת "מנהיגותם", ויקולתם של האזר־חים לגלות את מנהיגותם. [illegible]

בביתך — למה אתה חושב שב־עירייה או במשרד ממשלתי לא יבד־בזו? אתה דורש יושר במערכת המסים שעשתוד מכולנו ומאים? ה־אם אתה מוכן לוותר על "הסידורים המיוחדים" שנעשו לגבי קבוצת ה־עובדים אליה אתה משתייך?

העובדה שכרגע נדמה כי אי־אפשר להזיז את המנהיגות המאר־בנת — בין מפני שהיא לא מוכנה לזוז ובין מפני שלא רואים יותר טובה בפתח — אין פירושו שההיבר בלתי אפשרי בעתיד ושאין סיכוי להצמיה דור מנהיגים שיוכל להת־מודד עם בעיותינו הדחופות ועם בעיותינו בשנים הבאות. אבל גם זה לא כתרחש מעצמו. כתי היית לאחרונה בישיבת הסניף של כפ־לגתך או באספת האירגון המקצוע־רי אליו אתה שייך? למה אתה חו־שב שאם, במשך עשרות שנים, השארת את ההתעסקות ב"פוליטיקה" הבלוכלכת לאנשים אותם אתה רו־את כפסקים מדרגה שלישית או רביעית — הם יהפכו בשעת משבר, באורח פלא, לכדינאים כמדרגה רא־שונה? ואם ניסית פעם לעסוק ב־עניני ציבור — האם היתה לך ה־סבלנות והאורך־הרוח להתמודד עם העסקנים הקבצעיים שכתרסים להי־היש אותך הוא כסגולותיהם העי־קריות?

וכה שנכון לגבי כוח הזהה של עסקנים בדרג ביניני, נכון שבעד־תיים לגבי כרים ומכבילים. אין סתירה בין הרצון להחליף כנהי־גות כושלת לבין ההכרה להתמודד בלחץ הציבורי האישי, הבגיגו או ההיצוני, כדי לאלצם להסיג לק־חים מנסיון — לפחות בגבולות ה־כולתם הגי־ [illegible] גם חלק מהמאבק להביא להחלפתם.

ולכן, כאשר אני נתקע ביהודים שכבנים לפתוח בנשפיות אבל מי־סורתיות — אני מפסיק את האור־גיה בראשיתה:

"אני מוכן לשמוע הכל — אבל בתנאי אחד: תאמר לי מה אתה עושה כדי לתקן ולסכנה ד־"

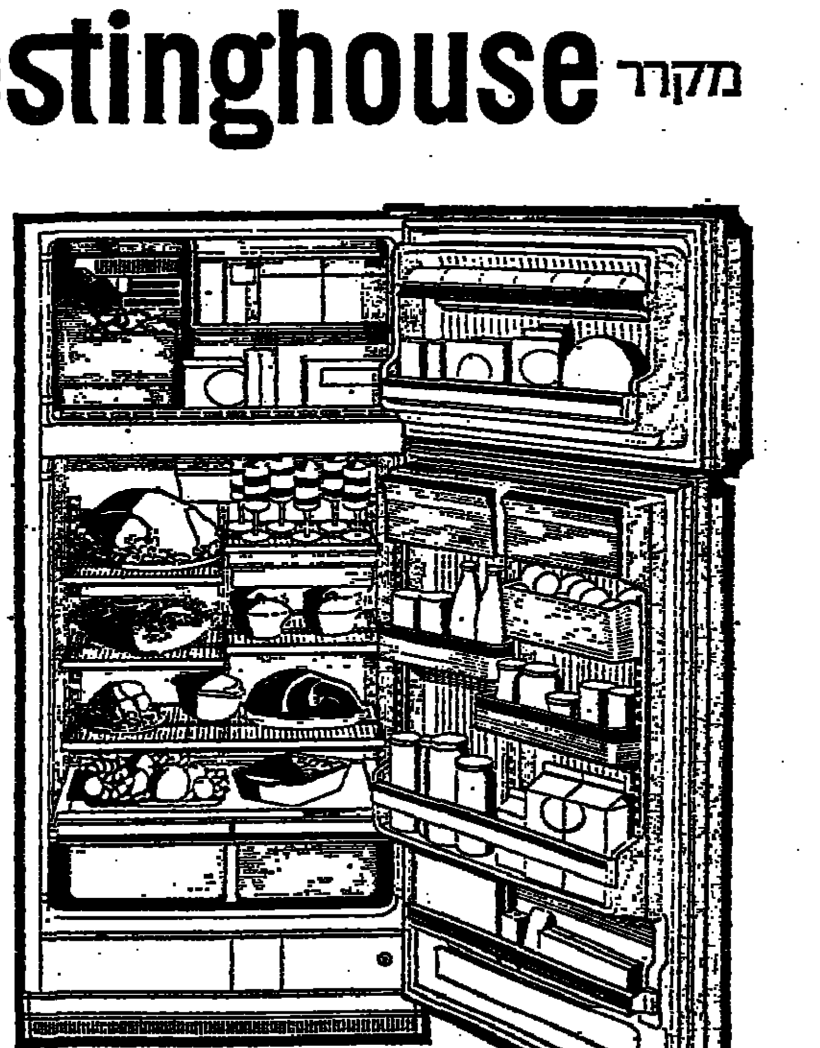

פתחי את התקופה האמריקאית במטבחך

מקרר Westinghouse 17.2 קוב נטו

תוצרת ארה"ב

עתה גם בישראל!

* FROST FREE — המקרר חופשי מכפור
* תא הקפאה ענק
* עיצוב מרשים ומהודר
* 3 צבעים לבחירה — לבן, אבוקדו או זהוב
* להשיג בכל סניפי אלקטרה ובחנויות החשמל המובחרות

הספקה מיידית

You can be sure if it's

Westinghouse

Westinghouse

Westinghouse

Westinghouse

שרות נאמן אלקטרה שעומד במבחן

אורי גלר: מעבר לחוקי הפיסיקה? (ג)

אז מה?

מאת אמנון רובינשטיין

הפולמוס שהתעורר סביב אורי גלר הוא כפול: הראשון — עובדתי, ו־נוגע לגילוי "אמיתותו"; השני — עקרוני ויוצא כתוך התנחה כי ב־ביכולל הופעותיו יש "גרעין קשה" אמיתי. גם אם, בתורה השאלה: "אז כה?" כה אם הוא באמת מצליח בכה שכוי לכופף מזלגות ובפתחונות? מהי התהייבותה של תופעה כסוג זה? כיצד כשפיע גילוי זה על החברה האנושית, על המדעים הכדויקים, על הטכנולוגיה שבקבתם בעולם?

בשאלות אלה מוקיכים בכגה כאלה הדנים בתופעה "כהפסיכוקינטית" ואומרים פא וארצות־הברית. בצד אחד מצד־יים אלה המפנים כי מדובר בתופעה תריגה, הדי־פעמית, שאין לה מקביל ואין לה תבקר: כבבאים המפשה זו בריאן איגלים, במאמרו על אורי גלר "בניו סיינטיסט", ובריאן סיל־קוק, סיפר המדעי של ה"בדיי טיי־מס", הכותב:

"קיבה: אפשרות — שאפשר גלר יכוח כריאלי, אך גדיר והסר סיפוק, פרט לביצוע הע־להיה. זה עשוי להיות תחום של נהללות כדעית, חסר הש־עלה במגמות טישוניים ובלת־הי מובן בבחינה תיאורטית — בהום כך לאראותו. יש לי הרגשה כותה שזה כה שצלול להתרחש.

דעה זו נהקלת בהתנגדות נהרצת של אנשי כדע, הטוענים, כמנוסה, כי אין מקרה תריג ואין כוח כבינתן לאדם אחד כבלי שיהיה קיים ב־עולמנו.

כך כותב "נייצ'ר" — כתב עת מדעי יקרע באנגליה — במאמר רא־שי מיום 7.12.73:

"האתגר למדענים יקום כאשר כה־קיים נוספים יוכיחו קיומם של כו־חות פסיכוקינטיים, ועל כך ה־ראיות הקיימות, אפשרות כזו וד־איה יוצאה מכלל חשבון... כשם שהציבור מצפה לכך שהמדענים יתתאו את אמיתות מעשיו של כר גלר, כך הם הוכים מכנו שינבו להסבירם. האתגר זה, אין להמיק ככבה, אפילו המלאכה לא נגיבה... אם אכן, יש לאורי גלר יכולות בלתי־רגילות. אין זה כשנה כלל אם הוא בגדר תופעה חד־פעמית, שאיננה הד־רה או שמספר ניכר של אנשים יכול לגלות יכולות זו, ואין זה כשנה כלל אם היא כפגין את יכולתו ב־דרכים שעד כה היו ידועות יותר לקוסמים במופעי בידור כאשר ל־חוקרי כדע. האתגר עדיין יהיה קיים — והיינו כחוקים כדעיים בטוחים, כפי שהם ברורים לקהל הרחב ול־כדענים, נשברים תחת השפעתו של הוליך בפשי כשוערי".

ובאותו כיוון כותב ברנדאן אוריי־באן, בכתב העת "ניו סיינטיסט", אף הוא כתב עת מדעי מכובד, במאמרו מיום 12.7.1973:

"פעולותיו של גלר הביאו להבנה דעיה ביד־לאומית של מדענים ידו־עי שם שידונו במשלכות כי־ל לכדעים בכלל, ולפיסיקה בפרט. ב־מחקר ההדע של תופעה סאראפסי־כולוגית, שתתקיים בשנה הבאה ב־ארצות הברית". והוא מוסיף ואומר, כי אם כבבאי מכון סטנפורד לגבי אורי גלר יקבלו חיזוק בוקה, אזי יתבן כי —

"רעיונותיהם של איינשטיין והינ־בג לגבי תפקידו של המשקיף ב־יחס למציאותי, יצטרכו לכלול לא רק את מכבירי בדידהו אלא, בסו־פו של דבר, את המשקיף עצמו, במובן המבייק ביותר של המלה".

קיימת גם השקפה שלישית, ה־גורסת כי הופעת גלר היא ביביניים חד־פעמית — ובשום כך חסרת שי־כוש כיידי — אלא שהיא עשויה להיות נפשה, כאשר היא תיקלס. ההשוואה כאן היא לעיין ההיפנוזה — כשאורי גלר עובד בעליל על באומאר. בעניין זה גורס כי כשם שבאשכן באות שנים היתה קיימת היעבה בלי שהאבושות תדע זאת, כך קיימים כיחות עלהושיים, קרק שהן אנו כתחילים לחוש — אם מוכר להשתכש בבלה זו — בהם ילדבר.

כשם שההיפנוזה עברה תהליך של קליטה ולמידה ועברה את בלא ה־דרך כבגיעה כשפים לפרקטיקה רפו־איה, כך עשוי להיות גורלה של הכוחות המוזרים שאורי גלר הוא כבבאם הקיצוני והברור ביותר. ו־כשם שאין אנו יודעים עד היום את ההסבר הסיבתי להיפנוזה וכוקקים לה, כך היינים אנו להתייחס לטל־פתיה ולשאר כוחות כוזרים כסוג זה.

במלים אחרות: בין אלה שאומ־רים כי אורי גלר סובר את כל ה־חוקיה הסבעית — כדברי כותרת של ה"אובזרבר" — לבין אלה הרואים בו הופעה חד־פעמית, כבורים אלה הרואים את הופעה גלר כגילוי ק־צוני של הכוחות כלליות.

כל התיאוריות הללו הן בגדר הספרה גרידא ואף כי אני כותה לדעתו של בריאן סילקוק — והיינו כי מדובר בתופעה חד־פעמית, ש־חשיבותה התיאורטית והכעשית כע־כה — נדכה לי כי צריך להכתין ולהכוה לתוצאות המחקרים בסטנ־פורד כדי לקבוע עמדה מבוססת יותר.

כהשיון הכהותים או האמיתי־ים של אורי גלר כותלקים ל־שתי קבוצות נפרדות: המפעבו של הזיכר ויכולתו לקלוט ולהעבי־ר מחשבות (נתונים לא כיכוכי ב־קורים (הכר־דוד וחבריו בספרים על תופעת נר־ספות — ביורות ומדהימות שב־עתיים — אך אלה חייבות להשאר בגדר עדות כסופה). השוכה הלב העולמיה הופגה, כבובן, לכוח ה־ראשון: המזלג המתכופף המבהופפים לאיטם, כאילו היו עשויים חומר רך וגמיש, הפכו להיות סימן ההיכר של גלר.

כיליוני צופים ראו, בנשימה עצו־רה, כיצד מתקרבת והבצלמה אל כלי הכתכה וכיצד זה נעם התת עיניו של ההזהר הכהור. בכות המפתחות הללו, המשיכים להתקפת ולגוע גם לאחר שהורחקו כבבל הכוח, רכש אורי את אבונם של כרבית הצעי־רים האנגלים. אחורון המפקפקים — ה"דיילי אכספרס" — שלח צוות מיו־חד לרגל אחר אורי ולאחר שהללו ראו את המפתח נע אנה ואנה, יצאו כבליהם בכותרת ראשית.

כלל ההסדרות מחייב אותנו לבטל כל דיווח עתונאי — וזאת לכרות שבדובר בשמות של עתונים, בכב־דים שכלחו לגלר את כופיהם ה־מוביים החשדניים ביותר. הבדיקה הבי־בי־סי. נערכה ותת תנאים הדר־שים לתנאי מבעבה ובנוכחות כבד־נים־כהגיזיים, שבאו כשהם בלאי הסדות ושפקות, למרות זאת, יש ל־הכתין לתוצאות של בדיקות בעב־דתיות נוספות שנערכו ויערכו ב־סטנפורד בנושא זה. הדויה הראשון של סטנפורד כבצא, כי גלר השפיע על שדה כגנטי בהזיזו ללא מגע את כחוג המגנוטומטר וכן הגיע כאוזנים כבוידד בגא לזכוכית. אך ניסויים נכספים, שנערכו לא כובר, ודאי יק־ביעו בקרוב.

*

גם אם יוסיפו המוחקרים לאשר את קיום כתהויוו אלה של אורי גלר, ע־דיין נבאלת השאלה, אז כה? קשה לשער, כי אפילו למיכבא בחוק וב־בוטה ההיה השלכה אפשרית על הת־נהגותה של התברה האנושית. העו־לם בו אנו היים עדיין הי על פי כה שאנו לוכדים באוניברסיטות, וקיומו של הזיגוע, אפילו יוכח באורח המכבר בא ביותר, לא ישנה את הכלל. אין שום סיבבים לכך, כי הפעילות האנו־שית הרגילה, תושפע על־ידי קיומו של "אפקט גלר", אפילו ימצאו עוד כבה אנשים בעלי כוחות יוצאי דר־כן. הבהזות הפיסיות בהם מדובר הם קטנים וכבדר העברת התבונות ה־כספרים אינו בעל משמעות מעשית רבה. מחקרי סטנפורד, לכרות הב־דתם, עדיין אינם כוכיחים לנו אפילו ענין אחד פכוס: האם התמונה נק־לטה באמצעות התערבות כוח אנושי של אדם צופה או בלעדיו. יש רא־יות כנוגדות, לכאן ולכאן, בשני ה־דיווחות. (במקרה אחד צוייר השכן עם קשתו כשולש, כמקובל במסורת העברית: אורי גלר העתיק את ה־קלישן בלבד אך במקום השכן צייר גד־עון [illegible] באוקטובר. [illegible] בלשונו.)

הרעש הגדול סביב אורי גלר קם על־ידי שתי קבוצות קיצוניות: ה־אחת, הרואה בו עושה נפלאות ונ־סים ומיחסת לו כהות סכירים ונב־לכים: השנייה, לא פחות קיצונית, המערבת בכל תוקף להשלים עם קיומה של תופעה תריגה זו, דוחה כל מימצא, כהזדיה כל כי שכבוד על קיומה, ונלחמת באורי גלר בחרוף נפש כאילו כל יסודות המדע עומ־דים להתערער בגללו.

אך בין שתי הקבוצות האלה עומד האדם הסביר הרציונאלי. הוא חסי־דן אך אינו אטום; הוא יודע כי החוקיות הפיסיקאלית היא השלטת בעולמנו. אך הוא סובר כי לעתים אין הוא יודע הכל. במלים אחרות, הוא בצטנרף, לפעמים, לדבריו של הכלט האומר, כי "יש יותר דברים בשמים ובארץ כאשר חלמת עליהם בפילוסופיה שלך".

(מאמר אחרון)

סוריה: אנליזה של נוקשות

שליטי דמשק זקוקים לקיצוניות האנטי ישראלית לביצור מעמדם

מאת פרופ' משה מעוז

מאורעות הימים האחרונים כהוד־קים את ההנחה כי אין פני הסורים לפשרה עם ישראל במסגרת הסכם הפרדת־כוחות. אדרבא, נראה כי כוונה תחלטתם להמשיך במאבקם העיקש נגד ישראל ובראש וראשונה להחזיר לצבם את רמת הגולן ללא תמורה אי יהוד כלשהו. להשגת מטרה זו מוכנים שליטי סוריה ל־נצל עד תום את האמצעי הבהכני המצוי בידיהם — השבויים שלנו — ואת בלי רתיעה או היסוס.

בכל ארצות ערב, בולטת סוריה בעמדתה המדינית הקיצונית ביותר כלפי מדינת ישראל הציונית: לא רק החל מהקמת המדינה, אלא ב־היה רבה גם בתקופה שקדמה ל־יסוד המדינה. עמדה זו כתתגבשה מכלב היסטורי אחד למשנהו, וגב־קבה עי' המשטרים הפוליטיים — הביתיים השונים בעירון בסוריה. תולה לעקרון את זכות התהיה ה־לאומית־יהודית בארץ ישראל, וזו היה להכל את ישות הציונית ב־דרכים אלימות וללא פשרה.

סוריה לא התסתפקה בהצהרות וכו־יית בלבד; במשך תקופה ארוכה היתה הלוחת הבאבק האלים נגד ישראל, הגריכה תמיכה פעילה ב־תנועה הלאומית הפלסטינאית של ג'ילנליה הסורים. היא היתה בין הראשונים לסייע לתנועה החילית נגד הישוב היהודי בארץ וכנגד כדי־נת ישראל. כבר המדינה הסורית הצבאית־לבנונה שבהנהגת האמיר פייסל, בתנה בשנים 1918–1920, כיוון בבאי הנוכרי הפקלה צליחה לפעו־לות לאומית־ערבית אנטי־ציונית של אגודות ערביית לאומיות, שפבו בארץ־ישראל (בין הפעילים הפ־לסטיניים האנטי־ציוניים שישבו ב־דמשק היו אמין אל־חוסייני ועארף אל־עארף).

הסורים לא הצטמצמו בצהרות כ־תאת, בהפגנות הזדהות ותמיכה ב־ידידי פלסטינה. הם שלחו כספים ו־שיגרו "מתנדבים" להלחם נגד ישו־בים יהודים בתקופת המאורעות של 1936–1939, ובראשית שנת 1948 וכן כה לאחר החלטה החלוקה של האו"ם.

עם הקמת המדינה פלו ארצה כה סורי סדיר, כבש התחוק איזורים אחדים בכבולה של הגליל העליון שהקתיכנו לאזור המפורזות, ואשר נכללו בשטח מדינת ישראל עי"פ הח־לטת החלוקה. איזורים אלה פורזו כיהוד, ולא גמסרו לריבונות ישר־אל עי"פ הסכם שביתת הנשק מ־1949. הסכם שסוריה היתה המדינה הערבית האחרונה שחתמה עליו.

בלי תחושה של כפלה

העבודה שסוריה לא יצאה מנור צחת במלחמה 1948, שימשה דחף נוסף לעמדה העקרונית הקיצונית ה־אנטי־ישראלית שנקטו מאז כל ה־כבסרים הסורים ללא הבדל אוריינ־טציה פוליטית ואידיאולוגיה חבר־תית. כך לכשל הצהיר ביולי 1957 צברי אל־עסלי, ראש ממשלת סוריה שבטנה על המשטר הדמוקרטי־ימני: "ישראל לא תוכל להתקיים במזרח התיכון. הערבים ילחמו לשחרר את השטח הכבוש של פלסטין". באוגוסט 1966 קרא נור־א־דין אל־אתאסי, ה־נשיא הסורי המרכסיסטי כמעט ה־בעת', להסל את ישראל בכלחמת שחרור עממית.

כמשלת דמשק פעילה בתחום ה־תרם הערבי ופעלה ללא לאות ב־משך שנים לכנוע את ביצוע כפעל המוביל הארצי, שהיה עשוי לדעתם לסייע להרחבת ההתיישבות היהודית בישראל. מעבר שנים שקדת סוריה להכבם את גבולה עם ישראל מצב־מתיה הגבוהה ברמת הגולן, ובאב־צע שנות ה־60 הכריזה על מלחמת מבבית כזוינת נגד ישראל, לאחר שתכננה לפתוח בתקפה ערבית כללית על ישראל בוועידת הפסגה הערבית השניה ב־1964.

החל כאותה שנה נתנה סוריה את חסותה וסיועה, הכלא לארגון התכב־לה "אל־פתח", ובאמצעות אירגון זה, כתוצאה מפעולותיה הצבאיות, גרמה סוריה את "מדיניות העימות" האח־רות — כבצרים וירדן — למלחמת ששת הימים.

המפלה הקשה ואובדן השטחים במלחמת יוני 1967 אף הגבירו את עוצמת הקנאות הסורית ואת שאיפ־תה להילחם בישראל בלי להתחשב כמעט בבחיר.

חאפז אל אסאד

בעקבות יום הכפורים ניצב עתה צבא סוריה המשוקם בקווי־הגנה מא־סיבים סביב דמשק ומסוגל להדוף כל התקפה נוספת. משום כך אין בציבור הסורי ובקרב המנהיגות ה־פוליטית והצבאית תחושה של כפלה או תבוסה. אדרבא — הגאווה הלאומית וטאיפת הנקם, קיבלו דחף נוסף.

הקהילה הפוליטית הסורית באה ב־אידיאולוגיה האנטי־ציונית שלה, אחד יחד עם המחשבה הערבית־לאומית התורה הסוציאליסטית־רא־דיקלית, גבהה לראשונה במכורה ה־סוריה, ואותן הבהילה סוריה לעולם הערבי כולו. הסורים אינם כוכנים להשמיט כידיהם את התואר המכובד של הלוצי המאבק הערבי נגד ישראל, כתוא ערך מרכזי בהפישה ה־לאומית ובכסורת הפוליטית של אר־צם.

יותר מכל מתנייקים לכפה עוד זה שליטי סוריה שתפסו את השל־טון בכוה לפני 8 שנים, והחזרים, מאז לתת לגיטמציה למשטרם וללכד סביבם את מרבית האוכלוסיה. שלי־טים אלה נמנים על עדות המיעוט העלוית, אשר עתה הזף הודגת ב־כסורות ההיית כן האיסלאם הסוני שהיא דת הרוב בסוריה. לפיכך, כור־חים הם להדגיש ולהבליט את הער־כים הלאומים־הערביים (והמטריד־טים־סורים) המשותפים לכל האוכ־לוסיה הסורית. מובן כי טיפוח העוי־נות לישראל והגברת המתיחות הבט־חונית דרושים למשטר כדי לנטרל גורמים אפוזיציונים — בעיקר מקרב התנגים המוסלמים־שמרניים.

עם זאת יש להדגיש כי הקיצוניות שנוקטת סוריה נגד ישראל איננה ניזונה רק כמניעים אידיאולוגיים או משקולים של מדיניות פנים. יש לה גם השלכות השובות על מעבדה ה־בינערבי של דמשק.

אכן, העבירה הסורית נגד ישראל במלחמת אוקטובר ואחריה, לא זו בלבד שחיזקה את הלגיטמציה של כשטר הבעת' הסורי בעיני מרבית מדינות ערב, אלא לראשונה כזה שנים רבות הענקיה לסוריה מעמד כל מנהיגות פוטנציאלית בקרב ה־מדינות הקיצוניות בעולם הערבי.

ביגוד לפרגמטיות המדינית המצ־תינות שגילתה לאחרונה מצרים, ל־מורה רוחן של מדינות ערביות לא כעכות, עשויה סוריה הקיצונית לרתק אליה את המיבתן והזהן של מדינות ערביות כגון לוב ועיראק, ואולי גם אלג'יר, כעודית וכוויה, ולעתים על־ידי כך בכבור־גותה הכרכזית של מצרים. סוריה יכולה כמובן לנצל, ואולי אף מנצ־לת, כעמד ביוחד זה כדי ללחוץ על כצרים לנקוט עמדה קיצונית יותר נגד ישראל, או לפחות להעביר את התיאום ושיתוף הפעולה שלה עם סוריה במאבק נגד ישראל.

עמדתה הבלתי מתפשרת של סו־ריה עולה כנראה בקנה אחד, או אפילו מתואמת, עם עמדתה של ברית המועצות בבל הקשור לסיכסוך ה־ערבי־ישראלי. סביר להניח כי ל־ברית־המ"ם וסוריה עשוי להיות אינטרס משותף למנוע או להבל בהסדר כצ־רי־ישראלי בהסות אמריקאית, אשר אם יוגשם עלול לגרום לדחיקת רג־לה של בריה"מ ממצרים ולקיפוח הסטטוס־ריאלי של סוריה בה גברה התבססות הסובייטית.

פרשת מיהו יהודי

חשוב שיהודים יוסיפו להיות יהודים

אישים ואנשים דתיים: המפד"ל צודקת בגישתה ✶ חלק סבור שעדיף ליכוד לאומי על פתרון השאלה מיהו יהודי

מערכת „הארץ" פנתה לאישים ולאנשים דתיים שאינם פעילים במפד"ל והציגה להם את השאלה הבאה: האם צודקת המפד"ל כאשר היא מתנה את הצטרפותה לקואליציה בתיקון חוק מיהו יהודי. רוב המשיבים בדעה שהמפד"ל צודקת בגישתה; חלקם סבור שבשעה זו עדיף ליכוד לאומי על פתרון השאלה מיהו יהודי; מיעוט מתנגד לעמדת המפד"ל. השתתפו בעריכת המישאל: יהודית וינקלר, יהושע סידה ואריה בטר.

פרופ' ישראל פיש, אוניברסיטת בר־אילן: אינני שולל זאת באורח קטגורי אולם עתה עומדים בפנינו ענינים חשובים יותר ומעל לכל קיים הצורך להקים ממשלת ליכוד לאומי. לכך מסכימים עקרונית גם אנשי צמרת המפד"ל. נושא דת ומדינה, גיור כהלכה ומי הוא יהודי צריכים לבוא לידי הכרעה בבוא העת בבית־ישראל עם. עם זאת, במסגרת ממשלת ליכוד לאומי אין ספק, כי שאלות אלה יכולות לבוא על פתרונן בכוח התפתחות פנימית. הצטרפות לעם היא תהליך כמוסה, רצוף בחינות שונות בקרב עמים שונים, וכך גם אצלנו חייב להתקבל התהליך כזה. ייתכן שבעיני זרים דרכנו תיראה כמוזרה, אולם לכל עם דרך משלו. אדרבא מישאל־עם אליו אני מתייחס, צריך להיערך בהדירות ולנטמנו לא כדרכה של שולטנות אלתי, שהרי חשוב כיצד מעמידים את השאלה. מקובל בעולם שמוסדות ממלכתיים של מדינה קובעים את תנאי ההצטרפות לעם, אבלנו הרבנות־הראשית הינה גוף ממלכתי בעל הסמכות והמעמד הראויים לקבוע את התנאים. לוא למשל הצטרפו אלינו חצי מליון יהודים רפורמים היו נזקקים לשינוי, אלא שלדבר על כך הוא בבחינת ענין תיאורטי. בנייה ות־המדינה אינו יכול לשמש סוגיה להכרעה פרלמנטרית או ממשלתית, יש להתחיל בו ולבססו בתהליך ממושך של חינוך ומסע חינוכי בעם. ולסיכום: עתה, קודם כל, יש להקים ממשלת ליכוד לאומי, זו עדיפות ראשונית.

יואל זילברג, פקיד בכיר בחב־רת צים־סלע: „ה.מובתי היובית. ה־ניסוק פשוט: העניין הוא עקרוני בשביל המפד"ל ולא מהיום, ורק ב־של נסיבות בלתי־מוצלחות ויתרה המפד"ל בכעתו. אם המערך זקוק למפד"ל הוא חייב גם לוותר על מהבע ולא רק לקבל".

פרופ' יעקב קרינגר, אוניברסיטת בר־אילן: לשאלה זו קשה לענות באורח חד־משמעי כן או לא. כמובן יש סדר עדיפויות. אני תומך בהקמת ממשלת חרום לאומית הכוללת את כל המפלגות, וברגע זה אין לי ספק, כי ענין זה עולה בחשיבותו על ה־שאלה מי הוא יהודי. יחד עם זאת הייתי רוצה לראות בביצוע פשרה גם בנושא זה. העמדת השאלה ב־אורח חד־משמעי מסבכת למדי את הקשה על התשובה לכן, אך כאמור אין ספק, כי אישית הייתי רוצה לר־אות בהתגשמות הרעיון של ממשלת חרום לאומית כדבר ראשון.

פרופ' יהודה אליצור, אוניברסיטת בר־אילן: כל אדם בר־דעת מבין, כי בשעה זו עומדים 3 מליון מול אוי־בים המגנים עדות מליונים, וכי בשעה כזו חובה וצורך הקיום הוא להתאחד כדי לעבוד על נפשנו. הקמת ממשלת אחדות לאומית היא עתה מעל לכל, אך אין בכך להפחית מ־החשיבות העליונה של בעיית ה־יחוד הלאומי. בסופו של דבר אנחנו צ־ריכים לשאול את עצמנו לשם מה אנחנו באים לכאן ומבלבלים את מו־חו של עולם ומלואו אם לא נחשיב את ההכרעה בענין זה, אם נסתה לתנאים שוליים ונתפס חידושים כ־דרך שהמתבוללים ניסו לעשות בער־בו, אנחנו כורתים את הענף עליו אנחנו יושבים. ישראל היא קודם כל מדינה יהודית. עמדת המתנגדים לעמדת תורת־ישראל — אם נקבל את זוכם, במה כוחנו למנוע בואם של 4–5 מיליוני כושים עבריים, ש־כוח החלוץ שלהם כבר נמצא בארץ ויתרים מכריזים על רצונם לבוא ל־כאן, ויש גם יפאנים המיחסים לעצ־מם קשר עם ישראל. אם לא נתאחד ולא נייחד את עצמנו תוהלל מפר־לת נוראה — כבר עתה נישאות אל־פי בחורות יהודיות לערבים, ורב־נים רפורמים נוהגים היתר הלכה־למעשה לנישואי תערובת. מבחינת הקואליציה וכל המפלגות הפוליטיות — אסור היה לנגוע בשאלה כלל ו־עיקר, היה צריך להשאיר את המצב כפי שהיה ולהתרכז במאמצים לכונן אחדות לאומית.

דוד פריגה, סוכן ביטוח מחיפה: „אני חושב שהמפד"ל לא צודקת. ה־תביעה שלהם הבאה לפלוג ביהדות הדתית בעולם. מי הוא יהודי איננה בעיה פוליטית ולא צריך להכניסה למסגרת פוליטית. אי־אפשר לפתור בעיות־דת בדרך של כפיה פוליטית.

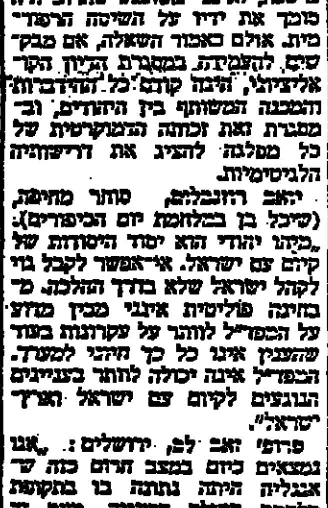
פרופ' דוד פלוסר

פרופ' אברהם גרינפיל, אוניברסי־טת בר־אילן: שאלת מי הוא יהודי איננה השאלה היחידה הכרוכה ב־הקמתה של הממשלה החדשה. עוב־דה היא שהמערך כלל איננו מוכן לדון בהצעת לכינונה של ממשלת חרום לאומית. עמדה זו המוזרה ובל־תי־מובנת. אם אין מוכנים לדבר ול־דון עם יהודים כיצד ניתן לצפות ל־הידברות עם ערבים. הגישה הזאת פסולה מיסודה. צריך לזכור, כי ה־משא־ומתן לכינונה של הממשלה נפ־תח בדרישה לממשלת חרום. אינני יכול לקבוע, כי אכן שאלת מי הוא יהודי היא המונעת הקמתה של ה־ממשלה. החקיקה הממלכתית היא פו־רום מתאים להכרעה בנושא זה וזו זכות החוקית במשטר דמוקרטי ל־כל מפלגה להציג את דרישותיה, כפי שעם הקמתה של המדינה נקבע ע"י הממשלה, כי בנושאים מסו־יימים ננהג על פי ההלכה, כך גם עתה בפורום הממלכתי הוא הכתובת להכרעות בשאלות דת. שהרי מדובר בחקיקה הקובעת את היחוד הלאומי, ללכת בדרכם של הרפורמים זה ביטול, ואינני משוכנע שהרוב היה סומך את ידיו על השיטה הרפור־מית. אולם באשר לשאלה, אם מבק־שים להעמידה במסגרת הענין הקו־אליציוני, הדבה קודם כל ההידברות והמבנה המשותף בין היהודים, וב־מסגרת זאת זכותה הדמוקרטית של כל מפלגה להציג את דרישותיה הלגיטימיות.

יואב רוזנבלט, סוחר מחיפה, (שיכל בן במלחמת יום הכיפורים): „מיהו יהודי הוא יסוד היסודות של קיום עם ישראל. אי־אפשר לקבל בני לקהל ישראל שלא בדרך ההלכה. מ־בחינה פוליטית אינני מבין מדוע על המפד"ל לוותר על עקרונות בעוד שהענין אינו כל כך חיוני למערך. המפד"ל איננה יכולה לוותר בעניינים הנוגעים לקיום עם ישראל וארץ־ישראל".

פרופ' זאב לב, ירושלים: „אנו נמצאים כיום במצב חרום כזה ש־אנגליה היתה נתונה בו בתקופת מלחמת העולם השניה. מצב זה מחייב הנהגה מתאימה למצב חרום. כיון שאינני רואה את האישיות שיכולה לחולל את ההנהגה המתאי־מה, אנו מחוייבים למאמץ של אי־חוד כל הכוחות באומה כדי להקים הנהגה זו.

„באשר לבעיית מיהו יהודי הרי אילו היתה זו רק בעיית הגיור, אין זו בעיה קשה. אך היא הופכת לבעיה קשה באותו וסיעה כמו ליע מבקשת לבטל את ענין הגיור ל־שם פתיחות התריס לכל בעיית ה־גיור. וזו בעיה חמורה".

פרופ' (מרפאן) דוליתבסקי, ראש אגף בטכניון: מדגיש, כי הוא מביע דעה אישית ואמר: „אני לא איש מפ־ד"ל ואף פעם לא הייתי חבר במפ־לגה זאת אך אני סבור שהם צודקים. מבחינה דמוקרטית, אנשים מצביעים בשביל מפלגה שמייצגת את הדרי־שות שלהם. בענין זה אין חילוקי דעות במחנה הדתי בארץ".

פרופ' דוד פלוסר, ירושלים: „אי־לו ישראל היו במצב תקין והעם ו־הדת היו פחות או יותר זהים, אין ספק שהבעייה של גיור היתה צרי־כה לעמוד במרכז. המצב של היום מסובך על־ידי כך שחלק הגדול מן העם — או שאינו שומר מצוות או שאינו מגדיר עצמו כיהודי מבחינה דתית, או אם הוא דתי לא־אורתו־דוכסי, יש לו השקפה אחרת על ה־דת. אם כן אפילו גיור אורתודוכסי לפי דרכי התורה הוא בהרבה מקרים העמדת פנים, משום שאלה שמת־גיירים, אפילו אם הם רוצים לש־מור מצוות, החברה מרחיקה אותם מכך. קל וחומר אצל אלה אשר עושים זאת לשם עלייה ולשם ני־שואים. דבר זה ידוע גם לרבנים אורתודוכסים והם מקבלים את ה־מצב, לפעמים, בשתיקה.

„צריך איפוא, תיקון של כל העם ומבחינה מעשית צודקים אלה שאומ־רים שצריך לקבל גיור אם הוא נעשה לפי הלכה, אפילו אם הוא לא נעשה על־ידי רב מוכר.

„אלה המדברים על כל שיטת ה־גיור, אינם מכירים באמת את ה־מצב אצל הרבנים הלא־אורתודוכ־סים ורק כן יכולים בכלל לדבר כך. נסיוני לימד אותי שבאמת לפ־עמים הגיור הבלתי־אורתודוכסי אי־נו יכול להיחשב כגיור אפילו על־ידי אלה שאינם רואים את הגיור האורתודוכסי כתנאי.

יוסף פיימלביץ, סכנאי אורטופד, מחיפה: „כל מפלגה שוקקת לשותף כדי להקים ממשלה קואליציונית חיי־בת לשלם מחיר. בגרמניה־המערבית למשל קבלה המפלגה הקטנה של ה־דמוקרטים החפשיים את תיק משרד החוץ ועוד תיק כלכלי. עד עתה מפא"י לא שילמה למפד"ל מחיר של ממש. המפד"ל התחייבה בפני הבו־חרים לפעול בענין מי הוא יהודי ואיננה יכולה למעול באימון הבוח־רים".

פרופ' אהרן מירסקי, ירושלים: „ענין מיהו יהודי יפה לכל שעה. חשוב שיהודים יוסיפו להיות יהו־דים, כפי שאינני — אני — עשיתי. זה ענין של חיי העם. כשם שהמערך נתונה לסכנה, כן גם העם נתון ל־סכנה.

„ענין הגיור וקיום היהדות הוא לגבי המאמינים ענין אידיאולוגי. לאלה שאינם מאמינים הוא לא ענין אידיאולוגי. ולכן הבעייה חמורה ל־גבי המאמינים יותר מאשר לגבי ה־לא־מאמינים. ולכן נכון היה שהלא־מאמינים לא יעשו את הבעייה ה־זאת כאבן־נגף להקמת ממשלה.

„לענין הגיור יש גם היבט מקצו־עי. צריך לדעת את ההלכה ואת ה־גיור לפי ההלכה. רבים מאלה ה־מעורבים בוויכוח הנוכחי, אינם יוד־עים מה זה גיור על פי ההלכה.

פרופ' א. א. אורבך, ירושלים: ענין „מיהו יהודי" חשוב לדתיים, הוא חשוב גם לי. אך לא זו הבעייה בקשר להרכבת הממשלה. זו אשמ־תו של המערך שהדברים הגיעו ל־ידי כך. הוא נהג כיום בפוליטיקה כאילו לא נשתנה דבר.

„אנו זקוקים כעת לממשלה מצומ־צמת על בסיס רחב, כלומר מעט שרים, לדעתי 13 במספר (לפי החי־שוב של שר אחד לכל 10 חברי כנ־סת ועוד שר נוסף). המערך היה צריך להזמין לממשלה את הליכוד כמפלגה שניה בכנסת ובכך היתה קמה ממשלה עם גיבוי של כ־100 צירים. חלוקת השרים צריכה להיות 5 שרים למערך, 4 שרים לליכוד, שניים למפד"ל ואחד לליע. זו צריכה האפשרות היחידה.

„מבחינת העמדה הפוליטית אין הבדלים רבים בעקרון בין המערך לליכוד, אלא רק בטקטיקה".

פרופ' אבינעם הלפרין, ירושלים: „הוראת השעה היא להקים ממשלת איחוד לאומי של כל הכוחות בעם. המפד"ל היתה צריכה לעמוד על כך בכל תוקף. אין אני בא להקטין בערכה של השאלה מיהו יהודי, אך ברגע זה התשובה מכל הקמת ממש־לת חרום לאומית. ראש הממשלה שגתה בכך שלא הקימה ממשלת חרום מיד לאחר פרוץ המלחמה, ו־כיום אי־הקמת ממשלת איחוד לאו־מי היא שגיאה חמורה ביותר.

פרופ' יעקב לוונג, אוניברסיטת תל־אביב: „ענינים גדולים בחיים של יהוד ובעולם של הציבור נק־בעים בבירה מכריעה ברגע בלתי־צפוי. הנושא הקונקרטי הבוער, הה־משא־ומתן הפוליטי בין המפלגות שהיו עד כה שותפות בקואליציה הממשלתית, אם כי איננו נראה לי בעל משקל מעשי ברור, הרי הוא בוודאי בעל משקל סמלי עצום, ש־אולי עשוי להיות פתיחה להכרעה גורלית על עתידה של היהדות. לפי־כך, אין בשום פנים לשלול במהי־רה את המערכה, שכל אחת מהמפ־לגות מוכרחה להיאבק עליו בכל כוחה, ואפילו כיום, בשעה שאנו טרודים בשאלות אקטואליות ש־אכמנו נראות לנו בשעה זו חשובות פי כמה וכמה".

רזה קוריאלי, בורה בבית־הספר אלי בחיפה: „זוהי בעיה לאומית היסטורית הקשורה בהמשכיות קיום העם היהודי ואי־אפשר לוותר בענין זה".

שש־עשרה שנות מחלוקת

5.7.50: בכנסת מתקבל חוק השבות. לפיו יקבל כל יהודי העולה ארצה באופן אוטומטי את האזרחות הישראלית.

24.3.58: פולמוס חריף בכנסת על הוראתו של שר הפנים י. בר־יהודה לפקיד מירשם התו־שבים לקבוע יהדותו של עולה על־פי הצהרתו שלו עצמו, אלא אם כן אפשר להוכיח את ההיפך. הסיעות הדתיות תובעות למסור קביעת יהדותו של אדם למשרד הרבנות. סיעות השמאל דורשות לבטל בכלל את סעיף הדת וה־לאום במסמכי הרישום.

25.3.58: המפד"ל פורשת מן הממשלה; מתנגדים לרישום ילד כיהודי על־פי הצהרת ההורים בלבד.

3.7.58: בן־גוריון במכתב לרב מיימון „יודע לך כי בהכרזת העצמאות הודענו על חופש דת ומצפון ולא קבענו שמדינת ה־יהודים תהיה מדינת הלכה..."

4.12.58: הרב טולידנו מתמנה כשר הדתות. כניסתו לווחה ב־התנגדות חריפה מצד הדתיים, שפרשו מן הממשלה בגלל התנ־גדותם למדיניותו של שר־הפנים בר־יהודה.

30.8.59: בתשובה לפנייתו של ד. בן־גוריון אל חכמי ישראל בגולה בשאלה „מי יהודי", מחי־רה הממשלה לפירסום את תשו־בתם של ה־45. הרוב הגדול של התשובות תומכות ברישום הילדים מנישואי תערובת לפי ה־הלכה היהודית.

7.12.62: בית המשפט העליון דוחה את בקשתו של הכומר רופאייזן („האח דניאל") להתישב כיהודי. יהודי שהמיר את דתו, איננו מוכר על פי חוק השבות כיהודי — קובע פסק הדין.

23.3.66: „שלטונות המדינה אינם יכולים ואף אינם זכאים להמנע מהכרה באזרחותו היש־ראלית של אדם אשר החזיק שנים כאזרח ישראלי, אף אם החזיק בטעות בתורת אזרח ומי־לא הוכר כאזרח ונהנה מזכויות כאזרח — לכן מכיר שר הפנים משה חיים שפירא בגב' ריבה איזנר כבאזרחית ישראלית, גם ל־מפרע, ותודה על הארכת תוקף תעודת המעבר הישראלי, כמבוקשה — הודיע סגן שר הפנים ד"ר בן מאיר בישיבת ועדת הפנים של הכנסת.

25.1.70: ברוב דעות של 5 שופטים נגד 4 החליט בית ה־משפט העליון בשבתו כבית מש־פט גבוה לצדק, לעשות להחלטי את הצו על תנאי של רב־סרן בנימין שליט כנגד שר הפנים ופקיד רישום מחוז חיפה. בכך קבע בג"צ כי פקיד הרישום חייב לרשום את ילדי רב־סרן שליט בתיק מירשם התושבים בהתאם להודעתו של שליט, דהיינו יהו־דים לפי לאומיותם אף שאמם נכריה — חוסר דת.

29.1.70: הממשלה אישרה את הצעת שר המשפטים י. ש. שפי־רא, לקבוע כי יהודי הוא מי „שנולד לאם יהודיה או התגייר", וכי בני משפחה של זוגות מעו־רבים יהנו, בעלותם ארצה, מ־רישום אוטומטי של אזרחותם הישראלית, כאילו היו יהודים לכל דבר. התיקון ייעשה בחוק השבות ויבטיח שלא תהיה אפ־ליה בין עולים חדשים יהודים לבין עולים שאחד מבני משפח־תיהם איננו יהודי. מאידך ביקשו שרי המפד"ל, כי גר יחשב ל־יהודי רק אם התגייר „כהלכה". אך הרוב בממשלה סירב להוסיף את המלה „כהלכה".

בנימין שליט

4.2.70: לאחר ישיבה סוערת בכנסת נדחתה הצעת אי־אמון בממשלה שהוגשה על־ידי סיעת העוה"ז. שרי המפד"ל הוסיפו לכהן בממשלה, אף כי דרישתם הנ"ל לא נתמלאה.

10.3.60: ברוב קולות אישרה הכנסת את הצעת הממשלה ב־ענין מיהו יהודי.

16.6.70: הלן זיידמן גויירה על־ידי הרב גורן ובכך הוסר איום המשבר הקואליציוני בממ־שלה שחל בעקבות המקרה ה־ספציפי של הגב' זיידמן שגוי־רה בגיור רפורמי. עם זאת הוש־מעה במפד"ל דעה שהגיור לא פתר את הבעיה באורח עקרוני מפני שהמפד"ל תובעת תיקון בחוק שיחסום את הפירצה ה־עלולה לעורר מקרים דומים ב־עתיד.

3.3.73: הוועידה ה־4 של ה־מפד"ל החליטה שנציגיה של המפלגה לא יקחו חלק בקואליציה הבאה אם לא יתוקן חוק מיהו יהודי ולא יובטח שיוכר כיהודי רק אדם אשר התגייר כהלכה.

10.1.74: המערך פתח במגעים עם המפד"ל ולי"ע להקמת הקוא־ליציה. המפד"ל הודיעה על דרי־שתה לשינוי חוק מיהו יהודי, ברוח החלטת ועידת המפד"ל, כתנאי להצטרפותה לקואליציה.

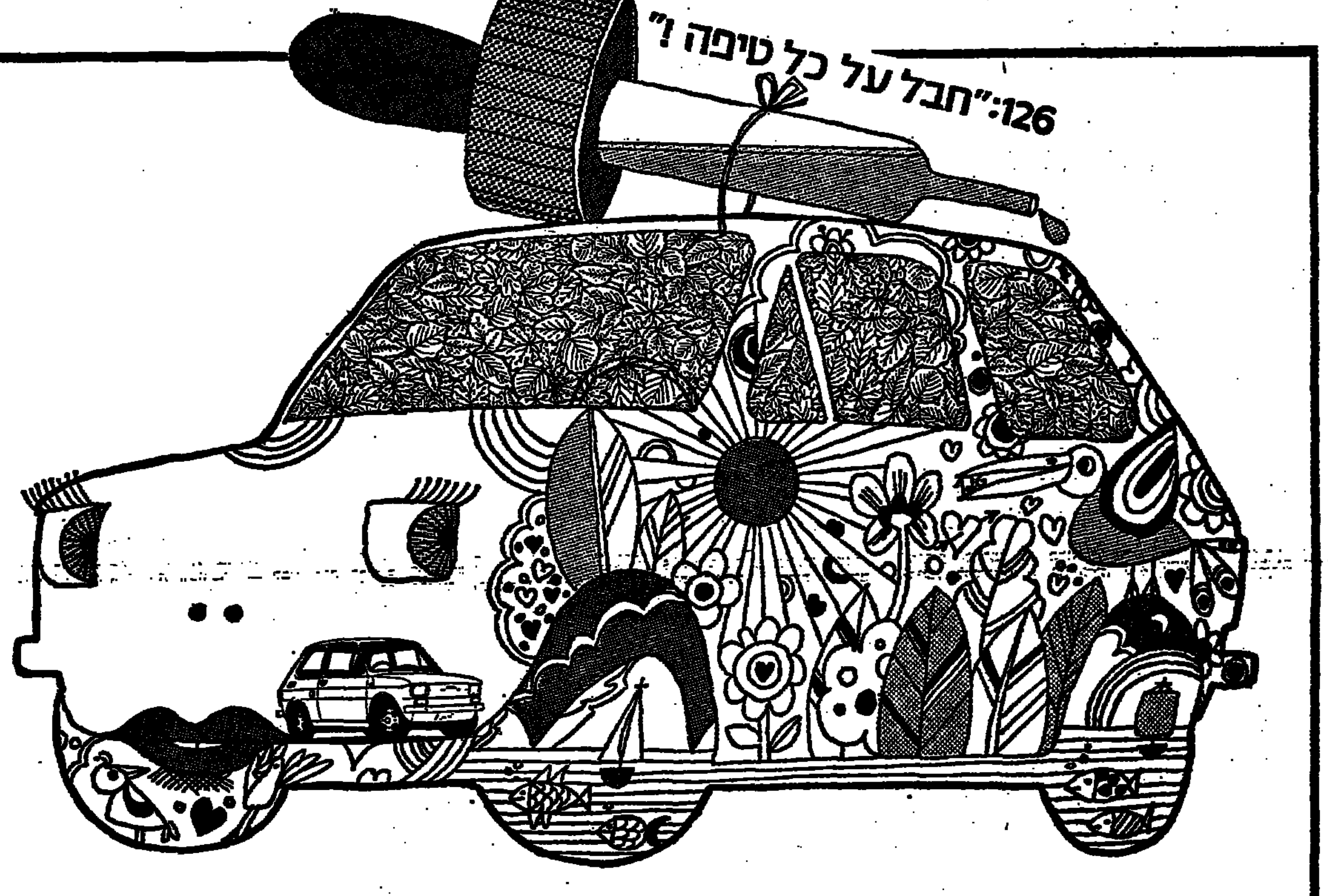

השובבה

כבר כאן

Fiat 126

מכונית בלי בעיות

„פיאט" — גדול יצרני המכוניות באירופה — היה הראשון שהאמין במכוניות קטנות. עדות נאמנה לכך, הוא יצורן של מיליוני מכוניות מדגמי „פיאט 500" ו„פיאט 600" אשר זכו להצלחה עולמית.

ה„פיאט 126" משקפת את תוצאותיהן של המחקרים והנסויים שנערכו ע"י „פיאט" במשך עשרות שנים. המנוע החזק בן 600 סמ"ק מגיע להישגים מרשימים בנסיעות קצרות בעיר וטיולים ארוכים מחוץ לה. הנוחות הנדיבה ל־4 נוסעים ומטענם באה לידי ביטוי במרחב הגדול המוקדש לנוסעים. ולבטיחות המירבית תורמים השילדה המחוסנת, מערכת הבלימה הכפולה, מערכת החימום המיוחדת והצמיגים הרדיא־ליים — המוסיפים יציבות על הכביש.

ה„פיאט 126" — מכונית שובבה בלי בעיות השקעה, אחזקה, תנועה, חניה, ומעל לכל — בלי בעיות דלק (20 ק"מ לליטר !!!). אתם מוזמנים לאולמי התצוגה של „פיאט" לראותה מקרוב.

FIAT 126

פרסום ארמון בע"מ

סיסמה שתביא בזיון לתורה

על המפד"ל לחדול מדרישתה לשינוי תחיקתי

מאת יעקב רוזנטל

אין לך נגוף־חולי כסיסמה או משמה פסקנית, המוקסמה, בשם ה־צלת הכלל או אחדות העם, או ב־צללי כישוף דומים. ולמען האמת אמרה — כזוהי דרישת המפד"ל ל־תיקון חוזר של התחוקה בדבר „מי הו יהודי", במתכוון נבחר הכוונה „תחוקה", ולא „חוק", באשר ה־מפד"ל שוב איננה עומדת על שי־נוי חוק השבות דווקא, אלא, על תיקון נאות של חוק אחר, בדבר בתי דין רבניים (נישואין וגירו־שין), או בדבר מירשם האוכלוסין. את התיקונים, המסובכים והמ־פורכלים לחוק השבות, על רקע פר־שת „לאום" של ילדי הזוג שליט, חוקקה הכנסת השביעית על דעת המפד"ל; כאשר אגו"י ופא"י, היום חזית התורתית, דרשו אז גם את התוספת „כהלכה" אחרי „או נת־גייר", לא הזדהתה המפד"ל עם דרישה זו; כאשר הגישו אגו"י ו־פא"י, כעבור זמן, הצעת חוק ל־תוספת המלה הנ"ל, לא התייצבה המפד"ל לימינן, ואף סכבה ידיה על הצעה מכפילה של חבר סיעתה בכנסת, הד"ר סאקי, ממיכורה סגן שר החינוך והתרבות, בשל חטא זמור, והוא הצביע בעד הצעת אגו"י ופא"י.

המפד"ל דחקה את רגליו אף ב־קירבה היא, כדי סלילה דרכו ה־חוצה, כביכול — ולמעשה הקריבה בכך, כדעה, מנדט אחד בבחירות הכנסת השמינית, באשר הקולות ש־ד"ר סאקי צבר בעד רשימתו הנצ־באית זרמו ממאגר המפד"ל. ואכן, לפתע מצלים בדיעבד את עמדת הד"ר סאקי, על ראש הביעוותיהם בבוחם אותה „אולטימטיבית". הכל הוספת פירוש אך גורעת.

שלושה סוגי יהודים

בקנקן התולדה כן גם אשר יש בו: „חוק שביסי", להיקון חוקי השבות ומירשם האוכלוסין, יצר יצור בעבדותי של לפחות שלושה סוגי יהודים (על דעת המפד"ל): יהודי־קלסכרון, הוא המיוחס יחוס באורגי ליהודי או ליהודיה עד הדור השלישי שלפניו, או אשר בן זוג או בת זוג (הנכרי כהלם במשפט) לבצלו(ה) יחוס כזה; לאדם כזה מע־ניק החוק את מלוא המעמד של יהו־די לצורך כל דיני השבות (עליה), הקליטה והתחומים הזוקקים מדינים אלה, כגון השגה אוטומטית של אז־רחות ישראלית, וכיו"ב. לפחות לכ־אורה, זהו העיקר. לגבי מישור זה, אין טענות לחרדים המוצהרים ל־ביצור „מיהו יהודי".

יהודי, לצורך בסיס השבות וה־מירשם, קובע החוק המתוקן עכשיו, הוא „ילוד אם יהודיה או שנתגייר והוא אינו בן דת אחרת". רק העומד במיבחן זה יירשם במירשם כיהודי.

אבל לא־כן לגבי השבות וכל הקשור בה. כפי שצויין לעיל, לגבי מישור זה הגדרת „יהודי" חלק רק על ב־זר היהום. נבחיש בא את ה־דבר: המבקש מעמד של שבות, צ־ריך להוכיח כי, למשל, אחד מסבי בן זוגו נולד או כילוד יהודיה או נתגייר ואינו, או לא היה (ואף כתי היה או לא היה, אינו מותנה בחוק) בן דת אחרת.

תוספת קסם

שוב ייאמר: כל זה כשלעצמו, הסיווגים המתוארים, לא הטרידו את מנהיגי המפד"ל, ועדיין אינם מכבידים על מצפונה; כל התקפת המוחץ מכוונת כלפי מרכיב אחד של הגדרה כונה סייקאי גם לה־בא, אליבא דמפד"ל, שלי בלבד, ביחס לעיקרי החוק הקיים.

כל המבחקים האלה, בלבוש חוקי אינם גורעים מקביעה „מיהו יהודי" לגבי עניני אישות, נישואין, גירו־שין הסוגיה הנובעת מהם. והרי אלה בסמכותם היהודית של הרב־נות ובשיפוטם היהודית של בתי הדין הרבניים, ויידונו ויוכרעו על־פי דין תורה, להלוכין — לפי חו־קוקים כבלכתיים אחרים שבהם לא נגעה יד.

עצם האפשרויות של סיווגים כד־נים, טומנות בחובן בזיון המדינה, באשר המיילב עלולים לבוא במ־בוכה. לבשל: ייזוגו בפירודי שבות וקליטה, אבל לבהדרה לא יירשמו כיהודים, ולעבור זמן, בין אם נרש־מו כיהודים ובין אם לאו, יהרג גורלם באישה הרוצה הסוחרת קבו־צה קודמת, וכל זה על־פי חוק ובלי תריבה בבנו, חלילה, ואין שופט או דיין זלך נבוך מבבוכתו.

נבית לרגע, כי משוללי כבשון במערך יסוד: נחוא, בשליך להם, למפד"ל, את עצם תוספת־הקסם ה־מיוחלת, „כהלכה", אחרי „או נת־גייר". מה יקרה? מי וכי המפקח „הלכה מהי" — עובדי מינהל ל־מחלוקותיהם וסמכויותיהם, ובמקרה הצורך בתי המשפט הכלליים. ורק מפי יבטח ביכולתם הלימודית, עם כל הכבוד — להכריע או לפסוק על־פי דין תורה, ועל־פיו בלבד יהבן שאף לא יהיו מורשים לכך.

יתרה מזו — במובנה „הלכה" מש־תמשים גם בתחיקה הממלכתית, אי־בל שימוש שונה בתכלית ממשמ־עותו התורנית. למשל: חוק בתי ה־משפט כובל כל בית משפט בארץ, פרט לבית הדין העליון, ב„הלכה" שאיננה פסק ביה"מ העליון. ואכן, לגבי המובנה „יהודי" כבר נפסקו „הלכות" מעין אלה, למשל במש־פט רופאייזן (האח דניאל).

כלומר, לגבי עובד־מינהל או שו־פט מסוזי, „הלכה" כזאת — הלכה היא, אפילו אחרי קבלת דרישת ה־מפד"ל, ודוקא בתוקף קבלתה בידי המחוקק; לשון אחרת: *סיסמה „ד־תית"*, תוצאתה המוזרה הינה בזיון התורה, פירוד־בדעת של ערכי הד־ת, עירעור נוסף של אמינות ה־חוק, עירעור אמון תמי־לב, ופי־רוק כמשי של *שלום הציבור*.

כנגד כל המשקים האלה, הנו־עורים סליחה כלפי כל המשתת־פים בהם, יאה פתרון אחד לכל המבקשים את כבוד התורה והמדינה. עליהם להבין כי *חוק השבות נחוק* כאשר עדיין לא היה זכר לגיור ולתיתום. אבל מאז החוקו חוקי ה־אזרחות, הכניסה לישראל, הדרכונים וכיו"ב. חוק השבות, כפי שמורים דווקא המאבקים על שינויו, אינו עוד אשר היה, ומוטב להמירו כליל בביצור דיני אזרחות, כניסה, דר־כונים, קליטה, שיכון, עיצוב הגמ־רה ארצה, וכו'. הותנה כניסת אדם ארצה גם עם להשתקע בה. רק בביבתנים אישיים מכאן וכישורים מכאן, אשר יקבעו כדי פקידה; יבוטלו „דתי" ו„לאום" מרשימת פ־רטי רישום חובה שבחוק מירשם האוכלוסין — ויבוער בכך שרת המוקשים של בדיקת בוויות. או בפילא יכריעו, במידה הצורך ובת־חומי ...יד, הקרואים להכריע. גם כאן יתכנו סיבוכים ותיסבוכות, ד־פרכיות לגגר־בהזובסקי יעידו. אבל לפחות יוגבלו, ודאי לא ישחיתו עוד את העץ משורשו ועד צמרתו.

אולי הפיתרון הוא קביל לגבי המוחה הארוך בלבד, אם כי מוטב שהדיבאי צמוח יאמץ אותו לאלתר. על כל פנים, למפד"ל ייאבר היד־לו בא מדרישתכם זאת.

מותו של משורר

ספר חדש
מאת הדה בושס

Hope Against Hope, A Memoir
By Nadezhda Mandelstam.
(הוצאת אתניאום, 432 עמ')

„כשאני קוראת את ספרי האר־גונים של העולם (ארגון — משורר וסופר צרפתי קומוניסט), שהיינו כה להוטים להשפיע על בני ארצם להיות כמותו, אני חשה שמחובתי לספר על נסיוני האישי. צבור איזה רעיון הכרחי היה לשלוח את קור־בנות הרכבת העמוסים באסירים ל־אידיספור, ביניהם האיש שהיה כה יקר לי, למחנות כפייה בסיביריה המזרחית ? מנדלשטאם אמר תמיד שהם יודעים מה שהם עושים. מטר־תם היתה להשמיד לא רק אנשים, אלא את האינטלקט עצמו". לקביעה מחרידה זו יש כיום משמעות כפו־לה ומכופלת, כשאני כותבת שסול־ז'ניצין נעצר במוסקבה והוא קורבן נוסף ברשימה הארוכה.

האשה שהדברים שהבאתי הם פרי־עטה היא נאדיז'דה מנדלשטאם, אשתו בת ה־74 של המשורר הרו־סי־יהודי אוסיפ מנדלשטאם שרבים מכירים בו בגדול המשוררים הרו־סים בעידן המודרני; משורר שמצא את מותו לאחר שנות מעצרים וגלות בתחילת 1938 באחד ממחנות המוות של סטאלין. נדיז'דה מנדל־שטאם שניצלה, חיה במוסקבה כאן 1964 גם היא לאחר שנות גלות וחרם ארוכות, בצילו של בעלה. היא ממשיכה להקדיש את חייה, כפי שעשתה בעבר, להנצחת שמו ויצירתו.

קשה להאמין שיש טעם אחר לחייה של אשה אמיצת־לב זו שעב־רה את כל מדורי הגיהנום ושרדה בחיים „אם בגלל גם ואם בגלל כיצד שהם למעשה היינו הך", לדב־ריה.

הסיבה למאסר — שיר

הסיבה למאסרו, שנות גלותו, חיי הרדיפה ומותו הנורא של ה־משורר שנימנה עם קבוצת המשו־ררים ה„אקמאיסטים" שהיא כיום פרק בתולדות הספרות הרוסית ושמנדלשטאם הגדיר אותה „כנוסטאל־גיה לתרבות העולם" (הם היו ריאקציה להגזמות של הסימבוליס־טים) היה שיר ביקורת שכתב על סטאלין, העתו וקרא אותו בחוג ידידים ואנשי־ספרות. באותם ימים היה זה מעשה טירוף. אבל מנדל־שטאם לא עשה מעולם את הדברים הצפויים והמקובלים.

לסטאלין, נוסף על תכונותיו ה־רצחניות, היתה גם סבלנות של אינקוויזיטור. מנדלשטאם לא נאסר מיד, אלא רק בשנת 1934, שנה לאחר שהשיר נכתב. מנדלשטאם היה אישיות מפורסמת וידידיו ומע־ריציו רבים, כולל, בהם בוכארין ואנשי־רוח וסופרים ידועים לשם, התערבו לעזרתו. אחד כאלה היה הסופר המשורר פסטרנאק, הלה זכה לשיחת טלפון מפתיעה מסטא־לין שרצה לדעת אם פסטרנאק הוקר את מנדלשטאם כגאון. פסטרנאק הציע לסטאלין להיפגש עמו לשי־חה. כאשר הקול המוכר מהקרמלין שאל, „על מה ?" ענה פסטרנאק: „על חיים ומוות". ואז נותקה שיחת הטלפון.

מנדלשטאם נעצר לראשונה בכלא לוביאנקה הידוע לשמצה. לאחר מזה הוגלו הוא ואשתו ממוסקבה כטמאים ומנודים, ללא כל אמצעי מחיה, כשהם מתקיימים בקושי רב על נדבות של ידידים.

המשורר ואשתו שנפגשו לראשו־נה ב־1919, שניהם בנים למשפחות יהודיות אמידות ומשכילות, השתיי־כו לחוג מיוחד במינו של אינטלק־טואלים שאנו מגדירים אותו כאינ־טליגנציה הרוסית, אותה אינטליגנ־ציה שסטאלין ניסה להכחיד מעל פני האדמה. הכותבת רואה באינ־טליגנציה מושג היסטורי שהשתמשו בו לראשונה ברוסיה ולאחר מכן התפשט למערב. היא מנסה להגדיר ולפרש את משמעותו ואני מצטטת: „מה היא אם כן אינטליגנציה ? מידה מסויימת של השכלה, נתונים של מחשבה ביקורתית והתחושה ה־דאגה שבאה בעקבות מחשבה זו — חופש מחשבה, בצפון והמצפון. כל אלה חשובים בעיקר כיום מאחר ולימדנו לדעת שהיעלמם פירושו סו־פה של האינטליגנציה עצמה".

שנים של גלות וחרדה

בסגנון כתיבה בהיר וחותך כתער, לעתים כמו מגוכר, ללא שמץ של רחמים עצמיים, ביכולת ניתוח בהי־רה וללא־פשרות ובכשרון שיפוט ביקורתי חד וחריף, היא מספרת, שלא בסדר כרונולוגי, על השנים שניתנו לה ולבעלה כמו במתנה. היו אלה השנים שבין 1934 ל־1938, שנים של גלות וחרדה, רעב וחרם ספרותי וחברותי, אולם גם שנות חיים יחד.

השניים נדדו מעיר לעיר ללא פר־נסה (לעתים התפרנסו מתרגומים) כשסביבם פחד, שנאה ויצורי אנוש שאיבדו את צלם האדם, והפכו ל־אומה שלמה של מלשינים וסוכני השלטון. אי אפשר היה לבטוח ב־איש, גם לא בבני משפחה ובידידים קרובים, ואלה שלא עסקו בהלשנה, היו רדופי חרדה וחשדות וחששו ל־נפשם (אם כי ברוב המקרים גם גורלם נחרץ במוקדם או במאוחר). ידידת האבה והחה והיחידה שלא זנחה אותם היתה המשוררת הנודעת והמצויינת אנה אחמאטובה, שגם אם ניצלה כן הכתונות, נידונה ל־שתיקה ולחרם, ומתי־מספר של ידי־דים אנשי־רוח שסיכנו את עצמם ואת ביתם שנה שעזרו לשניים.

כשקראתי בספר, שהוא אחד ה־מסמכים המזעזעים ביותר על ארץ גדולה ומיליוני אנשים שאיבדו את צלם האדם שלהם, חזרתי ושאלתי את עצמי כיצד ולמה לא בחרו ה־אנשים שמצאו את עצמם בסיטואציית אימים וללא־מוצא את הפתרון של איבוד לדעת. שאלה זו מטרידה גם את הכותבת. היא עוסקת בה בהר־חבה ומספרת:

„מנדלשטאם לא האמין באיבוד־לדעת במובן הפשוט, אם כי הכל דחף אותנו בכיוון זה. הניתוק, ה־בדידות התמכים. בדידות איננה רק היעדר חברים ומכרים. אלא חיים בחברה שבהוסר התחשבות גמור ובעיניים מכוסות־עצומות ממשיכה ב־נתיב ההרג שלה כשהיא גוררת את הכל אחריה".

נאדיז'דה ראתה את מטרת חייה לשמר את זכרו של בעלה ואת שי־ריו. התכסיסים העל־אנושיים, כי שהיא מחביאה מספר מחברות בצורה ידידים בודדים במקומות סתר וזו־כרת את השירים בעל פה כדי לחזור ולרשום אותם פעמים אין ספור, זכתה לראות את שיריו מוכרים ועוברים מיד ליד ומפה לפה, אבל גם הם עדיין לא הודפסו בדפוס ב־רוסיה. משום כך החשיבות המירבית שהיא מייחסת לזכרון, הדבר היחיד שנותר לה ותודותיו לו היא מסוגלת למלא את ייעוד חייה. „לאבד את זכרונך, היא כותבת, בתנאי שזה זכרון כן — פירושו "לאבד את הטראגיים ביותר של חייה (וקשה לדעת מתי היו חייה שלא בחזקת טרגדיה), לא איבדה אשה מופלאה ונוקשה זו, שהתמודדה עם עריצות ומוות, את הקשר עם המציאות והיא מסוגלת עדיין לשפוט את הכל וכולם בעיניים פקוחות ומפוכחות. היא איננה חוסכת את שבטה, באומץ לב נדיר, לא מן האחראים הישירים לאימה ולזוועות ולא מידידים רבים, אנשי־רוח, סופרים, משוררים ואמ־נים, מהם שאיבדו את עשתונותיהם בגלל הפחד הנורא, מהם שעשו מה שעשו מתוך הכרה. אבל כך או כך, הפכו שותפים חשאיים לעריצות ול־הרג שאין כמעט דומה להם בהיס־טוריה האנושית.

האדם היחיד אותו מעריצה נאדי־ז'דה ואהבתה הוא בעלה, ועליו היא כותבת: „שעה שהוא נלחם על אוויר לנשימה, מפוחד על ידי הכל, אבל אינו מפחד מאדם, מדוכא, שבור ועידון — הכריז המשורר ה־מזוקן עוד פעם מלחמה על הדיק־טטור בעל הכח הגדול ביותר שידע העולם אי־פעם".

כיצד מצא מנדלשטאם את מותו, אין אשתו יודעת עד עצם היום הזה, על אף שהקדישה שנים לגלות היכן ואיך היו את ימיו האחרונים, ומתי וכיצד מת. גם בברית המועצות של היום אינפורמציה מסוג זה היא ב־חזקת טאבו.

לא נותר לי אלא להמליץ על תרגום מסמך אנושי מזעזע זה ל־עברית. קריאה בספר זה נראית לי כחובה אנושית־מוסרית לכל מי ש־חרד לדמותו של העולם בו אנו חיים ולצלמו האנושי, ועם מעצרו של סולז'ניצין בימים אלה יש ל־ספר זה משמעות מחרידה ומרחיקת־לכת. התפכחות דומה מצלצלים בו עבור כולנו.

אוסיפ מנדלשטאם, אשתו נדיז'דה, א. סולז'ניצין

סולז'ניצין: נזק ההתמרמרות

מאת יורי בונדארב
The New York Times
מיוחד ל„הארץ"

המחבר הוא סופר סובייטי שזכה ב־1972 בפרס לנין ל־ספרות. המאמר הוזמן ותורגם לאנגלית, על־ידי סוכנות הי־דיעות הסובייטית „נובוסטי" ש־נתבקשה על־ידי „ניו־יורק טיי־מס" להמציא לו מאמר ביקורת על ספרו האחרון של סולז'ני־צין.

מוסקבה

ספרו של אלכסנדר סולז'ניצין „ארכיפלג גולג: 1918—1956" אינו סיפור ואינו רומן, ועל כן אין זה גילוי של האמת באמצעות האמת האמנותית, אם לדבר על אמצעי ביטוי ספרותיים.

מלחמת העולם השנייה תופשת ב־ספר זה מקום ניכר. ברור לגמרי שבשעה שמדברים על תקופה זו, לא רשאי שום אדם לשכוח את 56 המיליונים שניספו באירופה ובאסיה, כולל 20 מיליון אזרחים סובייטים ושישה מיליון יהודים שנשרפו על־ידי הנאצים במשרפות מחנות הרי־כוז שלהם.

מערכת סטאלינגרד — שהיתה ב־שביל בני דורי טבילת־האש הראשו־נה, ושבקרבות הדמים שלה התבגרנו והזדקנו בעשר שנים לפחות — הי־תה כידוע נקודת המיפנה של מל־חמת העולם השנייה.

קרב זה, האכזרי שבכולם, עלה ביוקר רב לארצי, לחברי ולי. יו־תר מדי קברות־אחים השארנו ב־קרבת הוולגה, יותר מדי חברים שוב לא היו עמנו אחרי הנצחון.

שנאה והאהבה החזיקו אותנו בה־פירות שעל גבעות נהר דון, בי־מים החמים והמלאי־האבק של יולי אוגוסט, שבהם שקעה השמש תמיד בעשן ובאש ההתפוצצויות: שנאה לאלה שבאו עם נשק מגרמניה ה־פאשיסטית לארצנו כדי להרוס את מדינתנו ואת אומתנו, ואהבה למה שבני־אדם קוראים אם, בית, כש־סה והחלקה על קרח בבית־הספר במוסקבה, חריקתו של שער אי־שם בירוסלאבל, הדשא הירוק, ה־שלג היורד, הנשיקה הראשונה קרוב למרפסת הכניסה המכוסה שלנו.

במלחמה מתנסה אדם ברגשותיו הבלתי־נמחים ביותר כלפי העבר. ואנו נלחמנו למען העבר שנראה היה מאוכזר במידה בלי־ישוער. חלמנו עליו, רצינו לשוב אליו. היינו רומנטיקאים — ובכך היו טמונים הטוהר והאמונה שאפשר להגדירם כתחושת המולדת של אדם.

אני יודע, לא רק מסמכים בל־בד, שהיו אלה בעיקר אנשים צעי־רים, ילידי 1922, 1923 ו־1924, ש־נלחמו קרוב לסטאלינגראד, בתוכה ובסביבתה. הם עמדו איתן ולא ויתרו על סטאלינגראד; הם כבלו את הגרמנים בהגנת העיר, ואחר כך פתחו במיתקפה.

הם ש„ביססו את היסוד" של ני־צחון סטאלינגרד; לא מחלקות אסי־רים עשו זאת, כפי שכותב סול־ז'ניצין. המפקד האחרון בבריה"מ גילה שמאותו דור נותרו רק 3 אחוזים. כן, רבים מאוד נפלו או על גדות הוולגה. כן, כשאני חושב על חברי, על אלה שנפלו במער־כת סטאלינגראד, עלי לומר שסול־ז'ניצין שוגה משגה זדוני ומגמתי, המעליב את זכר הקרבנות של אותו דור.

פקודה 227

אם להוסיף ולפרט: הפקודה מס' 227, „אף לא צעד אחד אחורנית!" הוקראה לפנינו באוגוסט 1942, ל־אחר שהכוחות הסובייטים, הקיפו את רוסטוב ואת נובוצ'רקאסק. כר לנו הצבו בהחלטיות ובתמורה שלה, אך יחד עם זה, — ככל שהדבר עשוי להישמע פרדוכסי — חשנו כר לנו באותו דבר: כן, די בנסיגה, די!

כאדם שעבר את מערכת סטא־לינגרד, נראית בעיני עמדה כשל סולז'ניצין כלפי אחד הקרבות הנו־ראים והגדולים ביותר שקבע את הגורל לא רק של רוסיה אלא גם של עמים אחרים, במלחמות הסו־רת־מצפון. היש כאן סילוף מכוון של האמת ?

ועתה הערות אחדות בנוגע ל־ולאסוב הידוע. (הלייטננט־גנרל אנדריי ולאסוב היה קצין־צבא סוב־ייטי במלחמת העולם השנייה, ש־נלקח בשבי על־ידי הגרמנים וא־חר־כך עמד בראשם של רוסים שנלחמו בצד הנאצים נגד הצבא האדום. בסוף המלחמה נתפס על־ידי שלטונות הסובייטים וב־1946 הוצא להורג).

כשקראתי עליו ונזכרתי בו, ש־אלתי את עצמי מחדש: מדוע כר־הב סולז'ניצין באהדה כזאת על גנרל שעלה עם גיאות המלחמה וזכה בתהילה העגומה של אותו הרוסטראטוס (האיש ששרף בתקו־פה הקלאסית את הספריה המ־פורסמת של אלכסנדריה כדי להנ־ציח את שמו באופן זה), ומדוע הוא מתאר אותו כאדם „בעמיד", „אמיתי", כאנטי־סטאליניסט, כחלוץ של העם הרוסי ?

כישרון בינוני

כשעבדתי על הרומן האחרון שלי „שלג חם" ועל התסרט „שחרור" שבהם מופיעים לבונך ולאסוב, עברתי על פני מסמכים רבים מאוד והאזנתי לדעותיהם של הרבה אנ־שים, שהכירו את האיש בחיי היומ־יום ובמלחמה. המסקנה כאליה הגע־תי היתה, שולאסוב היה אדם כת־נשא, שאפתן, נפגע בקלות ונוטה לקריאריזם.

הוא לא רצה להתחבר עם החיי־לים וניסה שלא להימצא בנקודות התצפית המופגזות. הוא העדיף את החפירות העמוקות של הפיקוד, את האווירה החמימה של שיכון זמני, ששם יכול היה לשבת בכהנם ואף בצורה אריסטוקרטית בסקגת. כגנ־רל, היה בעל כישרון בינוני. אך כהלו המזל האיר לו פנים בראשית המלחמה, בקרבות על מבואות סא־ראמיכל ומוסקבה. לפי כל הסימ־נים היה נראה לו שהמזל הטוב לא יעזבנו, והוא רצה בכך בכל לבו.

אך כשארמיית ההלם השנייה, ש־עליה פיקד ב־1942 בחזית וולחוב, כותרה והוכתה, נראה היה הדבר לולאסוב העצבני כקץ במשיר ל־קריארה שלו — והוא עשה צעד פטאלי. הוא ערק יחד עם שליכו בן היחידות הלוחמות עדיין, הלך לכפר סטאריה פוליסט, פתח את הדלתות של ביקתת העץ הראשונה התפושה על־ידי החיילים גרמנים יש־נים, ואמר: „אל תירו. אני הגנרל ולאסוב !"

אלא שסולז'ניצין מפרש את כוי־ונו ואת בגידתו של ולאסוב כ־פעולה אנטי־סטאליניסטית מכוונת טהורה: לפי גירסתו לא קיבל ולא־סוב שכר על בגידתו, אלא עשה כה שעשה מתוך אמונה פוליטית איתנה של אי־הסכמה עם מדיניות סטאלין. אני מניח לסולז'ניצין לבאר את המידע שלו כן העלונים הגר־מנים (גם אני קראתי אותם בחז־זית) או כן החוברת שכתב ולאסוב עצמו (מצאנוה לעתים בשדות ה־קרב) שבה הסביר הגנרל את כוי־נתו לאויב באי־הסכמתו למדיניות סטאלין ב־1936 וגם ב־1937.

סולז'ניצין עושה להטוטים במע־לוהין הבזוהמות של ולאסוב, כדי שיהלמו את רעיונותיו שלו, ללא בושה מוכן הוא את הגנרל ממזה מתהום הבגייה, כדי לשתף עמו פעולה, אך הוילה הוא מכתיר או־תו בכתר הקוצים של חלוץ הצדק.

זכרונות קודרים

בסולז'ניצין גועש, כבר בהר־געש, רגש של איבה מכוונת, כאילו יש לו סיכסוך עם אומה שלמה שפגעה בו. הוא חוקר בכל רוסי כהוא חסר עקרונות, מתוסד, ומוסיף ל־כך רצון בחיים קלים ובשלטון. ר כאילו מתוך יצר של השמדה עצ־מית, הוא קורע בהשתוללות את חולצתו, תוך צעקה שהוא עצמו יכול היה להיות תליין. כן מעוררת תמיהה, אם לדבר בזהירות רבה, התקפתו המרושעת על איוואן בו־נין — רק מפני שסופר כבובר זה של המאה ה־20 נשאר בגולה, רוסי עד הסוף.

אולם סולז'ניצין, על אף גילו ונסיונו, אינו מכיר את האופי ה־רוסי „עד השורש", וכן אינו יודע את אופי ה„חופשי" של המערב, ש־אליו הוא משווה לעתים כה קרובות את החיים ברוסיה.

כל אבן בכל ארץ רק מזיק ל־עצמו אם הוא נשאר זמן רב במצב של התמרמרות מתמדת, כי ההת־מרמרות בולעת את כישרונו, וה־סופר כמולא דעות קדומות עד כדי כך, שהן בולעות את האמת.

אם אתה לא תעזור־ איש לא יעזור

ב"מצעד הפרוטות" שיתקיים **ביום שני** יתייצבו שוב כמדי שנה תלמידים ומתנדבי "אילן" על סף ביתך ויבקשו תרומתך.

הפעם הם יבואו אליך בשעת חרום. למדינה - ול"אילן".

כיום, יותר מתמיד, זקוקים גם הילדים הנפגעים שבטיפול האיגוד לעזרה.
הם מצפים מ"אילן" שיעמוד בכל התחייבויותיו כלפיהם.

אנו יודעים, כי הדבר קרוב ללבך.
דע, כי לתרומתך היום חשיבות רבה בשיקום הילדים.

תרום ל"מצעד הפרוטות"
אם אתה לא תעזור - איש לא יעזור

אילן איגוד ישראלי לילדים נפגעים

ב"ה. כ"ג בשבט ה' תשל"ד

קריאה
אל הכוחות המרכזיים במדינה

אל המערך,
הכח הגדול במדינה
הפגינו גדלות
והקימו ממשלת אחדות לאומית!

אל הליכוד,
המיצג שליש העם
הרימו קולכם - אל תחשו!

אל המפד"ל,
הכח המאזן
אל תרפו מאחדות לאומית

השעה קשה - העם מצפה להנהגה!
אין תשובה לבעיות השעה אלא אחדות לאומית!

מה שהיה לא יהיה!

גוש אמונים
מתנחלים, אנשי תורה, חינוך ומדע במפד"ל

למכירה
משקל אלקטרוני
60 טון ● במצב עבודה
בדבר פרטים נא לפנות למשרד כורי זיפזיף צפון, חיפה, רח' המגינים 53 טלפון 534413

דרוש
מבנה תעשייתי
להשכרה בסביבות ת"א
בשטח של 200 מ"ר
עם מגרש צמוד בשטח דומה המתאים לשרותי רכב.
רצוי קרוב לקוי התחבורה ציבורית.
נא לפנות ל־02—68404 בימי חול מ־4.00 אחה"צ.

בחיפה
נגריה מכנית לנגרות בנין
פנויה
לקבלת עבודות נגרות
עם או בלי הרכבה
כמו כן פנויה הנגריה להרכבה בלבד.

נא לפנות טלפונית 04—722633 בין השעות 9—8 בבוקר, 3—2 אחה"צ.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/172
מעון יום ע"ש מאירהוף בנס ציונה

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכ־נות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש מאירהוף בנס ציונה.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־375 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 17.2.74 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ב' 25.2.1974. הפגישה ליד משרד מהנדס המועצה נס ציונה בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכ־נות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 13.3.1974 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה הסר־צעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודה כמדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אגוד ערים לשירותי כבאות
אזור באר־שבע
ת. ד. 191 טל. 3566

מכרז מס' 2/73

אגוד ערים לשירותי כבאות באר־שבע מכריז בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבניית התחנה לכבוי אש בדימונה

את חומר המכרז אפשר לקבל בשירותי ההנדסה בעיריית דימונה, תמורת תשלום של 150 ל"י, אשר לא יוחזרו.

את החומר יש לשלוח בדואר רשום בצירוף מס' מכרז אל אגוד ערים לשירותי כבאות באר שבע, ת. ד. 191 בצירוף ערבות בנקאית בגובה של 5% מערך ההצעה לתקופה של 3 חדשים.

הצעה ללא ערבות לא תבוא לדיון.

התאריך האחרון להגשת ההצעה הוא יום ששי, 1.3.74

האגוד משאיר לו את הזכות לבצע העבודה בשלבים.

אין האגוד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

כריציאנו אלברט, יו"ר האגוד

שר הבטחון בישיבת ועדת העורכים ביום הרביעי למלחמה

אין לנו כוח לזרוק את המצרים מעבר לתעלה

דיין: בפועל — קו המעוזים אינו קיים בשבילנו ✶ חיל האוויר שלנו התקשה לפעול בגלל הטילים ✶ במשך 3 ימים איבדנו 50 מטוסים ✶ לא היתה לנו יכולת לעצור את עצם בניית הגשרים על התעלה ✶ יש צורך להיערך בקווים אחרים בין מיצרי המיתלה לבין תעלת סואץ ✶ צריך לומר לציבור את האמת ולא להשאיר פער של טיוח ואי־אמת ✶ אם הייתי מרגיש בתוך ליבי רפיון — הייתי מתפטר תוך 5 דקות ✶ ג. שוקן: פירוש הדברים שאמרת — רעידת אדמה בתודעה של העם בישראל

להלן הנוסח המלא של פגישת שר הבטחון משה דיין עם עורכי העתונים בלשכת השר בתל־אביב, ב־9 באוקטובר בערב, היום הרביעי למלחמה.

שר הבטחון: אני רוצה ברשותכם, לעשות את הפגישה בסדר לא כל כך בטוח, כי מפקד חיל האוויר צריך לחזור לעבודתו. אני רוצה לספר כלים כפתיחה לדברים שהוא צריך לומר.

אנחנו רוצים לעשות באופן עליון פרודוקטיבי ואפקטיבי, כדי להוציא את סוריה מהמלחמה. אינני יודע אם נוכל להביא אותה לכך שתבקש הפסקת־אש, שהמתנים על הפסקת־אש. אני מאמין ומקווה שנוכל להביא אותה למצב שבפועל תפסיק את האש, שלא תהיה לה אש אפקטיבית. בשביל זה אנחנו רוצים לפגוע בשני מיבורים: קודם כל בזה כמלוי הנה, להשמיד אותו, אני חושב שאני לא רוצה לקיים כוח. היום הם לא נוהגים יכול להיות שאילו הכוח הזה היה נסוג — הצבא לא היה ההכבה... והמכוה גם לנו עולה ביוקר. כי להשמיד טנק זה לא לבצוע פרה. הם כתתקים, ואין כוח כזה. אנחנו לא נוקים מכך שכל היחידה שלהם מן הוסמכו. אינני יודע לספור את מספר הטאנקים הפגועים שנשארו שלנו. זה חלק אחד מתוצאות המלחמה — של השמדת הכוח שלהם. החלק השני — בסוריה עצמה, לומר שהיתה להם אכזבות שמה רצו לעשות לנו לא יצא לפועל. צוותה זאת המלחמה העלה לה, לסוריה, כל כך ביוקר שתצטער על מה שעשתה. מה שרוצה להשיג — את השינה. ומה שאנחנו מכים בה בתוך סוריה — אנחנו יכולים להכות רק בחיל האוויר. וכמפקד חיל האוויר תשמעו קצת גם על העבר, על היום, ובעיקר הציקרים — על דמשק.

(דברי מפקד חיל האוויר אלוף בנימין פלד).

המכ"ים של לבנון

שר הבטחון: תודה רבה, בני. לפני שאעבור לנקודה העיקרית בשאלה ביקשתי להיפגש היום איתכם, אני רוצה להעיר על שלושה דברים: המכים הוה על לבנון שמפקד חיל האוויר סיפר שפגענו בו; קיבלנו מלבנון) הבטחות באמנות. אני אומר את זאת לפרוטוקול זה ומבקש למען השם, כשמדברים כאן על לבנון, זה לא יהיה ניבא לפרסום. הם בטוח לנו שאנבה שהם לא יפעילו ואינם מפעילים את המכים שלהם במלחמה לעזרת הסורים. אנחנו ידענו שמטוסים סוריים נחתו שם הם אמרו שזו היתה נחיתת חירום. היום התברר לנו בבירור שהמכ"ים שלהם עקב אחרי המטוסים שלנו בפעולות האלה והכוונו לסורים. את השיחה עשינו אתם. מה שנשאר לנו זה לנתק את המכ"ים. איננו רוצים להכניס את לבנון לקונפליקט, אבל אנחנו לא מוכנים שהם יעזרו לסורים, ואם הם רוצים לעזור לסורים — אז אנו נפעל נגד זה.

דבר שני ביחס לפרוג, טילי קרקע־קרקע, שהפעילו הסורים שלוש פעמים ברציפות במשך 3 ימים. אתמול היו 7 טילים כאלה, היום — 6, וביום הראשון — שלושה, שהם הופנו נגד רמת־דוד אבל התמיאו את המטרה הם נפלו במקומות שונים, אחד מהם בבית הילדים בגבת, הבית היה ריק, ובבית של משפחה ברמת־דוד שאף הוא היה ריק. מכל מקום התברר הסורי מיהר להודיע לאחר שהדבר פורסם, שהם לא פעלו נגד מטרות אזרחיות.

זה השימוש הראשון, חוץ מאותו טיל קלס שיורה לים, של טילי קרקע־קרקע במזרח־התיכון. במשך כל המלחמות אנחנו לא הפעלנו נגדם טילי קרקע־קרקע ולא הסורים ולא המצרים הפעילו נגדנו טילי קרקע־קרקע. בכלל, המרכזים העירוניים בדרך כלל לא נפגעו על־ידי אף אחד מהצדדים. במידת שבעבר פגענו — זה היה רק בטעות באבדי? גם הם במלחמה זו לא עשו זאת, ואפילו מיהרו להסביר שהם לא התכוונו לעשות זאת.

אנחנו רואים בחומרה רבה את ענין טילי קרקע־קרקע, טיל באליסטי, העף למרחק של כ־70 ק"מ, נופל על אותה אוכלוסיה של נצרת או מגדל העמק או רמת־דוד. מחר אפשר לעשות זאת, מבחינת הטווח מסוריה, בקרית־שמונה ובטבריה.

השיקולים לפעולה נגד דמשק

זה היה אחד הגורמים, אחד השיקולים, לפעול נגד דמשק. זו הפעם הראשונה שפעלנו נגד דמשק על מטרות צבאיות. בדמשק ישנה הקריה הזאת, בה מרוכזים בנייני הטלפון, מפקדת חיל האוויר, משרד הבטחון, ארמון הנשיא. בדרך כלל אין ליד זה מגורי אזרחים. אבל לא הייתי אומר שלא נפגעו אזרחים ולא עובדים אזרחיים שם. היה שיקול מאד מאד יסודי אם לפעול נגד דמשק או לא, בפעם הראשונה עשינו זאת. אינני יודע מה תהיה התגובה האמריקאית לכך, היא חשובה לנו מאד כל הזמן, ובמיוחד במצב זה. היו שני שיקולים: השיקול של פרוג גם הוא. כי אם מתחיל ענין טילי קרקע־קרקע — אז דמשק היא ברשימת המטרות. אבל זה לא היה השיקול העיקרי. השיקול העיקרי הוא אחר — שאני אעמוד עליו בנושא זה, שבשבילו ביקשתי להיפגש.

עדיפות ראשונה לשיתוק הסורים

אני רוצה להתחיל ולומר מההתחלה שיש לנו שתי חזיתות עכשיו — מצרים וסוריה. אנחנו רוצים מאד לשתק את החזית האחת — החזית הסורית. היא מקבלת עדיפות ראשונה. קודם כל מפני שהיא בתוך הארץ אצלנו. הצלחנו לשתק אותה, לבלום, להדוף את כל הטור הזה. לא היה נשאר ברמת הגולן הוא יכול היה לשלוט שם ולשטוף את עמק החולה. זה בתוך הארץ. בשונה מכל הבעיות שלנו עם מצרים — שהן בעיות חשובות ביותר — הן לא משמעותיות, לפחות לטווח הקצר, לגבי מדינת ישראל גופה, לגבי הגוף החי של ארץ־ישראל.

זאת הסיבה העיקרית הראשונה שאמרנו, קודם כל את הנגע הזה צריך לגמור ויהי־מה. ואני חושב שאנחנו עומדים באמת בפני השמדה טוטאלית של הכוח המשוריין שבא. וחשבנו לפעול גם נגד סוריה. אם מלחמה — שהמלחמה הזאת תעלה לה ביוקר. עשינו את זה היום, לפגוע בסוריה עצמה במטרות כלכליות הצבאיות, אם זה חשמל, נפט, כל דבר כוח, ותחנות צבאיים ושדות תעופה, גם מטרות כלכליות אזרחיות, גם בתוך דמשק — אם צריך ללכת על מפקדת חיל האוויר, על מפקדת הצבא ומשרד הבטחון. לא נוכל לעשות זאת כל יום, לא בגלל קשיים צבאיים, אלא בגלל קשיים מדיניים. אפשר לעשות זאת פעם, במצב המיוחד, אבל להכניס את דמשק בתור מטרת קבע — יהיה קשה לנו.

התהלך לעשות את זה עכשיו במסגרת הדבר הכללי, לעשות מאמץ מקסימלי, להוציא את סוריה מהמלחמה. המגבלה היחידה שיש לה — זו האוכלוסיה האזרחית. פרט לאוכלוסיה האזרחית אין דבר קדוש, דמשק לא דמשק, לתקוף בכל מה שנוכל.

בחיל האוויר יש לנו 3 בעיות כשבאים להתקיף מטרות בסוריה: טילים, אש נ.מ., תותחים נגד־מטוסים, חיל האוויר הסורי. חיל האוויר הסורי אינו מהווה גורם בשביל חיל האוויר שלנו. כשהם נכנסים לקרבות אוויר — יוצאים מהם בשן ועין.

הטילים הם בעיה וצריך להשמיד חלק מהם, אם אפשר — את כולם, לפני שיכולים לטפל במטרה. זה עולה לנו, מאבדים מטוסים בטיפול בטילים. אחת הפעולות הטובות מאד היתה בטיפול בכוח משוריין זה, שהיה מגן היטב בטילים, שפלש לרמת־הגולן. היום הגענו למצב שטילים לא פעלו, אם בגלל שהושמדו או ברחו, וזה איפשר לחיל האוויר שלנו לפגוע בטאנקים, לא תוך כדי בריחה, אלא להתרומם לגובה ולהעדיף מצנחת על הטאנקים שלהם, גם באותו הציר שבין דמשק לקונייטרה. ואני מקווה שהציר הזה — אם אתם זוכרים את הצילומים של המיתלה אחרי מלחמת קדש, שראו על הכביש שורות שורות של כלי־רכב הרוסים, בסופו של דבר זה יהיה גם פה; ויושמדו הטאנקים שלהם ובציר דמשק תהיה שדרה של טאנקים שרופים. זה עושה חיל האוויר. פה אנחנו עובדים עם סוריה.

מלחמה נגד ציוד סובייטי

לא כך אנו עובדים עם מצרים. קודם כל עלי לומר באופן הברור ביותר, אין לנו עכשיו כוח לזרוק את מצרים מעבר לתעלה, את שני הדברים האלה יחד אין אנו יכולים לעשות בלי להתיש את כוחותינו כמעט לחלוטין.

משה דיין

מצרים מצוידת בהרבה ציוד סובייטי. המלחמה היא עכשיו נגד הציוד הסובייטי יותר מאשר נגד אנשים במצרים. ואני מטפק אם יש עוד מקום בכל העולם כולו אשר מוגן על־ידי מערך טילים חזיים כזה ובאופן אינטנסיבי ומצופף כזה. אם יש ברוסיה או בווייטנאם מקום מצוייד כך, כשם שמצוידת כעת החזית הערבית בעיקר החזית המצרית, ובעיקר על־יד התעלה, בכל המכלול של הציוד הסובייטי על הגיוון הרב שלו. הוא טוב ואפקטיבי גם נגד נשק אישי, נגד מטוסים, בעיקר נ.מ. אישי במטוסים עצמות, שהכבים על הסוללה וכל טאנק שלנו שרק מתקרב — חוטף נ.ט. ויוצא מפעולה. המצב הוא שיש יותר טאנקים מצריים שעברו לצד המזרחי של התעלה מאשר טאנקים שלנו. נוסף לכך, ישנו מאחוריהם גם ארטילריה, גם עמדות טילים, גם חי"ר החמוש בנשק אנטי טאנקי.

היתרון שיש לנו — הוא בחיל האוויר. מה שאמרתי אודות חיל האוויר הסורי נכון גם לגבי חיל האוויר המצרי. הוא אינו יכול להתמודד עם חיל האוויר שלנו. חיל האוויר שלנו מתקשה לפעול בגלל הטילים.

ראינו — לאחר שהשלב הראשון היה הבאת כוחות שלנו לאורך התעלה, ובשלב השני בניסיוננו לזרוק את המצרים חזרה לצד המערבי של התעלה — שאם נלך על זה — נאבד את הכוח שלנו פה ונשאר במדינת ישראל בלי כוח, כמפני שעשינו פה קרב שאין לנו כוח לעשותו.

אין לנו כל חיל האוויר שלנו, כי חלקו העיקרי מטפל בצפון, והסברתי מדוע קיבלנו את העדיפות לכך, ויש להם הרבה שריון הם חוקים שם, במצרים, לאחר שריכזו במשך 6 שנים טאנקים וטילים. לכן, בשלב זה ויתרנו על המטרה הזאת — זריקתם אל מעבר לתעלה, ואנחנו נמצאים עם כוחותינו במקביל לתעלה, כמה קילומטרים. מחוץ לטווח מכה, במערך הגנתי והקמת קו בלימה, עד שתוך הימים הקרובים, עד שישתנה המצב ונחליט שאנחנו יכולים לעשות זאת, מה שכולנו היינו רוצים לעשות, לזרוק את כולם אל מעבר לתעלה.

לא קיים קו מעוזים

יש לזה משמעות שניה, שכל קו המעוזים פונה, חלק בצורה מסודרת וחלק בצורה לא מסודרת. אין קו מעוזים. אני מקווה שרובם יצאו או ייצאו הלילה, אבל הוא איננו משמש שום תפקיד אצלנו. איננו יכולים לקיים אתו מגע קבוע. ויתרנו עליו, בפועל אינו קיים בשבילנו, לא קיים קו מעוזים. אין לנו יכולת לזרוק את המצרים לצד השני.

לדבר הזה יש משמעויות רבות. שתים מהן ברורות: שנתגלה קבל העולם כולו שאנחנו איננו יותר חזקים מהמצרים. ההילה, היתרון, החשיבות המדינית והצבאית של זה שישראל היא יותר חזקה מהערבים ואם הם יעזו לעשות מלחמה — יוכו בה, זה לא מוכח כאן.

כך או אחרת, בצערך לומר, והערב אני צריך להופיע בטלוויזיה ובמסגנון יותר חזיר אני רוצה לומר לציבור את האמת. איננו יכולים להשאיר פער בינינו לבין הציבור. אנחנו צריכים להיות עם אמת החיים שלנו, עם הציבור שלנו, עם הציבור האמריקאי, עם הציבור בעולם, עם הערבים. מנסיון להסוות את האמת לא ניבנה.

המשמעות השניה היא, שאם איננו יכולים לזרוק אותם, הם ימשיכו לרכז כוחות, ויש להם טאנקים מהצד הזה, ומה הלאה.

פה יש, כפי שאני רואה זאת, 2—3 שלבים:

אין לי ספק שאם אמנם — אני לא אומר זאת בבטחון — הם ייצאו להתקפה וירכזו כוחות מקסימליים וכו' — נצטרך להיערך בקווים חדשים. יותר קרוב, או יותר רחוק מהתעלה — על זה תיכף ארחיב את הדיבור. אינני יכול לומר שהמצב ייגמר בזה שאיננו זורקים אותם ובזה שאנחנו צריכים להיערך בקווים אחרים. ייתכן שנצטרך למצוא לנו קווים יותר קצרים, יותר נוחים, עם מכשולים טופוגרפיים שנוכל לעמוד בהם יותר טוב. אי־שם בשטחים האלה בין מה שקוראים מיצרי המיתלה לבין תעלת סואץ.

שנית, כיוון שפתוחה בפניהם הדרך לעבור את התעלה דרומה לצד שארם אל־שייך לאבו־רודס, ואמנם מפקד חיל האוויר אמר על טור שריון שהתחיל לרוץ דרומה, הוא דיבר על 50 כלי רכב, אם כולם טאנקים או רק בחלקם טאנקים, כחיל האוויר טיפל בזה, חיל האוויר יכול לטפל בו פה מכיוון שעשה זה לא מוגן בטילים והוא יכול לפעול ביתר חפשיות — איננו יכולים לבנות על זאת שחיל האוויר יוכל למנוע זאת.

גם כאשר חיל האוויר אומר — ואני נהנה מבני כאשר הוא מדבר והוא אומר כי פורט־סעיד שוממה — היא שוממה מבחינת חיל האוויר שלנו, כשאין שם טילים ונשק נ.מ. והוא יכול לטוס שם ולהפציץ ולא מפריעים לו. אבל זה לא אומר שלא עומדים שם 50 טאנקים וכאשר ניכנס עם טאנקים שלנו — יפתחו עליהם באש. בהחלט אינני מוכן לומר שזו עיר־רפאים שאפשר להיכנס אליה. אני אומר שאנחנו מטפלים בזה — זה נכון, אך אין פירוש הדבר שכל הכלים שם נפגעו.

איפה ובמה נעצור אותם

אנחנו צריכים לשאול את השאלה הזאת את עצמנו, נוסף לשאלה מה יהיה אם יתקפו, גם מה יהיה אם יירדו דרומה, איפה ובמה נעצור אותם. גם פה בצורך להציב קווים חדשים. אני מסופק אם הכוח הזה יוכל לסגור את הקו. זה מה שמרכזו בשארם אל־שייך. נצטרך לעשות חסימה בכיוון זה.

זה הדבר הכללי, נוסף לחלק הראשון שאמרתי. מה שאיננו יכולים לעשות — איננו יכולים לזרוק אותם עכשיו ולנצח אותם. עכשיו אני שם את הדגש על זה. החלק השני, מה שאנחנו צריכים ויכולים לעשות — הוא להיערך בקווים אחרים גם בצד הזה, גם בחלק הדרומי של סיני ואנחנו נעשה זאת. הכוח שלנו יהיה מורכב משריון, מחי"ר ובסיוע של חיל האוויר.

בבירור שאנחנו מתרחקים ויוצאים מטווח זה, יש לנו גם יתרון מסוים. אותם הטילים, אותו חיל רגלים המחופר מאחורי הסוללה של התעלה לא תופסי, על כל פנים עכשיו, להערך מול הטאנקים שלנו, לכרות המצב הזה שתיארתי, הטאנקים שלנו נמצאים עכשיו 4—5 ק"מ מהתעלה. ברגע שזה מעבר לטווח של פעילות אוויר הארטילריה וחי"ר מצרי שמצויד בטילים אישיים, אם ירצה לתקוף — הוא יצטרך לצאת מהטאנקים ולעשות קרב עם הטאנקים שלנו.

אני לא אומר שזה הקו הטוב ביותר, האפשרות הנוחה ביותר. אני אומר שיש שוני מהותי בין עוצמת המכרוזות, כפי שהבינו ליד התעלה בחסות הטילים, ואם ירצו להעביר טילים — ישנה אפשרות גם לטאנקים להתקיף טילים. היום אני רוצה, פחות מאיזה זמן אחר, לומר משהו חדש, אם יבואו עם טילים — נסתער עליהם. אבל אף אחד מהדברים האלה אינו מהווה תשובה מוחלטת.

מה משמעות הדבר? ואני אומר כפי שאני רואה אותו. משמעות הדבר היא, שבפני מדינת ישראל עומדות שתי שאלות: שאלה אחת של קיום, קווי ההגנה שלנו; ושאלה שניה — של העוצמה שלנו. כמובן ששניהם הם מרכיבים לאותה תוצאה. וכל מה שאני אומר עכשיו, אלה דעותי האישיות, על אחריותי האישית בלבד, כי כך אני מעריך זאת.

מלחמה של העולם הערבי נגד ישראל

אנחנו עומדים היום בפני מלחמה של העולם הערבי נגד מדינת ישראל. אינני מאמין שבאופן דביל איזה שהי החלטה של מועצת הבטחון תעצור אותם, אם מבחינה פיסית צבאית יוכלו, או יחשבו שיוכלו, להמשיך במלחמה. ראשית לא תהיה החלטה כזו, הסינים והסובייטים ישימו האמם; שנית, הם יצפצפו על החלטה זו שצריכים להיעצר. על זה אין לבנות.

על מה אפשר לבנות? על הכוח הפיסי שלנו. אני לא חושב שאיזו מדינה תבוא לעזרתנו, או נבקש שתבוא לעזרתנו. ומרוקו שולחת להם תותחים, לוב שולחת נשק למצרים, אני מביא בחשבון גם את ירדן ועירק, יש פה טייסים קוריאניים, בירדן ישנם פקיסטאניים, יש כל מיני בציבויות כאלה של רצון־טוב.

אני חושב שאנחנו צריכים לבנות את הדבר על שני מרכיבים: האחד — הקווים; השני — המשך בניית הכוח שלנו גם בעתיד. אנחנו איננו מתחילים, זה הלילה, מאפס. אנחנו משלימים עכשיו יום יום גם בציוד, גם בכוח, בטייסים, מטוסים וטנקים.

יצאו לנו מאות טנקים מספרלה תוך כדי קרב זה. חלק ניכר מהם, במשך הזמן, נוכל לשקם, משום שנשארו בשטח שלנו, חלק לא נוכל לשקם, כי נשארו בשטח של מצרים, וחלק אי־אפשר לשקם. אלה שנוכל לשקם — יקח זמן. במשך 3 ימים איבדנו 50 מטוסים.

חיל האוויר שלנו, לו יכולתי לשאת אותו על כפיים, לא רק על יכולתו, אלא בגלל זה שאמרו לעצמם: אנחנו עושים מלחמה, כי שנפל — נופל. צריך לשקול קודם אם לתקוף את המטרה, אבל אם החלט לעלות ולהתקוף במטרה, אז מלחמה — זו מלחמה, אם זה הבן של בני (פלד) או מישהו אחר. אם צריך לעלות על בקום — צריך לעלות. הם לוחמים יוצאים מן הכלל, אין בכל הארצות הערביות מי שיכול להתחרות בהם. תקפו שדות בתוך מצרים, תקפו שדות בתוך סוריה, הודות להם אנחנו יושבים בשקט כאן, הם לא מעיזים להגיע הנה, השמים בידי חיל האוויר שלנו, אבל הם נשחקים.

נצטרך עוד הרבה מטוסים, נצטרך עוד הרבה טנקים, נצטרך עוד אנשים, טייסים, צוותי שריון, נצטרך חיל רגלים, נצטרך לגייס לא רק מילואים, אולי גם גילים יותר בוגרים שטחררנו קודם. יש ההגבוה יוצאת מן הכלל של אנשי־צבא, של אנשי־מבצעת — אני לא מדבר על הגי"א — תפגנו לראות חלק מהמפקדים הוותיקים, ויש מה לעשות אתם, לא רק מפקדים. ולראות את הדברים לטווח ארוך.

יכול להיות שיהיה מצב שתהיה ההתפתחות דברים שלא נצטרך להתרחק במרחק של קילומטרים מן התעלה.

לדאוג שלא תהיה התמוטטות

יש לנו חשבון ארוך. אינני יודע איך המלחמה הזאת תיגמר. אני מאמין שנגמור את הענין הסורי, ואז הירדנים לא יכנסו למלחמה. העירקים לא יכנסו למלחמה. לא רק נבלום את הסורים, אלא זה לא יתן לירדן ועיראק לפתוח את החזית המזרחית. אני חושב שנשיג את זאת בימים הקרובים, וייתכן שלא. בצד הפיסי של המלחמה הזאת אנחנו עומדים טוב. אין פירוש הדבר שהמלחמה תיגמר תוך ימים מספר. מדינות בעלות היסטוריה של לחימה יהודית, שעושות מדי פעם מישגה חמור שבזמן מלחמה אין מכינות קו שני, אחר־כך יש בכת אחת התמוטטות. ואנחנו צריכים לדאוג שזה לא יקרה לנו. יכול להיות שתוך זמן קצר נוכל לעבור, כן תהיינה הזדמנויות, שיהיה לנו כדאי לכל אורך התעלה, או בחלק מהתעלה, לטפל בכוח של מצרים. יש להם ציוד לא מוגבל, הציוד שברית־המועצות העמידה לרשותם זה דבר עצום, זה נורא עכשיו להילחם נגד דבר כזה. יכול להיות שלא תהיה ההזדמנות הזאת ויכול להיות שבמשך הזמן נצטרך לעשות קו כזה וקו אחר.

אני חוזר ואומר, הערכתי האישית היא, שאי־שם בין התעלה, בשליש הזה של סיני, לפני רכסי ההרים, נייצב קו שהם לא יוכלו לעבור אותו, לא מפני שזה קו מכשולי של הרי־האנדים, כי אם את הקו עם הכוחות שלנו לא יוכלו לעבור. זוהי הדבר ביותר החלק הדרומי של סיני. ייתכן שזה יהיה כל הקו הזה וייתכן שלא יהיה כל הקו.

פה יש שאלה טופוגרפית, יש פה שטח שאינני חושב שנוכל להחזיק אותו מיד בשטח שאנחנו מרוחקים פה, ויש לנו כוחות מרוחקים פה. יש שאלה של פיצוב קווים שצריכים להיות קווי הגנה או קווי גבול מלחמתי בינינו לבין מצרים, לא כמו ברמת־הגולן, הרבה יותר רחוקים, אני מעריך אי־שם בשליש המערבי של חצי האי סיני.

לפי מיטב שיקולי את זה הם לא יעברו, אם נערך כמה טוב.

השאלה השניה שעומדת בפנינו היא לטווח ארוך: לא לשחוק את הכוח שלנו, להמשיך לבנות אותו. יש סכנה גדולה למדינה קטנה של פחות מ־3 מיליון איש להשאר בלי כוח. היו לנו (המספר נמחק ע"י הצנזורה) טאנקים, ויכולים בקלות לרדת ל... טאנקים. יכולים להישאר בקרב אחד בלי טנקים ובלי מטוסים — ואז ליצואל האגם המר והאגם הלא מר. קודם כל יש לנו מדינת ישראל. אנחנו צריכים טנקים, מטוסים וקודים נאותים לשמור עליה. בכל זאת כוח נשחק, צריך למלא אותו. אני מקווה שנקבל מהאמריקאים מטוסים. הם נתנו תשובה חיובית להרבה פאנטומים. אני מקווה שנקבל גם טאנקים. המצב עם טאנקים פחות אקוטי. נצטרך לעשות קורסים מזורזים, להתלבצא לצבור בקצב מלחמתי, כדי למלא את השחיקה של הכוח, שיהיו לנו כלים טובים וכוח שיוכל להחזיק אותם, כדי לא לאבד את כל שיווי המשקל של מדינת ישראל.

כל תפארת השריון

זה המצב שלנו זו המחשבה שלנו. לו השאלה היתה רק פילוסופית, אם כדאי להשקיע כוח לזרוק אותם לצד השני — היו יכולות להיות דעות שונות. אנחנו יכולים לזרוק אותם, אנחנו יכולים לעשות מאמץ עליון, אחר כך יחזרו. יושב שם אריק, יושב שם ברן. כל תפארת השריון. בחמש בבוקר חזרתי משם, הייתי שם עם המטכ"ל, ישבנו שם כל הלילה. זה המצב שם, יש בעיות לוגיסטיות. לזרוק אותם עכשיו לא נוכל. אין לנו יותר כל מגע משמעותי עם קו הביצורים שם.

אני ביקשתי את הפגישה הזאת, כדי שאנחנו לא נחיה בעולמות שונים. אני רוצה לבוא הנה לומר את האינפורמציה המדויקת המהמולכת, היום בטלוויזיה לומר לציבור את זאת, לא לומר כל מה שאמרתי כאן, אבל לא להשאיר פער של טיוח ואי־אמת.

הממשלה יודעת את זאת, קיבלה תמונה מדויקת מהרמטכ"ל בענין זה וראיית הדברים. אין צורך לומר שכל הצבא והמטה כולם, מה שנקרא אצלנו — נצולים על הפישה זו ופועלים לפיה. אינני חושב שיש חלוקי דעות בשני דברים — מה שאיננו יכולים לעשות ומה אנחנו צריכים לעשות ויכולים לעשות. אם צריך לומר שקיבלנו „שוק" מדבר זה — יש בזה מכהן; אם אפשר לומר שקיבלנו רפיון ידיים — אני חושב שלא. הצבא כולו והמפקדים מודעים לכך, מה איננו יכולים לעשות עכשיו ומה אנחנו יכולים לעשות מיד ומה

(הסוף בעמוד 16 טור 1)

ארוחות צהריים — שרות עצמי וכעת גם ארוחות ערב

✶ 3 מנות —.7 ל"י כולל הכל
✶ 4 מנות —.11 ל"י כולל הכל

מפגש רוממה, חיפה
בתחנת תדלק „פז"
בדרך מאחוזה לנוה שאנן
טלפון 252654 חיפה
חניה מסובחת

למורל גבוה

כשיש לך "רנו" המורל שלך גבוה. הוצאותיך על אחזקה ועל דלק הן מינימליות וההנאה שלך מכסימלית.

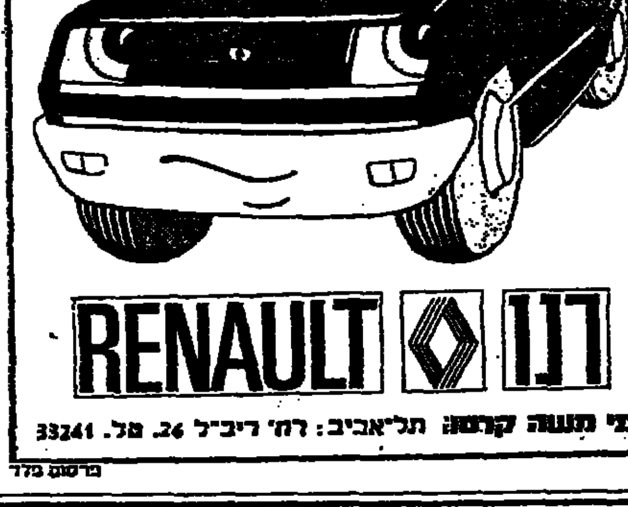

RENAULT רנו

בני משה קרסו: תל־אביב: רח' דיב"ל 24. טל. 33241

פרסום בלד

אגודת ידידי בתי־החולים העירוניים־ממשלתיים בת"א יפו
מלון „פלזה", רח' הירקון 127, תל־אביב
מזמינים את הצבור

ל„יריד הידידים"

אשר יתקיים במלון פלזה, רח' הירקון 127, תל־אביב, בימים ראשון ושני ה־17 ו־18 בפברואר 1974, בין השעות 10.00 בבקר עד 10.00 בערב

✶ מכירת דגמים של מיטב בתי האפנה באירופה
Pisanti, Cardin, Arno Lustiger, Duval, Chloé
✶ מכירת מוצרים מענינים נוספים
✶ הגרלה

ההכנסות קודש לרכישת מכשור רפואי לבתי החולים בתל־אביב יפו.

למכירה
מכונית
הנומג הנשל
משלוח
מודל 1972 ביד ראשונה
לטלפן: (03)908561—2

מכירה פומבית

האגודה למלחמה בסרטן בישראל
מודיעה

לחבריה, לתומכיה ולקהל מאזיני הרדיו על שידור התכנית החודשית התשיעית של

"מכירה פומבית"

תכניתם של: זאב ענר ושמואל שי

אשר תשודר בגל הקל, ביום ב' 18.2.74 בין השעות 10.00 בלילה ו־1.00 אחר חצות

המאזינים יוכלו להתקשר אל עורכי התכנית, בעת השידור ולהציע הצעותיהם בטלפון: 256121 (13 קווים).

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

יועמדו למכירה:

קנקן אגירה מתקופת האבות (תקופת הברונזה התיכונה) גובה בין 80—70 ס"מ, עומד על כן.	תרומת משפ. מגידון
מערכת סטריאופונית מתוצרת אודיו־סוניק	תרומת ברפור באס
שעון שוויצרי לגבר בשם „ישראלי", המספור על הלוח באותיות עבריות. יוצר במספר מצומצם ולא ניתן להשיגו בחנויות	התורם — אנונימי
אנציקלופדיה יודאיקה — 16 כרכים בשפה האנגלית. המפעל הספרותי הגדול ביותר בתולדות עם ישראל במאה ה־20.	תרומת בית הוצאה „כתר" בע"מ
כרטיס טיסה זוגי תל־אביב — רומא — תל־אביב (לא כולל מיסים)	תרומת אליטליה — נתיבי אויר ייטלקיים
עיצוב פנים של דירה על ידי אדריכל פנים	תרומת מר מרדכי לשם, אדריכל פנים
קערה יפנית עתיקה — להגשת אורז (צבע אדום עם הדפס זהב)	תרומת גב' לרה שנון

שלוש מעטפות הפתעה:

מפורתית פה הנושאת את חתימת האומן לרי אדלר.	תרומת מר אברהם בוגטיר
מנורת שמן הרודיאנית, נמצאה בירושלים	תרומת מר אברהם עובד
זוג תחפושות לילדים לפורים	תרומת אהרונוביץ אשה, בי"ח לתחפושות ולאביזרי פורים

לתשומת לב:

1. על משחק רדיו זה חלים הכללים של „מכירה פומבית"
2. לרוכשי הפריטים בעלי הערך הסנטימנטלי הניתן קבלה המקנה זיכוי עבור תרומה זו, לפי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה.
3. רוכשי כרטיס הטיסה חייבים בתשלום המיסים השונים, בנוסף למחיר הכרטיס.

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

דיין: אינני חושב שהטוב ביותר היה לעבור את התעלה

(סוף מעמוד 15)

יכולים לעשות לקחת יותר אדמה, ובזה נהיה.

עכשיו אני חוזר לדבר הראשון שאמרתי, שסיכמנו לעצמנו כי קודם כל נזרוק את הסורים, לעלות עליהם. אף אחד לא נסוג שם, את הסורים האלה גומרים פה, לא נכונים, זאת הגישה לסורים עכשיו, בגלל זה שרי־צים לקצר לעצמנו את החזית, גם החשש שיצטרפו לחזית הירדנים והעי־רקים.

עם כבדים — לא לשתוק את הכוח, זו שותיקה לבכלה. יש להיערך ולק־בוע קווים.

* * *

שאלות ותשובות

א. דיסקביץ: המסקנה היא: שי־כולים לומר כי כאז ימי בן־גוריון עד היום אמנו הכרנו שיכולים לעי־מוד מול כל צבאות ערב אם יתקפו אותנו — המערכה הזאת עכשיו לא קיימת עוד.

דיין: להיפך. אני לא יודע מה הכרונו. מה שאני חושב, במלוא הכ־בנות היא לא אמונה מיסטית. בן־גוריון, יכול להיות שיש לו אמונה מיסטית — אני גדלתי על טאנקים ומטוסים, אני חושב שאנחנו יכולים לעמוד נגד כל מדינות ערב. אני לא חושב שאנחנו צריכים עכשיו לזרוק אותם לצד השני של התעלה, ולומר שאנחנו עומדים פה. כאשר הייתי צריך להגיע מדיניות לממשלה הנ־ראות לצבא, וראיתי את התמונה, אמרתי: ברמת־הגולן אפילו סים אחד לא נזוז. אבל בסיני אנחנו יכו־לים להיות יותר גמישים, יהיה פחות 10 ק"מ.

אם אתה שואל אותי ואני צריך לומר לך — אנחנו יכולים לעמוד נגד כל מדינות ערב עם הציוד הסובייטי; עם טייסים קוריאניים; אנחנו צריכים לבנות קווים כפי ש־נוח לנו באותו זמן. בסיטואציה זו אינני יכולים לזרוק אותם מהתעלה. אני לא בטוח שהתעלה זה הקו הטוב ביותר עכשיו.

א. דיסקביץ: אם נבנה את הקו הזה שעליו דיברת, הם יכולים לפ־תוח את התעלה לשימושו?

דיין: תיאורטית אנחנו יכולים למנוע מהם; מעשית — אינני יודע. היינו רוצים שיפתחו אותה, זה שייך לקומפלכס אחר. בשביל לפתוח את התעלה לשימוש הם צריכים לעבור לחיים אזרחיים. אינני יודע, ברגע זה. זה גם לא מעריך אותי. מה ש־מעריך אותי, אם ניערך בקו אחר, אם לא ייווצר מצב שבאותה מידה של עוצמה יוכלו ללחוץ עליו, אם אנחנו פותרים או לא פותרים עניין. אני מאמין שאנחנו פותרים.

א. דיסקביץ: אם ניצב קו כזה, זה בשליש הצי האי סיני?

דיין: לעת עתה אנחנו 4 ק"מ מ־כאן. אני אומר: בזמנינו שליש. אנחנו קוראים לזה קו חתים, זה 10 ק"מ משם. אנחנו כעת יושבים על 4—5 ק"מ מהתעלה. אינני רואה ל־היושבע על קווים של התעלה, על קוי ארטילריה.

א. דיסקביץ: ז"א שישאר כעין ריכוז לא רגיל על כוחות שלנו באו־זור, אם ירצו להרוס מלחמה חדשה.

דיין: אם אני צופה שישאר מצב של מלחמה בצטרך להחזיק כוח מגויס רב. ישאר לא רק סטאטוס פורמלי של מלחמה, אלא מצב ריאלי של מלחמה. אינני יודע, יכול להיות שייווצר מצב שסוריה תגיד, מה בצע לה בכל זה כשהיא איננה יכולה לעשות מה שמצרים הגיעו לו הפסקת־אש. נניח שתהיה הצלכה פורמלית על הפסקת־אש — אם פירוש ש־נפסיקו מכבת חידוש המלחמה — אינני יודע. בתוך לבי אני חושב, שנגמור את הסיבוב הזה, ההיינה שנים לא מועטות שהערבים לא יוכלו לחדש את המלחמה. סיבוב כזה כש־מגויסים אותנו — הוא סיבוב יקר. אם יאבדו את כל השריון וחיל ה־אוויר הכר — אינני יודע אם מהר אפשר יהיה לשבת עם הרגלים בלי־באני או בבריכת־דם — אינני יכול לומר שעושים כלהבה ויתפסו מה שיתפסו, גם אם ישאר סטאטוס של מלחמה ויהיה כפי שהיה, שעמדו שני טאנקים מהצד השני.

חנה זמר: האם יכולה להיות הפ־סקה חזרת כל המצב בדרום על מדינות ערב אחרות בהיענות אחרות? האם העובדה שהמצרים כבליהים, לא מחייבת את הירדנים ואת העירקים?

דיין: אני חושב שלא. אני חושב שכל המהפים של כבדים הם ב־"ביונס" — זו לוב, קצת סודאן ואל־ג'יר. השותפים של הסורים זה לב־נון, ירדן ועירק. אם העניין הזה לא ילך לסורים — אני לא חושב ש־יכנסו לזה. אינני רואה כי בעל מש־מעות יצטרך בשביל זה שאנחנו לא נחזיק בתעלה. אני לא חושב שתהיה לזאת השפעה ריאלית.

ג. שוקן: האם לאור מה שסמענו אנחנו לא צריכים לומר לעצמנו ש־עכשיו העולם הערבי יקח דוגמה של מצרים, ורואה ונוכחה מעשית איך אפשר לעצור ולפגוע באופן רציני במדינת ישראל. כאשר שאנחנו כו־דים בזה ואנחנו מסיקים מסקנות מה מהחזית המצרית, האם בכל זאת אין להעלות על הדעת שאותו עולם ערבי יקים כוח דומה בגבול הצפוני, באותה צורה שאנחנו אותה עכשיו במלחמה?

דיין: אין לי ספק שהעולם הער־בי יתעודד בעובדה הזאת שאיננו זורקים — ואיננו זורקים כי איננו יכולים לזרוק — את המצרים לצד השני של התעלה. זה נכון. אינני חושב שהוא לא עשה גם בחזית ה־מזרחית מה שעשתה מצרים. מה הם עכשיו הוא יכול לעשות את זאת עוד פעם. על יד הבית, בקו סכאטי, ב־משך 6 שנים, או 5 או 4 שנים, עם סיוע סובייטי, וימשיך להיות סיוע סובייטי, כספים סעודיים ונשק אנגלי ונשק צרפתי האמריקאי, להכין לצב־

מו קו שאנחנו איננו יכולים לפרוץ אותו, או יכולים לפרוץ אותו ולשלם בעד זה ביוקר רב ולעבור עם טאנ־קים. זה מה שעשו הסורים. הם לא פיגרו בעניין זה אחרי מצרים. הם הכינו קו, עם פרופורציות לא פחות קטנות מאשר פה, וביום קבוע עברו את הקו הזה ונכנסו למערכה.

אני מעריך שאם המצרים ייצאו עם כל הטנקים שלהם הנה לתקוף את הטאנקים שלנו — ואנו נהיה ערו־כים בקווים — הם יושמדו כשם ש־הושמדו הטאנקים הסוריים, בעיקר אם נוכל לרכז את חיל האוויר שלנו פה.

הלקח הגדול שהמדינות הערביות יכולות ללמוד הוא, שהם לא הצ־ליחו לבנות כוח אוויר שיכול להת־מודד עם חיל האוויר שלנו. ותהיינה להם בעניין זה מסקנות עצומות מה קורה לחיל האוויר שלהם עם השדות שלהם.

אינני חושב שהם יכולים ל־הקים כוח דינמי נייד שיכול לכבוש את מדינת ישראל. הם יכולים לערוך קווים, ברגע ש־מתקדמים אותם — נתקלים ב־מאבק אתנו. סוריה לא עשתה פחות ממה שעשתה מצרים, ל־מעך בבוקר יהיו שם אודים עשנים.

ג. שוקן: לולא היתה החזית הסו־רית, היינו זורקים את המצרים מעבר לתעלה?

דיין: כן.

לעצמי אינני חושב שזה היה הדבר הטוב ביותר לעבור את התעלה. לולא היתה הבעיה ה־סורית והיה כל השריון שלנו בסיני וחיל האוויר שלנו היה פנוי רק לזה — יכולנו לזרוק אותם מעבר התעלה. יהודי כ־מוני, פראקטי, מנהלל, היה שואל: ומה אחר־כך? נזרוק אותם ויישארו 150 מטר מהצד השני?

ג. שוקן: כמו שהיה ב־1967, שלא היה להם היאבקן יותר.

דיין: ב־1967 זרקנו אותם מסיני. היה משהו שאני צופה שעתיד להיות גם פה, שגמרנו לזרוק אותם והת־ישבנו על יד התעלה עם הרגליים במים במשך 3 שנים. הם עשו מלח־מת התשה ובנו כוח, אחר־כך עשו מלחמת התשה עד 1970, שלא היתה בנויה על פריצה. ואז עשינו להם הפצצות בעומק. לא עמדה שאלה של זריקה, לא עברנו אף פעם את התע־לה והם לא עברו. חיל האוויר שלנו הפציץ להם מטרות בעומק. בלי ל־היכנס יותר מדי לניתוח מה שהיה, כל אלה אינם אלכטבים של כיבוש מדינת ישראל.

מה הערבים היו רוצים? הם היו רוצים שיהיה להם כוח לכבוש את מדינת ישראל. הנסיון הזה מבחינתם נעשה הפעם פה ברמת־הגולן באופן פרקטי. לו זה היה עולה בידם — זו היתה המגמה שלהם לכבוש את מדי־נת ישראל. פה זה לא זה. לא שאינם רוצים, אבל הם צריכים לעבור הרבה קילומטרים בשביל להגיע. זה לא רק עניין של הוצאת הדרך בשביל לע־שות זאת. אני חושב שאיננו עומדים בפני כוח ערבי שיוכל, לאחר ש־נעשה את זאת — אילו היה כוח כזה היה יכול לעבור את 150 הק"מ לה־גיע למדינת ישראל — היה עושה זאת. אני חושב שלא נגיע לסיטוא־ציה כזאת.

לא לנו עכשיו הבעיה של התעלה. אנחנו צריכים לייצב קו ולבנות את הכוח שלנו.

ד. פרהנגר: האם אנחנו נפסיק את הלחימה ברגע שנייצב את הקו? זה מעורר שאלה עניית — אמרת, כי בשלב זה איננו יכולים לבצע את המטרה של הרחקתם. כמה כוונה ה־זמן, אשר לפי הערכתך יהיה דרוש לזה?

דיין: אני לא חושב כמה שנפסיק את הלחימה, קודם כל לא רק אנחנו מפסיקים אותה. אינני צופה שבעוד איזה ימים פתאום ידליקו את כל האורות והלחימה תיפסק.

הדבר הזה עם מצרים, אולי גם עם הסורים, מבחינה פורמלית יימשך. מבחינה מעשית — אם נתיש את הכוחות של הסורים עד הסוף — תהיה לזאת משמעות בשבילנו. אני לא חושב שעומדים בפני גמר הלוח־מה בעוד ימים אחדים.

בחזית הסורית נגיע למצב שלא יהיה מצב כשבטוהי ללחימה. אני לא מעריך שזה יהיה בחזית המצרית.

ד. פרהנגר: החזית המצרית פותחת פתח לנסיגות להסדר מדיני?

דיין: אינני יודע. אם לומר, אם מצרים תהיה יותר נוטה להסדר מדי־ני מקובל עלינו — אני מסופק; אם אתה חושב שאנחנו צריכים ללכת לקראתם יותר מאשר קודם — אני לא פרטנר לכך, גם אם נשב פה.

ד. פרהנגר: מה לפי הערכתך כוונה הזמן?

דיין: אינני יודע.

ד. פרהנגר: לא ימים?

דיין: אני בכל אופן, אולי בגלל התפקיד שאני ממלא, אינני חושב שיעברו 10 ימים ואחר כך הענין נגמר. אני חושב על זה בקטיגוריות של כוחות, שיש להם עוצמה כזאת ויש להם רצון־קבוע להשמיד אותנו. זה ייפסק כשהעוצמה שלהם תיגמר. צריך לבנות קווים, להרוג אותם, לרכוש לעצמנו עוד כמוסים ולבנות עוד טאנקים כשהעוצמה שלנו תהיה כזו שזה יילך לנו טוב.

ב. היטלפרב: היום אתה עוד ב־דעה שהשיקול המדיני (לא לפתוח במלחמת־מנע — המערכת) היה נכון?

דיין: אני לא רוצה להתעסק בזה. רק אתמול עסקנו בזה. אני היום באותה דעה שהייתי אתמול. וכל מה שאני אומר היום — ידעתי אתמול.

הייתי ממליץ לכולנו, בואו נדאג עכשיו להילחם בערבים ולא לתכם. אם אתה רוצה ל־תכם — תכם. מה זה נותן לך?

„הטייס הוא בנו של בני"

דברי מפקד חיל האוויר, אלוף בנימין פלד, שנאמרו בפגישה או לפני דבריו של שר הבטחון, ונשמטו מהתמליל לפי הנ־חיית הצנזורה, הם מסתיימים במשפטים הבאים:

אלוף פלד: (באמצע דבריו — בתגובה לפתק שהוגש לו) קיבלתי כעת דיווח מעניין. הד־טייס והנווט שקפצו היום בתוך סיני שלנו — מצבם טוב, הם בריאים ושלימים, הם מוטסים בחזרה לטייסת שלהם.

שר הבטחון: הטייס הוא בנו של בני (מפקד חיל האוויר).

אלוף פלד: הם ייצאו עוד הלילה למשימות.

האם זו הבעיה שעומדת עכ־שיו?

מ. בראלי: אם נצליח להוציא את הסורים מהמערכה, האם ישתנה מהר תית המצב שבו אנחנו לא יכולים לזרוק את המצרים לעבר התעלה?

דיין: פוטנציאלית — ישתנה. נו־כל להקדיש את כל חיל האוויר שלנו לחזית הדרומית, להעביר שריון. אם כדאי לנו לעשות את זאת עכשיו, כשקו המעוזים איננו בידינו ולשלם בעד זה — אינני יודע.

בסופו של דבר נגיע אותם למלח־מה. צריך להבין על אותם קווים ויעדים שייצא לנו טוב. אם צריך ללכת עם הראש לקיר — אינני יו־דע. פוטנציאלית זה ישתנה.

מ. בראלי: אם יהיה צו הפסקת־אש והמצרים יסכימו, האם אנחנו נסכים להפסקת־אש כאשר המצרים יושבים בצד הזה של התעלה?

דיין: אינני יודע. אני לא הייתי ממליץ שנבקש הפסקת־אש. אם תהיה הפסקת־אש — אינני יודע. אני אינני צופה לזה שהמצרים יש־מרו אותה, והם יפרו את הפסקת־האש ברגע שיהיה כדאי להם.

התקופה בין 1970 ל־1973 נגמרה. אם תהיה הולטה או לא תהיה הולטה — אינני יו־דע. בראייה שאני רואה אותה — השאלה היא מאין הבוזות, ולא הולטה כזו.

דייר ב. רוזנבלום: האם אתה חו־שב שיש תועלת ואיזו תועלת בכך, כי מה שאמרת לנו בדרך כלל תגיד היום בטלוויזיה?

דיין: לא אומר בטלוויזיה מה ש־אמרתי לכם. קודם כל זה יוודע ל־צבור. ענין המעוזים יוודע, יעברו עוד 2—3 ימים ולא נזרוק אותם. נכנסנו למערכה וכולם אומרים: „בו־ז" אני רוצה להביט בפנים ל־צבור, שלא אהיה חשוד או כפרש ולא כשר הבטחון, שאני עושה הר־בה, מנסה לסייח דברים. אני את כל זה אשתדל לומר באיזו נוסחה אלגנטית. כן אומר שאי־אפשר לע־מוד עם סטופר ביד, שזה לא עומד ככה היום.

אני מרגיש שהפער בין מה ש־אמרנו לבין מה שמפרשים שאמרנו לבין מה שאנחנו הולכים לעשות בימים הקרובים הוא לא טוב, וצריך את הפער הזה לסגור, כדי שיהיה בנו אימון.

ת. שור: אני מבין מדבריך שזו תהיה מלחמה ממושכת מבחינה רי־אלית.

דיין: עצם הימצאות 1000 טאנ־קים בחזית המצרית היא בשביל מלחמה, כן יורים או לא יורים — זוהי מלחמה. בחזית המצרית אני צופה מצב כזה שלא יתאפשר מנש־קם, לא יאבד להם החשק לכבוש אותנו. אם תהיה אש כל הזמן ב־חזית המצרית או לא — אינני יודע. כל זמן שלא נעשה להם מה שעשי־נו לסורים — אנו צריכים לראות את זה כחזית שיכולה כל רגע להי־פתח ויכולים לפתוח באש, בשבילי זו חזית מלחמה.

ג. שוקן: אם מה שאמרת לנו תגיד הערב בטלוויזיה, פירושו — רעידת אדמה בתודעה של העם ב־ישראל, של העם היהודי בעולם והעם הערבי. איך אתה מתאר לעצמך ב־מצב זה את החיים שלנו עם הער־בים בשטחים?

דיין: אלה ערבים נבונים. אמרתי בפגישה הראשונה שלנו, שאנחנו לא נשנה שום דבר בנוהג שלנו. לעת עתה אני רואה שאפילו ירדן, ודאי הערבים בשטחים אינם חושבים ש־הם יכולים להצטרף למערכה הזאת נגדנו. רעידת אדמה — אם העניין עם סוריה ייגמר כפי שאני מצפה שייגמר, אני מעריך שרעידת האד־מה לא תדביק אותם להתחתפות במלחמה, במרד, במרי וכו', בגלל סיבות שונות והעיקריות הן: רא־שית, הם לא צבא. אפילו אם קור־אים ושומעים, או המצרים הם יר־הר הוקים, אבל הם בשכם יושבים בלי טאנקים; שנית, הם יושבים עם המשפחות ועם הילדים. ציבור שיושב יחד עם משפחתו לא יכול לעשות הרבה, כבודד הוא יכול ל־קים מקסק, להצטרף לפתח"א. אם יהיה מצב כזה — נצטרך לטפל בו. אני לא מתכונן לאגרוף של ברזל.

ג. שוקן: האם לגבי העולם ה־ערבי, מצבנו לא יהיה כמו קרתנו אחרי מלחמת הפתים הראשונה?

דיין: איך זה צריך להתבטא פה עכשיו?

ג. שוקן: הרומאים הוליטר ר־יהי מה — להחריב את קרתנו.

דיין: שהם ירצו להחריב אותנו — אני חושב שהם רוצים בזה.

חנה זמר: אנחנו תוקפים את שר הבטחון, כאילו הוא נהנה מה־מצב שנוצר.

דיין: אני בהחלט לא נה־נה ממנו. היות הייכנסת כאן גישה אישית, כשלעצמי אני אומר אחד מהשנים, או ש־הייתי מרגיש בתוך לבי רפיון — או הייתי מתפטר תוך 5 דקות; או שיש בעיה שאני מתקבל עליה לא מתוך אלא מבפנים, ואני מאמין באמונה שלימה שאני יודע מה הדרך לטפל בה כדי שיצא לנו טוב.

לא הייתי מקבל את זאת רק על אחריותי. הלכתי לראש הממשלה, לממשלה, למטה, בישיבות פורמ־ליות או לא פורמליות, ואמרתי כי כך אני רואה את הדברים, וזאת אני חושב שצריך לעשות. החל מ־רכישה עד פאנטומים, קווים להי־זז, לא תעלה. — או לא תעלה. אני אוהב את התעלה, אבל אחרי הכל זה לא עמק יזרעאל. התעלה זה קו. כמוני שאני, גם כשלעצמי, מרגיש שאנחנו יכולים לעשות את זאת, גם קיבלתי אישור לזה מה־ממשלה, מראש הממשלה והמטה ה־כללי. אני לא יושב והוזה, אבל גם לא מתאבל. זה המצב. זה לא ה־מצב כמו עם הגרעינים במקומות שונים או הגרמנים במקומות שונים כשמתמוטט קו. אין לנו עסקים עם אויבים כאלה, אלא עם הערבים. יש קו של התעלה — נטפל בעניין זה.

קודם כל אני חוגג את הטיפול שעשינו עם הסורים. היום, בפגישה הזאת, אנחנו מתרכזים בעניין ה־מצרי. קראתי לפגישה בשביל ה־עניין המצרי. לא הייתי קורא לפגי־שה זו לעשות הגיבה שעברנו את העניין הסורי. אבל, את העניין הסורי עברנו — לפי הערכתי.

חנה זמר: כמה זמן זה יכול עוד לקחת בצפון?

דיין: לא הרבה, אני חושב ש־החזית הזאת גמורה ומחר כבר לא יהיה לה כושר לחימה יכול להיות שלא ייגמר. לנו יש כושר לחימה והגבול הזה הוא לא מאבו ויכול להיות שהלחימה תימשך ביוזמתנו. אני מעריך שהחזית הזאת, עם ל־מעלה מ־1000 טאנקים שלהם היא גמורה, כי שברנו ומי שנשרף. ה־עסק של הממשלה הסורי הזה לרמת הגולן גמור.

י. ברש: אם בדרום לא תהיה הפסקת־אש פורמלית, איך וכמה זמן אנחנו צריכים לעמוד שם על יד הקו השני המקורי, ואיך מדינת יש־ראל יכולה לעמוד בזה גם מבחי־נה כלכלית?

דיין: בעניין הכלכלי — אינני יודע. כמה זמן? — במלחמת ה־שחרור ישבנו שנה שלימה. הגענו בפעם הראשונה, לפי הערכתי, ב־1948, למלחמה חדשה של הערבים נגד קיומה של מדינת ישראל. אם נצטרך להיות מגויסים שנה — נהיה מגויסים שנה. אינני יודע אם גיוס מלא, אני חושב שלא גיוס מלא. אינני רואה את זאת כתנאי של מדינת ישראל, אם להזמים נגדה — מה היא תעשה? זה יעלה הרבה כסף והרשימה של הציוד שראיתי שרוצים מהאמריקאים — זה מאות מיליוני דולרים. אני מקוה שהאמרי־קאים יהיו מוכנים למכור לנו ציוד זה. אני מקוה שהעם היהודי, ואני מקוה שגם העם בישראל, ייחלץ גם לצד הכלכלי.

אני לא חושב שחיים ברמה של לוכסוס, אבל בתקופת מל־חמה יכול הציבור בארץ לע־שות מאמץ כלכלי. אישית, אם לא אוכל מוס־שוקולאד שנ־תיים — לא אפסיד כלום.

פר להדיא: אתמול נודע על סו־חוי־20, האווירון הכי חדיש שיש לסורים. האם ישנו מטוס כזה גם למצרים?

דיין: כן.

פר להדיא: האם יש להם מספר גדול והאם הם אופרטיביים?

דיין: יש להם. אינני יודע בדיוק כמה ואם הם אופרטיביים. בזירה הצבאית איננו מרגישים לא את חיל האוויר המצרי ולא את חיל האוויר הסורי. ברגע שהם מרימים מטוסים — חיל האוויר שלנו מרים מטו־סים נגדם והם מסתלקים.

פר להדיא: אולי אפשר להבין קצת יותר טוב, מה היה ההבדל בין אותו הציוד רוסי שמסרו לסו־רים — להם לא היה המכשול ב־תעלה, ואני לא מדבר עכשיו על קו בר־לב. מר שוקן שאל על הער־כתך על קו בר־לב, קצת הסברת את היתרון והתועלת שישנו ואיננו. כ־מדומני, בשבת, כאשר דיברת על המטרות של הסורים וצל המטרות של המצרים, הסברת, כי למצרים יש מטרה הרבה יותר מוגבלת. יש להם המכשול של תעלה מה שאין לסורים. בכל זאת אנחנו השמדנו את הסורים ובמצרים — לא. עם כל המיכשול של מצרים — לא הצ־לחנו. אולי כדאי לנתח זאת יותר.

דיין: בהחלט יש דבר אחד שלא פעל כפי שאני חשבתי — היכולת שלנו לעצור את עצם בניית הגשרים על התעלה. היתה לנו קודם התאוריה ב־עניין זה, אולי אומר שלי היתה תיאוריה, בכל אופן שיצטרכו לעבוד לילה שלם להקים גשר־רים ונוכל בשריון שלנו למ־נוע זאת.

התברר כי בזמות של כל הציוד שיש לה בעיקר הציוד האישי נגד טאנקים, הפועל לטווח של 3 ק"מ, אלפי חיילים מחזיקים את זאת ר־רוב הטאנקים שלנו נפגעו כטיל זה שמצרי אחד מטלח אותו. הם שכ־בו מאחורי סוללה ולא נתנו לטאנ־קים שלנו לעבור. וזה התברר שזה לא פשוט וזה עלה לנו ביוקר־רב להתקרב עם טאנקים לתעלה ולמ־נוע את הקמת הגשרים. לפני הבע־יה חשבנו באופן אחר והתברר אח־רת.

מה קרה בין הסורים לבין המצ־רים? הסורים מהקו שלהם התחילו להקוף והתקדמו. באמת בהתחלת ה־קרבות הם היו כ־10—15 ק"מ מ־אותו קו הפסקת־אש: כשהם יצאו, כל ההכנות של הקו לא היו משמ־עותיות, הרץ מדבר אחד — שה־טילים שלהם שהיו פה הפריעו ל־חיל האוויר שלנו.

המצרים, שיש להם מטרה מוגב־לת, להגיע רק עד המיצרים — עוד לא הגיעו יותר מ־3 ק"מ אחרי ה־כל — אנחנו לא הצלחנו לעכב ב־עדם לעבור את התעלה. הם לא רק שלא הגיעו למיצרים, הם לא התקדמו, הם מתחילים להתקדם פה, וזאת בעיה, אף על פי שפה לא יהיה להם כיסוי של טילים.

הסורים שהיו בנויים על קו כש־נכנסו — היה לנו מאבק אתם, ב־משך 2—3 ימים השמדנו אותם. עם המצרים לא היה לנו מאבק זה ולא יכולנו למנוע מהם להקים גשרים.

ב. זית: ב־1967 היו הצעות שו־נות של הפסקת־אש. ההודעה הישר־ראלית היתה: עם כולם או עם אף אחד לא.

דיין: לא. ישראל כל הזמן אמ־רה שהיא מוכנה עם כולן או עם כל אחת לחוד.

ב. זית: האם במקרה של היום, אם סוריה תדרוש הפסקת־אש ומצ־רים תמשיך להלחם — האם נס־כים?

דיין: אינני יודע. אני חושב ש־אחרי שזרקנו את הסורים, את דמ־שק איננו מתכוונים לכבוש, אם סוריה תרצה הפסקת־אש — נעשה הפסקת־אש.

א. גיסן: האם התוצאות ושאלה בחזית הסורית עשויות להשפיע על רצון הלחימה של המצרים?

דיין: אני לא חושב שיפסיקו בגלל זה את המלחמה.

ב. מוזס: האם תוכל להגיד לנו על התגובות האפשריות בקשר ל־הפצצה שהפצצנו את דמשק, האם זה עלול להשפיע על מרכזים אזרחיים בארץ?

דיין: אינני יודע. זו אפשרות, אני מקווה שזה לא יהיה. מכל מקום, במידה שזה יהיה על־ידי חיל ה־אוויר שלהם — בדרך כלל אנחנו מוכנים לטפל בו. אבל יכול להיות שזה יהיה גרוס, יגידו: כך עשיתם לדמשק? אנחנו מפציצים את תל־אביב. זה יכול להיות.

דייר ב. רוזנבלום: האם האמ־ריקאים יודעים על המצב שנוצר?

דיין: אני לא בטוח אם הם יוד־עים עד הסוף. אבל אנחנו עידכנו אותם. המדיניות שלנו היא לעדכן אותם עד הסוף, ללא כחל ושרק. אני בטוח שתוך יום־יומיים יהיו מעודכנים.

א. דיסקביץ: לגבי החזית המצ־רית, אם אנחנו מקבלים את התיאור שלך, זה יהיה סיבוב ראשון בינינו לבין מצרים שמסתיים בכיבוש שטח על־ידי מצרים ולא להיפך, זה עלול לחזק את מעמדו של סאדאת, להק־ריף את המדיניות שלו.

דיין: אני לא חושב שזה מחזק את סאדאת. אני רואה שמר דיסקב־ציץ רוצה להגיע לפורמולות מאוד נגטיביות.

אומר לך את הפורמולה ש־לי: אני חושב שאם סאדאת לא יגיע בתקופה זו עד ל־מיצרים, לא רק שלא יכבוש את ארץ־ישראל; שלא יכבוש את סיני; לא יחזיר את ה־אדמות הכבושות אחרי ה־6 שנים הוא מכין את המלחמה הגדולה; לא יגיע למטרה מוגב־לת שלו של כ־20 ק"מ — אני לא חושב שיהיה לו הישג אי־שי בזה.

לא הייתי אומר שזו הפעם הרא־שונה שהערבים השיגו כיבוש שט־חים. אנחנו נמצאים עכשיו במצב שאולי אנחנו יכולים לזרוק אותם חזרה, אם אנחנו עושים חשבון מה זה יעלה ומה הרווח — אם זה היו הרגניות — היינו זורקים אותם, אבל בשביל האגם המר — לא. בשביל זה להרוס את עצמנו ולזרוק אותם — לא כדאי.

הם עברו, יעברו עוד 5 ק"מ מד־בר. איננו עומדים בשעה ה־12 כמו שעמדנו בקו הירוק כשזה הגיע ל־מבחן מעשי. עוד מעט ואנחנו נבת־כל על כל הזואם מדבר כאילו זה מרכז הארץ. אם זה לא 50 ק"מ משמעותיים מבחינת החזקת הקו — אני יכול לסבול זאת. החשיבות של המידבר, שיכולים ליפול עליו מב־צות קים הנה וקים שמה.

פר להדיא: אין לכך השלכה על שארם א־שייך?

דיין: אם יהיה מצב שלא נוכל להחזיק בשארם א־שייך — אראה בזה מכה קשה לנו. אני מקוה ש־בהתחד עם זה.

Who Is A Jew?

DAVID BEN-GURION ASKED 43 FOREMOST JEWISH SCHOLARS OF THE WORLD THIS QUESTION. THEIR ANSWERS ARE ALL RECORDED IN THE BOOK:

JEWISH IDENTITY

A Documentary Compilation by Baruch Litvin, Edited by Sidney Hoenig. The work includes articles of analysis and evaluation, a Halachic-Historic study by Solomon Zeitlin, a summation of "The Battle for Jewish Unity" by Zvi Bernstein, indices and profiles of the contributors.

436 pages. IL. 35.00

AVAILABLE AT BETTER BOOKSTORES

הוצאת ספרים פלדהיים

רח' תחכמוני 39 ירושלים ת.ד. 6525 טל. 526468

למשחררי ירושלים

המסמך האוטנטי על שחרור העיר שנכתב בידי

האלוף מוטה גור

„הר הבית בידינו"

יימצא למכירה בריכוזי השחרור בהנחה מיוחדת

הוצאת עם עובד

הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס
האוניברסיטה העברית, ירושלים

THE MAGNES PRESS
THE HEBREW UNIVERSITY
JERUSALEM
Tel. 524121 טל.

ספרים חדשים
New Books

בנימין אופנהיימר / הנבואה הקדומה בישראל. 376 עמ'. מחירו — 28.— ל"י

מנחם אלון / המשפט העברי (תולדותיו, מקורותיו ועקרונותיו). 1,698 עמ' מחירו — 120.— ל"י

י' בן־תור / לוחות להגדרת מינראלים. טבלאות וציורים. פורמט אלבומי. 130 עמ'. מחירו — 30.— ל"י

מ' גושן־גוטשטיין (עורך) / המקרא בתרגום הסורי־ארצישראלי. תורה ונביאים. (כתבי מפעל המקרא). מחירו — 126.— ל"י

עזרא פליישר (עורך) / מחקרי ספרות מוגשים לשמעון הלקין. 292 עמ'. מחירו — 25.— ל"י

U. CASSUTO / Biblical and Oriental Studies. Vol. I: Bible. Translated from the Hebrew and Italian by Israel Abrahams. 320 pp. 30.—

AMNON COHEN / Palestine in the 18th Century. (Patterns of Government and Administration) 360 pp. 40.—

M. STEKELIS / The Yarmukian Culture of the Neolithic Period. 54 pp. + 75 Plates. 25.—

TEXTUS Vol. 8 / Edited by S. Talmon. 216 pp. 84.—

מכירה ראשית: הוצאת „יבנה" בע"מ, רחוב רמב"ם 26, תל־אביב

הופיע הספר

פורים

חומר הדרכה למורים בבתי הספר הממלכתיים

בעריכת י. פרישמן

המחיר: 6.— ל"י

בקרוב יופיע ספר ובו חומר הדרכה על פסח.

עם עובד — תרבות וחינוך

הופיע

בתפוצות הגולה

מחקרים וסקירות על הנעשה בעולם היהודי

תוכן העניינים:

ישראל קולת — בן־גוריון: חזמות והגולה
דוד בן־גוריון — אנחנו ושכנינו
נתן רוטנשטרייך — הבעיה שמאחורי ההדחמה
צבי לם — דרכה של הציונות מן הריאליזם אל האוטופיה
פנחס רוזנבליט — חשבון נפש אחרי יום הכיפורים
שולמית לוי ואליהו גסטן — הזהות היהודית של ישראלים בעקבות של מלחמת יום הכיפורים

החינוך לציונות — סימפוזיון בהשתתפות: שמואל תמיר, רן כהן, פרופ' אקצין, פרופ' בריגמי פרפשטיין, א. ב. יהושע, ש. יזהר, מורים ותלמידים

דיק כהן — יהדותו של הנוער הישראלי
משה גולדשטיין — משמעותה של ציונות מתבוללת
רוברט אלטר — תסביך מצדה
נח אוריאן — קווי יסוד להכרת הפוטנציאל ומקצועי היהודי בתפוצות

זאב כץ — הלאומנות החדשה בברית המועצות
אברהם הרצברג — היהודי האמריקאי
ברוס ליטבינוף — הקשם היהודי בבריטניה: שחור או דימוקרטים
בועז עמנואל — יהדות דרום אפריקה
צבי גבאי — הקיבוץ היהודי בפילדלפיה
מנחם שטרן — בתי"ס העברי הנוסף בקהילת ביין
שלמה צדקיהו — החינוך היהודי בדרום אפריקה
אהרן צרבנאום — העתונות היהודית בשפה הגרמנית — היום
משה יגר — עידוד עליה מארצות הברית
ספרים

המחיר: 4.— ל"י | שנת ט"ז / מס' 67/68

בהוצאת המחלקה לארגון ולהסברה של ההסתדרות הציונית העולמית

הזמנות: „בתפוצות הגולה", ת. ד. 92, ירושלים

הופיע רומן חדש של

משה שמיר

יונה מחצר זרה

סיפורה של אשה מופלאה, שחייה רבי הפעלים שזורים בהויה היהודית בזמננו.

הספר יצא עתה לאור במתכונת הסדרה של מבחר כתבי משה שמיר.

בסדרה הופיעו: הוא הלך בשדות; מלך בשר הם ובמו ידיו (פרקי אליק).

הוצאת עם עובד

עד ה־10.3.74 ניתן לקבל בדואר את ספרו החדש של דן בן אמוץ

יופי של מלחמה

תמורת 13.— ל"י (במקום 15.— ל"י)

את ההזמנה (בצרוף צ'ק או המחאת־דואר) יש לשלוח אל: ביתן ת.ד. 2554 תל־אביב.

נא לרשום את כתובתו המלאה של המזמין בכתב יד ברור.

הוצאת ספרים „שי", ירושלים

בשנה השלישית למלחמה

מאת יהושע ביבר

מהדורה כיפורים על קרן, מלחמה והשוקה נעוריה

*

להשיג בכל חנויות הספרים

הפצה ראשית: „בית עלים", קרל נטר 3, ת"א טלפון 623959—03

הוצאת עם עובד — תרבות וחינוך

ספרים חדשים

תרבות הפנאי בישראל — פרופ' אליהוא כץ, ד"ר מיכאל גורביץ

ספר זה מבוסס על כ־4,000 ראיונות אישיים. הקורא בו ימצא אינפורמציה מרובה ועשירה על דפוסי בילוי הפנאי והצריכה התרבותית בישראל. הספר מכיל תשובות רבות לאותה שאלה המעיקה כיום על כולנו: באיזו מידה ניתן ליחס למאפיינים מסויימים של החברה והתרבות בשנות ה־70 את העוורון אשר הוביל אותנו למלחמת יום הכיפורים? 460 עמ'

בדרכים לא סלולות אל ידיעת הארץ — יוסף ברסלבי

מחבר הספרים הידועים "הידעת את הארץ", מספר על תקופה הראשית של תחירותו לידיעת הארץ, תקופה של סלילת דרך לא נודעת להכרת הארץ. 403 עמ'

חינוך דור ממשיכים — יהודה מסינגר

בספר באים לביטוי ההלכה והמעשה של החינוך הקיבוצי ומקורותיו, כפי שבטאו על־ידי אחד מראשי הוגיו ומעצביו. 370 עמ'

מגדות הדניפר ועד מעיין חרוד — זאב דורסיני

איש תנועת החלוץ מרוסיה, מבני העליה השלישית, מספר על דרך עליתו והתנחלותו בארץ, מחורבן שברוסיה עד עין חרוד על המאבקים וההישגים. ספר מעניין ומתוק. 200 עמ'

הופיע במהדורה „מן המקור"

שמו היה למאר — רחל אדיב

דברים שנרשמו מפי עולים מברית המועצות, קורותיהם, מחשבותיהם, רגשי צער והבעת אושר ושמחה.

בקרוב יופיע במהדורה זו:

בן־גוריון ותולדות המדינה — א. וולפנזון

הספריה הציונית

על יד הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית

ד"ר יצחק מאור

התנועה הציונית ברוסיה

מראשיתה ועד ימינו

בספר זה מעלה המחבר את התהוותה, צמיחתה, התפתחותה ופעולתה של התנועה הציונית ברוסיה, על רקע היאבקותה של יהדות רוסיה על קיומה ועל זכויותיה, ועד תיאור ההתעוררות הציונית בקרב יהודי ברית־המועצות אחרי מלחמת ששת הימים ,ומאבקם על העליה עד ימינו אלה.

הספר נכתב מתוך התייעצות עם חברי הוועד הציבורי לתולדות התנועה הציונית ברוסיה.

600 עמודים — 22.— ל"י

ההפצה הראשית:

הוצאת הספרים של הסוכנות היהודית
ירושלים, ת. ד. 7044

הופיעה

חוברת שלישית בכרך י"ח

של

מדע עתון מדעי לכל

ובה תוכלו לקרוא על:

- תמורות חברתיות ומחלות תזונה
- אלומיניום — המתכת הקלה למשימות כבדות
- ספקטרום אטום המימן כראי להתפתחות רעיונות בפיסיקה
- פטריה כדגם להתמיינות בצמחים
- מישחק שחמט נגד מחשב
- אספירין — התרופה לכל
- „סקאילב" — מעבדה בחלל

וכן חדשות המדע מן העולם ומן הארץ במכלול הכתבות, הרשימות והמדורים הקבועים.

מחיר החוברת — 4.— ל"י וניתן להשיגה בדוכני העתונים

מחיר התתימה לכרך י"ח (6 חוברות) — 20.— ל"י

יוצא לאור על־ידי מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע והטכנולוגיה

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 38, טלפון 227375

— — — גזור ושלח — — —

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת"ד 801
ירושלים, 91000 ה/4

אבקש להחתם על כרך י"ח של „מדע" מצ"ב סך — 20.— ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

שם משפחה ______ שם פרטי ______

כתובת ______ מיקוד ______

בסיני אין מחסור בציוד

יום יום בסיני
מאת יהושע שגיא

אחת התופעות המעסיקות באחרונה את הציבור, בעיקר בעורף אך בהחלט גם בקווים, היא אי־ההתאמה בין ההודעות הרשמיות של צה"ל, לבין טענות המגויסים, בדבר קיומו וחלוקתו של הציוד הדרוש. בעוד דובר הצבאי הצליח — החל ברמטכ"ל, דרך ראש אג"א ועד לדרג של קציני אפסנאות יחידתיים — כותב: כי אין מחסור בציוד חורף, או לנחות אין הצדקה לתחושה, בשמפות וברוב טענות של מגויסים לא פעם, כי ההודעות המרגיעות והאופטימיות אינן עומדות במבחן המציאות.

אינני רשאי כמובן, ואף אינני מסוגל, לפסוק איזו טענה צודקת יותר, איני יכול לדון על הנעשה ברמת הגולן, אך אני רשאי ומסוגל בהחלט לתאר את הנעשה בכוח אליו אני משתייך. ובכן, אצלנו, כאן בסיני, אין כל מחסור בציוד חורף. ופתו של דבר הוא הנכון. איש המצויים לידי אינו סובל מקור ואין מחסור בציוד חורפי טוב, הדיש עמיד מאוד בפני פגעי הקור. ואין ימים של כפור לא מבוטל גם כאן בסיני.

יותר מכך: אם כל מגויס כבר ידע ומכיר היטב כבעם את כל מהלכי המלחמה, אלה שהיו גם אלה שלא היו, הרי באותה מידה ניתן לומר, כי כל אחד מהמגויסים המצויים בסביבתי יאמר לך בגלוי מי בעיניו המנצח האמיתי של מלחמה זו הוא חיל האספקה.

העובדות מדברות בעד עצמן: ציוד חורף, כאמור, לא חסר לנו. גם ציוד אישי אחר לא חסר, קיים בשפע. ואילו בשטח המזון המצב בהחלט לא פחות טוב. האספקה הטריה מגיעה מדי יום בדייקנות של שעון. המזון מגוון, עשיר בתוכנו, מאפשר הרכבת תפריטים מגוונים וטעימים, כמובן כיד הדמיון היוצר של טבחי היחידות השונות. מי שמתלונן על טיב, כמות וגיוון המזון — רשאי בהחלט להפנות את תלונותו כנגד הטבח, או כנגד מפקדי היחידה העצמאית שלו. לעניות דעתי רק בהם האשם, במידה שהתלונה מוצדקת, אך בהחלט לא צה"ל כצה"ל. העוסק בשטח זה — בהצלחה ניכרת — מאמץ אדיר, חרף הקשיים. אצלנו אוכלים לרוב ללא הגבלה, גם בשר כישובה (כבוש, או משומר). דבר לא חסר.

ולעניין הזובונים ומעילי החורף האמריקאים שהגיעו בשפע. שתי עובדות בלתי מעורערות בולטות בנושא זה. הראשונה: כל אחד ממגויסי היחידה שלי קיבל מעיל חורף אמריקאי עם הכיתובת המתאימה. השניה: אפשר כיום לקנות בשוק האזרחי מעילי רוח אמריקאים שמוטבעת עליהם החותמת צ.ה.ל.

הדבר נובע מכמה סיבות, שאפרטן כאן רק בריפרוף: בשלב הלחימה, לפני חתימת הסכם הפסקת האש, קיבלו מגויסים מעילים מבלי שנדרשו לחתום עליהם. מאוחר יותר היו כאלה שטענו, כי לא קיבלו ומעילים האלה נשארו ברשותם. מגויסים רבים, מסיבות שכלמחמה כיוהדת בבינה זו גרמה אותן, שירתו במהלך המלחמה בכמה יחידות. הם הצטיידו בכמה מעילי־רוח (בכל יחידה אליה הגיעו טענו כי לא קיבלו מעיל). במהלך המלחמה לא היה זמן, ואולי לא היתה גם אפשרות, לבדוק את אמיתות הטענה.

המשימה הראשונה היתה: לצייד כל מי שטוען כי הוא נזקק לציוד. כאשר עברו המגויסים מיחידה ליחידה נותר בידם הציוד שקיבלו מהיחידה הקודמת. גם כך, ומסיבות נוספות, נוצרה גזילה בלתי־מבוטלת של ציוד אישי יקר מצה"ל לידיים פרטיות. מאחר שהרמטכ"ל הודיע, כי צה"ל הצטייד ב־330 אלף מעילי־רוח אמריקאיים מקננת בלבי סקרנות אישית: כמה מהם ישארו בידי צה"ל לאחר שיוחזרו כל מגויסי מלחמת יום הכיפורים? קיים בלבי חשד סביר מאוד שכמות לגמרי בלתי־מבוטלת שוב אינה בידי מגויסים או בשליטת צה"ל. וזאת בשעה שקיימים מגויסים הטוענים, כי לא נהנו מציוד החורף החדיש שצה"ל רכש.

אני מאמין שהוויה זו פעולה ברוכה, שיכרה בצידה, אם יחליט צה"ל לבצע ביקורים (אך פשיטות) בבתי מגויסים. אני מאמין שהתוצאות עשויות להפתיע את האופטימיסטים המקורים שלא כדובר כאן בתופעה המונית. שלא לדבר על פשיטות על חנויות אזרחיות המוכרות בגלוי ציוד צה"לי שחותמת צ.ה.ל. מוטבעה עליו.

* * *

על החיים — ועל הביטוח

תופעה מקובלת, כתוצאה מהגיוס הממושך, היא נסיונם של מגויסים לשקם את עסקיהם. יש כאלה המבקשים לעשות זאת גם כאן, בסיני, במידה שהתנאים מאפשרים להם זאת. דוגמא קלאסית בכות עלי: צעיר העוסק בציביל בביטוח. הוא החל לשכור פוליסות ביטוח חיים מיוחדות למגויסים.

יש לזכור: עניין ביטוח החיים מקבל כמובן גם כאן בסיני, בתנאים הנוכחיים, משמעות מיוחדת. תודעת הביטוח האישי גוברת כמובן בלבם של רבים מהמגויסים המשרתים בקווים, וכאשר נופל עליהם סוכן ביטוח ממולח, בטוחו לנצל את האווירה זאת התנאים המיוחדים לעסקים מוצלחים.

הסוכן שעליו אני מדבר כאן הבהיל לשומעיו, כי מדובר בפוליסת ביטוח חיים מיוחדת, שהוצאה על־ידי החברה שהוא מייצג „בתיאום עם צה"ל". בדקתי נושא זה ומצאתי כי אינו נכון. צה"ל לא תיאם ולא סמך ידיו על שום פוליסת ביטוח חיים מיוחדת למגויסי המלחמה. אבל הסוכן הציע לשומעיו פוליסה לזמן מוגבל (שלושה חודשים וכו') שהכבה אותם כל עוד הם מגויסים. ומי אינו מוכן לשלם 100 או 200 ל"י לביטוח חיים לתקופה מוגבלת, בה הוא מצוי בסכנה ובהגיעה מתמדת? פוליסה זו רכשו גם כמה מחברי המחזיקים פוליסת ביטוח חיים מלפני המלחמה. תשלום הפרמיה נראה להם אפסי, כמעט מבוטל, לעומת הביטחון שניתן להם במשפחה. כה עוד שבנקרים בהם קצנו המגויסים, כי אין ביודעם מזומנים בשדה, הציע הסוכן חכמות להפעיל את הפוליסה מרגע התקפתה, תמורת תשלומים, שישלחו למשרדו בחופשתו הראשונה של המגויס.

אפשר להבין את נסיונותיהם של מגויסים לשקם את עסקיהם גם במהלך הגיוס הממושך, אבל שאלה גדולה היא אם צה"ל צריך להרשות פעילות שכזו. לעניות דעתי חייב צה"ל למנוע פעילות מסוג זה, והאמצעים לכך בהחלט עומדים לרשותו.

* * *

הרומן שנקטע

הכותה מראשית המלחמה עלתה בדמיוני בימים אלה. חזרנו מסיור בעיצומה של הלחימה ביחידות הקומנדו המצרי שהונחתו במסוקים במרחב עלמה. היינו מוסתרים בצל אחד מקרי איזור אבו־זניבה. כאשר חזרתי לבוש שלי ראיתי את חברי כורעים בישיבה מזרחית על הקרקע, שרים בהתלהבות, מוחאים כפיים בהתרגשות. זה היה בעיצומה של המלחמה. ברקע נשמעו קולות המלחמה. מול חברי ניצב צעיר בעל חזות ביישנית — ושר. הופעת יחיד מאולתרת, אך מוצלחת מאוד.

שמו של האמן: רומן שרון. בשבוע שעבר נהרג בתאונת דרכים בסיני. את ההופעה המוזכרת מעלה לא אשכח.

לא הכרתיו מעולם ולא ראיתיו אלא פעם אחת בחיי — באבו־זניימה. בלבוש אזרחי ברכב הפרטי, עבר מכוח לכוח וערך הופעות כיחיד מאולתרות. מין דמות חדשה של לוחם ישראלי, לוחם עם גיטרה. בלי פירסום, בלי יחסי ציבור, רק עם הרבה אהבה ולב שופע חום.

לוב: בדידות בעולם הערבי

מאת ז.פ. פרונסל־היגוז
Le Monde
מיוחד ל„הארץ"

התרחקות ממצרים ✶ אהדה לטוניסים ✶ קשרים עם מאלטה

טריפולי:

בבנגאזי מקבל את פני האורח שלט ענקי על לוב כעל „מבצר האומה הנאצרית", בעוד שבמצרים נעלמו המונומנט של נאצר גדירות ענק־וזוהר; בנמל טריפולי פורקות 100 אניות זרות מכל סחורה הבריכה שבעולם, ואילו בקהיר ובאלכסנדריה עומדים לפני החנויות תורים של עקרות־בית המבקשות קצת אורז או תה. לוב מוצפת בזהב, אך בעתונים הבאים מן המזרח מכסים בה בדיו שחורה כל מה שדומה לצוואר או לבדך של אשה — היא מתנגדת יותר מאשר מיפעם למצרים, שידידה ריקוה אך שהיא סובלנית וצבאה לחיים טובים. אופי היחסים בין הממשלות מבליט חילוקי דעות אלה. המכתבים שלא בעיתם שמפנה הקולונל קדאפי למהגות של בירות או לנשיא סאדאת, עומדים בניגוד לסגנון המאופק של נשיא מצרים. „קרבות אוקטובר המפוארים" נחשבים בטריפולי ל„תסריט מצרי־אמריקאי", אף כי הקולונל קדאפי רוקן, כפי שאומרים, שלושה רבעים מחשבונותיו בבנקים אירופיים כדי לממן את מאמץ המלחמה המצרי־סורי. שליטים לוביים כסוריים מציגים את לחיצות הידיים בקילומטר ה־101 כ„מונטואר ערבי" (על שם העיירה הצרפתית בה נפגש ב־1940 המרשל פטן עם היטלר וסיכם עמו סופית את מדיניות שיתוף־הפעולה עם הנאצים).

עלבון מצד סאדאת

כאידך, כשחזר סאדאת באחרונה מרבאט, הוא לא שלח מטוסו את הסדר המסורתי שכל ראש מדינה הטס מעל לארץ זרה משגר אל עמיתו. הזמנת אידריס, מלכה לשעבר של לוב, אל חגות אחת מבנותיו של סאדאת, גרמה לחריקת־שיניים בטריפולי, הודחת חסנין הייכל מעריכת „אל־אהראם" עוררה בה זעם. מאליו מובן שראשי הנציגויות הדיפלומטיות של שתי הארצות, זו בבירתה של זו, לא תמיד חזרו לתפקידיהם. היועצים הצבאיים המצריים, במיוחד הטייסים שהוחזרו למולדתם לפני מלחמת יום הכיפורים, לא שבו ללוב — אגב, שוב אין מחכים להם שם.

בקרב 25,000 החיילים הלוביים כבר משרתים פקיסטאנים רבים, אשר להם היתרון של נסיון במטוסי מיראז'; ביקורו בטריפולי של סגן מיניסטר ההגנה היוגוסלאווי עשוי לשמש הקדמה לבואם ללוב של מומחים צבאיים מבלגרד (כבר עתה מונה המושבה היוגוסלאווית בלוב 7,000 עד 8,000 אזרחים). כמו כן חוזים את חזרתם ההדרגתית לארצם של מצרים העובדים במשטרה ובשרותים היהודים הלוביים.

קדאפי

סאדאת

לעומת זה נראה, כי טריפולי רוצה שישארו לפי שעה לפחות חלק מ־40,000 המצרים (יחד עם משפחותיהם — 200,000) העובדים בלוב כיועצים למיניסטריונים, כמורים, כרופאים, כאנשי סגל בבנקים וכו'. סגן ראש ממשלת מצרים, חאתם, צריך היה אגב לצאת ללוב כדי לחתום על תשעה חוזים הכובים לשיתוף־פעולה כלכלי. אך עם התפרצות פרשת הייכל בוטלה נסיעתו. על אף ההשקעות בארצם שהמצרים מחכים להן מצד מדינות הגוש הערביות, אין המצרים מתגוררים על־ידי שכבה כמיליארד הדולרים בערך (לעומת שלושה מיליארדים ב־1973) שלוב עומדת לקבל השנה בהמורה על הנפש שלה.

היחסים עם טוניסיה

גם היחסים בין לוב לטוניסיה מוסיפים להיות דו־משמעיים. אמנם, בטריפולי מדגישים שהחלוקת „הראוויה של הוועקה הטוניסית היא הצלחה להסדרי האיחוד": אולם ההתר־... עמדי הון בדרג הממשלתי.

הטוניסים בלוב, שמספרם נאמד ב־80,000 ושהם חלק ניכר מכוח העבודה בחקלאות, בתעשייה ובמלונאות, נתקלים — בדומה לצפון־אפריקאים באירופה — בבעיות הקשות של ההגירה: שיכון בלתי־היגייני וצפוף, יתר על המידה; עבודות כפויות־טובה, בידוד, וכו'. צעירים טוניסיים התלוננו בפני שבמבר להם הגבר על ההה שלפיו עליהם להיות מועסקים בלוב כפועלים מקצועיים בשכר של 70 דינרים לוביים לחודש (כ־250 דולר); אך בהגיעם ללוב הם קובצו בדרגת פועלים ירמיים בשכר חודשי של 40 דינר (כ־145 דולר).

אף כי „האחווה הערבית" אינה מילה ריקה, יש בכל זאת לובים מסויגים הנוטים יותר ויותר להתנהג כ„אזרחים עליונים" כלפי „בני עממי" הערבים. מכל מקום, את נוכחותם של הטוניסים רואים בעין יפה, בעוד שאת המצרים אין אוהבים. בין כה וכה אין ללוב ברירה אלא להסלים עם הגירה ערבית גדולה, אם ברצונה להתליש את תלותה הכלכלית בחויל על־ידי ביצוע (ולוא אך חלקי) של תכנית הפיתוח הכלכלי שבה פתחה; שהרי כיום אינה מייצרת אף את הגפרורים שהיא מדליקה ואת הביצים שהיא אוכלת. ביצועה השלם של תכנית הפיתוח יחייב את הכפלת האוכלוסיה הנוכחית של לוב, המגיעה לשני מיליון בקירוב.

בידוד יחסי

לוב, שהיא כבודדת יחסית בעולם הערבי, מנסה לפתוח את יחסיה עם מלטה, אף כי יש באי זה שגרירות ישראלית; עם יוגוסלאוויה, שעמדתה באמצע הדרך בין הקפיטליזם לקומוניזם גורמת לה לשכוח את האתאיזם שלה; ועם פקיסטאן, שהיא מדינה פרו־מערבית, אך אסלאמית. אף הגנרל ציאן האי שק מיוצג בטריפולי על־ידי שגרירות. ואף שקדאפי הכיר, בשעת נאום ב־1972, בקיום סין של מאו, הוא הביע את צערו על שזו „התרחקה מן הדת". בפישוט־מדיניות הענים מגיע היחס אל משטר קדאפי מההתלהבות בקרב התלמידים ועד לאדישות בקרב המבוגרים.

נראה כי „הוועדות העממיות" שעליהן הוטל, מאז אפריל אשתקד, להפיץ את „המהפכה התרבותית", ושעוררו בקהיר הסתייגות כה רבה, לא זכו בהצלחה מאז השליש האחרון של השנה שעברה. העמודים מספר של העתונים היומיים בלוב, שהיו מוקדשים לדיווח על פעולות ועדות אלה, הורדו בהדרגה לנושאים מקובלים יותר.

הדיקאנים של הפקולטות חדלו להיות כפופים לחברי הוועדות העממיות. כרגע כמעט לא נותרו מאותו נסיון שאפתני, אך בלתי־מסודר — נסיון שנועד „לאפשר לעם הלובי לקבל את עניניו לידיו" — אלא אדמיניסטרציה בלתי־נוחה של גבולים, מנהל חדש לכלוחיה, בנודים לתפילה במקומות העבודה. חלוקת האוניברסיטה הלובית לשתי יחידות נפרדות (בבנגאזי וטריפולי), השידור היומי בצרפתית במשך שעה בגלי רדיו טריפולי, שאותו מבילים חברי „הוועדה העממית" של חברת הנפט הצרפתית „אקיטאן".

הקולונל קדאפי הורה לתרגם לערבית את פרודון, הוגה־הדעות הסוציאליסטי הצרפתי (1809—1865) שטבע את המימרא „רכוש הוא גניבה". הישאב בכך השראה חדשה בשביל השלב הבא של המהפכה שלו?

המרכז לטלוויזיה לימודית

מודיע על שידור התוכנית:

„דעתי - דעתך"

על הנושא: **„עשה לך מנהיג"**

מועדי השידור: יום א', כ"ה בשבט, 17.2, בשעה: 16.30 בקירוב. שידורים חוזרים: ביום ו', ל' בשבט, 22.2, בשעות: 10.40; 12.30. בתוכנית מביעים תלמידי כיתות י"ב את דעתם בשאלות הבאות:

שאלה 1: איזה מנהיג היית רוצה לראות בראשות המדינה בשעה זו?
א. מנהיג המצטיין כשליחו של הציבור ומיישם דיעות הרווחות בעם.
ב. מנהיג המגשר בין ניגודים בהשקפות ופועל על בסיס המכנה המשותף
ג. מנהיג המכוון את העם בהכרעה בין אלטרנטיבות שונות
ד. מנהיג המקדים את העם ומוליכו לקראת יעדיו

שאלה 2: מהי התכונה החשובה ביותר במנהיג הרצוי לך?
א. בוחן את החלטותיו על־פי אמות־מידה של מצפון וצדק
ב. פועל בתוך זיקתו להשקפת עולם מקיפה
ג. מסגל עצמו לנסיבות ולאפשרויות המזדמנות
ד. פועל בדבקות בהחלטות להשגת מטרותיו.

שאלה 3: מהו „בית הספר" הטוב ביותר למנהיג הרצוי לך?
א. השורה הפוליטית (פעילות מפלגתית)
ב. פעילות משקית, ייצור וכלכלה
ג. שורות הפיקוד בצה"ל
ד. פעילות מדעית, הגות ויצירה

שמור על מודעה זו —
היא מאפשר לך לקחת חלק פעיל בתוכנית — תוך כדי צפיה בשידור.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים
המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

יתחיל ביום א', כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74)
ויסתיים ביום ו', ז' בניסן תשל"ד (29.3.74).

[list of faculties and departments]

בעל תעודת בגרות ישראלית או כל שלמד במוסד להשכלה גבוהה בארץ שנה אחת לפחות, יפנה אישית או בכתב ל„אקדמון", ת.ד. 41, גבעת רם, ירושלים, ויקבל את „מדריך להלימוד החדש" וטפסי רישום תמורת 5 ל"י (ללא בירור הכתובה על הכך הנ"ל לא יישלח המדריך). היילים בשירות חובה יקבלו את המדריך חינם, אישית או לכתובות הצבאיות.

בעל תעודת בגרות שאינה ישראלית ושטרם למד במוסד להשכלה גבוהה בארץ, יפנה למשרד לתלמידי חו"ל, הר הצופים, ירושלים 95621.

תלמיד האוניברסיטה העברית המבקש להוסיף/להחליף החוג לימודים — יקבל טפסים במזכירות הפקולטה או במשרד לקבלת תלמידים.

מועדי הרישום שלשנת תל"ש על כל המועמדים לשנה א'.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה
ההרשמה לשנה"ל תשל"ה (1974/75)

תחל ביום א' — כ"ג באדר תשל"ד (17.2.74)
ותסתיים ביום א' — ח' בניסן תשל"ד (31.3.74)

לימודי תואר ראשון (ב"א) בחוגים:
במדעי הרוח.
בבית הספר לחינוך (כולל המחלקה להכשרת מורים בביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים").
במדעי החברה.
בבית הספר לעבודה סוציאלית.
במכללת עמק יזרעאל „אהל שרה".

לימודי תואר שני (מ"א) בחוגים:
מקרא, ספרות עברית, היסטוריה של עם ישראל, הולדות הציבור ליוציות היהודית, פילוסופיה, היסטוריה כללית, אנגלית, חינוך — המסלול לייעוץ וחינוך מיוחד, המסלול לתכנון ודרכי הוראה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, פסיכולוגיה, בית הספר לעבודה סוציאלית.

וללימודי תעודה
ספרנות.
מינהל במלונאות.

מדריך לנרשמים וטפסי הרשמה ניתן לרכוש החל ביום א' — י"ח בשבט תשל"ד (10.2.74).

משרד החינוך והתרבות

האגף להכשרת עובדי הוראה ולהשתלמותם — המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים

לחינוך גופני

במכון וינגייט

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

שלוש שנות לימוד לקראת תעודת מורה מוסמך לבתי־ספר יסודיים ועל־יסודיים

התלמידים (או הבוגרים) יוכלו להשלים את לימודיהם באחד מהחוגים של אוניברסיטת תל־אביב לקבלת התואר הראשון. לימודיהם בבית המדרש ייחשבו כחוג שני.

לנזקקים ינתנו הלוואות ההופכות למענקים בתנאים מסויימים. חייבי שירות בצה"ל ישרתו בעתודה הפדגוגית בתקופת לימודיהם.

פרטים והרשמה באמצעות הדואר לפי הכתובת: המדור לרישום ולקבלה
בית המדרש הממלכתי למורים לחינוך גופני
במכון וינגייט 42 902

אוניברסיטת הנגב

הודעה לסטודנטים המגויסים

להלן החלטות מוסדות האוניברסיטה
להקלת השתלבותכם בלימודים:

1. לוח שנה אקדמית

א. הפקולטה למדעי הרוח והחברה:*

לוח טרימסטיראלי		לוח סימסטראלי**	
טרימסטר א'	1.3.74—23.12.73	סימסטר א'	4.4.74—23.12.73
טרימסטר ב'	10.5.74—17.3.74	סימסטר ב'	12.7.74—14.4.74
טרימסטר ג'	12.7.74—19.5.74	טרימסטר קיץ	13.9.74—21.7.74
טרימסטר קיץ	13.9.74—21.7.74		

* (1) כל סטודנט מגויס חייב לפנות מיד עם שחרורו ליועץ בחוג, כדי לקבוע את דרכי השתלבותו בלימודים.
(2) בחוגים מסויימים פועלת השיטה הטרימסטריאלית ובאחרים השיטה הסימסטראלית.
** במידת הצורך יקבל הסטודנט המשוחרר הקלות בטרימסטר הקיץ.

ב. הפקולטות למדעי הטבע ומדעי הטכנולוגיה:*

מחזור א'		מחזור ב'	
סמסטר א'	4.4.74—23.12.73	סמסטר א'	14.6.74—17.3.74
סמסטר ב'	2.8.74— 14.4.74	סמסטר ב'	13.9.74—23.6.74
סימסטל קיץ	בוטל		

* על כל סטודנט מגויס לפנות ליועץ במחלקתו כדי לקבוע את דרכי השתלבותו האינדיבידואלית בלימודים, אם במחזור א' או במחזור ב'.

2. פטור משכר לימוד, מלגות קיום לסטודנטים מגויסים

סעיף זה מכוון לסטודנטים ששירתו במילואים בתשל"ד ברציפות או לסירוגין במשך 75 יום לפחות החל מתאריך 6.9.73.

א. פטור משכר לימוד
סטודנט כנ"ל רשאי לממש את זכותו לפטור מכ"ל בתשל"ד או תשל"ה. המעוניינים יפנו למדור שכר לימוד בצירוף אישור בכתב מהלשכות צה"ל על תקופת שרותם במילואים.

ב. מלגות קיום
תלמיד כנ"ל שאין לו הכנסה אישית זכאי למלגת קיום בסך — 400 ל"י לחודש [illegible] כילגתם יחסית לכצבם המשפחתי וגובה הכנסתם (על פי קריטריונים שפורסמו). דף הסבר בפוהס וטפסי בקשה ניתן יהיה להשיג בלשכת דיקן הסטודנטים.

לכל מגוייסינו — ברכה ותקוה לראותכם בקרוב בין כתלי האוניברסיטה

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת מורים

בית המדרש למורים העברי הממלכתי
ע"ש דוד ילין
בית הכרם, ירושלים

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
1. מחנכות לגיל הרך
2. גננות
3. מחנכים לביה"ס היסודי.
4. מחנכים לחטיבת הביניים
5. מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתמטיקה
— אנגלית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטיים
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים

קורסים:
1. מכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי).
2. מכינה לתלמידים עולים.

ליד המוסד קיימת פנימיה

לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית הכרם, ירושלים, ת.ד. 3578 בשעות 9—12 לפנה"צ. טלפון 523151/2.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים וגננות
ב„אוהלו"
על חוף הכנרת

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

תלמידה ותלמיד, לפניך מידע על קבלת תלמידים לבית המדרש למורים וגננות ב„אוהלו".

לגומרי י"ב כתות:
1. התקבל לכתת מורים.
2. תתקבלי לכתת גננות.
3. תתקבלי לכתת גננות מורות לגיל הרך.

לגומרי י"א כתות:
1. תתקבל למכינה הפדגוגית המכינה אתכם לתעודת בגרות ולמסלול של מורה.
2. תתקבלי למכינה פדגוגית המכינה אתכן לתעודת גמר המסלול של גננת.

בסביבה קיימים מסלולי ההכשרות השונים, כולל לימודים אקדמאים חלקיים. הלימודים הם בתנאי פנימיה מלאה או חלקית. אם יש לך קשיים כספיים, נעזור לך בהלוואה למימון ההוצאות. חייבי גיוס הודרזו להירשם ואנו נטפל בדחיית גיוסכם לתקופת הלימודים. חיילים משוחררים בצה"ל מתקבלים בתנאים מיוחדים ומקלים.

הנך מוזמן/ה ללמוד בבית המורים הנמצא בחיק הטבע על חוף הכנרת. בצירוף הקבה והנאה ללימודים ילחי פנימיה.

לבירור פרטים נא לפנות ל„אוהלו" ד.נ. עמק הירדן טלפון 067—50330 בכל יום השבוע מ־8 בבוקר עד 2 אחה"צ וביום ששי מ־8 בבוקר עד 11 לפנה"צ.

המרכז לטלוויזיה לימודית

„אתגר"

תחרות תלמידי תיכון בנושאי הזמן והשעה

נושא התחרות הפעם:

„הפסקות אש ושביתות נשק"

מועד השידור:
יום ב' 18.2.74 שעה: 16:40

מתחרים: ביה"ס תיכון עירוני ד'
וביה"ס תיכון עירוני ב', ג'

חבר השופטים: ח"כ מאיר פעיל, מרדכי הרלב
מנחה: אורי זוהר

אתגר למשתתף! אתגר לצופה!

משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
המכון הממלכתי להכשרה טכנולוגית

המכללה של הדסה
בירושלים

מודיעים על פתיחת ההרשמה למחזור האביב

למגמת הנדסאי מחשבים

מהלך הלימודים שנתיים בלימודי יום

הנושאים העיקריים:
מבנה מחשבים
שפות תכנות: קובול, אסמבלר, פורטרן
ניתוח מערכות
תכנה לתקשורת
תכנה לבסיסי נתונים וכו'.

הלימודים מתקיימים במחשב אינטרנשיונל י.ב.מ. 370/165, באמצעות מרכז לעיבוד נתונים ומרכזי „שיתוף ובמיבי" המתקדמים במכללה.

מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות.

סטיפנדיות והלוואות: משרד העבודה מעניק לרבית התלמידים הלוואות.
המכללה מעניקה במספר מלגות לתלמידי שנה ב' המצטיינים בלימודיהם.
תלמידים חיילים משוחררים יהנו מכל הזכויות המפורטות בחוק.
משרד העבודה מעניק עזרה לאמהות של ילדים בגיל הרך.

פרטים והרשמה: בכל יום בין השעות 9—1. משרד המכללה, רח' הנביאים 37, ירושלים — (טלפון 222291).

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממלכתי להכשרה טכנולוגית

אוניברסיטת הנגב

המכללה הטכנולוגית באר־שבע

מודיעה על

1. פתיחת שנה"ל תשל"ד לכל קורסי הערב ביום א' 3.3.74 על כל התלמידים להופיע ביום א' 3.3.74 בשעה 18.00 במכללה הטכנולוגית.
2. פתיחת מחזור שני לקורסי יום במגמות אלקטרוניקה, בנין ושמאות במקרקעין ביום א' 3.3.74 לאור הגבלת המקומות מוזמנים המעוניינים להירשם בהקדם בכזכירות המכללה עד ה־28.2.74.

על כל התלמידים בלימודי יום במחזור שני להתייצב ביום א' ה־3.3.74 בשעה 10.00 במכללה הטכנולוגית.

פרטים נא לפנות למזכירות המכללה, באר־שבע רח' בזל 71, טלפון: 3290.

מכתבים למערכת הארץ

בימים הללו

אל דאגה — עוד נצעד ביחד!

המעשה של מוטי אשכנזי

המעשה של מוטי אשכנזי מובן, אך לא מוצדק, ועל־כל־פנים איננו קולע למטרה. אילו היה מדובר ב־כישלון מוגבל, „קונבנציונלי", היה מקום להעמיד את השר האחראי לנשא על אחריותו, אף לפני מס־קנות ועדת החקירה, כי הכישלון כשלעצמו איננו צריך הגבהה; אבל המדובר בכישלון שעלול לשנות את פני ההיסטוריה שלנו. לכישלון זה אחראית הממשלה כולה, קודם כל — ראש הממשלה ואנשי סודה, ו אחריהם כל חברי הממשלה.

אין שום שר רשאי לפטור עצמו ב„לא שמעתי, לא ידעתי"; חובתו היתה לשמוע ולדעת, כי לכך נת־מנה מטעם הציבור. במעשהו משרת המפגין בעל הכוונות הטהורות אינ־טרסים שלא נתכוון להם כלל — את מגמותיהם של יריבים פוליטיים או אישיים של שר הביטחון; של שר־תפים לאחריות, המחפשים כלי־רעש כדי להסיח את דעת הקהל מעצ־מם; של מתוסכלים התובעים שעיר לעזאזל.

בעצם, ניתנה הזדמנות לציבור ל־הביע אי־אימון לאחראים למחדל או למחדלים ולהרחיקם מן השלטון — והוא לא עשה זאת, אלא במיעוטו.

קרבתו של מועד הבחירות לכישלון פטרה את הממשלה מלהסיק מס־קנות מדעתה ומרצונה; היא החזי־רה את המנדאט לידי העם — הה־עם ברובו שב והעניקו לאישית, ולשר הביטחון בתוכם. הממשלה הח־דשה תהיה ככל הנראה, בצלמה ובדמותה של קודמתה, ואם היא מתקשה להיוולד — לא כמאורעות יום הדין מכבלים על צאתה לאוויר העולם.

מי שרוצה לחולל עכשיו שינוי ב־הרכב השילטון כדי לצמצם את הנ־באות המחדל, לעצור את ההידר־דרות המוראלית, המדינית, הביט־חונית — אין לו דרך אלא לפעול לכינון ממשלת איחוד לאומי. אם נדרשים קרבנות כלכליים מכל חו־גי האזרחים, רק ממשלה כזאת ת־היה זכאית לתובעם. אם יש הכרח בוויתורים טריטוריאליים לשם הש־גת השלום, רק היא תוכל להטילם על העם; אם ניאלץ לצאת למלחמת־הגנה נוספת, רק ממשלת איחוד לאומי תוכל להוליכנו אליה באמו־נה ובביטחון.

יניחו נא הדואגים להגמוניה המפ־עלית את דאגתם הפעם; סוף־סוף לא נגרע איש בישראל בעשרים ו־חמש השנים האחרונות משום שהיה פועל, אלא משום שהיה יהודי.

יוסף שקד
ירושלים

•

אני עם מוטי אשכנזי בכל ליבי.

גילי סוקולובסקי
צפת

•

אני תומכת במאבקו של מוטי אשכנזי.

אורה מורג (כץ)
חיפה

אני בנזין

ב־12 בפברואר בשעה 7.10 בערב ניגשתי לנהג מונית מס' 404 מס־פר 271־40 בתחנת המוניות בצומת גורדון־דיזנגוף ליד תנובה איוויר וביקשתי נסיעה. שאל הנהג, שעמד בפתח מכוניתו ממתין לנוסעים: „לאן?" אמרתי: „לרחוב עליה". הנ־שיב: „לא כדאי לי. אני בנזין לא דיזל." אמרתי: „עליך לשרת אז־רחי." ענה: „לא כדאי לי נסיעות קצרות."

כדאי שמשרד התחבורה יטפל ב־נהג הזה לפי האמור בחוק.

ק. יואב
תל־אביב

לגייס את הגניוס היהודי לתעמולה

ארשה לי להתייחס למאמר הרא־שי הטוען כי משרד ההסברה אינו דרוש („הארץ" 6.2). הצורך במשרד הסברה הוא, דומני, מושכל ראשון הנובע מתוך הימצאותנו במזרח ה־תיכון.

בכל אחת מארצות המזרח התיכון, להוציא ישראל, פועל משרד מיו־חד להסברה העוסק בתעמולה. ב־ישראל נתונים ענייני ההסברה בידי השר גלילי, שאינו אלא שר בלי תיק. לרשות מערכת האידיאולוגיה ה־אנטי־ישראלית של הערבים עומדים משאבי כוח־אדם ממדרגה ראשונה: לרשות הביצוע של מערכת התע־מולה הערבית עומדים משאבי־ענק כספיים. זרועות הביצוע של ההס־ברה הערבית הם אלפי הסטודנטים הערביים באוניברסיטאות המערב, ה־מקבלים מידע ותידרוך שוטף ב־ענייני תעמולה אנטי־ישראלית (מה בדבר תעמלנינו מקרב הסטודנ־טים הישראלים בחו"ל, שליחי ה־סוכנות ומנהיגי היהדות בתפוצות ב נ ו ס ף לסגל הדיפלומטי בשגרי־רויות ישראל ?).

ההסברה הערבית משתמשת להג־דרת מטרותיה בקריטריונים מוח־שיים, כגון הפעלת לחץ על המע־רב לנסיגה ישראלית, סחר־חליפין של מצבות אטום תמורת נפט, וכ־עוד. לעומתה, ההסברה הישראלית משתמשת בקריטריונים ירחמיאליים אומללים. למשל, טענתו של אבן בכנסת בתשובה להתקפתו של שמיר אל תמיד היותה כי „ההסברה ה־ישראלית מצויינת. דעת הקהל ב־עולם דווקא אוהדת למדינתנו".

התעמולה הישראלית מוגבלת ל־תיצרוכת פנימית (כגון שטיפת מוח באמצעות שידורי ישראל) או ל־מגביות בקרב יהודי התפוצות, ו־מסגרות לפיקך במפגן גמו של שיכ־נוע עצמי בלבד. לעומתה, אין התע־מולה הערבית מוגבלת לאמצעי ה־תקשורת הערביים או לעשיית נפ־שות בקרב הפזורה הערבית בתפו־צות. אדרבה, חוד המחץ שלה מוע־נה אל העולם הלא־ערבי.

אפשר להוסיף עוד כהנה וכהנה, אבל השאלה העיקרית היא מה עו־שים כנגד זה? ובכן, בתמצית שב־תמצית: הקמת משרד הסברה ש־ישמש להתעמולה יעילה שתתמודד בהצלחה נגד התעמולה הערבית, ב־הנחה שהגניוס היהודי עשוי לה־ליד לא רק איינשטיינים בתחום ה־מתמטיקה אלא גם גאוני תעמולה.

הרצל קינן
רמת־אביב

אלאן דלון וסימון סיניורה

אשה מיוחדת

„במעגל החקירה", צפון, ת"א

קולנוע
מאת יוסף שריק

אלאן דלון משחק בתפקיד „שו־פט חוקר", שבא אל אחד הכפ־רים שבהרי ז'ורא בצרפת, כדי לפענח תעלומת רצח. הוא פוגש את סימון סיניורה ומתרשם מאד מאשה בשלה, גאה זו, העמלה קשה להגן על כבוד משפחתה... אם כי הוא מגלה שהיא אינה מספרת לו כל הידוע לה. צילו־מים מצויינים על־ידי סאשה ויארני.

לוא רצה הצלם ויארני („אשת־קד במריינבד") להראות לנו רק את החורף והכפור, השלג, הקרח, הרוחות שבהרי ז'ורא — אין ספק שהצליח בכך; שהרי לא יכולים להיות מראות־נוף נפלאים יותר מ־כפי שהגיש לנו.

לוא רצה הבמאי ז'אן שאפו, רק להציג לפנינו אישיות קשוחה של שופט צעיר, המוותר לגלות את ה־אמת ואך ורק את האמת — אפילו תיפגע בכל אלה שלמד לכבדם — הרי גם הוא הצליח בכך... (בעיקר בשל משחקו של אלאן דלון).

ואולם, אם התכוונו המפיקים ה־צרפתיים־איטלקיים להגיש לנו סי־פור־מתח רגיל על אודות רצח ש־לא פוענח — אין ספק שטעו טעות מרה.

אין אנו יודעים מי היתה הנערה, שנמצאה ללא רוח־חיים ליד מכוניות, מכוסה שיכבת שלג עבה. אין אנו מעוניינים ברוצח, לא ב־קורבנו ואף לא במניעיו. דומה ש־גם במאי הסרט אינו מתעניין בכך. הוא ריכז כל תשומת־הלב באישיו־תם של אלאן דלון ובסימון סיניורה, האיכרה הצרפתית, המתגוררת עם בעלה ושני בניה, לא הרחק מן ה־מקום שבו בוצע הרצח.

בניה מורדים

שני הבנים מורדים בשלטונה של האם, המסרבת למכור חלק מהחווה כדי שהם יהיו תלויים פחות במינ־רה. לעיני „אדם מן הכרך" כאלאן דלון, נפתח עולם חדש ומפתיע. בקרב האיכרים שבאזורי ההר, עדיין „יש למלים משמעות מיוחדת", כפי שאומר שופט קשיש, המעודד את חברו הצעיר „ללמוד ארחותיהם של אנשים מיוחדים אלה".

„במעגל החקירה" איננו כלל „רפ־סודיה של חזרה אל הטבע", המבל־יטה את הניגוד שבין הציניות וה־שטחיות של אנשי הכרך לבין ה־כנות, כובד־הראש והסולידריות ה־שוררים בקרב התושבים באזורים הכפריים. נהפוך הוא: האיכרים ה־פשוטים, לא פחות אנוכיים ורודפי־בצע מאנשי המקצוע והסוחרים „ה־מתוחכמים", בפאריס ובליון. רק אחת שונה מכולם: סימון סיניורה. אשה בשלה, תקיפה, בת חמישים, המבינה שחייה בהבו לריק, אבל נושאת בתוכה תחושה של אומץ ו־גאווה.

אלאן דלון מרשים יותר בסרט צרפתי מאשר בסרט אמריקאי („ס־קורפיו"). ראו את פרצופו הקפוא ואת אפו הסמוק בנוף המושלג, ש־צולם בצורה כה נהדרת על־ידי ויארני. או אז תבינו כי גם השחקן וגם הצלם מצוינים בריאליזם — כלומר: בריאליזם פיוטי.

הארץ ממליץ

תל-אביב

צ'ארלי ואריק (אלנבי), סקור־פיו (אופיר), קאט בלו (זקל), סאונ־דר (אורדן), הבלונדיני עם הנעל השחורה (גורדון), פיט וטילי (גת), המרוץ הגדול (תל־אביב), בננות (סטודיו), קטיעות במלכודת (סינר־מה), איזה מין עוזרת (פאר), במע־גל החקירה (צפון), דזאל (הכלת).

ירושלים

מלכודת החפש (אוריון), הליצנים (סמדר), הבריחה (עדן), חלף עם הרוח (רון).

חיפה

אני אוהב את גרושתי (אורה), הקשר הצרפתי (בית רוטשילד), ה־מקצוענים (גל אור), הבלונדיני עם הנעל השחורה (חן), הזהוליל (רון). (פרטים על קונצרטים, הצגות ומו־פעי בידור — במדריך „הארץ" במו־סף השבועי).

המרכז לטלוויזיה לימודית

מפנה את תשומת לבכם לתוכניות שתשודרנה בשבוע:

כ"ה בשבט — ל' בשבט 17.2.74 — 22.2.74

דעתי־דעתך — עשה לך מנהיג
דיון במהותו של מנהיג. תוכנית לתלמידי י'—י"ב.
יום א', 17.2.74, שעה: 16.30
שידור חוזר: יום ד' 22.2.74 בשעות: 10.40 ו־12.30

אתגר — „הפסקות אש ושביתות נשק"
הפעם מתחריב בתי הספר: תיכון עירוני ד' וביה"ס התיכון העירוני בב'
מנחה: אודי זוהר. חבר השופטים: חיים מאיר פעיל, מרדכי הרלב
יום ב' 18.2.74 שעה: 16.40

מה יש בעולם — ציור
יום ד' 20.2.74 שעה: 18.13

משפחה משחקת — משחקי משפחה
משפחת קוסטר מלמדת משחקים לכל המשפחה
יום ד' 20.2.74 שעה: 16.55

הפינה המכנולוגית — עיבוד כלמטי
לתלמידי בתי"ס מקצועיים.
יום ד' 20.2.74 שעה: 17.05

הירדן
תוכנית עם גיל אלדמע ועוזיה אלון, על נהר הירדן בתמונה ושיר.
יום ה' 21.2.74 שעה: 16.30

מלנועך
מגזין קבוע לבני הנעורים. משודר כל יום חמישי בשעה חמש. לתלמידי תיכון.
יום ה', 21.2.74 שעה: 17.00.

„צלילים משלימים"
תוכנית מוסיקלית על מוצרט עם המלחין המבצע נועם שריף.
יום ו', 22.2.74 שעה: 14.40

ביה"ס להנדסאים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל — משרד העבודה, משרד החינוך והתרבות, המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על פתיחת ההרשמה למועד האביב לכתות הרגילות ולכתות לנשים

א) למסלול יום במגמות ההנדסאים
אלקטרוניקה, תעשיה ונהול, בניה, מכונות, מחשבים, אוירונוטיקה
הנדסה רפואית (ביו הנדסה)

ב) למסלול יום במגמות המכנאים
אלקטרוניקה, כימיה, בניה, מכונות, מכשור ובקרה

ג) למסלול הערב
הכשרת מורים הנדסאים
טכנאי מכונות
טכנאי אלקטרוניקה
טכנאי בניה
קדם הנדסאים

פרטים:
א) תנאי קבלה
1) מתקבלים/ות לכתות ההנדסאים ו/או הטכנאים מסיימי/ות י"ב כתות בתי ספר תיכונים ו/או מקצועיים לרבות בעלי/ות תעודת בגרות אקסטרנית.
2) לכתות הטכנאים יכולים/ות להרשם גם בעלי/ות תעודות גמר של י"א כתות אשר מקבלים/ות למודי השלמה.
ב) מענקים והקלות
1) ללומדים/ות במסלול יום נתונות הלוואות של 2,000 ל"י לשנת למודים (בתנאים נוחים).
2) לנשים הלומדות בקורסים לנשים תנתנה הקלות ולנגעות בדבר עזרה בקליטת ילדיהן במעונות יום, עפ"י אפשרויות מקומיות.
3) תלמידים/ות נצרכים נהנים/ות מקרן המלגות של משרד־העבודה.
4) תלמידים/ות מחוץ לחיפה נהנים/ות מהשתתפות בהוצאות בדמי נסיעה ו/או בשכר דירה.
ג) פרטים נוספים
ניתן לקבל בכתב או בע"פ במשרד ביה"ס הארצי להנדסאים בקרית הטכניון, חיפה, ת.ד. 4459 (אוטובוס 19, 19/1).
• ההרשמה — כל יום בשעות 09.05 — 14.00. בימים א', ב' 18.00 — 09.00.

אוניברסיטת הנגב

באר-שבע

מודיעה על

פתיחת ההרשמה של מועמדים חדשים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

לחוגים/מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בחסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, מתמטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתמטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אגרביה גרעינית).

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).

ההרשמה תיפתח ביום ו' — כ"ג שבט תשל"ד — 15.2.74

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויה למדור הרישום, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120.

ביה"ס להנדסאים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל — משרד העבודה, המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

הסניף להתישבות

במדרשת רופין

מודיע

הלמודים בסניף ייפתחו לאור אשור ברית התנועה הקבוצית, ביום 17.3.74

1) ביום ד' 27.2.74 בשעה 09.30 בבוקר תתקיים הפגישה לתלמידים החדשים שנרשמו ו/או יירשמו לקורס קדם הנדסאים מחזור י"א (למודי יום).
2) ביום ד' 27.2.74 בשעה 11.00 לפנה"צ תתקיים הפגישה למחזור הנדסאים י"ז.
3) ביום ה' 28.2.74 בשעה 09.30 בבוקר תתקיים הפגישה למחזור הנדסאים ט'.

הכנסים נועדו לברר ולעדכן את תחילת הלמודים וביחוד תאריכי התחנות.

ספקטרום

של שוק האמנות

ובכן הבאות נמשכת... כל הידיעות המגיעות מחוץ לארץ, כל העתונים וכתבי העת המקצועיים מודיעים על תמונתו של צייר זה או אחר אשר השיג מחיר שיא חדש. מידע עוצר נשימה זה לא מתייחס לזרם אמנותי מסויים, אלא כולל את כל התקופות של היצירה האמנותית.

האספן סקל (Scull) אשר רכש אוסף תמונות פופ תמורת פרוטות בשנות השישים, מימש 2 מיליון דולר על ידי מכירת האוסף לפני מספר חודשים. ועוד דוגמא: חברת המכירות הפומבית Christeie's מלונדון הישיג באחת המכירות האחרונות 4 ורבע מיליון דולר עבור 75 תמונות. אין פלא שעם תוצאות כאלה, מכירות החברה עלו השנה ב־70% — מ־50 מיליון דולר בשנת 1971/2 ל־86 מיליון דולר. ולגבי יחס הבריות לגבי האמנות בעולם קטן ומצטמק: מה שנכון בכל חלקי תבל בודאי אמת ויציב בארצנו ישראל.

רוז Rooz גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1 (פינת אלנבי 94) תל־אביב, טל. 613924
יעוץ השקעות בתמונות
אקספרטיזות לצרכי בטוח

משרד הבריאות

קורס לאחיות מעשיות
יפתח בחודש מרץ 1974
בביה"ח הממשלתי נהריה

• משך הקורס: 18 חודש
מתקבלים בעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.
בנות: מגיל 17 שנה ומעלה.
בנים: לאחר שרות הצבאי.

בדבר הרשמה נא לפנות למנהלת ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח הממשלתי נהריה, או לטלפון: 922101—04.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה
בית מדרש להכשרת עובדי הוראה
סמינר הקיבוצים תל-אביב

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מסלולי ההכשרה

מסלולים תלת־שנתיים:
* גננות
* מורות-גננות (לגן ולכיתות א'—ב')
* מורים לבית הספר היסודי — במגמות: כללית, חינוך מיוחד
* מורים לחטיבת הביניים
* מורים לחינוך גופני

כל תלמיד במסלולים התלת־שנתיים פרט לחינוך הגופני — חייב להשתתף בשני חוגים מהמפורטים להלן, לפי בחירתו, נוסף על החוג לחינוך ולימודי יסוד. החוגים האקדמיים מתנהלים בשיתוף ובתיאום עם החוגים באוניברסיטת ת"א, והם מעניקים נקודות זכות לקראת התואר הראשון.

החוגים: ספרות עברית, לשון עברית, היסטוריה, גיאוגרפיה, ביולוגיה, אמנויות

חינוך קיבוצי: בכל המסלולים תתקיים מגמה קיבוצית מיוחדת בלימודי החינוך.

מסלולי הכשרה חד ודו־שנתיים:
* מחנכות לגיל הרך (מטפלות) — בקיבוצים ובמעונות יום
* חינוך יצירתי — למורים, גננות ומדריכי נוער
* קורס הסבה לגננות עולות

קורסים עצמיים של סמינר הקיבוצים
קורס למשחק ולבימוי דו־שנתי (שנה שניה חלקית)
בית הספר לתנועה בהדרכת נועה אשכול

פרטים נוספים והרשמה בסמינר הקיבוצים, תל־אביב, דרך חיפה, רמת אביב. טלפון 412111/2 שעות הקבלה: כל יום משעה 9.00 ועד 15.00 (פרט ליום ו').

סמינר הקבוצים מדרשה לחינוך המשותף

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי דתי למורים ולגננות כפר הנוער הדתי

למסיימי כיתות י"ב נפתחה ההרשמה

למסלולים הבאים:
א. גננות
ב. מחנכות לגיל הרך (גן ילדים וכיתות א'—ב').
ג. מורים כוללים לכיתות ג'—ו' במסלול התמחות: טבע וחקלאות, חינוך מיוחד.
הביניים: לטבע וחקלאות חינוך מיוחד.

ליד בית המדרש קיימת פנימיה, המספקת את כל השירותים (מספר המקומות מוגבל). משרד החינוך והתרבות מעניק הלוואות מותנות, וכן קיימת קרן הלוואות פנימית של בית המדרש.

הן כוחך להוראה! רכוש מקצוע מכובד, שהינו גם מלא אתגרים וסיפוק. פנה מיד בכתב לביהמ"ד הממ"ד למו"ג, כפר הנוער הדתי, דואר כפר חסידים (טלפון: 952022—04) לקבלת טופסי הרשמה ופרטים נוספים.

קרן שרת לאמנים צעירים
מפעל המילגות של
קרן התרבות אמריקה־ישראל

מילגות ללימודים בחו"ל לשנת 1974/75 לצעירים

שמיצו אפשרויות הלימוד בארץ בתחומי המוסיקה, האמנות הפלסטית והעיצוב, המחול ואמנות הבמה.

פרטים והרשמה במשרדי הקרן, אלנבי 32, ת"א.
המועד האחרון להרשמה — 10 במרץ 1974.
לא תתקבלנה בקשות לאחר מכן.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה על

שינויים בלוח שנת הלימודים

הסימסטר השני ייפתח ביום 17.3.74
(ולא ב־24.2.74)

החל מה־24.2.74 ועד ה־15.3.74 תינתן בכל החוגים הדרכה אישית לכל התלמידים, ובעיקר לאלה אשר לימודיהם הופרעו בעקבות שעת החרום.

הסטודנטים מתבקשים לפנות למזכירויות חוגיהם על מנת לתאם סדרי הייעוץ וההדרכה.

טרימסטר ב'
כ"ג באדר עד י"ח באייר (17.3.74 — 10.5.74)

טרימסטר ג'
כ"ז באייר עד ט"ו בתמוז (19.5.74 — 5.7.74)

טרימסטר קיץ
כ"ד בתמוז עד י"ב באלול (14.7.74 — 30.8.74)

האוניברסיטה מצפה לשובם בשלום של כל מגוייסיה.

בית הספר הריאלי העברי בחיפה

הרשמת תלמידים חדשים לשנת־הלימודים תשל"ה
לכתה א'־יסודית (גיל 6)
בהדר־הכרמל, במרכז־הכרמל ובאחוזה
תתחיל ביום חמישי, כ"ט בשבט תשל"ד 21.2.74

פרטים והרשמה לכתה א' — יסודית במשרד ההרשמה בבנין הראשי של ביה"ס בהדר־הכרמל, ביום הראשון של ההרשמה בשעות 08.30—13.00, ובכל יום בשעות 12.00—13.00; ובימים שני וחמישי גם בשעות 16.00—17.00; וכן במזכירות כתות היסוד בחטיבת הדר־הכרמל, רח' קסל פינת כמריהו לוין, בחטיבת מרכז כרמל, דרך הים 10 ובחטיבת אחוזה, רח' קרית־ספר — בכל יום בשעות 10.30—11.30.

שכר לימוד מדורג: כתות היסוד של ביה"ס נהנות ממעמד של כתות מוכרות על־ידי משרד החינוך והתרבות ונהוג בהן שכר לימוד מדורג לפי המפתח שנקבע על־ידי משרד החינוך. על־ידי כך ניתנת האפשרות ללמוד בכתות אלו גם לתלמידים מוכשרים, שהוריהם בעלי אמצעים מוגבלים.

ההרשמה לכתות־היסוד בי"ד תתחיל ביום חמישי כ' באדר תשל"ה, 14 במרץ 1974. פרטים נוספים יפורסמו בעתונים בבוא הזמן.

ASHOT-ASHKELON
אשות-אשקלון

דרוש
[מ]הנדס חשמל בכיר
או
[ט]כנאי חשמל בכיר
לתכנון וייצור מנועים חשמליים
[בע]לי נסיון בייצור מנועים מתבקשים לפנות בכתב, [למ]חלקת כח-אדם, ת.ד. 21 אשקלון, בציון קורות [חי]ים. סודיות מובטחת

לאמקור בע"מ
דרושים
* תמחירן תעשייתי מנוסה
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתמחיר תעשייתי.
* מנהל חשבונות עצמאי
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בהנהלת חשבונות תעשייתית.
* מנהל חשבונות
* פקיד כללי
בעל ידיעה טובה בחשבון.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לאמקור בע"מ, ת. ד. 2850, תל-אביב.
סודיות מובטחת

INFOMAG ISRAEL LTD
אינפומג ישראל בע"מ
חברה חדשה לייצור רכיבים אלקטרוניים מתוחכמים לייצור תעשיית המחשבים.
דרושים
מנהל חשבונות עצמאי
לנהל ופקוח על מערכת הנהלת חשבונות של החברה.
הכישורים:
נסיון וידע בהכנת דו"חות כספיים.
נסיון של מספר שנים בהנה"ח בחברה תעשייתית.
שליטה בשפה העברית על בוריה וידע בשפה האנגלית.
נא לפנות לטל. 04-667942 למר בן יהושע או לספרה.
מפעיל מכונות השחזה עדינות
רצוי בוגר בי"ס מקצועי למכניקה עדינה.
לא דרוש נסיון קודם.
הכשרה מקצועית במקום.
להתקשר טלפונית 04-667947.

אוניברסיטת הנגב
מכרז מספר 73/26
אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות:—
במחלקה לקשרי צבור
עוזר לעניני עתונות ותקשורת עברית
תאור התפקיד: מכין ועורך חומר (כתבות ומאמרים) הנוגע לאוניברסיטת הנגב לשם הפצה בארץ ובחו"ל. מטפל בעניני הועד הפו' של חבר הנאמנים (הזמנות לישיבות, חומר רקע ודוחות מהישיבות). מתרגם מאנגלית ומשפות זרות אחרות לעברית. מארגן ארועים, סיורים ולווי לאורחי האוניברסיטה. מקיים קשר שוטף עם משרדי הוצאה לאור ובתי דפוס. מקיים קשר עם אמצעי התקשורת השונים: עתונאים, כתבי רדיו וטלויזיה.
הכשורים הדרושים: השכלה אקדמאית (לפחות תואר ראשון בעתונות, ספרות או מקצוע הקשורים ביחסי ציבור). נסיון של 5 שנים לפחות בכתיבה ועריכה עתונאית. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. כושר לדבר בפני קהל.
הדרגה המוצעת: 4—5 בדרוג מח"ר.
המשרה הינה מלאה.
לשעמד מחוץ לבאר-שבע תנתן עזרה בדיור. כללי.

מזכירה (3 משרות)
הכשורים הדרושים: בוגרת תיכון. נסיון של 3 שנים בעבודות מזכירות. שליטה בעברית ובאנגלית. הדפסה בעברית ובאנגלית.
הדרגה המוצעת: ט'—י"א בדרוג האחיד.
המשרות הינן מלאות
[ל]פנות בכתב בצרוף תולדות חיים והשכלה יש [לשלוח] עד יום ו' 22.2.74, אל מחלקת המנגנון [א]וניברסיטת הנגב ת. ד. 2053, באר-שבע. מיקוד 84...

למגמה לגרפיקה הנדסית
דרושים באופן מיידי
מדריכים מנוסים
מדריכים ואסיסטנטים
במקצועות:
גיאומטריה תיאורית
שרטוט מכונות
[כש]ורים הדרושים: תואר הנדסי ראשון לפחות. [נסי]ון מעשי בהוראה ו/או בהדרכה.
[הע]בודים במשרות מלאות, מחוץ לבאר-שבע [תינת]ן עזרה בדיור.
[לפנו]ת למרכז המגמה לגרפיקה הנדסית, מזכירות [הפקו]לטה לביוטכנולוגיה, אוניברסיטת הנגב, ת. ד. ..., באר-שבע, מיקוד 84120.

למשרד רואה חשבון
דרוש/ה
מבקר/ת חשבונות
אפשרות ל-30 שעות עבודה בשבוע.
בעלי ידע ונסיון יפנו במכתב אל ת.ד. 4407, תל-אביב עבור "מבקר".

למפעל תעשייתי בירושלים
דרושים
* פקיד/ת משכורת
ידע בהנהלת חשבונות
נסיון בהכנת משכורת למיכון
* מנהל/ת חשבונות
סוג ג' בהנהלת חשבונות
לפנות בכתב לת.ד. 3399, ירושלים

לבנט מכשירי רנטגן בע"מ
דרושים:
1. טכנאי למיכשור אלקטרוני
למעבדות כימיות
2. מהנדס אלקטרוניקה
למכירות ושירות של ציוד אלקטרוני רפואי
3. הנדסאי
למיכשור גרעיני
4. אדמיניסטרטור
לנהל משרד
נא לכתוב לת.ד. 246, תל-אביב

אוניברסיטת חיפה
דרושה
מזכירה דו-לשונית
הכשורים הדרושים:
השכלה תיכונית לפחות
ידיעת השפות עברית ואנגלית
הדפסה בשתי השפות הנ"ל
נסיון של 3 שנים ועבודה משרדית
יכולת עבודה עם קהל
בהצעות נא לפנות למחלקת כח אדם אוניברסיטת חיפה הר הכרמל חיפה

לחברת יבוא והפצת מוצרים אלקטרוניים
דרושים
1. מנהל חשבונות ראשי
צעיר דינמי.
2. מזכירה - כתבנית
בעלת נסיון.
3. טכנאי אלקטרוניקה
בעל ידע ונסיון לתיקון טייפים, רדיו וטרנזיסטורים.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ושכר מבוקש לת. ד. 4353 חיפה עבור מספר 551 (מיקוד 31040).

זופז אל-בן
Zoppas
דרושים
• בחורים
אחרי צבא.
ללמוד מקצוע תקוני מכונות כביסה במפעל.
• מחסנאי ראשי
• עוזר למחסנאי
נא לפנות "זופז/אל-בן", מגרשי התערוכה הישנים בסוף רח' דיזנגוף, ת"א, טל. 449519 למר רפי.

להוצאה לאור
דרושים
למשרות חלקיות (8.00 — 13.00)
מזכירה
ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין, הדפסה בשתי השפות כושר לעבודה עצמאית.
מזכירה / עורכת
ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעה טובה באנגלית, הדפסה בעברית, כושר תרגום מאנגלית לעברית, ידיעת השפות צרפתית או גרמנית — יתרון.
גרפיקאי/ת
נסיון מינימלי של 4 שנות עבודה. כושר בצוע מעולה, יכולת עבודה עצמאית, השלום לפי שעות.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב-יד בצרוף קורות חיים ופרטים על נסיון קודם לת. ד. 729 תל אביב, עבור מס' 79.

למשרד רואי-חשבון
דרוש
בוחן ראשי בכיר
בעל נסיון של לפחות 5 שנים בתפקיד זה בביקורת חברות גדולות
תנאים טובים — סודיות מוחלטת מובטחת
המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 29523 ת"א למספר 1017

לחברה גדולה בתל-אביב
דרושה צעירה
לפני או אחרי צבא
לתפקיד מודיעין/מרכזנית ועוזרת למזכירה.
ידיעת הדפסה בעברית — רצויה
ליום עבודה רצוף.
לפנות בציון פרטים ונסיון קודם לת.ד. 16284 תל-אביב עבור "חברה גדולה".

למפעל אלקטרוני מתפתח באשדוד
דרוש
איש אחזקה
לתפקיד עצמאי של ממונה אחזקה במפעל.
הכישורים הדרושים:
— ידע ונסיון באוטומציה
— התמצאות בפנאומטיקה ומיכניקה.
— ידיעת אנגלית או צרפתית טכנית.
נא לפנות לאלקטרואמין בע"מ
אזור התעשיה אשדוד, טלפון 055-21894.

חברת איימס-יישום בע"מ
ירושלים
ייצור ופתוח של מערכות אבחנה רפואית התעשייתית
דרוש/ה
עוזר/ת
מנהל/ת חשבונות
עם ידיעה בשפה האנגלית
עדיפות תינתן למועמדים בעלי נסיון.
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות-חיים, למחלקת כח אדם, איימס יישום, מרכז שמגר, גבעת שאול ב', ירושלים.

מכון הנפט הישראלי
רח' האוניברסיטה 26, רמת-אביב, תל-אביב
לעבודת מחקר מעניינת במעבדה חכימית
דרוש
טכנאי/ת מעבדה
בעל/ת נסיון של 2—3 שנים לפחות
נא לפנות טלפונית 419055 לשם קביעת מועד לראיון

חברת ביטוח גדולה
מחפשת:
עבור סניף נתניה
מנהל
חשבונות
עצמאי
עם 4—5 שנות נסיון לפחות
לאחר שרות צבאי
לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון קודם כולל המלצות לת. ד. 2926 ת"א עבור מס' 2045

חברה תעשייתית גדולה בחיפה
מעונינת לקבל הצעות של
קבלן
להפעלה ותחזוקה
של
מטבח חדרי-אוכל ומזנונים לעובדיה
בדבר הצעות וקבלת פרטים נוספים על המעוניינים לפנות בכתב למס' 883 ת.ד. 5259 חיפה

אם אתה,
בוגר קורסים לנהול תיקיון
בעל נסיון מעשי בעבודה זו
גיל 40—45
באפשרותנו להציע לך
משרה של
מנהל ארכיב מרכזי
בהנהלה מרכזית של בנק
בעל רשת סניפים ארצית.
• העבודה בת"א —
תנאים טובים לאדם המתאים.
• פנה אלינו בכתב בציון קורות חיים לת.ד. 4333 ת"א 61040 עבור "מנהל ארכיב".
— סודיות מובטחת —

שטיחי כרמל בע"מ
דרושים מוכרים
ליום עבודה מפוצל
טלפון 03-226145, 03-235947

י. ציגלר - א. שרון ושות' בע"מ
דרושות
1. כתבנית - טלקסיסטית
למשרה מלאה
למשרדנו שבצפון תל-אביב—שכון בבלי
2. חשמלאים, עוזרים ומתלמדים
נא לפנות למשרד, רח' צירלסון 4, תל-אביב, טל. 447241-3 כל יום בין השעות 8.00—1.00 4.00—6.00 אחה"צ. פרט ליום ב' אחה"צ

דרושה
פקידה
לעבודה במחלקת הנהלת חשבונות הבקיאה בהכנת משכורות
רק מועמדות בעלות נסיון עם ידע בהכנת שכר מתבקשות לפנות לטלפון: 941331 ראשון לציון או לת. ד. 41 ראשון לציון

חברת ככר לוינסקי בע"מ
החברה להקמת התחנה המרכזית ת"א
דרוש חשמלאי
לפרטים נא לפנות גברת מרים
טלפון 2-35081

דרושות
בחורות
לעבודה נעימה ומעניינת באלקטרוניקה
אין צורך בהכשרה קודמת. הדרכה תינתן במקום.
—□—
לפנות במקום
מעליות ישראליפט
רח' הקישון 37, (אזור התעשיה) בני-ברק

עירית אילת
מודיעה על משרות פנויות
1. מזכיר עיר
דרישות התפקיד: השכלה תיכונית מושלמת רצוי אקדמאית בשטח המנהל. נסיון אדמיניסטרטיבי מוניציפלי.
2. מהנדס אזרחי (בנין)
תאור התפקיד: אחראי על מחלקת הבנוי ואחזקת מבנים.
דרישות המשרה: רצוי מהנדס בנין בעל נסיון של 3 שנים במקצוע.
3. טכנאי או הנדסאי
תאור התפקיד: פקוח על ביצוע בנית מבני ציבור.
דרישות המשרה: רצוי בעל נסיון של 3 שנים בעבודה מקצועית ובעל ידע בשרטוט טכני.
4. עובד סוציאלי כשיר
עזרה בדיור תינתן.
את ההצעות נא לשלוח לפי הכתובת: עירית אילת, ת.ד. 14, לידי האחראי על כח אדם.

דרושה מזכירה
הכישורים: השכלה תיכונית; דרושה ידיעת עברית על בוריה; רצוי ידע בשפה לועזית; גיל עד 45.
שעות העבודה מ-8.00 עד 16.00
בא לפנות אישית לחברת כימגג בע"מ, רח' השרון 21, תל אביב בימים א, ב, בין השעות 13.00-17.00.

לבית חרושת לצבעים וכימיקלים
באיזור תל-אביב
דרוש פועל בכיר
לפנות טלפון 910041 בשעות 11.00—16.00
טלפון 912794
בשעות 08.00—10.00; 19.00—22.00

לבית ספר תיכון אזורי [illegible]
דרושים
1) מנהל חשבונות ראשי
תפקיד: סיוע בהכנת תקציב שנתי רישום שוטף ופיקוח על התקציב, רישום פיקוח וישובי משכורות.
דרישות: מנהל חשבונות עצמאי — נסיון קודם לפחות 5 שנים.
2) גנן
הכישורים: בוגר בי"ס לגננות או נסיון בעבודת גינון.
למועמד המתאים יינתנו תנאים נאותים
לפנות במזכירות בשעות לפנה"צ טל' 065-23027

לחברת בניה ארצית
דרוש
מהנדס ביצוע
בעל נסיון
נא לכתוב לת.ד. 399 ת"א
מיקוד 61000

למפעל בינוי דינמי
באזור פתח-תקוה
דרוש
מהנדס מכונות בכיר
לתפקיד
מנהל משרד תכנון
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למנהל המנגנון, ת. ד. 1423, תל-אביב

תעשיות אלקטרוכימיות פרוטארום
ת.ד. 1929 חיפה
מיקוד 31000
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ה'
העונה לכישורים הבאים:
נסיון של לפחות 3 שנים
ידיעת עברית ואנגלית
בדבר פרטים נא לפנות בכתב.

דרוש
טכנאי טלויזיה
עם נסיון
+ רשיון רכב
לשרות פנים באזור הצפון
טל. 660032 הרצליה 3
חיפה

תדיראן
דרוש
חרט מעולה
רצוי בוגר בי"ס מקצועי
לקביעת ראיון בא לפנות לת. ד. 648 ת"א עבור "הרצליה" או טל. 932254
תנאים טובים עם אפשרות לקידום

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ
לעבודה בירושלים
דרוש
מהנדס אזרחי בכיר
בעל נסיון של 10 שנים לפחות לנהול פרוייקט גדול
לפנות בכתב לת.ד. 44550 חיפה.

לחברת המורת למכוניות בע"מ
דרושה
פקידת חשבונות
מתחילה
על מכונת נשיונל
תנאים טובים למתאימה
לפנות: דרך פתח-תקוה 76
טלפון 35235/6 למר שהרבני

תעשיות אלקטרוכימיות פרוטארום
ת.ד. 1929 חיפה
מיקוד 31000
דרושים
למחלקת אחזקה
מסגר-רתך לעבודות אחזקת מבנים ומיכלים
הכישורים:
1. לאחר צבא
2. נסיון קודם של 10 שנים
3. ידיעת רתוך חשמלי ואוטוגני
מכשירנים
הכישורים:
1. בוגרי בי"ס מקצועי או ביה"ס הטכני של חיל האויר במגמת מכשירנות.
2. לאחר צבא.
חשמלאים
הכישורים:
1. בוגר בי"ס מקצועי במגמת חשמל
2. בעל רשיון מוסמך
3. נסיון בתעשיה
4. לאחר צבא
מסגרי פי.וי.סי
הכישורים:
1. בוגר בי"ס מקצועי במגמת מסגרות פלסטית
2. לאחר צבא
נגרים תעשייתיים
הכישורים:
1. בוגר בי"ס מקצועי
2. לאחר צבא
3. בעל נסיון קודם.
נא לפנות בכתב בציון הפרטים המבוקשים.

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד 7206, טל 520071
דרושים
שרטט למכונות וחלקי מכונות
עובד אחזקה לעבודה במחלקה אשר בה ציוד מכני עדין במיוחד וכן ציוד אוטומטי. אפשרי גם פנסיונר.
כתבנית אנגלית למשרה מלאה.
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

אלקו התקנות ושירותים בע"מ
לצורך ביצוע עבודות בקבלנות חשמל
דרוש לתפקיד בכיר
מהנדס חשמל
או
הנדסאי
בעל נסיון בחברה קבלנית, במשרד יועצים או במשרד פיקוח על עבודות קבלנות בחשמל.
במסגרת התפקיד נכללים הנושאים הבאים:
* תמחיר להגשת הצעות למכרזים.
* הגשת חשבונות, מדידות בשטח.
* פיקוח על שרותי האדמיניסטרציה.
לפנות בכתב יד, בציון נסיון ותולדות חיים לת.ד. 230 רמת-גן
— סודיות מובטחת —

דרוש
מנהל למפעל אריגה
אשר יוקם בדרום הארץ
הכשורים הדרושים:
1. לפחות 5 שנים נסיון בנהול מפעל.
2. ידע ונסיון בתהליכי הכנה לאריגה ובאריגה.
המועמד אשר ייבחר יישלח לפרקי זמן לחו"ל לשם השתלמויות.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד לת. ד. 3319, תל אביב, עבור "אריגה".

בנק ישראלי לתעשיה בע"מ
דרוש
סגן מנהל סניף
לאיזור תל-אביב והסביבה
נא לפנות בכתב, בציון פרטים מלאים, לת.ד. 29179 תל-אביב, לידי מרים.
סודיות מובטחת

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות

דרוש

מבקר איכות

יוצאי חמ״מ, לבדיקות מכניות חשמליות, דוחו ונתוח תקלות

לקביעת ראיון נא לפנות טל. 950055

להברת אפריקה ישראל להשקעות בע״מ
אגף הבניה במבוין

דרושה:

פקידה-כתבנית

הכשורים:
* מדפיסה היטב
* מתמצאת בתיק ובבצוע עבודות משרדיות — הסעה מובטחת

בפרטים נא לפנות לטלפון 3־757191 ת״א בימים א׳, ב׳, ד׳, ה׳ בין השעות 08.00 — 16.00, ביום ג׳ עד שעה 13.00 או בכתב ת. ד. 72 סביון.

לחברה גדולה בת״א

דרושה אשה אחראית

עם נסיון של עבודה במשרד

הכישורים הנדרשים: עבודה עצמאית ללא פיקוח
ניהול כרטיסית מלאי
גישה לקהל
יגיל הנדרש: 30—45
שעות העבודה: 08.30—16.30
משכורת ותנאים טובים למתאימה
לקביעת ראיון להתקשר 233227/8/9
ולבקש את חביבה.

המרכז הקהילתי ע״ש מירלמן אור־עקיבא

דרושה

ספרנית

לספרית ילדים.

הדרישות:
1) מגורים במקום.
2) תעודת בגרות מלאה.
3) גישה ונסיון בעבודה עם ילדי בית־ספר.

תעדיפה, בעלת תעודת ספרנית שלב ב׳. התנאים בהתאם לכישורים.

את הבקשות יש לשלוח בצירוף תולדות חיים למרכז הקהילתי ע״ש מירלמן ת. ד. 12 אור־עקיבא.

ל״אסיא״
מעבדות ביטוית בע״מ

דרושים

טכנאי או מכונאי אחזקה

לאחזקה וכוונון מכונות אריזה

קריאת האנגלית ו/או הגרמנית רצויה.
יועדפו בעלי נסיון קודם בתעשיה הפרמצבטית ו/או הכוון.

נא לפנות טלפונית 915021, או בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם, אל ת.ד. 1423 תל־אביב, 61000 אל מנהל המגנון.

לקונצרן תעשיתי בגוש דן

דרוש

מנכ״ל מפעל

הכישורים הדרושים:
* נסיון של 10 שנים בניהול עצמאי של מפעל גדול או בינוני.
* אישיות יצוגית ודינמית.
* רצוי מהנדס מכונות עם תואר שני במינהל עסקים או בעל תואר בהנדסה תעשיתית עם רקע טכני עשיר.
* שפות עברית, אנגלית (גרמנית רצויה)
* גיל 50 — 40.

רק מועמדים רציניים העונים על הדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב יד עם פרוט נסיון קודם לת.ד. 10071 ת״א עבור „מנכ״ל מפעל״.

במידה והמועמד מבקש להשאר בשלב ראשון בעילום שם, אנו נתקשר לפי טלפון או כתובת שתנתן לנו בפניה

סודיות מובטחת

חברה גדולה
בתחום הטכסטיל וההלבשה בתל־אביב

מחפשת

איש ארגון ושיטות (או״ש)

בעל נסיון של שנתיים בעבודה מעשית
או בוגר קורס בחוגי או״ש עם נסיון של שנה.

לפנות בכתב אל מנהל כח אדם, ת.ד. 2147 תל־אביב.

דרושים

1. **מהנדס בניין**
בעל נסיון של 3 שנים לפחות כתאום ופקוח לעבודה בנגב.

2. **טכנאי בניין**
בעל נסיון של 5 שנים לעבודה באילת.

נא לפנות בציון השכלה ונסיון קודם לת. ד. 4009, תל־אביב.

לבנק למשכנתאות

דרוש

סגן מנהל

לעבודה בכירה וטיפול בנושאים משפטיים

הכישורים:
עו״ד בעל ותק של שנתיים עד 3 שנים. המעונינים ימציאו תולדות חיים ופירוט נסיונם לת.ד. 29600 תל־אביב עבור: „משרה״
סודיות מובטחת

דרוש

מהנדס אוירונאוטי או מכונות

לעבודה במחלקת הנדסה

ותק נדרש 2—5 שנים

רצוי נסיון קודם בכשירים ואביזרים הטופתיים
ידיעת השפה האנגלית הכרחית

להתקשר בטלפון 5—92361—055
או לכתוב לת. ד. 80, גדרה

לחברה גדולה
בענף האלקטרוניקה בת״א

דרוש פקיד בכיר
למחלקת הפניות

הכישורים הדרושים:
* כושר ארגוני
* כושר ניהול משא ומתן עם ספקים
* ידיעת השפה האנגלית
* התמצאות בחוקי המכס מס קניה ונוהלי יבוא — יתרון
* ידע טכני אלקטרוני — יתרון

המועמדים יפנו בכתב לת. ד. 7172 ת״א
(סודיות מובטחת)

מיקרואלקטרוניקס בע״מ
מפעל לרכיבים אלקטרוניים

דרושים

1. **מהנדס אלקטרוניקה**
לניהול המעבדה האלקטרונית של המפעל העוסקת בבקרה, במיקרוגלים בשטח ה־VH.F.—U.H.F., כיול ואחזקה של מכשירי בדיקה אלקטרוניים במפעל.

2. **פקיד/ה יבוא**
דרושה התמצאות בכל נהלי היבוא.

3. **איש אחזקה**
עם נסיון באחזקה של ציוד מכני ופנאומטי.

4. **עוזר לאיש אחזקה**
רצוי עם נסיון קודם באחזקה מונעת.

תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים
נא לפנות למחלקת כח־אדם טל. 851186/7
או לרחוב הפטיש 4 אזור תעשיה חולון (ע״י סמפו).

למוסך גדול במפרץ חיפה דרוש

פקיד ראשי

כישורים: ידע בהנהלת חשבונות, פעולות קופה, השבונות לקוחות וספקים והכנת משכורת למחשב.

לכתוב ל־ת.ד. 429 חיפה.

דרוש

קופאי אחראי

לבית מסחר גדול

(רצוי עם המלצות)

נא לפנות בכתב ת.ד. 526 תל־אביב

מכון ויצמן למדע

דרוש

מהנדס אלקטרוניקה או פיסיקאי

לאחזקת אולטרהצנטריפוגה אנליטית מתקדמת ולפיתוח מיכשור אלקטרוני חדיש, כמרכז מעגלים לקישור למחשב — משרה 220

על המעונינים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם למדור המנגנון ת.ד. 26 רחובות 76100 בציון מס׳ המשרה.

לחנות אמפיסל בירושלים

דרוש

איש מכירות

למכירת מכונות ביתיות

הכישורים הנדרשים: צעיר, דינמי, בעל כושר שיכנוע, המסוגל לעבוד קשה ולהתרויח משכורת טובה

לפנות למנהל במקום: אמפיסל, רח׳ יפו 43 ירושלים

לחברת בניה ארצית

דרוש

מנהל עבודה

לאיזור ירושלים

נא לפנות בכתב לת. ד. 29505 תל־אביב.

דרוש

מוכר

בעל נסיון לסלון טלויזיות — מכונות כביסה וכו׳ עם ידע מקצועי בענף.

רק מועמדים בעלי ידע ונסיון יפנו בכתב עם פירוט ומקום העבודה הקודם לת.ד. 911, ת״א, עבור מס׳ 359.

קליל

דרושים פועלים

בעלי נסיון להרכבה מסגרות וחלונות אלומיניום בבנינים

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות אל מנהל מחלקת ההרכבה טלפון 711161—04

דרושים:

מכונאי רכב דיזל

בעלי נסיון סוג א׳ רבי לעבודה מידית
למתאימים מובטחים תנאים טובים
לפנות טלפונית ל־260261 ת״א קו 33 בשעות 08.00—15.00 לגבי אליה

דרוש

מנהל מחסנים ומלאי

לניהול תאום וארגון של מחסני קליטה ומשלוחים תכנון ופיקוח על מריבות מלאי. נדרש נסיון עשיר בניהול אפסנאי. עבודה עם מחשב ורקע טכני.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 33384 ת״א.

סודיות מובטחת

בכפר הנוער הציוני ניצנים

דרושים:

1. **רפתן**
2. **עובד/ת סוציאלי/ת**
3. **מדריכים חינוכיים**
4. **מטפלות**

בדבר פרטים יש לפנות בכתב להנהלת כפר הנוער ניצנים ד.נ. אבטח

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרושים

1. **פקיד רכש**
לציוד וחמרים
דרוש ידע בשפה האנגלית
2. **מהנדס אזרחי מנוסה**
לעבודות בתכנון יסודות לציוד ומבנים תעשייתיים. שליטה בעברית ובאנגלית הכרחית
3. **מודד מוסמך**
4. **הנדסאי בניין**
לפקוח על עבודות עפר, כבישים וביוב.
5. **כתבנית בשפות עברית – אנגלית**
6. **מנהל חשבונות**
רצוי בוגר הפקולטה לראית חשבון.

מעמדים מתאימים יפנו הצעותיהם אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 553 (מיקוד 31040)

יבמ IBM

דרושים לנו

טכנאי אחזקה

* בעלי ידיעה באלקטרוניקה, באלקטרומכניקה או במכשירנות
* ידיעה בסיסית בשפה האנגלית.

מועמדים מתאימים יעברו קורס במקום.

אנא, פנה אישית באחד מן התאריכים הבאים:
יום א׳ 17.2.74 — יום ד׳ 20.2.74
יום ג׳ 19.2.74 — יום ה׳ 21.2.74
בשעה 13.00 לי.ב.מ. ישראל בע״מ, בית מעיא, דרך פתח־תקוה 74 תל־אביב קומה 9.

אם אין באפשרותך לפנות אישית אנא פנה בכתב אל
י.ב.מ. ישראל בע״מ
מח׳ כח אדם
ת. ד. 20210 תל־אביב 61200.

IBM יבמ

FIAT

לסוכנות פיאט בחיפה

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

למשרה מלאה

בהצעות בכתב יד תוך ציון המלצות, נסיון קודם ודרישות שכר נא לפנות לת. ד. 9721 חיפה

פז

לפז חברת נפט בע״מ

דרוש:

מוכרן

הכישורים הנדרשים:
— טכנאי מוסמך או בוגר בית ספר מקצועי מוכר, ו/או בעל רקע בתחום המכירות.
— נסיון מעשי של 5 שנים לפחות בתחום המסחר והשיווק וכושר ניהול משא ומתן עם לקוחות.
— שליטה מוחלטת בשפה העברית.
— ידיעת השפה האנגלית והערבית רצויה.
— בעל רשיון נהיגה לרכב פרטי, רצוי עם רכב.
— גיל עד 35.

המשכורת תקבע בהתאם לכישורי המועמדים.

המועמדים יפנו בכתב לאגף כח־אדם, פז חברת נפט בע״מ ת.ד. 434 חיפה, 31000.

אלגים בע״מ

למפעלנו בנס ציונה

דרוש

מסגר מכני

עם נסיון רב בחריטה וכרסום
שלש שנות נסיון לפחות

נא לפנות טלפונית לכח אדם

— • —

סודיות מובטחת

לחברת
„עלית״
דרוש

נהג

לסניף רחובות

התנאים:
1. תושב רחובות
2. רשיון נהיגה ג׳.

על המעונינים נא לפנות לסניף „עלית״ רחובות, רח׳ בני משה 30.

לכרמל בימיקלים בע״מ עתלית

דרושים

1. **הנדסאי / טכנאי מכונות**
לניהול משמרת ייצור העבודה במשמרות
2. **מזלגן מעולה**
בעל נסיון באחזקת חומרים במשמרות

תנאי עבודה טובים למתאימים
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית למספר 942051—04 למר מינו כהן.

דרושים

מנהלת חשבונות

עם נסיון של 3 שנים וידע בהפעלת מכונת הנהלת חשבונות אוליבטי

מנהל/ת חשבונות

עם נסיון של שנתיים לפחות.
רצוי ידע בבטוח.

נא להתקשר טלפונית 528211־04 (חיפה)

תפוחור

דרוש

לעבודה בשלוש משמרות

שוקל צבעים

תנאים סוציאליים מובטחים למועמד המתאים

נא לפנות במקום בין השעות 7.30־16.00 למר גוטמן „וישלגרי״ אזור התעשיה רמת החייל רח׳ עשר מחנות 24 ת״א טל. 779121.

ניכולגו

צימקור — אלובין
איזור התעשיה קרית ביאליק
חיפה ת.ד. 1285 טלפון 713280—04

דרושים

מסגרים רתכים

סוג ג׳ ב׳ להפעלת מכונות

מנהל־חשבונות

בעל נסיון של שנתיים־שלוש.

עובדי ייצור

אפשרויות לימוד תוך כדי עבודה במפעל.
אפשרויות לקידום.

פקידה כתבנית כללית

נא לפנות בכתב או להתקשר טלפונית לקביעת ראיון.

אורג משי וכותנה
עבודה בקביעות למשי זקס
דיבוטינסקי 7 בני־ברק
טלפון 782208

דרושה
פקידה כתבנית
לפנות להברת נתיבי אילון בע״מ
מגדל־שלום, קומה 23
לגבי פנינה אידן

לחברה הנדסית דרוש

מהנדס בנין

בעל נסיון, לעבודות ניהול ופקוח על בניה.

לעבודות בצפון הארץ.

לפנות בכתב עם פירוט הנסיון לרמת השרון ת.ד. 309
סודיות מובטחות.

דרושים

למפעל תעשיתי באזור ת״א

א. חרט מסגר
המתמצא גם בעבודות אחזקה
ב. מנהל עבודה
ג. פקידה כללית
היודעת הדפסה.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

לפנות טלפון 910450 — 916981

כור מתכת בע״מ

דרוש לחברת איסכור

מזלגן

המעוניינים יפנו למדור כח־אדם
האומן 1 אזור התעשיה, חולון

Electrochemical Industries (Frutarom) Ltd.

VACANCY
First Class

ENGLISH SHORTHAND TYPIST

Mother tongue must be English
High teping speed essential
Apply in writing to P.O.B. 1929, Haifa

למפעל מתכת גדול באזור ת״א

דרוש

מנהל מפעל

הכישורים הנדרשים:
* נסיון של 5—10 שנים בניהול יצור במפעל גדול (רצוי בענף המתכת).
* מהנדס מכונות, רצוי תואר שני בהנדסת יצור או מנהל עסקים.
* אישיות דינמית.
* שפה עברית, אנגלית.
* גיל 35—45.

מועמדים רציניים העונים על הדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם לת. ד. 10071 ת״א, עבור „מנהל מפעל״.

במידה ומועמד מבקש להשאר בשלב ראשון בעילום שם, אנו נתקשר לפי טלפון או כתובת שתנתן לנו בפניה.

סודיות מובטחת

לבית־הספר החקלאי מקוה־ישראל

דרושים

1. מנהל חשבונות ראשי (נסיון במשק חקלאי רצוי);
2. פקידה, בוגרת תיכון, למשרה שלמה לעזרה בהנהלה;
3. פקידת מודיעין, למשרה שלמה;
4. פועל אחזקה למשרה שלמה.

כל המשרות — לפי הדירוג האחיד.

מועמדים למשרות הנ״ל, יפנו בכתב להנהלת מקוה־ישראל, בצירוף פרטים אישיים מלאים.

לחברת בניה גדולה בחיפה

דרוש

מהנדס בנין בכיר

העונה לכישורים הבאים:
1. נסיון רב בפקוח, תאום והשגחה בכל הקשור עם הקמת פרויקטים פרטיים וציבוריים גדולים.
2. נסיון בהקמת בנינים רבי קומות.
3. נסיון בחישובי כמויות והתחשבנות עם קבלני משנה והתוגי עבודה (לרבות הגשת הצעות למכרזים).
4. כושר מו״מ בכתב ובע״פ עם מוסדות ציבור וממשלה.
5. שליטה מלאה בשפה האנגלית.

נא לפנות בכתב בלבד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 9242 חיפה.

— סודיות מובטחת —

למפעל חולצות נשים
בתל־אביב

דרושה בחורה אחראית

לעבודות משרד והנהלת בית
לפנות ת.ד. 1116 רמת־גן

לחברה מסחרית גדולה בחיפה

דרוש

נער שליח

להתקשר טלפון 528255 חיפה.

מטבחי „רגבה״
אבן גבירול 30, ת״א

דרושים:

מרכיבים

בעלי נסיון, בעלי רכב וכלים

לפנות במקום בין השעות 16—19

לחברה מסחרית ארצית
דרושה
פקידת גזברות
הרקע: נסיון בעבודות גזברות, נסיון בהנה"ח, שליטה מצוינת בעברית, הדפסה במכונת כתיבה, חריצות.
רק בעלת נסיון של 3 שנים לפחות תפנה בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 28085 ת"א.

דרושה מזכירה
למפעל אלקטרוניקה
בפתח-תקוה
משרה חלקית (בקר או אחה"צ)
בתאור כישורים ותולדות חיים. נא לפנות לת. ד. 159 פתח־תקוה

לאולמי לחיים
דרוש/ה
טבח(ית)
בעל/ת נסיון
לפנות טלפונית 32622 תל־אביב

לעבודה מעניינת
דרוש
טכנאי אלקטרוניקה
עם נסיון בתיקון טייפים וטרנזיסטורים
לפנות בכתב בפרטים מלאים ודרישות לת. ד 1560 תל־אביב

דרושות
דחוף
מפעילות למכונות להנה"ח
מועמדות בעלות נסיון המעוניינות בעבודה מעניינת, למשרה מלאה בין השעות 8.00 עד 15.00, יפנו טלפונית למר יעקב מאיר, חברת בני משה קרסו בע"מ, טלפון 33241, לקביעת מועד לראיון אישי.
תנאים טובים למועמדות המתאימות.

דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
ובעל נסיון לניהול מח' חשבונות בחברה מסחרית גדולה בתל־אביב
●
תנאים טובים למועמד המתאים.
לפנות בכתב, ולפרט נסיון קודם, לת. ד. 7095 ת"א עבור מס' 4.
סודיות מובטחת.

דרושים:
1. טכנאים בכירים למכונות כביסה
2. טכנאי קרור בכירים
בעלי ידע ונסיון
רשיון נהיגה, רצוי בעלי רכב
תנאים מצויינים למועמדים המתאימים
לפנות אישית: רחוב ישראל בק 34, שכונת מונטיפיורי ת"א
טלפון: 259231-2-3
שרותי חשמל ואלקטרוניקה איס בע"מ

תדיראן
למעבדות בפתח
דרושים
1. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
לתפקידים:
א. פתוח מערכות ספרתיות לבעל נסיון במעגלים דיגיטליים.
ב. לתכנון, בניה ובדיקת מערכות קשר מרכיבי הזדים, מעגלי U.H.F. ומערכות דיגיטליות.
2. טכנאי יצור
כוונון ובדיקת מכשירים, אתור תקלות ומכשירי קשר.
3. מסגר
לעבודת מסגרות דגמים וכרסומת.
מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל רחוב כורזין 1 גבעתיים או טלפונית 763511.
סודיות מובטחת.
תדיראן

למפעל טכסטיל בסביבות תל-אביב
דרוש
מנהל למחלקת הגזירה
לפנות בכתב: ת. ד. 568 תל־אביב ולפרט תולדות חיים.
סודיות מובטחת

המועצה המקומית פרדס חנה—כרכור
מכרז 1/74/ע
בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) תשכ"ב — 1962 מכריזה בזה המועצה המקומית פרדס חנה—כרכור על משרה פנויה כדלקמן: —
תואר המשרה — מנהל הספריה הצבורית
דרגת המשרה — י"ב י"ג של הדירוג האחיד.
שיעור המשרה — 0.75 חלקי משרה עם אפשרות למשרה מלאה.
נתונים אישיים — תעודת ספרן שלב ב', רצוי בעל נסיון בעבודה חינוכית.
בקשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה המקומית עד ליום ראשון, ב' באדר תשל"ד — 24.2.74 — טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.
אברהם שץ — ראש המועצה

למוסד להשכלה בתל-אביב
דרושה
כתבנית
חצי משרה — בבוקר
נא לפנות בפרוט נסיון לת. ד. 33379 ת"א

קאר-טורס CAR TOURS
חברה להשכרת רכב
דרוש
קצין בטיחות
למשרה מלאה
להתקשר לקביעת ראיון לטלפון: 03—963865, 057—3430 לבקש את משה

דלתה פילם בע"מ
דרוש
טכנאי שרות
בעל ידע במכניקה עדינה וחשמל
נא לפנות לטלפון 31487 למר הורביץ

למוסד להשכלה בתל־אביב
דרוש
אדמיניסטרטור-אקדמאי
רצוי בעל נסיון במינהל חינוכי
שעות העבודה מ־16.30 עד 21.00
נא לפנות בפרוט נסיון לת. ד. 33379 תל־אביב עבור מס' 210

למפעל מתכת באזור תל-אביב
דרוש:
מסגר/ חרט
לאחזקה
לפנות: טלפון 781228 תל־אביב בשעות 08.00—16.00

לרוקח
מחפשים רוקח שותף לבית-מרקחת חדש
ברמת־גן, גבול בני־ברק.
הדרוש יקבל השקעה חלקית ובשר ניהול בית המרקחת.
להתקשר טל. 866704 בשעות הערב

לחברה מסחרית
דרושה
עוזרת למנהל חשבונות
למשרה מלאה
בפרטים נא לפנות:
ת.ד. 16164 ת"א, עבור "מנהל חשבונות".

רסקו
דרושות
קבוצות קבלניות למפסנות בשלד
לעבודה עצמאית
נא לפנות: לגב' רחל דניאל, "רסקו" תל־אביב, טל. 622211

דרושים
מסגר, רתך חשמלאי רכב
נא לפנות לשלב רח' גיבורי ישראל 92 ת"א לחב' בונה משה.

אנו מחפשים למחלקת היצוא של חברתנו
כתבנית מנוסה
להדפסת מסמכי יצוא
בהצעות נא לפנות: לת.ד. 2201 רמת־גן.

אלייד מפעלי מתכת
מפעל המנועים ירושלים
דרושים
אחראי אחזקה - ידע בחשמל
מכונאי - למנועים
מסגר-רתך
5 ימים עבודה בשבוע
לפנות: ת. ד. 8144 ירושלים, טל. 02—69643

FIAT
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
דרושה
מזכירה
השולטת בעברית ובאנגלית
שעות העבודה 8.00—16.00
— תנאים טובים למתאימה —
✱
לפנות אישית למח' כ"א בין השעות 15.00—17.00
"בית פיאט", יצחק שדה 30, ת"א

---

1. מנהל מכירות
בעל קשרים עם מהנדסים וקבלני בנין
2. עוזר למנהל חשבונות ראשי
3. מרכזנית - כתבנית
דרושים למפעל תעשייתי ותיק באזור חולון
נא לפנות לת.ד. 2905 תל־אביב.

תדיראן
דרושים:
1. מהנדס אמינות ואיכות
לציוד קשר רכיבים אלקטרוניים, נתוח ממצאי בחינה, והתוית דרכי פעולה מהנדס אלקטרוניקה עם נסיון בתחום.
2. טכנאי/ת
לעבודת הנדסת פרוייקטים, עריכת דוקומנטציה טכנית, בנית דגמים והתקני בדיקה.
3. טכנאי יצור
תכנון התקנים ומתקנים לייצור, מדידות והערכות זמנים, שיפורי שיטות ותכנון מערכים. רצוי בוגר בי"ס מקצועי או קורס טכנאי יצור.
4. מסגר
מסגר מכני עם ידע בריתוך ואינסטלציה.
5. פקידה
למחלקת שרות.
מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648 תל־אביב בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת
תדיראן

לחברת בטוח בת"א
דרוש/ה עוזר/ת למנהל חשבונות
נסיון של 3 שנים לפחות
נא להתקשר 621003 ליפה

למוסד בית הילד בסביבות נס-ציונה
דרושים/ות
1. טבחית
2. מורים/ות לשעורי עזר
3. מטפלות רצוי עם נסיון בעבודה
4. מדריכים רצוי עם נסיון בהדרכה.
נא להתקשר לטלפון 950558 או לכתוב לת.ד. 25 נס־ציונה.

י. סלפטר ובניו בע"מ
דרושים
1. גזרן למעילי עור
בעל נסיון רב
2. תופרים למעילי עור
בעלי נסיון
לפנות: סלפטר, רח' הרצל 45, תל־אביב

לחברה מסחרית בתל-אביב
דרושה
פקידה כתבנית
עברית אנגלית
ליום עבודה שלם
בדבר פרטים נא לפנות לטל. 622571, קו פנימי 484, לאביבה.

עירית ירושלים
המחלקה לחינוך
אגף הנוער הספורט והתרבות
דרושים:
1. מדריכי כדור־סל
2. מדריכי כדור רגל
לשם הדרכה בבתי נוער בשעות אחה"צ.
פרטים באגף הספורט בימים א, ב, ה, ו בין השעות 08.00—10.00 בבוקר. טלפון — 223381

VERDOU INTERNATIONAL
ורדו אינטרנשיונל
דרוש
מנהל חשבונות
מוסמך
לחב' יבוא
לפנות טלפון 03—241779

ל"גד" חברה לבנין
דרוש
מהנדס בנין
לתפקידי תיאום ופיקוח
הכישורים הדרושים:
נסיון של 5 שנים לפחות בבצוע ו/או פקוח על עבודות בנייני מגורים.
על המועמדים המתאימים לפנות ל"גד" חברה לבנין, רח' דיזנגוף 173 ת"א, טל' 230725, 226746 לשם קביעת ראיון

דרושים
גזרנים ותפרים/יות
לעבודה בבית חרושת לנעלים
לפנות: בעלי בריל רח' בן־אביגדור 18 ת"א, טל. 35128

דרוש
חרט
למפעל מתכת באיזור תל־אביב
תנאים טובים.
להתקשר טל' 749929

למשרד מזוג אויר בירושלים
דרושים
שרטטים
טלפון — 02—281981—2—3.

דרושה
כתבנית עברית מעולה
לפנות:
משרד עו"ד יעקב סלומון, ליפשיץ ושות' שד' המגינים 64, חיפה, טל. 535231

דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול
דרושה
כתבנית
אנגלית עברית
מעולה
להתקשר טלפון 04—726952 או מכתב לת.ד. 10036 חיפה

לקונצרן תעשייתי בתל־אביב
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
הכישורים:
ידע ונסיון יסודי בהנהלת חשבונות בקנה מידה גדול כולל הכנת מאזנים.
ניהול צוות עובדים. ידע במס. ידיעת עברית על בוריה ואנגלית. הבנה בפעולות מחשב רצויה. הגיל בין 35—45.
לאיש המתאים מוצע תפקיד מכובד.
הצעות בכתב יד בלבד עם פרטים על קורות חיים נסיון בעבר, דרישות משכורת לת. ד. 2136 ת"א, עבור "מנהל־חשבונות".

לחברה גדולה בענף הרכב בתל-אביב
דרוש
פקיד מכירות
נא לפנות תוך ציון קורות חיים אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 554 (מיקוד 31040)

למשרד גדול בירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת תיקיה
רצוי בגיל 30—50
הכישורים הדרושים:
✱ ידיעת השפה העברית על בוריה.
✱ נסיון קודם בעבודה משרדית.
✱ ידע בהדרכת צוות עובדים מצומצם (3—5 עובדים)
על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד לת.ד. 2045 ירושלים למספר 620.

בחברה מסחרית גדולה בירושלים
העוסקת גם בנושאים כלכליים-מקצועיים
פנויה משרה לאדם צעיר
הכישורים הדרושים:
✱ הופעה נאה.
✱ שליטה בעברית וידע באנגלית.
✱ כשרון למגע ליחסי צבור נאותים.
✱ רצויה השכלה גבוהה.
התנאים: משכורת קבועה.
אפשרות טובה להתקדמות לאדם המתאים.
על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד לת.ד. 2045 ירושלים למספר 600.

תדיראן
למפעל "אלקטרוניקה"
דרושות נשים להרכבות אלקטרוניות
לעבודה במשמרת שניה מ־17.00 עד 22.00
התחבורה במקום (עד גיל 50)
מועמדות מתאימות תפנינה ישירות למפעל
רח' השושנים 26 אזור, חולון
תדיראן

דרושות
תופרות זיגזג ואוברלוק
רח' אילת 22

דרוש
נהג סמיטריילר
עם נסיון
הגר בראשל"צ
להתקשר טלפונית 759389

לחברת יבוא
דרוש
גבר נמרץ ואינטליגנטי
לעבודות שונות.
לפנות: אוילה, טל. 730453 בשעות הערב.

לחברה לעבוד נתונים
דרוש
איש בצוע
מעולה, בעל נסיון רצוי עם רכב
טל. 456068

לחברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ — במפרץ חיפה
דרוש
SYSTEMS ANALYST
להיות אחראי לתכנון, הקמה והפעלה של
A MANEGMENT INFORMATION SYSTEM
דרוש נסיון של 3 שנים לפחות בתכנון והכנות בתעשיה.
נא לפנות לת.ד. 443 חיפה, ולצרף קורות חיים.

דרוש
לעבודה בסיני
פקיד ראשי
✱ נסיון בארגון ופקוח על צוות עובדים.
✱ טפול בצבור עובדים.
✱ ארגון מכירות ועבודות משרדיות.
✱ התמצאות בהנהלת חשבונות ותמחיר.
✱ ידיעת השפה האנגלית רצויה.
✱ המשרה מיועדת לגבר.
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 20072 תל־אביב ולצרף קורות חיים ונסיון קודם.

למלון "דיפלומט" בירושלים
דרושים
* פקידי/ות קבלה ומודיעין
* טלפוניות למרכזיה
* מלצרים
מן המועמדים תידרש שליטה בשפות אנגלית ועברית.
המעונינים יפנו טלפונית 67141 (מחלקת המנגנון) או לת.ד. 2494 ירושלים.

דרוש
לעבודה בסיני
פקיד מעולה ועצמאי
כישורים:
✱ בקיאות בעבודות משרדיות.
✱ הדפסה בעברית ואנגלית.
✱ ידיעת השפה האנגלית על בוריה.
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 20072 תל־אביב ולצרף קורות חיים ונסיון מעשי קודם.
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי באזור התעשיה קרית ביאליק
דרושים
1. עוזר למנהח"ש
2. מפעילה למכונת אוליבטי (הנהח"ש)
נא לפנות לטלפון 04—711252

25
שנות ביטוח בשרות הציבור הישראלי
אררט
חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית אררט
רחוב יבנה 32, תל-אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רח' רמב"ן 23, טלפון 32790/68183
סניף חיפה, רח' הבנקים 5, טלפון 521439, 530977

הנהלת צים: לא ננהל מו"מ עם קצינים כל עוד נמשכת השביתה

מאת כתב "הארץ" בחיפה

הדירקטוריון של חברת צים דן אתמול במצב שנוצר עם השבתתן של שתי אניות הגלגוע אריס ונר־קיס ואניית המכולות לילך, והחליט שלא להיכנס למו"מ במישרין או ב־עקיפין עם איגוד הקצינים — כל עוד נמשכת השביתה. הדירקטוריון קבע כי במקרה של ביטול השביתה ושי־בה למו"מ תקין, יהיה על הנהלת צים לקבל ערובות שמו"מ כזה יתנהל במסגרת ההסדרים המקובלים בארץ.

בבנין על-שם ריקי יונס, שישמש כמועדון הברזי לנפגעי שיתוק מוחי, נחנך במרכז הספורט של אילן ברמת גן, — נמסר לרגל "מצעד הפרוטות" שיערך ביום ב' הבא.

ההסתדרות תובעת מהמעסיקים תשובה עד יום א' בעניין תוספת 6%

המעסיקים: תשלום רק מה־1 באפריל — ובתנאי שיוארכו הסכמי העבודה עד סוף השנה

ההסתדרות עומדת בתוקף על תביעתה מן המעסיקים הפרטיים לתשלום תוספת יוקר בשיעור 6% מה־1 בפברואר 1974, ללא קשר לשאלת הסכמי העבודה ש־הוארכו עד 31 במארס השנה — מסר אתמול יו"ר המחלקה לאי־גוד מקצועי מר א. אברהמוביץ בתום הפגישה שנערכה בין נציגי ההסתדרות ונציגי המעסיקים.

נציגי לשכת התיאום של המעסיקים בראשות א. יעקובוביץ הודיעו, כי הם מוכנים לשלם את תוספת היוקר, רק החל ב־1 באפריל 1974 וכן התנו את התשלום בהארכת הסכמי העבודה עד לסוף השנה.

נציגי ההסתדרות הבהירו, כי לא יוותרו בשום פנים על תביעתם, מ־שום שיש בה רק פצוי חלקי לשכי־רים על ההתייקרויות.

מר אברהמוביץ הטעים, כי לעיני ההסתדרות עומדות שתי מטרות עי־קריות: הגנה על רמת חייהם של העובדים ושמירה על האינטרסים ה־חיוניים של המשק.

נציג התעשיינים מר י. יעקובוביץ טען, כי תשלום תוספת יוקר עתה יוסיף ללחצים האינפלציוניים הקי־ימים במשק.

סוכם, כי הוועדה המשותפת להס־תדרות ולשכת התיאום, הבוחנת את שאלת שכר המינימום, שכר ה־עידוד וביצוע סעיפים שונים בהס־כמים הקיימים — תמשיך לפעול.

מר אברהמוביץ הודיע, כי ה־הסתדרות דורשת את תשובת המעסיקים לתביעתה עד יום א' לכל המאוחר.

אין סימני אבטלה במשק בעקבות שחרור רבבות חיילים

קובעים דיווחים של המכון לפריון עבודה ✱ נכשלו התכניות לגיוס עובדים נוספים

מאת אלעזר לוין, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אין סימני אבטלה במשק, על אף שחרורם של רבבות אנשי מי־לואים בשבועות האחרונים — קובעים דיווחים פנימיים של ה־מכון לפריון עבודה ושל הרשות לתכנון כוח אדם במשרד העבודה. הדיווחים מן הימים האחרונים מורים כי לא נרשמה עליה מהותית במספר דורשי העבודה בלשכות ה־עבודה, וכי כמעט בכל המקרים נקלטו החיילים המשתחררים במקו־מות העבודה הקודמים שלהם. מקו־רות אלה סבורים, כי בחודשים ה־קרובים יעמוד המשק לא בפני אב־טלה אלא בפני מחסור בידיים עוב־דות, ביחוד בענפים שאליהם זור־מות הזמנות של מערכת הבטחון.

דיווחים אלה קובעים גם, כי החל השלב השני בהזרמת עבודות של משרד־הבטחון. בתקופה הראשונה שלאחר המלחמה נתנה מערכת ה־בטחון הזמנות בסכמי מיליארדי ל"י לספקים הקבועים והגדולים ב־ענפי מתכת, חשמל, אלקטרוניקה, מזון וטכסטיל. בשלב השני, המופ־על עתה, מעבירים המפעלים הגדו־לים הזמנות למאות קבלני־משנה בענפים אלה, וכן גדולה ההזמנה למפעלים בענף הרכב.

כשלון גיוס עובדים

דיווחי המכון לפריון עבודה מצ־ביעים למעשה על כשלון רב התכ־ניות של שר־העבודה יוסף אלמוגי ושל מומחי משרדו, לגייס עובדים נוספים למשק. התמונה המתקבלת עתה, לאחר סקר שערך המכון ל־פריון עבודה בחודש שעבר באל־פיים מפעלים, היא זו:

✱ נשים: מנסים לברר את ה־אפשרות להעסיק נשים במתכת ו־באלקטרוניקה. מתברר כי אפשר ל־גייס נשים בעיקר כאשר המפעלים או שירות התעסוקה מכריזים אותן לעבודה. הטיפול לזמן קצר לא הצ־ליח, ויש לעבור לטיפול עמוק יו־תר, לזמן ארוך.

✱ סטודנטים: מאז החלה שנת הלימודים ירד מספר הסטוד־נטים העובדים. עתה מועסקים כמח־ציתם, במקום שני שלישים מהם עד תחילת הלימודים. התכניות שהכין משרד החינוך להעסיקם בשירות ל־אומי, אינן מבוצעות. גורם עיקרי לכך הוא חוסר הידע המקצועי של הסטודנטים.

✱ עולים: אלפי אקדמאים ו־מכנאים רשומים כיום בלשכות ה־עבודה וקשה למצוא להם תעסוקה.

✱ פנסיונרים: הם מתקשים לחזור לעבודה, משום שהדבר יביא להפסקת קצבת הפנסיה והביטוח הלאומי שלהם. המכון לפריון עבודה ממליץ לשנות את התקנות והחוקים בעניין זה, אך עד היום לא נעשה דבר.

1500 מתוך 2000 המפעלים שנסר־קו על־ידי המכון בחודש שעבר הו־דיעו כי הם סובלים ממחסור בכוח אדם.

מרכז השלטון המקומי:

העלאת מסים ברשויות מה־1 באפריל

הנהלת מרכז השלטון המקו־מי, החליטה אתמול פה אחד על העלאת המסים ברשויות המקו־מיות החל ב־1 באפריל 1974.

בישיבה השתתפו נציגי חלק ה־ערים הגדולות והבינוניות, ערי ה־פיתוח והמועצות.

יו"ר המרכז, מר פנחס אילון אמר שההעלאה המכוונת למשפחה במי־סי העירוני תתבטא בסכום חודשי של 8 עד 10 ל"י, אם כי ברוב שבערי פיתוח, ערי עולים ושכונות עוני, תהיה העלאה קטנה יותר ו־תתבטא בסכום של 2 עד 4 ל"י. באזורים של אוכלוסיה עתירה אמצ־עים תתבטא העלאה בממוצע הרבה יותר גבוה.

כן החליטה ההנהלה על העלאה ניכרת בארנונה הכללית של עסקים, העלאה בסוג מס זה וכן באגרות אחרות תהיה משמעותית הרבה יותר מהעלאה מסי הארנונה על מגורים.

עוד החליטה מליאת הנהלת מרכז השלטון המקומי, לפטור מהעלאת המסים הקרובה, את כל המשפחות מעוטות האמצעים ומעוטות היכולת שהכנסתן החודשית הכוללת, אינה עולה על 600 ל"י.

כלל ופרט

מר אנריקו פלדמן, איל ספנות ממכ־סיקו, מראשי אגודת ידידי מכסיקו ו־אוניברסיטת חיפה, — ביקר אתמול את הפצועים בבית החולים רמב"ם וערך סיור בקרית הפלדה, בלוויית הנשיא בפועל של האוניברסיטה מר אליעזר רפאלי.

שגריר ארה"ב בישראל, מר קנת קי־טינג, ביקר אתמול, באוניברסיטת תל־אביב. אל השגריר נילוו בביקורו מר כבלי סוס, מנהל שרותי ההסברה בש־גרירות ומר ג'ון קרוקר, הנספח ל־ענייני תרבות בשגרירות.

אסותא — אלישע

נולדו ל:

פנינה וצבי ויגר — בת

תמר ומנחם עצמון — בן

חנה ודוד צבי הילמן — בן

שרה ונתנאל לוינסקי — בן

הרמינה ויעקב וקסמן — בת

פיגל ומרדכי שמחון — בן

ליפה ודוד בראקשטילי — בן

חנה ומאיר רהן — בן

יפה ויצחק כהן — בן

אביבה ונר לוי — בת

כלה ואהוד חג'אזי — בת

כיצד לחלק את השלטון המקומי במשבר

יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית חולון מר פנחס אילון, ראש עיריית רמת־גן ישראל פלד, כגן ראש עיריית תל־אביב מר חיים בסוק ונבחר עיריית בני ברק כנזאלוף (מפ"ל) הרב יצחק מאיר, ידונו בכנגרת שתון ה־עתונאים, שיערך בתל־אביב ביום ב' הבא בבית העתונאים ע"ש סוקולוב בתל־אביב, על המצב התמוה שבו נתון כעת השלטון המקומי ועל האמצעים שיש לנקוט כדי לחלצו מהמשבר. ב־מוחה והמראיין, יהיה העתונאי מר שבתי טבת, כתב "הארץ".

אילן
איגוד ישראלי לילדים נפגעים

תכנית שידורים לקראת
מצעד הפרוטות 1974
יום שני 18.2.74

בבאר־שבע, 16.2.74
בשעה 22.05
בגלי צה"ל
"הכה את התקליטיה"
עם משה מימון
תקליטים תמורת תרומה ל"מצעד הפרוטות"
✱
בגל הקל
מוקד כל שעות היום
פניות אישיות אל הצבור לקראת "מצעד הפרוטות" מפי יו"ר מטה המצעד
מר דוד שפירא, הנה מירון, של בודדי ויהודה גאון

אם אתה לא תעזור איש לא יעזור

ירושלמי מחפש דירה
פנה אלינו
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
רח' שמאי 12 כניסה ב' ירושלים
טל 233778
פרסום לוא

אשרו העלאות מחירים

התייקרות התובלה

(ל.ע.מ.). ועדת המחירים ה־ציבורית אישרה בישיבתה השבוע את העלאות המחירים הבאות ב־של התייקרות חמרי גלם שונים:

● התובלה במשאיות — אושרה העלאה של 19 אחוז נוסף להעלאה של 8 אחוזים שאושרה בחודש נובמבר 1973. העלאת מחירים של תעריפי התובלה במשאיות, על בסיס המחי־רים שהיו נהוגים לפני המלחמה, תסתכם, בהתאם לכך, בלא יותר מ־28.5 אחוז. ההעלאה איננה חלה על מחירון מליח — ההובלה והרשות העליונה לתחבורה בשעת חירום.

● מחירי טיסה בארקיע — ועדת המחירים העבירה את הנושא להכ־רעתו של הממונה על המחירים ב־משרד התחבורה.

● לבני בשים (.,טרימוקי" אוש־רה העלאה של 13 אחוז (המפעל בי־קש 18.8 אחוז).

● פקקי אלומיניום (.,מפעלי מד־ברמאי") אושרה העלאה של 19.2 אחוז (המפעל ביקש 28 אחוז).

● .,את" ירוחן בהוצאת מועדון קוראי .,מעריב" — אושרה העלאה של חצי לירה במחיר הגליון וכן העלאה של 15 אחוזים בתעריפי ה־מודעות.

● צינורות ברזל (.,צנורות ה־מזרח התיכון") אושרה העלאה ב־שיעור של עד 2.7 אחוז.

רשיונות יבוא לדג פילה זול

(לע"מ). רשיונות יבוא לכמויות ניכרות של דג פילה זול הוצאו ב־ימים האחרונים. דובר משרד המס־חר והתעשיה שמסר על כך, הודיע כי המשרד מקווה שהדג יגיע ל־ארץ תוך כחודש. הרשיונות ניתנו ליבוא דג פילה מסוג .,הקי" שנדוג באוקיינוס השקט ובאוקיינוס ההו־דו. דג זה זול במחירו בכ־25 אחוז מדג הפילה מסוגי .,סייטי" ו.,קוד", שנהגו לייבא לארץ עד כה ושנדוגו באוקיינוס האטלנטי ובימי צפון אירופה.

הכמויות הגדולות שיגיעו נועדו להבטיח אספקה שוטפת של דגים קפואים זולים לקראת חג הפסח.

הממשלה תגדיל את הערבויות להלוואות של עצמאים מגוייסים

מאת סופר "הארץ":

בפגישה שנערכה אתמול בראשותו של שר העבודה, מר יוסף אלמוגי, הוחלט להגדיל את ערבויות הממש־לה להלוואות הניתנות לעצמאים מגוייסים. הגדלה הערבות הממשל־תית נועדה להבטיח את הערבויות שאותן דורשים הבנקים ממקבלי ה־הלוואות.

מעתה יוכל עצמאי מגויס לקבל הלוואה עד עשרת אלפים לירות עם ערב אחד בלבד. עד כה צריך היה להמציא ארבעה ערבים.

בפגישה שבה השתתפו גם נגיד בנק ישראל, הממונה על התקצי־בים ומנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, סוכם כי מעתה יוכלו גם עצמאיים המעסיקים עד 10 עובדים ליהנות מההלוואות עד עשרת אלפים לירות. עד כה אושרו הלוואות רק לעצמ־איים שמעסיקים חמישה עובדים לכל היותר.

הוחלט גם לאפשר לעצמאיים ש־הכנסתם למעלה מ־2500 ל"י בחודש לקבל הלוואות למימון התצאות קבו־עות, שנגרמו להם בזמן שהעצמאי היה מגויס.

הרבנות הראשית דוחה טענות על מתן "כושר" לרבנים על פי דעת יחיד

מאת סופר "הארץ" בירושלים

בתום ישיבה של מועצת הרבנות הראשית, נתקבלה החלטה הדוחה בתוקף את הפירסומים כאילו מוענק "כושר" לרבנים ולדיינים על פי דעת יחיד. מי שטוען כך, כפי ש־נאמר בכנס של רבנים ספרדיים, אינו בקי בעובדות ואינו יודע מה מתר־חש — נאמר בהודעה.

מועצת הרבנות פנתה אל הממ־שלה לשפר את מעמד רבני הערים ולהשוות את שכרם לאקדמאים בע־לי תואר שני וכן להעניק לרבני ה־מושבים מעמד של רבני עיירות פי־תוח. כן הוחלט למנות את מר אליהו מזה כרושם נישואין לחיפה.

גוררת יוונית הצליחה אתמול לחלץ את אנית המשא היוונית אלי־זבת בת 9000 טונות שעלתה על שרטון בחוף קרית חיים ב־17 בדצמ־בר. סוכן האניה הציע לחברה להקצה בישראל.

מרק מושביץ:

מעשה לא אחראי של הממשלה

מאת מרדכי צבי, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"חתימת הסכם תוספת היוקר עם ההסתדרות הוא מעשה לא אחראי של הממשלה, מצד אחד מבטלים סובסידיות ומצד שני מז־רימים למשק סכומים ניכרים ומע־מידים את ציבור המעסיקים בפני עובדות מוגמרות" — אמר אתמ־מול נשיא לשכת ארגוני המעסי־קים, מר מרק מושביץ, בשיחה עם סופר "הארץ".

מר מושביץ הבהיר, כי הדרך שבה נהג שר האוצר גרמה לשיבוש תמור ביחסי העבודה המקובלים. המעסי־קים עמדו בפני פתיחת דיונים עם ההסתדרות כדי למצוא הסדר לבעיית השכר בשנת 1974. עתה ניגשים אנשי ההסתדרות כאשר באמתחתם כבר ההסכם לשלם מיד תוספת יוקר של 6%. ברור כי לדבר השפעה ישירה על עמדתם במו"מ. האם אנו כמע־סיקים נוכל להתעלם מצעדו של שר האוצר?

בכך נתן מר מושביץ ביטוי לתר־עומה הקשה השוררת בקרב התעשיי־נים על צעדו של השר ספיר. בעבר היו המעסיקים צד בכל הסכם על השכר. הפעם מצאו עצמם מחוץ למסגרת הדיונים ובפני עובדות שיב־ביזו עליהם למצוא הסדר מתאים עם ההסתדרות.

ועד משפחות הנעדרים בחזית מצרים
מודיע על קיום
הפגנת מחאה
נגד הטיפול הכושל של הממשלה בפעולות לאיתור יקירינו
ההפגנה תתקיים ביום שני, 18.2.1974 בשעה 15.00 ליד בנין הכנסת בירושלים
סדרי הסעה:
מתל־אביב, מרחבת "היכל התרבות" בשעה 13.00
מחיפה, מכיכר "סולל־בונה" הדר־הכרמל בשעה 12.00
הועד

השובבה
ראה עמוד 18

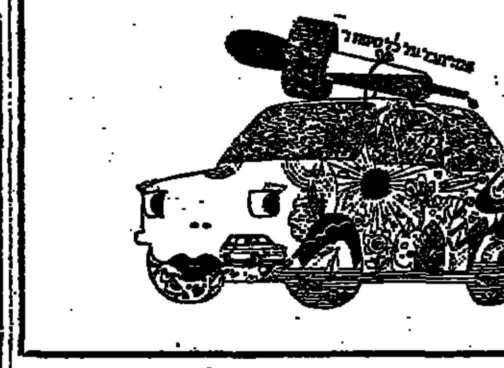

אם לא רימוך
בסיפורי קו בר־לב
אם לא הונוך
באגדות המעוזים
אם ידעת שעל קו התעלה
שמרו 600 בלבד-
שב בביתך!
אולם אם זכרם של
ה־600 יקר לך-
הצטרף אלינו
בהפגנת המחאה
עם מוטי אשכנזי
ביום ראשון
ה־17 בפברואר 1974
בירושלים
מוגש על־ידי: ישראל גפן
ניסן פרמינגר
תל־אביב, 15 בפברואר 1974
(מ.)

סוכנות משנה
"פורד" רמת־גן
מציעה למכירה
קורטינות, אסקורטים וטרנזיטים
תוצרת אנגליה וכל סוגי רכב
תוצרת "פורד"
במחירים מוזלים ושרות מצויין
פרטים: מ. רתנבוים בע"מ
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 111, טל. 197882

להשכיר
א. קומת משרדים בשטח 250 מ"ר בככר המדינה בת"א.
ב. דירה בת 4 או 5 חדרים באיזור הטוב ביותר בת"א.
חניה מובטחת
פרטים:
אוזיל ציטרין מנדלסברג
ככר מלכי ישראל 5, ת"א, טל. 224514
בשעות 8—1 לפנה"צ, 7—4 אחה"צ

Newsweek
Issue February 18 th 1974
(Cover Story)
THE ARABS:
New Pride And Power
(7 Pages)
Britain; Day Of Reckoning
The Great Oil And Merry Go-Round
The Arts in America Part II
להשיג בכל מקום
סטימצקי
הפצה בלעדית

תמי ומנחם עצמון
שמחים להודיע על
הולדת בנם
נכד
לחנה ואלכסנדר לרר ללאה ומשה עצמון
ת"א, כ"א בשבט תשל"ד 13.2.74

במלאת שבע שנים לפטירתה של אמנו היקרה
לאה קרצמן ז"ל
לבית בופמן
תערך אזכרה ליד קברה ביום ראשון, כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74) בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים על יד שער בית העלמין בקרית שאול.
המשפחה

20% הנחה
יבוא באופנה
במכירת סוף העונה
ארנקים
לגברות ולגברים
מתנות מקוריות
שנידמן
דיזנגוף 120, ת"א

אל קוראי "הארץ" בארה"ב ובקנדה
לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים וקבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ול"הארץ שלנו":
Israel Communications Inc
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.
מינוים בלעדיים של "הארץ" בארה"ב ובקנדה.

נמצא שוב למכירה
IN PAN
Quality Paperback
The Graphic Work of M. C. ESCHER
הפצה בלעדית
סטימצקי
להשיג בכל מקום

נולדה לנו בת
ההורים המאושרים
דליה ויצחק בחר
בית חולים הדסה, ירושלים 14.2.74

למנכ"ל מפעלנו היקר
מיכאל תמרי ורעיתו ברוריה
אנו אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם אביכם היקר
ברוך צימבלר ז"ל
אורדן מפעלי מתכת בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

THE LONG MARCH OF ISRAEL
by
JACQUES SOUSTELLE
available
AT A REDUCED PRICE AT
חנויות סטימצקי

דנאיה
DANAYA
אופנת עור עילית
בקרו וראו את מבחר בגדי העור האקסקלו־סיביים לנשים ולגברים.
עכשיו אנו מעניקים
20% הנחה
על מחירינו הישנים!!
חנויות "דנאיה" פתוחות בין השעות 9.00—21.00
תל־אביב: רח' מנדלי 7, טל. 234471
רח' הירקון 160, טל. 240489
ירושלים: רח' הלל 23 (בנין המגדל) טל. 232619

מבצע נופש באילת
1.2.74 - 1.4.74
מלון מלכת שבא
QUEEN OF SHEBA HOTEL
✱ ✱ ✱ ✱
לינה וארוחת בוקר
40 ל"י ליום
(כולל מיסים)
לרשותכם: ✱ בריכת שחיה ✱ סנק־בר
✱ מסעדה מפוארת ✱ בר אקסקלוסיבי
לאניני־טעם ✱ מגרש טניס
(15 ל"י לארוחה) ושירות מעולה
פרטים במלון 059—2111/2/3, ואצל סוכני הנסיעות

לידידנו ושותפנו
שמואל מנדלסברג ומשפחתו
קבלו את תנחומינו הנאמנים
על מותו של התנך
רב טרן משה ויתקין ז"ל
שנפל במלחמת יום הכפורים
משפחות אוזיל ציטרין
פקידי ועובדי החברה

הכל בכל בלוח
בלוח הכפול
ראה עמודים 5, 7, 8,
9, 10, 19, 20, 21
הלוח הכפול